

Raport Roczny Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A. za 2018 rok

Szanowni Państwo,

2018 rok był jednym z najważniejszych w dotychczasowej historii Grupy Santander Bank Polska S.A. (poprzednio Grupa Banku Zachodniego WBK S.A.). Wdrożone projekty strategiczne oraz realizowana w codziennej działalności biznesowej idea „Bank Jaki Chcesz” umocniły naszą pozycję wiodącej Grupy finansowej w Polsce.

Z sukcesem przeprowadziliśmy proces zmiany marki, podkreślając wieloletnią przynależność do globalnej Grupy Santander, jednej z największych na świecie grup finansowych oraz największej w strefie euro pod względem kapitalizacji rynkowej. Dzięki temu możemy lepiej pokazywać nasze bezpieczeństwo, odpowiedzialność i innowacyjność. Czerpiąc z dotychczasowego dorobku i tradycji, a także wykorzystując potencjał Grupy Santander, konsekwentnie wyznaczaliśmy nowe standardy w budowaniu relacji z Klientami oraz tworzeniu innowacyjnych produktów i usług. Bezpieczeństwo i innowacyjność to filary naszych działań - nie można pominąć faktu, że współczesny świat niesie ze sobą wiele cyberzagrożeń, które stają się wyzwaniem nie tylko dla banków i ich Klientów, ale dla także dla całego ekosystemu gospodarczego. Inwestycje w cyberbezpieczeństwo dla ochrony naszych Klientów to dla nas priorytet.

W minionym roku aktywnie kształtowaliśmy strukturę polskiego sektora finansowego, biorąc udział w procesach konsolidacyjnych, czego symbolem jest włączenie do Grupy Santander Bank Polska S.A. wydzielonej części działalności Deutsche Bank Polska S.A.

Bodźców do rozwoju Grupy Santander Bank Polska S.A. oraz branży dostarczała również dobra koniunktura gospodarcza zarówno na polskim, jak i europejskim rynku.

Rosnąca konkurencja ze strony FinTech mobilizuje sektor do zmian i szybkiego dostosowywania modeli biznesowych do nowych wymogów, tak aby jak najlepiej służyć Klientom. To motywująca rywalizacja, choć życzylibyśmy sobie, aby zasady gry były dla wszystkich takie same, a wymogi regulacyjne dotyczyły każdego podmiotu działającego w branży finansowej.

Pozytywne wyniki, a także znaczące umocnienie pozycji Grupy Santander Bank Polska S.A. w ścisłej czołówce krajowych instytucji finansowych, potwierdzają słuszność przyjętej przez nas strategii rozwoju.

Otoczenie makroekonomiczne

Miniony rok był dla polskiej gospodarki jednym z najlepszych w ostatnim dziesięcioleciu. Wzrost PKB wyniósł średnio 5,1%, szybko rosły konsumpcja, inwestycje i płace, bezrobocie spadło a zatrudnienie wzrosło - do rekordowych poziomów. Rynek mieszkaniowy wszedł w silną fazę wzrostową. Solidne wyniki gospodarcze skłoniły agencję ratingową S&P do poprawy ratingu kredytowego naszego kraju do A- (z BBB+), a pozostałe agencje ratingowe oraz inne instytucje finansowe przez cały rok rewidowały w górę swoje prognozy dla Polski. Krajowej gospodarce sprzyjała dobra koniunktura w strefie euro oraz ożywienie w absorpcji środków unijnych.

Jednocześnie, mimo szybkiego wzrostu, w gospodarce nie pojawiły się zjawiska świadczące o powstawaniu nierównowag: inflacja pozostała niska, rachunek obrotów bieżących był niemal zrównoważony. Polski złoty był nadzwyczaj stabilny do głównych walut, nawet pomimo wzrostu zmienności rynkowej wskutek poważnych problemów w niektórych gospodarkach wschodzących. Podstawowym wyzwaniem dla polskich firm w 2018 r. były trudności w znalezieniu wykwalifikowanych pracowników, które przekładały się na mocny wzrost wynagrodzeń oraz poszukiwanie pracowników za granicą.

Jednakże światowa gospodarka staje przed dużymi zagrożeniami: wzrost protekcjonizmu w handlu międzynarodowym, napięcia społeczne w Europie oraz wciąż nierozwiązana kwestia wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej mają coraz mocniejsze przełożenie na wyniki działalności biznesowej. Dodatkowo napięte relacje między krajami UE mogą opóźnić wypracowanie spójnej polityki gospodarczej, podobnie jak miało to miejsce w latach 2010-2013. Słabsze otoczenie zewnętrzne będzie się odbijać negatywnie na wzroście gospodarczym w Polsce w 2019 r.

Sektor i Grupa Santander Bank Polska S.A.

Rok 2018 był dla polskiego sektora bankowego dobry, pomimo utrzymującego się środowiska niskich stóp procentowych oraz wyższych obciążeń regulacyjno-podatkowych. Zysk netto banków komercyjnych wzrósł, wyraźnie przebijając prognozy, które pojawiały się na początku roku i wskazywały, że wzrost będzie zaledwie kilkuprocentowy. Słaba koniunktura i zawirowania na rynku kapitałowym negatywnie wpłynęły na wynik z tytułu opłat i prowizji. Z kolei korzystnymi czynnikami stojącymi za zeszłorocznym zyskiem sektora były: dalsza poprawa wyniku odsetkowego (która wynikała ze wzrostu marży oraz lepszych od zakładanych wolumenów kredytowych, zwłaszcza w bankowości detalicznej), lepsza kontrola kosztów oraz niewielki wzrost kosztów ryzyka pomimo przejścia na nowy standard sprawozdawczości finansowej MSSF 9.

W 2018 r. przyspieszył proces konsolidacji sektora – zrealizowano dwa przejęcia, w tym przez Santander Bank Polska S.A., a trzecia transakcja, będzie miała miejsce w 2019 r. Przez cały miniony rok ważnym wątkiem dyskusji sektorowej były kredyty walutowe, w tym ryzyko ustawowej regulacji tej kwestii.

Grupa Santander Bank Polska S.A. w minionym roku włączyła w swoje struktury wydzieloną część Deutsche Bank Polska S.A., obejmującą bankowość detaliczną wraz z private banking oraz segment małych i średnich

przedsiębiorstw. Przedmiotem transakcji było także nabycie 100% akcji domu maklerskiego DB Securities S.A., który zmienił nazwę na Santander Securities S.A.

Jako pierwsza instytucja finansowa na polskim rynku przeprowadziliśmy z sukcesem pionierski projekt - równoległą integrację prawną i operacyjną, połączoną z rebrandingiem sieci placówek. W efekcie do Grupy Santander Bank Polska S.A. dołączyło prawie 400 tys. Klientów, którzy od razu uzyskali dostęp do pełnej oferty Banku. Transakcja wzmocniła potencjał Grupy do rozwoju w segmencie private banking, zwiększając liczbę obsługiwanych Klientów. Według wewnętrznych szacunków Santander Bank Polska S.A. jest obecnie wiodącym bankiem dla Klientów, których płynne aktywa przekraczają 1 mln zł.

Dzięki wzrostowi organicznemu, wspartemu efektami akwizycji, w 2018 roku Grupa Santander Bank Polska S.A. zanotowała wynik netto należny akcjonariuszom podmiotu dominującego w wysokości 2,4 mld zł. Dochody ogółem wyniosły 8,7 mld zł i były wyższe o 11,9 % w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Należności brutto od Klientów zwiększyły się o 26% r/r, a depozyty o 34% r/r. Znacząco, bo aż o 35 % wzrosły aktywa Grupy, do kwoty ponad 206 mld zł. Obecnie Grupa obsługuje blisko 7 mln Klientów.

Bezpieczeństwo i innowacyjność

Realizując strategię „Bank Jaki Chcesz”, Grupa dąży do tego, aby nie tylko być najlepszym bankiem dla Klientów, ale też innowatorem, którego głównym celem jest wzrost satysfakcji z usług, a tym samym wzrost lojalności Klientów oraz partnerów biznesowych Grupy Santander Bank Polska S.A. Transformacja biznesowa skupia się na tworzeniu modelu biznesowego zapewniającego pozytywne doświadczenia Klientów, upraszczaniu oferty produktowej, optymalizowaniu procesów oraz budowie elastycznej strategii dystrybucji.

Inwestujemy w nowe technologie, które zapewniają wygodny i intuicyjny dostęp do usług finansowych, zarówno przez szeroką sieć placówek, jak i kanały zdalne.

Innowacje nie mogą istnieć bez bezpieczeństwa. Nowoczesne technologie wykorzystujemy w codziennej pracy, aby chronić to, co najcenniejsze – dane i środki naszych Klientów. Rozwijamy systemy cyberbezpieczeństwa, prowadzimy projekty edukacyjne, inwestujemy w technologie, aby nasi Klienci wiedzieli, że bezpieczeństwo to teraz Grupa Santander Bank Polska.

Jednym z kluczowych obszarów dla Grupy Santander Bank Polska S.A. jest rozwój rozwiązań płatnościowych, które stwarzają ogromny potencjał wzrostu satysfakcji Klientów i ich lojalności. Dlatego Grupa jako pierwsza w Polsce udostępniła Klientom wszystkie formy płatności cyfrowych - telefonem w aplikacji Santander mobile, BLIK, Apple Pay, Google Pay, Fitbit Pay i Garmin Pay. Naszym Klientom, użytkownikom flagowego Konta Jakiego Chcesz, których na koniec roku było ponad 1 mln, zaoferowaliśmy bezpłatne przelewy natychmiastowe w systemie Express ELIXIR lub BlueCash.

Inwestujemy również w rozwój płatności dla Klientów firmowych. W 2018 roku - jako pierwsi na krajowym rynku - wprowadziliśmy przelewy w standardzie SWIFT global payments innovation (SWIFT gpi), gwarantującym realizację płatności zagranicznych w czasie zbliżonym do rzeczywistego.

Jednym z najbardziej spektakularnych wdrożeń płatnościowych minionego roku było uruchomienie Santander One Pay FX, czyli pierwszej usługi szybkich płatności zagranicznych dla Klientów detalicznych i firmowych, opartej na technologii blockchain. Santander - jako pierwszy bank na świecie - zaoferował rozwiązanie tego typu, które zostało uruchomione na czterech rynkach – w Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Brazylii oraz w Polsce.

W 2018 roku konsekwentnie wprowadzaliśmy także innowacje i usprawnienia w pozostałych obszarach naszej działalności. Do kluczowych inicjatyw należą: cyfryzacja i robotyzacja procesów, dalszy rozwój CRM, analiza Big Data oraz rozwój kanałów internet i mobile, a także rozwój współpracy z sektorem FinTech. Ponadto, jako pierwsi w sierpniu 2018 roku wykorzystaliśmy chatboty w procesach rekrutacji.

Transformacja cyfrowa objęła swoim działaniem bankowość detaliczną, dla MŚP oraz bankowość korporacyjną. Udostępniliśmy usługę eKsięgowość, umożliwiającą prowadzenie księgowości i finansów firmy on-line z poziomu bankowości elektronicznej. Międzynarodowym firmom zaoferowaliśmy Santander Cash Nexus – globalną platformę zapewniającą kompletny zestaw rozwiązań transakcyjnych dla różnych krajów poprzez bezpośrednią komunikację elektroniczną.

W minionym roku gruntownie przeorganizowaliśmy nasz biznes korporacyjny. Wdrożyliśmy nowy model sprzedaży oraz nową strategię jakości. Celem tych zmian jest przyspieszenie dalszej ekspansji rynkowej w segmencie korporacyjnym. Będzie ona kontynuacją dotychczasowej strategii akwizycji w branżach strategicznych, gdzie przychody w 2018 roku wzrosły o 16% oraz w grupie firm prowadzących działalność na rynkach zagranicznych, w której w minionym roku przychody w obszarze produktów i usług dla handlu zagranicznego wzrosły o 15% r/r.

Z sukcesami rok zakończyły także pozostałe spółki w polskiej rodzinie Santander. Santander Leasing S.A. sfinansował aktywa o wartości netto blisko 5,4 mld zł i osiągnął historyczne wyniki we wszystkich segmentach oraz liniach produktowych. Spółka faktoringowa, wypracowując obroty w wysokości 27,3 mld zł, zajmuje trzecie miejsce na rynku oraz pozycję lidera w zakresie finansowania dostawców. Biuro Maklerskie Santander Bank Polska zanotowało wzrost udziałów w segmencie detalicznym i instytucjonalnym w warunkach spadających obrotów rynkowych, poszerzyło ofertę dla Klientów Private Banking

o produkty strukturyzowane dostępne w formie ofert Private Placement. Grupa Santander Consumer Bank S.A. - jako instytucja wyspecjalizowana w zakresie „consumer finance” - jest liderem rynku w tym segmencie.

Transformacja Grupy Santander Bank Polska S.A. koncentruje się na doskonaleniu obsługi Klientów i udostępnianiu kompleksowych rozwiązań we wszystkich kanałach w dogodnym dla Klienta miejscu i czasie. Rosnąca liczba naszych lojalnych Klientów jest dowodem, że podążamy w dobrym kierunku.

Nasza odpowiedzialność

Wierzę, że rok 2019 będzie czasem rozmowy o odpowiedzialnej bankowości i odpowiedzialnym biznesie. Duże grupy kapitałowe i banki obowiązują wyższe standardy i to my tę rozmowę powinniśmy rozpocząć. Jako instytucje zaufania publicznego możemy odegrać tu dużą rolę, a nasz głos powinien być słyszalny.

Odpowiedzialność to jeden z fundamentów działalności biznesowej Grupy Santander Bank Polska S.A. Dlatego inicjujemy oraz aktywnie angażujemy się w projekty z zakresu Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR). W ubiegłym roku Santander Bank Polska S.A. został wyróżniony przez Global Compact Network Poland statuetką Rzecznika Standardu Etyki.

Naszą misją jest pomaganie Klientom w osiąganiu codziennych sukcesów. Nie chodzi tylko o wymiar finansowy. Chcemy być wszędzie tam, gdzie widzimy potrzebę i możemy realnie wpłynąć na życie naszych interesariuszy. Dbamy, aby nasze usługi dostosować także do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami. Od lat konsekwentnie realizujemy Program Obsługa bez barier, a w minionym roku Aplikacja Santander mobile została wyróżniona przez osoby z niepełnosprawnością wzroku.

Wierzmy, że wzajemne zaufanie oraz szacunek to podstawy budowania efektywnego, innowacyjnego i odpowiedzialnego biznesu. Lojalność i satysfakcja naszych interesariuszy zapewniają zrównoważony zysk, który wzmacnia wiarygodność banku wśród akcjonariuszy i umożliwia dalsze inwestowanie zarówno w rozwój produktów, usług, nowych technologii, jak i lokalnych społeczności czy ochronę środowiska naturalnego.

Troszcząc się o naszych pracowników, realizujemy wiele programów globalnych i lokalnych na rzecz przywództwa i rozwoju talentów, tworzymy najlepsze środowisko pracy. Pogłębiając zaangażowanie, dbając o potrzeby pracowników na każdym etapie życia zawodowego. Za swoje działania Santander Bank Polska S.A. otrzymał nagrodę Top Employer Polska i Top Employer Europe oraz tytuł Najbardziej Pożądanego Pracodawcy na rynku usług bankowych.

Grupa Santander Bank Polska S.A. regularnie publikuje Raporty Odpowiedzialnego Biznesu. Pokazujemy, że odpowiedzialność biznesu jest trwale wpisana w strategię banku i stanowi ważną, integralną część naszej codziennej działalności.

W 2018 roku Grupa Santander Bank Polska S.A. realizowała projekty społeczne w ramach programów: Jak Jeździsz, Santander Orchestra, Santander Universidades, Obsługa bez barier, działań Fundacji Santander oraz wolontariatu pracowniczego, w którym uczestniczyło ponad 1300 pracowników.

Zobowiązanie wobec interesariuszy

Korzystając z naszego dotychczasowego dorobku oraz doświadczenia i najlepszych praktyk Grupy Santander, w 2018 roku konsekwentnie realizowaliśmy strategię „Bank Jaki Chcesz”, budując lojalność i zadowolenie naszych Klientów oraz pracowników.

Skuteczności realizowanych przez nas działań dowodzi m.in. tytuł „Bank of the Year in Poland” przyznany Santander Bank Polska S.A. w jednym z najbardziej prestiżowych konkursów branżowych magazynu „The Banker”. Bank otrzymał go w uznaniu swojej działalności, popartej silnym wzrostem wypracowanych wyników, a także za wyróżniającą się na rynku innowacyjność oferowanych produktów i usług. Jury konkursu podkreśliło również znaczący postęp w rozwoju strategicznym oraz zajęcie pozycji lidera w kategorii obsługi klientów private banking. Jesteśmy szczególnie dumni z tego wyróżnienia, ponieważ otrzymaliśmy je w jednym z najbardziej intensywnych okresów w naszej dotychczasowej historii. Santander Bank Polska S.A. został także uhonorowany nagrodą Najlepszy Bank – Best Bank w prestiżowym konkursie CII Awards Poland, wyróżniającym projekty, firmy oraz liderów segmentu finansowania nieruchomości.

Przed nami nowe wyzwania i nowe cele. W roku 2019 będziemy zwiększać zastosowania sztucznej inteligencji, robotów oraz głębokiego uczenia maszynowego. Z jednej strony pozwoli to na automatyzację procesów, z drugiej umożliwi konsolidację i analizę dużych zbiorów danych. Stworzy możliwości oferowania Klientom usług dopasowanych do ich oczekiwań, szybszą obsługę oraz wpłynie na efektywność w obszarze cyberbezpieczeństwa.

Każdego dnia będziemy pracować z nową energią, aby urzeczywistnić naszą wizję najlepszego banku w Polsce dla Klientów detalicznych i biznesowych, zasługującego na niezachwianą lojalność pracowników, Klientów, akcjonariuszy i społeczności lokalnej. To dobry moment, aby udowodnić obietnicę marki naszej Grupy, aby być Bankiem Jaki Chcesz.

Michał Gajewski

Prezes Zarządu Santander Bank Polska S.A.

WYBRANE DANE FINANSOWE

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A.				
I Wynik z tytułu odsetek	5 742 405	5 276 897	1 345 803	1 243 173
II Wynik z tytułu prowizji	2 057 802	2 013 126	482 271	474 268
III Zysk przed opodatkowaniem	3 426 152	3 335 221	802 960	785 738
IV Zysk netto należny akcjonariuszom Santander Bank Polska S.A.	2 365 222	2 213 054	554 319	521 369
V Przepływy pieniężne netto - razem	10 349 939	(4 176 431)	2 425 634	(983 917)
VI Aktywa razem	205 852 860	152 674 444	47 872 758	36 604 676
VII Zobowiązania wobec banków	2 832 928	2 783 083	658 820	667 262
VIII Zobowiązania wobec klientów	149 616 658	111 481 135	34 794 572	26 728 316
IX Zobowiązania razem	179 184 649	129 330 815	41 670 849	31 007 892
X Kapitały razem	26 668 211	23 343 629	6 201 910	5 596 785
XI Udziały niekontrolujące	1 564 184	1 436 409	363 764	344 388
XII Zyski udziałowców niesprawujących kontroli	333 791	305 460	78 228	71 963
XIII Liczba akcji	102 088 305	99 333 481		
XIV Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	261,23	235,00	60,75	56,34
XV Współczynnik kapitałowy	15,98%	16,69%		
XVI Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	23,72	22,29	5,56	5,25
XVII Zysk rozwodniony na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	23,68	22,25	5,55	5,24
XVIII Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)*	3,10	5,40	0,73	1,27

*Szczegółowe informacje zostały opisane w nocie 54.

Dla celów ustalenia podstawowych wielkości w EUR zastosowanych w wybranych danych finansowych przyjęto następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs średni NBP z dnia 31.12.2018 r.: 1 EUR = 4,3000 PLN oraz kurs średni NBP z dnia 29.12.2017 r.: 1 EUR = 4,1709 PLN
- dla pozycji rachunku zysków i strat na 31.12.2018 r. – kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2018 r.: 1 EUR = 4,2669 PLN; na 31.12.2017 r. - kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2017 r.: 1 EUR = 4,2447 PLN.

Na dzień 31.12.2018 r. wartości bilansowe denominowane w walutach obcych przeliczone zostały na PLN zgodnie z tabelą nr 252/A/NBP/2018 z dnia 31.12.2018 r.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A.
za rok 2018

I. Skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	4
II. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
III. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	6
IV. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
V. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych	9
VI. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	10
1. Informacja ogólna o emitencji	10
2. Zasady sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego	13
3. Sprawozdawczość według segmentów działalności	81
4. Zarządzanie ryzykiem	87
5. Zarządzanie kapitałem	115
6. Wynik z tytułu odsetek	119
7. Wynik z tytułu prowizji	121
8. Przychody z tytułu dywidend	122
9. Wynik handlowy i rewaluacja	122
10. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	122
11. Pozostałe przychody operacyjne	123
12. Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	123
13. Koszty pracownicze	123
14. Koszty działania	124
15. Pozostałe koszty operacyjne	124
16. Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	124
17. Zysk na akcję	125
18. Gotówka i operacje z bankami centralnymi	126
19. Należności od banków	126
20. Aktywa, zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	127
21. Pochodne instrumenty zabezpieczające	129
22. Należności od klientów	129
23. Inwestycyjne aktywa finansowe	135
24. Inwestycje w podmioty stowarzyszone	136
25. Wartości niematerialne	138
26. Wartość firmy	140
27. Rzeczowy majątek trwały	142
28. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	144

29. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	146
30. Pozostałe aktywa	146
31. Zobowiązania wobec banków	146
32. Zobowiązania wobec klientów	147
33. Zobowiązania podporządkowane	148
34. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	148
35. Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	149
36. Pozostałe rezerwy	150
37. Pozostałe zobowiązania	151
38. Kapitał akcyjny	152
39. Pozostałe kapitały	153
40. Kapitał z aktualizacji wyceny	154
41. Udziały niedające kontroli	155
42. Rachunkowość zabezpieczeń	156
43. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży	161
44. Wartość godziwa	162
45. Zobowiązania warunkowe	165
46. Aktywa i zobowiązania stanowiące zabezpieczenie	166
47. Leasing finansowy i operacyjny	166
48. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych – informacja dodatkowa	168
49. Podmioty powiązane	169
50. Nabycia, sprzedaże i likwidacje podmiotów zależnych i stowarzyszonych	172
51. Nabycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa	173
52. Świadczenia na rzecz pracowników	177
53. Program motywacyjny w formie akcji	179
54. Dywidenda na akcję	181
55. Zdarzenia, które wystąpiły po dacie zakończenia okresu sprawozdawczego	181

I. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

za okres:		01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przychody odsetkowe i o charakterze zbliżonym do odsetek		7 213 796	6 529 307
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		6 345 132	-
Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		733 378	-
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		135 286	-
Koszty odsetkowe		(1 471 391)	(1 252 410)
Wynik z tytułu odsetek	Nota 6	5 742 405	5 276 897
Przychody prowizyjne		2 526 572	2 476 209
Koszty prowizyjne		(468 770)	(463 083)
Wynik z tytułu prowizji	Nota 7	2 057 802	2 013 126
Przychody z tytułu dywidend	Nota 8	100 116	76 816
Zyski (straty) netto na udziałach w podmiotach powiązanych		(65)	3 757
Wynik handlowy i rewaluacja	Nota 9	144 539	194 974
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	Nota 10	37 480	47 502
Pozostałe przychody operacyjne	Nota 11	213 842	150 587
Zysk z tytułu nabycia przedsiębiorstwa	Nota 51	387 733	-
Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	Nota 12	(1 085 068)	(690 473)
Koszty operacyjne w tym:		(3 768 969)	(3 372 414)
-Koszty pracownicze i koszty działania	Noty 13,14	(3 242 758)	(2 939 432)
-Amortyzacja		(333 470)	(318 933)
-Pozostałe koszty operacyjne	Nota 15	(192 741)	(114 049)
Udział w zysku (stracie) jednostek wycenianych metodą praw własności		62 667	58 264
Podatek od instytucji finansowych		(466 330)	(423 815)
Zysk przed opodatkowaniem		3 426 152	3 335 221
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	Nota 16	(727 139)	(816 707)
Skonsolidowany zysk za okres		2 699 013	2 518 514
w tym:			
-zysk należny akcjonariuszom Santander Bank Polska S.A.		2 365 222	2 213 054
-zysk należny udziałowcom niesprawującym kontroli		333 791	305 460
Zysk na akcję	Nota 17		
Podstawowy (zł/akcja)		23,72	22,29
Rozwodniony (zł/akcja)		23,68	22,25

Noty przedstawione na stronach 10-182 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

II. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
za okres		
Skonsolidowany zysk za okres	2 699 013	2 518 514
Inne całkowite dochody netto, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego:	333 945	452 578
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży brutto	-	533 774
Podatek odroczony	-	(101 417)
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne brutto	29 991	24 964
Podatek odroczony	(5 698)	(4 743)
Wycena dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto	382 287	-
Podatek odroczony	(72 635)	-
Inne całkowite dochody netto, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego:	15 576	(7 622)
Wycena kapitałowych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto	6 702	-
Podatek odroczony	(1 273)	-
Wynik ze sprzedaży instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto	(142)	-
Podatek bieżący	12	-
Rezerwa na odprawy emerytalne-zyski/straty aktuarialne brutto	12 688	(9 410)
Podatek odroczony	(2 411)	1 788
Inne całkowite dochody netto razem	349 521	444 956
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY	3 048 534	2 963 470
Całkowity dochód ogółem przypadający:		
Akcjonariuszom Santander Bank Polska S.A.	2 714 256	2 651 427
Udziałowcom niesprawującym kontroli	334 278	312 043

Noty przedstawione na stronach 10-182 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

III. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	na dzień:	31.12.2018	31.12.2017
AKTYWA			
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	Nota 18	8 907 552	4 146 222
Należności od banków	Nota 19	2 936 214	2 136 474
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Nota 20	9 769 851	3 416 108
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Nota 21	73 221	218 061
Należności od klientów w tym:	Nota 22	137 460 378	107 839 897
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie		135 643 297	-
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		366 751	-
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		1 450 330	-
Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu		177 482	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		-	28 415 812
Inwestycyjne aktywa finansowe w tym:	Nota 23	39 179 100	-
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		38 221 051	-
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		136 511	-
- kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		821 538	-
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	Nota 24	891 952	889 372
Wartości niematerialne	Nota 25	819 409	490 327
Wartość firmy	Nota 26	1 712 056	1 712 056
Rzeczowy majątek trwały	Nota 27	986 384	930 717
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	Nota 28	1 760 121	1 414 227
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	Nota 29	12 145	103
Pozostałe aktywa	Nota 30	1 166 995	1 065 068
Aktywa razem		205 852 860	152 674 444
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY			
Zobowiązania wobec banków	Nota 31	2 832 928	2 783 083
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Nota 21	912 482	578 798
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Nota 20	1 233 713	1 237 704
Zobowiązania wobec klientów	Nota 32	149 616 658	111 481 135
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	Nota 43	9 340 788	2 650 846
Zobowiązania podporządkowane	Nota 33	2 644 341	1 488 602
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Nota 34	9 368 617	5 895 814
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		288 300	192 925
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	Nota 35	81 048	50 652
Pozostałe rezerwy	Nota 36	132 881	102 482
Pozostałe zobowiązania	Nota 37	2 732 893	2 868 774
Zobowiązania razem		179 184 649	129 330 815
Kapitały			
Kapitały własne należne akcjonariuszom Santander Bank Polska S.A.		25 104 027	21 907 220
Kapitał akcyjny	Nota 38	1 020 883	993 335
Pozostałe kapitały	Nota 39	18 969 482	16 920 129
Kapitał z aktualizacji wyceny	Nota 40	1 019 373	714 466
Zyski zatrzymane		1 729 067	1 066 236
Wynik roku bieżącego		2 365 222	2 213 054
Udziały niekontrolujące	Nota 41	1 564 184	1 436 409
Kapitały razem		26 668 211	23 343 629
Zobowiązania i kapitały razem		205 852 860	152 674 444

Noty przedstawione na stronach 10-182 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

IV. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny roku bieżącego	Zyski	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitały własne razem
				zatrzymane oraz wynik			
Nota	38	39	40			41	
Kapitały według stanu na 31.12.2017	993 335	16 920 129	714 466	3 279 290	21 907 220	1 436 409	23 343 629
Wpływ wdrożenia MSSF 9	-	-	(44 047)	(210 407)	(254 454)	-	(254 454)
Kapitały według stanu na 1.01.2018 (przekształcone)	993 335	16 920 129	670 419	3 068 883	21 652 766	1 436 409	23 089 175
Pokrycie negatywnego wpływu wdrożenia MSSF 9 *	-	-	-	222 905	222 905	-	222 905
Całkowite dochody razem	-	-	349 034	2 365 222	2 714 256	334 278	3 048 534
<i>Skonsolidowany zysk za okres</i>	-	-	-	2 365 222	2 365 222	333 791	2 699 013
<i>Inne całkowite dochody</i>	-	-	349 034	-	349 034	487	349 521
Emisja akcji**	27 548	-	-	-	27 548	-	27 548
Sprzedaż akcji powyżej wartości nominalnej	-	1 004 291	-	-	1 004 291	-	1 004 291
Wynik na sprzedaży kapitałowych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	130	(130)	-	-	-
Odpis na pozostałe kapitały	-	1 032 851	-	(1 032 851)	-	-	-
Odpis na dywidendy	-	-	-	(307 627)	(307 627)	(206 503)	(514 130)
Odpis na pokrycie negatywnego wpływu wdrożenia MSSF 9 *	-	-	-	(222 905)	(222 905)	-	(222 905)
Wycena płatności w formie akcji	-	12 445	-	-	12 445	-	12 445
Korekty kapitałów z tytułu połączenia, likwidacji spółek, przejścia kontroli nad pozostałymi spółkami zależnymi	-	(234)	(210)	792	348	-	348
Stan na 31.12.2018	1 020 883	18 969 482	1 019 373	4 094 289	25 104 027	1 564 184	26 668 211

*Zwyczajne Walne Zgromadzenie Santander Bank Polska S.A. i Zgromadzenie Wspólników Santander Factoring Sp. z o.o. podjęło decyzję o przeznaczeniu części zysków zatrzymanych na pokrycie negatywnego wpływu wdrożenia MSSF 9 odpowiednio w kwocie 218 466 tys. zł i 4 439 tys. zł.

** W dniu 9.11.2018 r. Santander Bank Polska S.A. powziął informację o zarejestrowaniu w dniu 9.11.2018 r. przez Sąd Rejonowy dla M. St. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zmiany Statutu Banku polegającej na podwyższeniu kapitału zakładowego Santander Bank Polska S.A. w związku z nabyciem wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. Zmiana Statutu Banku została przyjęta przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w dniu 29.05.2018 r. Zarejestrowana zmiana Statutu obejmuje podwyższenie kapitału Santander Bank Polska S.A. Kapitał zakładowy Banku został podniesiony z kwoty 993 334 810 zł do kwoty 1 020 883 050 zł, czyli o kwotę 27 548 240 zł. Akcje objęte w podwyższonym kapitale zakładowym zostały wydane Deutsche Bank AG w związku z finalizacją transakcji nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. przez Santander Bank Polska S.A.

W saldzie kapitału z aktualizacji wyceny w wysokości 1 019 373 tys. zł znajduje się: wycena dłużnych papierów wartościowych w wysokości 553 743 tys. zł, wycena kapitałowych papierów wartościowych w wysokości 518 983 tys. zł, wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych w wysokości (64 190) tys. zł oraz stan rezerwy na odprawy emerytalne - skumulowany zysk aktuarialny w wysokości 10 837 tys. zł.

Noty przedstawione na stronach 10-182 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane oraz wynik roku bieżącego		Udziały niekontrolujące	Kapitały własne razem
				Razem			
Nota	38	39	40			41	
Kapitały według stanu na 1.01.2017	992 345	15 791 555	276 093	2 720 834	19 780 827	1 237 649	21 018 476
Całkowite dochody razem	-	-	438 373	2 213 054	2 651 427	312 043	2 963 470
<i>Skonsolidowany zysk za okres</i>	-	-	-	2 213 054	2 213 054	305 460	2 518 514
<i>Inne całkowite dochody</i>	-	-	438 373	-	438 373	6 583	444 956
Emisja akcji*	990	-	-	-	990	-	990
Odpis na pozostałe kapitały	-	1 123 497	-	(1 123 497)	-	-	-
Odpis na dywidendy	-	-	-	(535 866)	(535 866)	(110 962)	(646 828)
Wycena płatności w formie akcji	-	(2 512)	-	-	(2 512)	-	(2 512)
Korekty kapitałów z tytułu połączenia, likwidacji spółek, przejęcia kontroli nad spółkami zależnymi	-	7 589	-	4 765	12 354	(2 321)	10 033
Stan na 31.12.2017	993 335	16 920 129	714 466	3 279 290	21 907 220	1 436 409	23 343 629

*W dniu 3.08.2017 r. Santander Bank Polska S.A. powziął informację o dokonaniu w dniu 3.08.2017 r., przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego zmiany Statutu Banku, przyjętej przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku z dnia 17.05.2017 r. W związku z powyższym kapitał zakładowy Banku został podniesiony z kwoty 992 345 340 zł do kwoty 993 334 810 zł czyli o kwotę 989 470 zł. Akcje objęte w podwyższonym kapitale zakładowym zostały w całości opłacone. Podwyższenie kapitału zakładowego nastąpiło w ramach subskrypcji prywatnej z pozbawieniem dotychczasowych akcjonariuszy prawa poboru akcji zwykłych na okaziciela serii M objętych przez uczestników Programu Motywacyjnego V.

W saldzie kapitału z aktualizacji wyceny w wysokości 714 466 tys. zł znajduje się: wycena dłużnych papierów wartościowych w wysokości 245 104 tys. zł, wycena kapitałowych papierów wartościowych w wysokości 557 499 tys. zł, wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych w wysokości (88 574) tys. zł oraz stan rezerwy na odprawy emerytalne - skumulowany zysk aktuarialny w wysokości 437 tys. zł.

V. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
	za okres:	
Zysk przed opodatkowaniem	3 426 152	3 335 221
Korekty razem:		
Udział w zyskach netto jednostek wycenianych metodą praw własności	(62 667)	(58 264)
Amortyzacja	333 470	318 933
Zysk z tytułu nabycia przedsiębiorstwa	(387 733)	-
Odpisy z tytułu (odwrócenia) utraty wartości	12 959	8 765
Zysk z działalności inwestycyjnej	(79 107)	(62 297)
	3 243 074	3 542 358
Zmiany:		
Stanu rezerw	32 586	23 006
Stanu aktywów/zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	(6 345 807)	(1 506 362)
Stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających	478 524	(1 594 962)
Stanu należności od banków	151 667	(95)
Stanu należności od klientów	(11 063 294)	(4 771 359)
Stanu zobowiązań wobec banków	(4 094 278)	110 032
Stanu zobowiązań wobec klientów	23 883 844	(781 067)
Stanu należności/zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	6 689 942	1 018 233
Stanu pozostałych aktywów i zobowiązań	(400 553)	277 134
	9 332 631	(7 225 440)
Odsetki naliczone wyłączone z działalności operacyjnej	(369 152)	(414 692)
Dywidendy	(98 989)	(76 270)
Podatek dochodowy zapłacony	(947 002)	(693 049)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	11 160 562	(4 867 093)
Wpływy	6 309 947	4 461 677
Zbycie / zapadalność aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	3 673 594
Zbycie / zapadalność inwestycyjnych aktywów finansowych	5 358 065	-
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowego majątku trwałego	105 615	45 342
Dywidendy otrzymane	98 989	76 270
Odsetki otrzymane	747 278	666 471
Wydatki	(11 671 083)	(4 206 618)
Nabycie wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. pomniejszone o przejęte środki pieniężne	(186 482)	-
Nabycie udziałów w podmiotach powiązanych pomniejszone o przejęte środki pieniężne	(19 990)	-
Nabycie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	(3 792 409)
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	(10 883 425)	-
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowego majątku trwałego	(581 186)	(414 209)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(5 361 136)	255 059
Wpływy	11 102 519	4 983 948
Emisja dłużnych papierów wartościowych	7 430 794	3 562 288
Wpływy z emisji akcji i dopłat do kapitału	-	990
Zaciągnięcia kredytów i pożyczek	3 671 725	1 420 670
Wydatki	(6 552 006)	(4 548 345)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(2 975 000)	(2 095 000)
Spłaty kredytów i pożyczek	(2 781 861)	(1 568 408)
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	(514 130)	(646 828)
Odsetki zapłacone	(281 015)	(238 109)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	4 550 513	435 603
Przepływy pieniężne netto - razem	10 349 939	(4 176 431)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	7 662 368	11 838 799
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	18 012 307	7 662 368

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz pozostałe informacje uzupełniające dotyczące sprawozdania z przepływu środków pieniężnych zostały zaprezentowane w nocie 48.

Informacje dotyczące zobowiązań wynikających z działalności finansowej w zakresie kredytów i pożyczek otrzymanych, zobowiązań podporządkowanych oraz emisji dłużnych papierów wartościowych przedstawiono odpowiednio w notach: 31-34.

Noty przedstawione na stronach 10-182 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

VI. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacja ogólna o emitencie

Bank działa pod nazwą Santander Bank Polska S.A. z siedzibą w Polsce, 00-854 Warszawa, al. Jana Pawła II 17, pod nr KRS 0000008723, NIP 896-000-56-73, REGON 930041341.

W dniu 7.09.2018 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wpisał do rejestru przedsiębiorców zmiany Statutu Banku skutkujące m.in. zmianą nazwy Banku z dotychczasowej Bank Zachodni WBK S.A. na Santander Bank Polska S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A. zawiera dane Banku, jego jednostek zależnych oraz udziały w jednostkach stowarzyszonych (razem zwanych Grupą).

Jednostką dominującą najniższego i najwyższego szczebla dla Santander Bank Polska S.A. jest Banco Santander S.A. z siedzibą w Santander w Hiszpanii.

Grupa Santander Bank Polska S.A. oferuje szeroki zakres usług bankowych w obrocie krajowym i na międzybankowych rynkach zagranicznych, dla osób fizycznych i prawnych. Dodatkowo prowadzi również usługi:

- pośrednictwa obrotu papierami wartościowymi,
- leasingu,
- faktoringu,
- zarządzania aktywami/funduszami,
- dystrybucji usług ubezpieczeniowych,
- handlu akcjami i udziałami spółek prawa handlowego,
- działalności maklerskiej.

W skład Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A. wchodzi następujące podmioty zależne i stowarzyszone:

Podmioty zależne:

Podmioty zależne	Siedziba	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na 31.12.2018	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na 31.12.2017
1. Santander Finanse sp. z o.o. (dawniej BZ WBK Finanse sp. z o.o.)	Poznań	100%	100%
2. Santander Factoring sp. z o.o. (dawniej BZ WBK Faktor sp. z o.o.)	Warszawa	100% głosów należy do Santander Finanse sp. z o.o.	100% głosów należy do Santander Finanse sp. z o.o.
3. Santander Leasing S.A. (dawniej BZ WBK Leasing S.A.)	Poznań	100% głosów należy do Santander Finanse sp. z o.o.	100% głosów należy do Santander Finanse sp. z o.o.
4. Santander Leasing Poland Securitization 01 ¹⁾	Dublin	spółka zależna Santander Leasing S.A.	-
5. Santander Inwestycje sp. z o.o. (dawniej BZ WBK Inwestycje sp. z o.o.)	Warszawa	100%	100%
6. Giełdokracja sp. z o.o. ²⁾	Poznań	-	100%
7. Santander F24 S.A. (dawniej BZ WBK F24 S.A.)/ BZ WBK Nieruchomości S.A. ³⁾	Poznań	100% głosów należy do Santander Finanse sp. z o.o.	100% głosów należy do Santander Finanse sp. z o.o.
8. Santander Securities S.A. ⁴⁾	Warszawa	100%	-
9. Santander Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. (dawniej BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.) ⁵⁾	Poznań	50%	50%
10. Santander Consumer Bank S.A.	Wrocław	60%	60%
11. Santander Consumer Finanse sp. z o.o.	Warszawa	100% głosów należy do Santander Consumer Bank S.A.	100% głosów należy do Santander Consumer Bank S.A.
12. PSA Finance Polska sp. z o.o. ⁶⁾	Warszawa	Santander Consumer Bank S.A. oraz 50% głosów należy do Banque PSA Finance S.A.	Santander Consumer Bank S.A. oraz 50% głosów należy do Banque PSA Finance S.A.
13. PSA Consumer Finance Polska sp. z o.o. ⁶⁾	Warszawa	100% głosów należy do PSA Finance Polska sp. z o.o.	100% głosów należy do PSA Finance Polska sp. z o.o.
14. Santander Consumer Multirent sp. z o.o.	Warszawa	100% głosów należy do Santander Consumer Bank S.A.	100% głosów należy do Santander Consumer Bank S.A.
15. S.C. Poland Consumer 15-1 sp. z o.o. ⁷⁾	Warszawa	spółka zależna Santander Consumer Bank S.A.	spółka zależna Santander Consumer Bank S.A.
16. S.C. Poland Consumer 16-1 sp. z o.o. ⁷⁾	Warszawa	spółka zależna Santander Consumer Bank S.A.	spółka zależna Santander Consumer Bank S.A.

¹⁾ Szczegółowe informacje na temat utworzenia w związku z transakcją sekurytyzacji spółki Santander Leasing Poland Securitization 01 zostały opisane w nocie 50.

²⁾ Szczegółowe informacje na temat likwidacji spółki Giełdokracja sp. z o.o. zostały opisane w nocie 50.

³⁾ W dniu 18.10.2017 r. nastąpiła zmiana nazwy spółki BZ WBK Nieruchomości S.A. z siedzibą w Zakrzewie na Santander F24 S.A. z siedzibą w Poznaniu. W dniu 24.11.2017 r. nastąpiła transakcja wniesienia aportem akcji spółki Santander F24 S.A. (poprzednia nazwa spółki BZ WBK Nieruchomości S.A.) do spółki Santander Finanse sp. z o.o. przez Santander Bank Polska S.A. na pokrycie objęcia udziałów przez Santander Bank Polska S.A. spółki pod nazwą Santander Finanse sp. z o.o. W dniu 12.01.2018 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Santander Finanse sp. z o.o. do wysokości 1 630 tys. zł. Kapitał został w całości opłacony.

⁴⁾ Szczegółowe informacje na temat nabycia spółki Santander Securities S.A. zostały opisane w nocie 51.

⁵⁾ Na dzień 31.12.2018 r. Santander Bank Polska S.A. był współwłaścicielem spółki Santander Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. razem z Banco Santander S.A. Obaj właściciele wchodzi w skład Grupy Santander i posiadają po 50% udziału w kapitale zakładowym spółki. W praktyce, Santander Bank Polska S.A. sprawuje kontrolę nad podmiotem zależnym Santander Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., ponieważ za jego pośrednictwem Banco Santander realizuje swoją politykę w Polsce. W związku z powyższym, spółka traktowana jest jako zależna.

⁶⁾ Zdaniem Zarządu Grupy Santander inwestycja dokonana w PSA Finance Polska Sp. z o.o. stanowi inwestycję w jednostkę zależną na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego z uwagi na sprawowanie bezpośrednio przez Santander Consumer Bank S.A. i pośrednio przez Santander Bank Polska S.A. kontroli nad inwestycją.

⁷⁾ SC Poland Consumer 15-1 sp. z o.o. , S.C. Poland Consumer 16-1 sp. z o.o. spółka celowa powołana do przeprowadzenia sekurytyzacji części portfela kredytowego, w której udziałowcem jest polska osoba prawna niepowiązana z Grupą; spółka kontrolowana przez Santander Consumer Bank S.A., w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.7.

Podmioty stowarzyszone:

Podmioty stowarzyszone	Siedziba	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na 31.12.2018	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na 31.12.2017
POLFUND - Fundusz Poręczeń			
1. Kredytowych S.A.	Szczecin	50%	50%
Santander - Aviva Towarzystwo			
2. Ubezpieczeń S.A.	Poznań	49%	49%
Santander - Aviva Towarzystwo			
3. Ubezpieczeń na Życie S.A.	Poznań	49%	49%

2. Zasady sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.1. Oświadczenie o zgodności

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Santander Bank Polska S.A. zostało sporządzone zgodnie ze stosowanymi w sposób ciągły Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi przez Unię Europejską według stanu w dniu 31.12.2018 r., a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami – zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. 2018, poz. 395) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi, a także wymogami wobec emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych określonymi w ustawie z dnia 29.07.2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Santander Bank Polska S.A. w dniu 21.02.2019 roku.

2.2. Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów lub interpretacji, które mogą mieć zastosowanie w Grupie Santander Bank Polska S.A., a nie są jeszcze obowiązujące i nie zostały wcześniej wprowadzone

MSSF	Charakter zmian	Obowiązują od	Wpływ na Grupę Santander Bank Polska S.A.
Założenia koncepcyjne sprawozdawczości finansowej	<p>Założenia koncepcyjne zostały opublikowane przez RMSR w marcu 2018 r. Jest to dokument, który przedstawia w kompleksowy sposób zagadnienia dotyczące sprawozdawczości finansowej, zasady wyznaczania standardów i wytyczne dla podmiotów opracowujących spójne polityki rachunkowości oraz ułatwia zrozumienie i interpretację standardów.</p> <p>Założenia koncepcyjne obejmują nowe pojęcia, zaktualizowane definicje i kryteria ujmowania aktywów i zobowiązań oraz objaśnienia istotnych pojęć. Dokument składa się z 8 rozdziałów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozdział 1 – Cel sprawozdawczości finansowej • Rozdział 2 – Cechy jakościowe użytecznych informacji finansowych • Rozdział 3 – Sprawozdanie finansowe i podmiot sporządzający sprawozdanie • Rozdział 4 – Elementy składowe sprawozdań finansowych • Rozdział 5 – Ujmowanie i zaprzestanie ujmowania • Rozdział 6 – Wycena • Rozdział 7 – Prezentacja i ujawnianie • Rozdział 8 – Pojęcie kapitału i utrzymywania kapitału <p>Założenia koncepcyjne zostały opublikowane wraz z uzasadnieniem zmian. Rada opublikowała ponadto odrębny dokument pt. „Zmiany do odniesień do Założeń koncepcyjnych w Standardach MSSF” (Amendments to References to the Conceptual Framework in IFRS Standards), który przedstawia zmiany do standardów w celu aktualizacji odniesień do Założeń koncepcyjnych. W większości przypadków zaktualizowano odniesienia w standardach w celu odzwierciedlenia odniesień do Założeń koncepcyjnych. Wprowadzono zwolnienia dla dwóch standardów w zakresie opracowywania polityk rachunkowości w odniesieniu do sald z regulowanej działalności, tj. MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych oraz MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów.</p>	<p>Założenia obowiązują ze skutkiem natychmiastowym w przypadku RMSR i Komitetu ds. Interpretacji MSSF. W przypadku podmiotów opracowujących polityki rachunkowości w oparciu o Założenia koncepcyjne, obowiązują one dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 r. lub po tej dacie.</p>	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 9 Instrumenty finansowe: Prawo wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem	<p>Zmiany do MSSF 9 wprowadzają zapisy w odniesieniu do kontraktów z opcją przedpłaty, w których pożyczkodawca może być zmuszony do zaakceptowania kwoty przedpłaty, która jest znacznie niższa niż niespłacone kwoty kapitału i odsetek. Taka kwota przedpłaty mogłaby stanowić płatność dla kredytobiorcy od pożyczkodawcy, a nie rekompensatę od kredytobiorcy dla kredytodawcy. Taki składnik aktywów finansowych będzie kwalifikował się do wyceny według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody (w zależności od modelu biznesowego spółki), aczkolwiek ujemna rekompensata musi stanowić uzasadnioną rekompensatę za wcześniejszą spłatę kontraktu.</p>	1 stycznia 2019	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSSF 16 Leasing	<p>Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników</p> <p>MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe.</p>	1 stycznia 2019	Opis stanu wdrożenia standardu przedstawiono poniżej.

<p>Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach: wycena inwestycji długoterminowych *</p>	<p>Zmiany doprecyzowują, że MSSF 9 Instrumenty Finansowe stosuje się w odniesieniu do długoterminowych inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, a które co do zasady stanowią część inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu (inwestycje długoterminowe). Powyższe wyjaśnienie jest istotne, ponieważ wskazuje, że model oczekiwanych strat kredytowych wynikający z MSSF 9 ma zastosowanie do ww. inwestycji długoterminowych.</p> <p>Rada dodatkowo doprecyzowała, że stosując MSSF 9, podmiot nie uwzględnia jakichkolwiek strat jednostek stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięć ani strat z tytułu utraty należności wynikających z inwestycji netto ujmowanych jako korekty inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnych przedsięwzięciu, które wynikają z zastosowania MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach.</p> <p>Wraz ze zmianami Rada opublikowała również przykład ilustrujący, w jaki sposób należy stosować wymogi wynikające z MSR 28 i MSSF 9 w odniesieniu do inwestycji długoterminowych.</p>	<p>1 stycznia 2019</p>	<p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.</p>
<p>Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *</p>	<p>Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dotyczą sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami. Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).</p> <p>W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykaże pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z wyłączeniem części stanowiącej udziały innych inwestorów.</p> <p>Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r.</p>	<p>Data obowiązywania zmienionych przepisów nie została ustalona przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.</p>	<p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.</p>
<p>MSSF 17 Ubezpieczenia*</p>	<p>MSSF 17 definiuje nowe podejście do rozpoznawania, wyceny, prezentacji i ujawniania umów ubezpieczeniowych. Głównym celem MSSF 17 jest zagwarantowanie przejrzystości oraz porównywalności sprawozdań finansowych ubezpieczycieli. W tym celu jednostka będzie ujawniała szereg informacji ilościowych i jakościowych umożliwiających użytkownikom sprawozdania finansowego ocenę wpływu umów ubezpieczeniowych na sytuację finansową, wyniki finansowe oraz przepływy pieniężne jednostki. MSSF 17 wprowadza szereg istotnych zmian w stosunku do dotychczasowych wymogów MSSF 4. Dotyczą one między innymi: poziomów agregacji na jakim wykonywane są obliczenia, metody wyceny zobowiązań ubezpieczeniowych, rozpoznawania zysku lub straty w czasie, ujmowania reasekuracji, wydzielenia komponentu inwestycyjnego, sposobu prezentacji poszczególnych pozycji bilansu oraz rachunku zysków i strat jednostek sprawozdawczych, w tym oddzielnej prezentacji przychodów z ubezpieczeń, kosztów usług ubezpieczeniowych, a także przychodów lub kosztów finansowych.</p>	<p>1 stycznia 2021</p>	<p>Standard nie będzie miał istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.</p>
<p>KIMSF 23 Niepewność związana z ujęciem podatku*</p>	<p>Interpretacja wyjaśnia, w jaki sposób należy stosować wymogi w zakresie ujmowania i wyceny zawarte w MSR 12 "Podatek dochodowy" w przypadku, gdy występuje niepewność co do sposobu ujęcia podatku dochodowego. Niepewne ujęcie podatkowe to ujęcie podatkowe stosowane, w przypadku którego występuje niepewność co do tego, czy dane podejście zostanie zaakceptowane przez organy podatkowe.</p> <p>Interpretacja KIMSF 23 w szczególności określa, jeżeli jest niepewność w ujmowaniu podatku dochodowego, czy i kiedy jednostka powinna analizować niepewne pozycje podatkowe oddzielnie, jakie są założenia jednostki dotyczące możliwości kontroli przez organy podatkowe, sposób w jaki jednostka określa dochód do opodatkowania (stratę) podatkową, podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, stopy podatkowe, a także w jaki sposób jednostka ujmuje zmiany w faktach i okolicznościach.</p> <p>Zgodnie z interpretacją, skutki niepewności należy zmierzyć metodą, która najlepiej przewiduje rozwiązanie niepewności - albo metodą najbardziej prawdopodobnej kwoty, albo metodą przewidywanej wartości.</p>	<p>1 stycznia 2019</p>	<p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.</p>

MSR 19, Zmiany programu, Ograniczenia lub Rozliczenia*	<p>Zmiany do MSR 19 określają sposób ustalania kosztów programów określonych świadczeń emerytalnych przez jednostkę w przypadku wystąpienia zmian w programie tychże świadczeń. MSR 19 „Świadczenia pracownicze” określa w jaki sposób jednostka rozlicza się z programu określonych świadczeń. W przypadku zmiany programu, ograniczenia lub rozliczenia MSR 19 wymaga od jednostki dokonania ponownej wyceny zobowiązania lub składnika aktywów netto z tytułu określonych świadczeń. Zmiany wymagają, aby jednostka wykorzystwała zaktualizowane założenia tej wyceny w celu ustalenia bieżących kosztów usług i odsetek netto za pozostałą część okresu sprawozdawczego po zmianie programu. Wymagając zastosowania zaktualizowanych założeń oczekuje się, że zmiany dostarczą użytecznych informacji dla użytkowników sprawozdania finansowego.</p>	1 stycznia 2019	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Cykl 2015–2017	<p>Poniżej przedstawiono podsumowanie zmian opublikowanych w ramach corocznego procesu zmian dot. okresu 2015–2017 r.</p> <p>MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych - Uprzednio posiadane udziały we wspólnym działaniu</p> <ul style="list-style-type: none">• Zmiany doprecyzowują, że w przypadku, gdy jednostka przejmuje kontrolę nad jednostką, która stanowi wspólne działanie, stosuje ona wymogi dotyczące połączenia jednostek realizowanego etapami, w tym ponowną wycenę należących do niej udziałów w aktywach i pasywach wspólnego działania według wartości godziwej.• W tym celu jednostka przejmująca dokonuje ponownej wyceny wszystkich posiadanych uprzednio udziałów we wspólnym działaniu.• Jednostka stosuje powyższe zmiany w odniesieniu do połączeń jednostek gospodarczych, dla których data przejęcia przypada w pierwszym dniu rocznego okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone. <p>MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne - Uprzednio posiadane udziały we wspólnym działaniu</p> <ul style="list-style-type: none">• Strona, która posiada udziały, lecz nie sprawuje współkontroli nad wspólnym działaniem, może uzyskać współkontrolę nad wspólnym działaniem w przypadku, gdy działalność wspólnego działania stanowi przedsięwzięcie w rozumieniu MSSF 3. Zmiany doprecyzowują, że posiadane uprzednio udziały w takim wspólnym działaniu nie podlegają ponownej wycenie.• Jednostka stosuje powyższe zmiany w odniesieniu do transakcji, w wyniku których uzyskuje współkontrolę w pierwszym dniu rocznego okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone.	1 stycznia 2019	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Cykl 2015–2017	<p>Poniżej przedstawiono podsumowanie zmian opublikowanych w ramach corocznego procesu zmian dot. okresu 2015–2017 r.</p> <p>MSR 12 Podatek dochodowy Skutki podatkowe wypłat dla instrumentów finansowych zaklasyfikowanych jako kapitał własny</p> <ul style="list-style-type: none">• Zmiany doprecyzowują, że skutki podatkowe wypłaty dywidendy są bardziej bezpośrednio związane z transakcjami lub zdarzeniami przeszłymi skutkującymi powstaniem zysków podlegających podziałowi niż z wypłatami na rzecz właścicieli. W związku z powyższym jednostka ujmuje skutki podatkowe wypłaty dywidendy w rachunku zysków i strat, innych całkowitych dochodach lub kapitałach własnych w zależności od pozycji, w jakiej jednostka ujmowała przeszłe transakcje lub zdarzenia.• Jednostka stosuje powyższe zmiany w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone. W przypadku zastosowania powyższych zmian po raz pierwszy, jednostka stosuje je do skutków podatkowych wypłaty dywidendy ujętych w dniu rozpoczęcia najwcześniejszego okresu porównawczego lub po tej dacie. <p>MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego Koszty finansowania zewnętrznego podlegające kapitalizacji</p> <ul style="list-style-type: none">• Zmiany doprecyzowują, że finansowanie zewnętrzne przeznaczone na wytworzenie dostosowywanego składnika aktywów są wykazywane w ogólnym finansowaniu zewnętrznym, jeśli zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania dostosowywanego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży są zakończone.• Jednostka stosuje powyższe zmiany w odniesieniu do kosztów finansowania zewnętrznego poniesionych w pierwszym dniu rocznego okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie.• Jednostka stosuje powyższe zmiany w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone.	1 stycznia 2019	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Zmiany do MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć	W wyniku zmiany do MSSF 3 zmodyfikowana została definicja „przedsięwzięcia”. Aktualnie wprowadzona definicja została zawężona i prawdopodobnie spowoduje, że więcej transakcji przejęć zostanie zakwalifikowanych jako nabycie aktywów.	1 stycznia 2020	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych oraz MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów	Rada opublikowała nową definicję terminu „istotność”. Zmiany do MSR 1 i MSR 8 doprecyzowują definicję istotności i zwiększają spójność pomiędzy standardami	1 stycznia 2020	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

* Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE.

MSSF 16 Leasing

Opis zmian

MSSF 16 „Leasing” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13.01.2016 r. i zatwierdzony Rozporządzeniem Komisji Europejskiej nr 2017/1986 z 31.10.2017 r. do stosowania w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Standard ma obligatoryjne zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy obrotowe rozpoczynające się z dniem 1.01.2019 r. lub po tej dacie.

MSSF 16 zastąpił, z dniem 1.01.2019 r., następujące standardy i interpretacje:

- MSR 17 „Leasing”,
- KIMSF 4 „Ustalenie, czy umowa zawiera leasing”,
- SKI 15 „Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne”,
- SKI 27 „Ocena istoty transakcji wykorzystujących prawną formę leasingu”.

Nowy standard dotyczy wszystkich umów leasingu, w tym umów podnajmu aktywów stanowiących przedmiot leasingu, z wyjątkiem pewnych pozycji, wchodzących w zakres innych standardów:

- umów leasingowych dotyczących poszukiwania lub wykorzystywania minerałów, ropy naftowej, gazu ziemnego oraz podobnych nieodnawialnych zasobów,
- umów wchodzących w zakres KIMSF 12 „Umowy na usługi koncesjonowane”
- u leasingodawców: licencji dotyczących własności intelektualnej, wchodzących w zakres MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz
- u leasingobiorców: leasingu aktywów biologicznych wchodzących w zakres MSR 41 „Rolnictwo” oraz praw posiadanych na mocy umów licencji wchodzących w zakresie MSR 38 „Aktywa niematerialne”, dotyczących takich pozycji jak filmy kinowe, nagrania wideo, sztuki teatralne, rękopisy, patenty i prawa autorskie.

Nowy standard przedstawia całościowy model identyfikacji umów leasingu i ich rozliczania w sprawozdaniach finansowych leasingodawców i leasingobiorców. Wprowadzono znaczące zmiany do rozliczeń po stronie leasingobiorcy, w tym zrezygnowano z rozróżniania leasingu operacyjnego od finansowego.

Do identyfikacji umów leasingu MSSF 16 adaptuje model kontroli, wprowadzając rozróżnienie na umowy leasingu i umowy o świadczenie usług w zależności od tego, czy występuje składnik aktywów kontrolowany przez leasingobiorcę.

Zgodnie z MSSF 16 umowa ma charakter leasingu, jeżeli leasingobiorca w zamian za wynagrodzenie ma prawo do sprawowania kontroli, w tym pobierania korzyści ekonomicznych, nad użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów przez określony czas.

W myśl MSSF 16 umowę można uznać za umowę leasingu, jeżeli spełnia ona następujące kryteria:

- wypełnienie warunków umowy dotyczy określonego składnika aktywów, który jest możliwy do zidentyfikowania jednoznacznie lub w sposób dorozumiany, a leasingodawca nie może posiadać istotnego prawa do zamiany,
- umowa przekazuje „prawo do kontroli nad użytkowaniem” składnika aktywów w zamian za wynagrodzenie. Oznacza to, że leasingobiorca posiada prawo do kierowania użytkowaniem (ang. right of use) oraz prawo do otrzymywania w istocie wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania tego składnika aktywa biorąc przy tym pod uwagę zakres prawa do korzystania z aktywa.

Określony składnik aktywów to taki, który można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować. Możliwa do fizycznego wydzielenia część składnika aktywów spełnia kryterium identyfikacji, natomiast część składnika aktywów niemożliwa do fizycznego wydzielenia nie może być uznana za konkretny składnik aktywów i nie może być przedmiotem umowy leasingu zgodnie z MSSF 16.

Umowy, które dają leasingodawcy prawo do zamiany składnika aktywów nie mogą być uznane za umowy leasingu, ponieważ wypełnienie warunków umowy nie zależy od wykorzystania konkretnego składnika aktywów. Prawo do podmiany składnika aktywów jest uznawane za istotne, jeżeli podmiana składnika aktywów jest zarówno wykonalna w praktyce jak i ekonomicznie uzasadniona, a także może zostać dokonana bez zgody leasingobiorcy. Umowy, które dają leasingodawcom istotne prawa do zamiany nie spełniają warunków MSSF 16 i są ujmowane zgodnie z MSSF 15.

Prawo do kontroli nad użytkowaniem konkretnego składnika aktywów jest przeniesione, jeżeli leasingobiorca ma możliwość zarówno kierowania wykorzystywaniem składnika aktywów jak i otrzymywania korzyści z jego wykorzystywania. Umowy, na mocy, których leasingobiorca otrzymuje wszystkie korzyści z użytkowania składnika aktywów, ale nie ma możliwości kierowania jego wykorzystaniem, nie są uznawane za umowy leasingu. Zdolność kierowania wykorzystywaniem składnika aktywów objawia się możliwością podejmowania decyzji w zakresie wykorzystywania konkretnego składnika aktywów (przykładowo poprzez ustalanie jak, kiedy i w jaki sposób konkretny składnik aktywów jest używany), które w istotny sposób wpływają na korzyści otrzymywane przez leasingobiorcę z tytułu użytkowania składnika aktywów.

Zasadą generalną jest, że na dzień rozpoczęcia leasingu leasingobiorca rozpoznaje zobowiązanie z tytułu leasingu (zobowiązanie do dokonywania płatności leasingowych) oraz składnik aktywów, który stanowi prawo do użytkowania przedmiotu leasingu przez okres trwania umowy leasingowej (prawo do użytkowania składnika aktywów) w odniesieniu do wszystkich umów leasingu. Jednocześnie dano jednostkom sprawozdawczym możliwość skorzystania z dwóch uproszczeń dotyczących umów krótkoterminowych oraz leasingu przedmiotów niskowartościowych opisanych poniżej:

- Umowy krótkoterminowe. MSSF 16 dopuszcza, aby leasingobiorcy stosowali obecne metody ujmowania umów leasingu operacyjnego do ujmowania umów leasingu krótkoterminowego. Leasing krótkoterminowy charakteryzuje się maksymalnym możliwym okresem trwania umowy, włączając opcje jej odnowienia, o długości 12 miesięcy. Ustalenie czy leasing jest krótkoterminowy opiera się wyłącznie na maksymalnym możliwym okresie trwania umowy, to jest okresie, dla którego powstają wykonywalne prawa i obowiązki. Leasingobiorcy nie mogą skorzystać ze wskazanego uproszczenia w przypadkach umów krótkoterminowych z opcją zakupu aktywa będącego przedmiotem leasingu niezależnie od intencji i oczekiwań leasingobiorcy, co do przedmiotu umowy.
- Leasing przedmiotów niskowartościowych. MSSF 16 nie nakłada na leasingobiorców obowiązku ujmowania aktywów oraz zobowiązań leasingowych dla aktywów niskocennych, takich jak: tablety, komputery, telefony, meble biurowe o niskiej wartości początkowej. Sugerowana przez RMSR maksymalna jednostkowa wartość początkowa aktywa kwalifikującego się do zwolnienia wynosi 5.000 USD (jednostkowa wartość początkowa w momencie nabycia). Leasingobiorca dokonując oceny, czy przedmiot leasingu jest niskiej wartości, uwzględnia jego wartość w stanie nowym, nie patrząc na faktyczny wiek i zużycie przedmiotu umowy.

Zobowiązanie do dokonywania płatności leasingowych wycenia się na podstawie wartości bieżącej płatności leasingowych w okresie trwania umowy leasingowej. Płatności, które uwzględnia się w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu obejmują, następujące elementy:

- płatności stałe pomniejszone o jakiegokolwiek należne zachęty,
- płatności zmienne zależne od indeksu lub stopy,
- kwoty, które zgodnie z oczekiwaniami będą płatne przez leasingobiorcę z tytułu gwarantowanej wartości końcowej,
- cena realizacji opcji kupna, jeżeli istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca z niej skorzysta,
- płatności z tytułu kar za zerwanie umowy leasingu, jeżeli okres umowy leasingu uwzględnia fakt, że leasingobiorca skorzysta z opcji rozwiązania umowy leasingu.

Z kolei, wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia:

- wartość początkową zobowiązania z tytułu leasingu,
- płatności leasingowe dokonane w momencie lub przed zawarciem umowy pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty,
- wszelkie koszty początkowe poniesione przez leasingobiorcę oraz
- szacowane koszty demontażu, które musi ponieść leasingobiorca w związku ze składnikiem aktywów, którego dotyczy umowa, aby przywrócić miejsce, w jakim jest zlokalizowany lub sam składnik aktywów do warunków wymaganych na podstawie umowy leasingu.

Stopa dyskonta powinna być ustalana odrębnie dla każdej umowy leasingowej. Stopa dyskonta wykorzystywana przez leasingobiorcę do ustalenia wartości bieżącej opłat leasingowych, jest stopą, którą leasingodawca obciąża leasingobiorcę, jeśli jest znana. W przeciwnym wypadku leasingobiorca korzysta ze swojej krańcowej stopy procentowej.

Standard nie wprowadza natomiast znaczących zmian do wymogów dotyczących leasingodawców. Oznacza to, że leasingodawca kontynuuje klasyfikacje leasingów jako leasing operacyjny lub leasing finansowy oraz ich ujęcia księgowego, jako dwóch oddzielnych typów leasingu.

Opis wdrożenia

Zgodnie z MSSF 16 Leasing, Grupa Santander Bank Polska S.A. wdrożyła jednolite zasady sprawozdawczości, wymagające od leasingobiorców ujmowania aktywów i zobowiązań w przypadku wszystkich umów leasingu z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w standardzie.

Projekt wdrożenia MSSF 16 w Grupie Santander Bank Polska S.A. został uruchomiony w drugiej połowie 2017 r. i został podzielony na dwa etapy:

- analiza luki oraz
- wdrożenie operacyjne zidentyfikowanych w ramach pierwszego etapu niezbędnych zmian w dokumentach, politykach, procedurach wewnętrznych, schematach księgowych oraz w systemach informatycznych pozwalających na zaadresowanie w pełni wymogów nowego standardu.

Na moment publikacji niniejszego raportu Grupa Santander Bank Polska S.A. zakończyła prace związane z wdrożeniem standardu.

W realizację projektu zaangażowani byli przedstawiciele departamentów odpowiedzialnych za politykę rachunkowości, zarządzanie nieruchomościami, administrowanie umowami z dostawcami, rachunkowość operacyjną, sprawozdawczość, wymogi kapitałowe, podatki oraz zarządzanie kosztami a nadzór nad terminową realizacją projektu oraz jego wysoką jakością sprawował członek Zarządu odpowiedzialny za Pion Rachunkowości i Kontroli Finansowej.

W 2018 r. Grupa Santander Bank Polska S.A. koncentrowała się na:

- przeprowadzaniu procedur zapewniających kompletność zidentyfikowanych przedmiotów użytkowanych na podstawie umów leasingu, najmu, dzierżawy a także innych umów nienazwanych, na mocy których w zamian za opłatę lub serie opłat leasingodawca przekazuje Grupie Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorcy prawo do użytkowania danego składnika aktywów przez uzgodniony okres,
- analizie okresu leasingu, jaki należy przyjąć do wyceny prawa do użytkowania aktywa oraz korespondującego z nim zobowiązania finansowego z uwzględnieniem opcji przedłużenia oraz wypowiedzenia oraz oceny prawdopodobieństwa skorzystania z tych praw przez strony umowy leasingu,
- opracowywaniu podejścia do wyliczenia krańcowej stopy procentowej,
- identyfikacji koniecznych zmian w istniejących procesach, procedurach, planie kont i prowadzonych przez Grupę Santander Bank Polska S.A. rejestrach umów,
- opracowywaniu i wdrażaniu efektywnego środowiska kontroli wewnętrznej zapewniającego właściwe i w pełni poprawne rozróżnienie umów o usługę od umów leasingu, w tym umów zawierających komponent leasingu,
- analizie wymogów sprawozdawczych oraz przepisów regulujących ocenę adekwatności kapitałowej oraz implementacji rozwiązań adresujących nowe potrzeby informacyjne i sprawozdawcze.

Zastosowanie MSSF 16 wymagało od Grupy Santander Bank Polska S.A. analizy danych oraz dokonania pewnych szacunków, które mają wpływ na wycenę zobowiązań leasingowych oraz wycenę aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Kluczową oceną była ocena czy analizowany kontrakt jest umową leasingu lub zawiera komponent leasingu bądź też jest umową o świadczenie usług. W odniesieniu do tej oceny, Grupa Santander Bank S.A. na dzień pierwszego zastosowania standardu zdecydowała się skorzystać z możliwości zaadaptowania klauzuli praw nabytych sprowadzających się do odstąpienia od ponownej oceny, czy umowa zawiera leasing (ang. grandfathering rule).

Jako konsekwencja wyboru klauzuli praw nabytych Grupa Santander Bank Polska S.A. do umów leasingu podlegających pod MSSF 16 zaliczyła następujące umowy najmu, dzierżawy, użytkowania oraz inne umowy nienazwane, na mocy których w zamian za opłatę lub serie opłat leasingodawca przekazuje Grupie Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorcy prawo do użytkowania danego składnika aktywów przez uzgodniony okres:

- najem lokali, w których funkcjonują oddziały, biura regionalne, jak również budynki wykorzystywane w celach administracyjnych, w których działają Centra Wsparcia Biznesu, Centra Bankowości Korporacyjnej i okołoadministracyjnych (przykładowo magazyny),

- najem i użytkowanie gruntów oraz powierzchni, na których zlokalizowane są lokale użytkowe, parkingi ściśle związane z oddziałem, Centrum Wsparcia Biznesu lub centralami bankowości oraz bankomaty i inne urządzenia samoobsługowe,
- najem łączny światłowodowych użytkowanych na potrzeby transferu danych pomiędzy lokalizacjami Grupy Santander Bank Polska S.A. oraz
- leasing operacyjny środków transportu w postaci samochodów osobowych.

W ramach zidentyfikowanych grup aktywów podlegających pod MSSF 16 Grupa Santander Bank Polska S.A. nie zidentyfikowała aktywów spełniających definicję leasingu nieruchomości inwestycyjnej.

W odniesieniu do umów leasingu i zawierających komponent leasingu Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonała szacunków wpływających na wartość aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz korespondujących z nimi zobowiązań z tytułu leasingu obejmujących ustalenie:

- okresu leasingu oraz
- stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych.

Okres leasingu

Grupa Santander Bank Polska S.A. ustaliła okres leasingu jako nieodwołalny okres leasingu wraz z:

1. okresami, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
2. okresami, w których istnieje opcja wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorca nie skorzysta z tej opcji.

Oceniając, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorca skorzysta z opcji przedłużenia leasingu, lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu, Grupa Santander Bank Polska S.A. uwzględniła wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią dla Grupy Santander Bank Polska S.A. zachętę ekonomiczną do tego, aby skorzystała z opcji przedłużenia leasingu lub nie skorzystała z opcji wypowiedzenia leasingu.

Dla umów zawartych na czas oznaczony Grupa Santander Bank Polska S.A. przyjęła okres leasingu zgodny z okresem umowy leasingu, chyba że znane były okoliczności wskazujące na skorzystanie z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia. Dla umów zawartych na czas nieoznaczony okres leasingu jest przyjmowany zwykle na okres 3 lat, chyba że dana lokalizacja zostanie objęta modernizacją. W takiej sytuacji przyjmuje się okres nieprzekraczający 5 lat. Dla aktywów z tytułu prawa do użytkowania o charakterze akcesoryjnym do aktywa zasadniczego okres leasingu jest tożsamy z okresem leasingu zasadniczego aktywa będącego przedmiotem umowy.

W odniesieniu do transakcji subleasingu, w ramach której bazowy składnik aktywów jest dalej oddawany w subleasing przez Grupę Santander Bank Polska S.A. jako zasadniczego leasingobiorcę („pośredniego leasingodawcę”) podmiotowi trzeciemu, a leasing („główny leasing”) między głównym leasingodawcą a leasingobiorcą pozostaje w mocy, okres umowy subleasingu nie przekracza okresu zasadniczej umowy leasingu.

Krańcowa stopa procentowa

Stopa dyskonta odpowiada krańcowej stopie Grupy Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorcy na moment pierwszego zastosowania MSSF 16 i została ustalona jako suma dwóch elementów:

1. stopy wolnej od ryzyka (ang. „risk-free rate”),
2. marży kredytowej (ang. „credit spread”).

Średnie ważone krańcowe stopy procentowe zastosowane do zobowiązań dla leasingu finansowego na dzień pierwszego zastosowania dla poszczególnych walut wynoszą:

- złoty polski: 3,19%
- dolar amerykański: 3,36 %
- EURO: 1,24%

Wpływ MSSF 16 na sytuację majątkową i finansową Grupy Santander Bank Polska S.A.

MSSF 16 Leasing ma istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy Santander Bank Polska S.A.

W rachunku zysków i strat pojawi się w 2019 r. zmiana w klasyfikacji kosztów (czynsze związane z wynajmem/dzierżawą zostaną zastąpione amortyzacją oraz kosztami odsetek) oraz momencie ich ujęcia (ujęcie wydatków leasingowych w nowym modelu będzie następowało relatywnie szybciej w stosunku do teraźniejszego wzoru ujęcia kosztów leasingu operacyjnego) a suma bilansowa wzrośnie.

Poniżej przedstawiono wartość każdej klasy aktywa z tytułu prawa do użytkowania:

Klasa aktywa z tytułu prawa do użytkowania	Grunty	Budynki i budowle	Środki transportu	Łąca telekomunikacyjne	Pozostałe	RAZEM
RAZEM	20 412	739 074	4 822	2 859	4 128	767 167

Wszystkie wskazane wyżej przedmioty umowy leasingu zostaną ujęte na moment pierwszego zastosowania MSSF 16 oddzielnie od innych aktywów w ramach pozycji „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania”. Umowy te dotychczas klasyfikowane były zgodnie z MSR 17 jako leasing operacyjny, a co za tym idzie opłaty z tego tytułu ujmowane były w kosztach operacyjnych w pozycji „Koszty działania” w miarę upływu okresu umowy.

Całkowite zobowiązania z tytułu umów zawartych przez Grupę Santander Bank Polska S.A. z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawiono w nocie objaśniającej nr 47.

Poniżej przedstawiono uzgodnienie różnicy pomiędzy kwotami przyszłych opłat, do których Grupa Santander Bank Polska S.A. jest zobowiązana z tytułu leasingu operacyjnego, ujawnionymi zgodnie z MSR 17 na koniec 2018 r. oraz zobowiązaniami z tytułu leasingu ujętymi w sprawozdaniu finansowej w dniu pierwszego zastosowania MSSF 16:

Opis	Wartość
Całkowite zobowiązania z tytułu umów zawartych przez Grupę Santander Bank Polska S.A. z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego wg stanu na 31 grudnia 2018 r.	904 342
Dyskonto obliczone przy krańcowej stopie Grupy Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorcy	(100 207)
Wartość zobowiązań leasingowych zaklasyfikowanych jako leasing finansowy przed dniem pierwszego zastosowania MSSF 16	-
Wartość zobowiązań z tytułu umów wynikająca z uwzględnienia opcji przedłużenia i wypowiedzenia	11 963
Wyłączenie - leasing krótkoterminowy	(18 850)
Wyłączenie - aktywa o niskiej wartości	(3 930)
Zobowiązania z tytułu leasingu zgodnie z MSSF 16 na 1 stycznia 2019 r. - RAZEM	793 319

Wartość aktywów z tytułu prawa do użytkowania nie jest tożsama z wartością zobowiązań z tytułu leasingu głównie z uwagi na:

- podjętą przez Grupę Santander Bank Polska S.A. decyzję o uznaniu rezerw na umowy leasingowe rodzące obciążenia za alternatywę wobec oceny utraty wartości. Wybór tej opcji oznaczał korektę składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania w dniu pierwszego zastosowania o kwotę rezerwy z tytułu leasingów rodzących obciążenia ujętej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania o kwotę 8 397 tys. zł.
- korektę wartości bilansowej składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania o wartość składników aktywów i zobowiązań rozpoznanych zgodnie z MSSF 3 *Połączenia przedsięwzięć* w związku z odpowiednio korzystnymi i niekorzystnymi warunkami leasingu operacyjnego uzyskanymi w ramach połączenia przedsięwzięć w kwocie 21 578 tys. zł,
- rezerwy na koszty demontażu. W odniesieniu do umów leasingu zawierających zapis o obowiązku Grupy Santander Bank Polska S.A. przywrócenia stanu pierwotnego leasingowanego aktywa po zakończeniu umowy leasingu Grupa Santander Bank Polska S.A. rozpoznała aktywa oraz korespondujące z nimi rezerwy z tytułu obowiązku wycofania z eksploatacji aktywów głównie w związku z leasingiem budynków i budowli. Koszty z tytułu obowiązku wycofania z eksploatacji aktywów trwałych są aktywowane w ramach składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz amortyzowane przez szacowany okres ekonomicznego użytkowania. Wartość godziwa kosztów z tytułu obowiązku wycofania z eksploatacji aktywów trwałych jest szacowana przez Grupę Santander Bank Polska S.A. na bazie średniego historycznego kosztu przywrócenia pierwotnego stanu lokalizacji za okres 12 ostatnich miesięcy. Wartość bieżąca oszacowanych rezerw na przywrócenie stanu pierwotnego na dzień 1 stycznia 2019 r. wynosi 7 231 tys. zł i będzie prezentowana po tej dacie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach linii „Pozostałe rezerwy”.
- pozostałe korekty, w tym nierozliczone na dzień pierwszego zastosowania zachęty pieniężne.

Uzgodnienie wartości aktywów z tytułu prawa do użytkowania z zobowiązaniami z tytułu leasingu przedstawiono poniżej:

Opis	Wartość
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania zgodnie z MSSF 16 na 1 stycznia 2019 r., w tym:	771 295
- zobowiązania z tytułu leasingu zgodnie z MSSF 16 na 1 stycznia 2019 r.	793 318
- rezerwy na umowy rodzące obciążenia	(8 397)
- korekta o wartość aktywów i zobowiązań rozpoznanych zgodnie z MSSF 3	(21 578)
- rezerwa na koszty demontażu	7 231
- pozostałe	721

Zobowiązania z tytułu leasingu zostały wycenione w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty począwszy od 1 stycznia 2019 r., które obejmują stałe opłaty w wartości netto pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe.

Zobowiązanie z tytułu leasingu nie obejmuje:

- zmiennych opłat leasingowych, które nie zależą od indeksu lub stawki,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- ceny wykonania opcji kupna,

z uwagi na brak zapisów umownych dotyczących takich rodzajów płatności, a w przypadku opcji kupna z uwagi na brak wystarczającej pewności co do prawdopodobieństwa skorzystania z tej opcji.

Zmienne opłaty, które uzależnione są od czynników zewnętrznych takich jak np. wartość przychodów ze sprzedaży w leasingowanej lokalizacji, nie występują.

Grupa Santander Bank Polska S.A. skorzystała z dwóch dopuszczalnych zwolnień dotyczących:

- rozliczania umów krótkoterminowych (których okres obowiązywania nie przekracza 12 miesięcy od momentu rozpoczęcia umowy i które nie zawierają opcji zakupu przedmiotu umowy) oraz
- dotyczących aktywów o małej wartości (gdzie za aktywo o małej wartości uznaje się aktywa o wartości początkowej nieprzekraczającej 20 tys. zł)

w formie ujmowania ich bezpośrednio w koszty, zwykle metodą liniową, przez okres obowiązywania umowy leasingu.

Grupa Santander Bank Polska S.A., na potrzeby pierwszego zastosowania standardu, zastosowała zmodyfikowaną metodę retrospektywną i wyceniła składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniom z tytułu leasingu, skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do leasingów, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania i odstąpiła od obowiązku przekształcenia danych porównawczych. Grupa Santander Bank Polska S.A. na dzień pierwszego zastosowania standardu zdecydowała się jednorazowo skorzystać z dodatkowych uproszczeń, innych niż te opisane wcześniej, dostępnych na potrzeby pierwszego zastosowania standardu. Polegały one na:

- wyłączeniu początkowych kosztów bezpośrednich z wyceny składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania,
- zastosowaniu pojedynczej stopy dyskontowej do portfela leasingów o w miarę podobnych cechach (takich jak leasingi o podobnym pozostałym okresie leasingu dla podobnej klasy bazowego składnika aktywów w podobnym środowisku gospodarczym),
- uznaniu rezerw na umowy leasingowe rodzące obciążenia za alternatywę wobec oceny utraty wartości.

W odniesieniu do umów zawierających element leasingowy i jeden lub więcej dodatkowych elementów leasingowych lub elementów nieleasingowych i nie wskazujących na sposób podziału wynagrodzenia na elementy leasingowe oraz nieleasingowe, Grupa Santander Bank Polska S.A. skorzystała z praktycznego rozwiązania dopuszczonego przez MSSF 16 i odstąpiła od alokacji wynagrodzenia w umowie do każdego elementu leasingowego na podstawie względnej jednostkowej ceny elementu leasingowego oraz całkowitej jednostkowej ceny elementów nieleasingowych. Jako praktyczne rozwiązanie Grupa Santander Bank Polska S.A. wybrała, aby nie wyodrębniać elementów nieleasingowych od elementów leasingowych, i zamiast tego ujmuje każdy element leasingowy oraz jakiegokolwiek towarzyszące elementy nieleasingowe jako pojedynczy element leasingowy.

Grupa Santander Bank Polska S.A. jako leasingodawca nie była zobowiązana, na mocy MSSF 16, do wprowadzenia na jakichkolwiek korekt przy przejściu w przypadku leasingów, w których jest leasingodawcą. Natomiast Grupa Santander Bank Polska S.A. jako pośredni leasingodawca dokonała ponownej oceny subleasingów, które wcześniej sklasyfikowano jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17 i które są kontynuowane w dniu pierwszego zastosowania. Na podstawie przeprowadzonej oceny subleasingów Grupa Santander Bank Polska S.A. utrzymała klasyfikację wszystkich umów subleasingu jako leasingu operacyjnego.

2.3. Standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów lub interpretacji, które zostały po raz pierwszy zastosowane w roku obrotowym 2018

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujące od	Wpływ na Grupę Santander Bank Polska S.A.
KIMSF 22 Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe *	Interpretacja KIMSF 22 wyjaśnia moment ustalenia daty transakcji dla potrzeb określenia kursu walutowego do przeliczenia na moment początkowego ujęcia składnika aktywów, kosztów lub przychodów, gdy jednostka ujmuje przekazaną przedpłatę lub otrzymaną zaliczkę w walucie obcej. Interpretacja dotyczy sytuacji, gdy transakcja jest wyrażona w walucie obcej i jednostka ujmuje przekazaną przedpłatę lub otrzymaną zaliczkę w walucie obcej wcześniej niż ujęcie składnika aktywów, kosztów lub przychodów związanych z daną transakcją.	1 stycznia 2018	Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSSF 9 Instrumenty finansowe	Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych. Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmiennym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy. W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.	1 stycznia 2018	Wpływ został opisany poniżej.
MSSF 15 Przychody z umów z klientami	Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu towarów lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.	1 stycznia 2018	Wpływ został opisany poniżej.
Objaśnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami	Objaśnienia dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m.in. na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji. Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.	1 stycznia 2018	Wpływ został opisany poniżej.

Roczne zmiany do MSSF 2014-2016	Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2016 r. "Roczne zmiany MSSF 2014-2016", które zmieniają 3 standardy: MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”, MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz zmiany dotyczące zakresu standardów, ujmowania oraz wyceny, a także zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne.	1 stycznia 2018 dla zmian do MSSF 1 oraz MSR 28	Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne *	Zmiany do MSR 40 precyzują wymogi związane z przeklasyfikowaniem do nieruchomości inwestycyjnych oraz z nieruchomości inwestycyjnych. Zmiany doprecyzowują, że sama zmiana zamiarów kierownictwa co do użytkowania nieruchomości nie stanowi dowodu na zmianę sposobu użytkowania. Zmianę standardu należy zastosować do wszystkich zmian w użytkowaniu, które nastąpią po wejściu w życie zmiany do standardu oraz do wszystkich nieruchomości inwestycyjnych posiadanych na dzień wejścia w życie zmiany standardu.	1 stycznia 2018	Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach *	Zmiana wprowadza m.in. • Wytyczne w zakresie wyceny w wartości godziwej zobowiązania z tytułu transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych; • Wytyczne dotyczące zmiany klasyfikacji z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych na transakcje oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych, a także • Wytyczne na temat ujęcia zobowiązania podatkowego pracownika z tytułu transakcji opartych na akcjach.	1 stycznia 2018	Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe wraz z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe	Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” adresują kwestię zastosowania nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Opublikowane zmiany do MSSF 4 uzupełniają opcje istniejące już w standardach i mają na celu zapobieganie tymczasowym wahaniom wyników jednostek sektora ubezpieczeniowego w związku z wdrożeniem MSSF 9.	1 stycznia 2018	Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

* Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE.

Poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF 9 Instrumenty finansowe oraz MSSF 15 Przychody z umów z klientami.

MSSF 9 Instrumenty finansowe

Grupa Santander Bank Polska S.A. zastosowała nowe zasady rachunkowości w zakresie klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych od 1 stycznia 2018 r.

Standard MSSF 9 „Instrumenty finansowe” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 24.07.2014 r. i zatwierdzony Rozporządzeniem Komisji Europejskiej nr 2016/2067/EU z 22.11.2016 r. do stosowania w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Standard ma obligatoryjne zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy obrotowe rozpoczynające się w dniu oraz po 1.01.2018 r. za wyjątkiem zakładów ubezpieczeń, które mogą zastosować standard począwszy od 1.01.2021 r. MSSF 9 zastąpił MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dając jednak podmiotom sprawozdawczym możliwość pozostania przy przepisach dotyczących rachunkowości zabezpieczeń wynikających z MSR 39.

MSSF 9 wprowadził zmiany wpływające na następujące obszary rachunkowości instrumentów finansowych:

- klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych,
- rozpoznawanie i kalkulacja utraty ich wartości oraz
- rachunkowość zabezpieczeń.

Poniżej opisano wpływ zmian w zakresie klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych oraz odpisów na oczekiwane straty kredytowe wynikające z wdrożenia MSSF 9.

Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Grupa Santander Bank Polska S.A. przeprowadziła szczegółową analizę swoich modeli biznesowych w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, jak również analizę charakterystyk przepływów pieniężnych wynikających z obowiązujących umów. W wyniku przeprowadzonych analiz dokonano zmian w klasyfikacji i wycenie aktywów finansowych a porównanie kategorii wyceny oraz wartości bilansowych aktywów finansowych na dzień 1.01.2018 r. w wynikających z MSR 39 i MSSF 9 przedstawia się następująco:

Pozycja skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 r.	Kategoria wyceny wg MSR 39	Wartość bilansowa	Kategoria wyceny wg MSSF 9	Wartość bilansowa
Aktywa finansowe				
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	Zamortyzowany koszt (kredyty i należności)	4 146 222	Zamortyzowany koszt	4 146 222
Należności od banków	Zamortyzowany koszt (kredyty i należności)	2 136 474	Zamortyzowany koszt	2 136 474
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Wartość godziwa przez wynik finansowy	3 416 108	Wartość godziwa przez wynik finansowy	3 416 108
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Rachunkowość zabezpieczeń	218 061	Rachunkowość zabezpieczeń	218 061
Należności od klientów	Zamortyzowany koszt (kredyty i należności)	106 225 778	Zamortyzowany koszt	105 961 354
Należności od klientów	Zamortyzowany koszt (kredyty i należności)	1 614 119	Wartość godziwa przez wynik finansowy	1 595 372
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - Instrumenty	Wartość godziwa przez inne dochody całkowite	27 494 933	Wartość godziwa przez inne dochody całkowite	27 494 933
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - Instrumenty kapitałowe	Wartość godziwa przez inne dochody całkowite	775 557	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody - opcja	775 557
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - inwestycja w VISA Inc.	Wartość godziwa przez inne dochody całkowite	93 165	Wartość godziwa przez wynik finansowy	93 165
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - Instrumenty kapitałowe	Koszt historyczny	52 157	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody - opcja	37 063
Pozostałe aktywa	Zamortyzowany koszt (kredyty i należności)	1 065 068	Zamortyzowany koszt	1 065 068
RAZEM		147 237 642		146 939 377

Powyższa tabela przedstawia zmiany w klasyfikacji i wycenie aktywów finansowych na dzień wejścia w życie MSSF 9 z uwzględnieniem dokonanej w drugim kwartale 2018 r. reklasyfikacji portfela kart kredytowych do portfela aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy dokonanej retrospektywnie z efektem od dnia 1 stycznia 2018 r. przy czym wynik reklasyfikacji kart kredytowych w kwocie 175 tys. zł, na który składa się rozwiązanie odpisów na oczekiwane straty kredytowe w kwocie 172 271 tys. zł oraz wycena portfela do wartości godziwej w kwocie 172 446 tys. zł, został odniesiony w wynik bieżącego okresu.

Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2018	Straty na oczekiwane straty kredytowe	Wartość bilansowa netto	Wartość godziwa	Różnica pomiędzy wartością bilansową netto a wartością godziwą
1 662 067	172 271	1 489 796	1 489 971	175

Porównanie kategorii wyceny oraz wartości bilansowych zobowiązań na dzień 01.01.2018 r. przedstawia się następująco:

Pozycja skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 r.	Kategoria wyceny	Wartość bilansowa	Kategoria wyceny	Wartość bilansowa
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec banków	Zamortyzowany koszt	2 783 083	Zamortyzowany koszt	2 783 083
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Rachunkowość zabezpieczeń	578 798	Rachunkowość zabezpieczeń	578 798
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Wartość godziwa przez wynik finansowy	1 237 704	Wartość godziwa przez wynik finansowy	1 237 704
Zobowiązania wobec klientów	Zamortyzowany koszt	111 481 135	Zamortyzowany koszt	111 481 135
Zobowiązania z tytułu i transakcji z przyrzeczeniem odkupu	Zamortyzowany koszt	2 650 846	Zamortyzowany koszt	2 650 846
Zobowiązania podporządkowane	Zamortyzowany koszt	1 488 602	Zamortyzowany koszt	1 488 602
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Zamortyzowany koszt	5 895 814	Zamortyzowany koszt	5 895 814
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	MSR 37	50 652	MSSF 9	65 686
Pozostałe zobowiązania	Zamortyzowany koszt	2 868 774	Zamortyzowany koszt	2 868 774
RAZEM		129 035 408		129 050 442

W wyniku dokonanej reklasyfikacji portfela kart kredytowych wartość bilansowa zobowiązań nie uległa zmianie, ponieważ część pozabilansowa kart kredytowych jest w dalszym ciągu wyceniana w zamortyzowanym koszcie na potrzeby kalkulacji rezerw na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym.

Tabele poniżej przedstawiają uzgodnienie pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej, których wartość uległa zmianie w związku ze zmianą kategorii wyceny po przejściu z MSR 39 na MSSF 9, które nastąpiło w dniu 1.01.2018 r.

Poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF 9 na wartość aktywów wg stanu na 1.01.2018 r.:

I.p.	Referencja do opisu zmiany	Nazwa pozycji	Wartość bilansowa	Zmiana kategorii	Aktualizacja wyceny		Wartość bilansowa
			01.01.2018 przed korektami	wyceny	Klasyfikacja i wycena	Utrata wartości	01.01.2018 po korektach
Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu							
1		Należności od klientów					
		Bilans zamknięcia	107 839 897	-	-	-	-
	Korekta nr 1a	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe ujęte w zyskach zatrzymanych	-	-	-	(240 637)	-
	Korekta nr 2	Zmiana sposobu ujęcia przychodu odsetkowego	-	-	-	(23 787)	-
	Korekta nr 3	Korekta prezentacyjna - korekta odsetek impairmentowych	-	-	210 585	(210 585)	-
	Korekta nr 1b i 4	Reklasyfikacja do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	(1 614 119)	-	-	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	105 961 354
		Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu - RAZEM	107 839 897	(1 614 119)	210 585	(475 009)	105 961 354
Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite							
2		Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży					
		Bilans zamknięcia	28 415 812	-	-	-	-
		Reklasyfikacja do kategorii dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	-	(27 494 933)	-	-	-
	Korekta nr 6	Reklasyfikacja do kategorii kapitałowych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	-	(827 714)	-	-	-
	Korekta nr 6	Reklasyfikacja inwestycji w VISA Inc. do kategorii dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	(93 165)	-	-	-
	Korekta nr 7	Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	-
		Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite - RAZEM	28 415 812	-	(31 271)	16 177	28 400 718
Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy							
3		Inwestycyjne aktywa finansowe, w tym:					
		Bilans zamknięcia	-	-	-	-	-
		- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	-	27 494 933	-	-	-
		- kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody - opcja	-	775 557	-	-	-
	Korekta nr 5	- kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody - opcja	-	52 157	(31 271)	16 177	-
		Reklasyfikacja inwestycji w VISA Inc. do dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	93 165	-	-	-
	Korekta nr 7	Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	28 400 718
		Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite - RAZEM	28 415 812	-	(31 271)	16 177	28 400 718
Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy							
4		Należności od klientów					
		Bilans zamknięcia	-	-	-	-	-
	Korekta nr 1a i 4	Reklasyfikacja z kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	-	124 323	(80 729)	61 807	-
	Korekta 1b	Zmiana wyceny portfela kart kredytowych ujęta w wyniku finansowym roku bieżącego	-	1 489 796	(172 096)	172 271	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	1 595 372
		Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy - RAZEM	-	1 614 119	(252 825)	234 078	1 595 372
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto							
		Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto					
		Bilans zamknięcia	1 414 227	-	-	-	-
		Aktualizacja wyceny ujęta w zyskach zatrzymanych oraz kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	21 280	37 740	-
	Korekta 1b	Aktualizacja wyceny ujęta w wyniku bieżącego okresu	-	-	32 698	(32 731)	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	1 473 214
		Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto - RAZEM	1 414 227	-	53 978	5 009	1 473 214
		AKTYWA RAZEM	137 669 936	-	(19 533)	(219 745)	137 430 658

Wartość pozostałych pozycji aktywów zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie uległa zmianie w wyniku wdrożenia MSSF 9.

Poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF 9 na wartość zobowiązań i kapitałów wg stanu na 1.01.2018 r.:

l.p.	Referencja do opisu zmiany	Nazwa pozycji	Wartość bilansowa 01.01.2018 przed korektami	Zmiana kategorii wyceny	Aktualizacja wyceny		Wartość bilansowa 01.01.2018 po korektach
					Klasyfikacja i wycena	Utrata wartości	
Kapitały							
1	Kapitał z aktualizacji wyceny						
		Bilans zamknięcia	714 466	-	-	-	-
Korekta nr 8		Wpływ wdrożenia MSSF 9 - brutto	-	-	(31 271)	-	-
		Wpływ wdrożenia MSSF 9 - podatek odroczony	-	-	5 942	-	-
Korekta nr 7		Reklasyfikacja inwestycji w VISA Inc.	-	-	(18 718)	-	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	670 419
		Kapitał z aktualizacji wyceny - RAZEM	714 466	-	(44 047)	-	670 419
2	Zyski zatrzymane						
		Bilans zamknięcia	1 066 236	-	-	-	-
Korekta nr 8		Wpływ wdrożenia MSSF 9 - brutto	-	-	(80 729)	(201 474)	-
		Wpływ wdrożenia MSSF 9 - podatek odroczony	-	-	15 339	37 739	-
Korekta nr 7		Reklasyfikacja inwestycji w VISA Inc.	-	-	18 718	-	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	855 829
		Zyski zatrzymane - RAZEM	1 066 236	-	(46 672)	(163 735)	855 829
3	Wynik finansowy roku bieżącego						
		Bilans zamknięcia	-	-	-	-	-
Korekta nr 1b		Wpływ wdrożenia MSSF 9 - brutto	-	-	(172 096)	172 271	-
		Wpływ wdrożenia MSSF 9 - podatek odroczony	-	-	32 698	(32 731)	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	142
		Wynik finansowy roku bieżącego - RAZEM	-	-	(139 398)	139 540	142
		Kapitały - RAZEM	1 780 702	-	(230 117)	(24 195)	1 526 390
Rezerwy							
4	Rezerwy						
		Bilans zamknięcia	50 652	-	-	-	-
Korekta nr 1a		Reklasyfikacja do pozycji "Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym"	-	(50 652)	-	-	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	-
		Rezerwy - RAZEM	50 652	(50 652)	-	-	-
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym							
5	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym						
		Bilans zamknięcia	-	-	-	-	-
Korekta nr 1a		Reklasyfikacja z pozycji "Rezerwy"	-	50 652	-	-	-
		Aktualizacja wyceny	-	-	-	15 034	65 686
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	-
		Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym - RAZEM	-	50 652	-	15 034	65 686
		ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	1 831 354	-	(230 117)	(9 161)	1 592 076

Wartość pozostałych pozycji zobowiązań i kapitałów zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie uległa zmianie w wyniku wdrożenia MSSF 9.

W porównaniu do ujawnienia wpływu wdrożenia MSSF 9 w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2017, Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonała następujących zmian:

- wpływ zmiany sposobu rozpoznawania przychodu odsetkowego dla aktywów finansowych zaklasyfikowanych do koszyka 1 i 2 w kwocie (23 787) tys. zł zaprezentowano w ramach zmian wynikających z implementacji przepisów z zakresu utraty wartości zamiast klasyfikacji i wyceny,
- sposobu prezentacji korekty odsetek impairmentowych dla koszyka 3: Grupa Santander Bank Polska S.A. kierując się wytycznymi zawartymi w dokumencie ITG z 11.12.2015 r. (IFRS Transition Resource Group for Impairment of Financial Instruments: "Measurement of the loss allowance for credit-impaired financial assets") prezentuje korektę przychodu odsetkowego sprowadzającą przychód odsetkowy dla ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 3 do poziomu odsetek odzyskiwalnych w kwocie 210 585 tys. zł jako element odpisu na oczekiwane straty kredytowe.
- sposobu prezentacji odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (aktywów POCI) istniejących na moment początkowego zastosowania MSSF 9. Na potrzeby przygotowania sprawozdania finansowego za 2018 r. Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonała na dzień 1 stycznia 2018 r. prezentacyjnego skompensowania wartości bilansowej brutto oraz odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe w kwocie 1 001 535 tys. zł.

Wskazane zmiany nie wpłynęły, w porównaniu z ujawnieniem za 2017 r., na wartość netto pozycji „Należności od klientów”. Zmiany w klasyfikacji i wycenie aktywów finansowych przedstawione w tabelach powyżej wynikają ze wskazanych poniżej przyczyn.

- Korekta nr 1a: Odpisy na oczekiwane straty kredytowe. Łączna wartość dodatkowych odpisów aktualizujących ujętych w zyskach zatrzymanych wynosi 193 864 tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego, z czego kwota 240 637 tys. zł dotyczy pozycji bilansowych, kwota 15 034 tys. zł wzrostu rezerw na kredytowe zobowiązania pozabilansowe prezentowanych, od 1.01.2018 r., w pozycji „Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym” a reklasyfikacje instrumentów finansowych z kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wiązały się z koniecznością rozwiązania odpisów aktualizujących w kwocie 61 807 tys. zł.
- Korekta nr 1b: w drugiej połowie 2018 r. Grupa Santander Bank Polska S.A. zakończyła analizę szeroko dyskutowanego w ramach sektora bankowego portfela kart kredytowych pod kątem spełnienia przez niego testu kontraktowych przepływów pieniężnych a w wyniku przeprowadzonej analizy dokonała zmiany klasyfikacji i wyceny wybranych portfeli kart kredytowych na skutek zastosowania MSSF 9. Wprowadzona zmiana dotyczyła kart kredytowych, które udzielane były do 1 sierpnia 2016 r. i których umowna konstrukcja oprocentowania opierała się na czterokrotności stopy lombardowej NBP a zapisy umowne z klientem nie zawierały bezpośredniego odniesienia do przepisów Kodeksu Cywilnego w zakresie maksymalnych odsetek ustawowych, według których przychód odsetkowy był rozpoznawany. Opisany powyżej portfel kart kredytowych został wyceniony do wartości godziwej i sklasyfikowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jako „Należności od klientów wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy”. Przychody odsetkowe uzyskiwane od tych instrumentów zostały wykazane w linii „Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy”. Grupa Santander Bank Polska S.A. zaprzestała ujmowania odpisów z tytułu utraty wartości należności kredytowych, a ocena ryzyka kredytowego dla tych produktów stanowi teraz integralną część wyceny do wartości godziwej.
- Korekta nr 2: zmiana ujęcia przychodu odsetkowego z tytułu posiadanych aktywów w zależności od poziomu ryzyka kredytowego. Do końca 2017 r. przychód odsetkowy od ekspozycji wycenianych w zamortyzowanym koszcie, dla których kalkulowany był odpis aktualizujący IBNR, był rozpoznawany w oparciu o wartość bilansową netto, natomiast począwszy od 1.01.2018 r. naliczany jest on w oparciu o wartość bilansową brutto ekspozycji. Od tej zasady generalnej standard przewidział dwa wyjątki:
 - ekspozycje w koszyku tzw. POCI (ang. Purchased or Originated Credit Impaired). Dla tych ekspozycji przychód odsetkowy naliczany jest od wartości bilansowej netto w oparciu o efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe,
 - ekspozycje, dla których nastąpiła utrata wartości po początkowej dacie ujęcia w księgach (tzw. koszyk 3). Dla tych ekspozycji przychód odsetkowy jest określany w oparciu o efektywną stopę procentową oraz wartość bilansową netto ekspozycji.

Z uwagi na różnice w sposobie rozpoznawania przychodu odsetkowego dla ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 1 i 2, dla których do końca 2017 r. kalkulowany był odpis aktualizujący IBNR, Grupa Santander Bank Polska S.A. rozpoznała na moment daty wejścia w życie MSSF 9 wartość korekty przychodu odsetkowego w wysokości (23 787) tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego.

- Korekta nr 3: zmiana sposobu prezentacji korekty odsetek impairmentowych dla koszyka 3. Grupa Santander Bank Polska S.A. traktowała do końca 2017 r. korektę odsetek impairmentowych, jako element ekspozycji brutto. Grupa Santander Bank Polska S.A. kierując się wytycznymi zawartymi w dokumencie ITG z 11.12.2015 r. (IFRS Transition Resource Group for Impairment of Financial Instruments: "Measurement of the loss allowance for credit-impaired financial assets") zdecydowała się na zmianę sposobu prezentacji korekty przychodu odsetkowego sprowadzającą przychód odsetkowy dla ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 3 do poziomu odsetek odzyskiwalnych w kwocie 210 585 tys. zł, jako elementu odpisu na oczekiwane straty kredytowe.
- Korekta nr 4: reklasyfikacja instrumentów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. W portfelu Grupy Santander Bank Polska S.A. zidentyfikowano instrumenty finansowe:
 - zawierające niezgodne z kryteriami testu kontraktowych przepływów pieniężnych klauzule partycypacyjne w wyniku finansowym klienta (ang. profit sharing agreements). Wskazane klauzule zidentyfikowano w niektórych transzach dłużnych instrumentów finansowych uprawniających Grupę Santander Bank Polska S.A. do uzyskiwania dodatkowych przepływów pieniężnych, niestanowiących spłaty wyłącznie kapitału i odsetek, w postaci umowie ustalonego udziału w wynik finansowym klienta. Istnienie takich zapisów umownych implikowało obligatoryjną wycenę transz w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wartość korekty z tytułu wyceny instrumentu do wartości godziwej został ustalony na poziomie (64 726) tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego.
 - których kontraktowe przepływy nie stanowią spłaty kwoty głównej oraz odsetek z uwagi na konstrukcję stopy procentowej. Dotyczy to instrumentu dłużnego klasyfikowanego do kategorii „Kredyty i pożyczki”, których odsetki naliczane od ceny subskrypcyjnej i kapitalizowane do końca życia produktu (ostatecznej spłaty), przy czym płatności odsetkowe wypłacone zostaną Grupie Santander Bank Polska S.A. od ceny nominalnej, przez co przepływy pieniężne nie mają cech właściwym odsetkom w rozumieniu MSSF 9.

Z uwagi na niespełnienie kryteriów testu kontraktowych przepływów pieniężnych opisane instrumenty zostały obligatoryjnie wycenione w wartości godziwej. Wartość korekty z tytułu wyceny instrumentu do wartości godziwej został ustalony na poziomie (15 897) tys. zł a wartość nierozliczonej prowizji stanowiącej część efektywnej stopy procentowej wyniosła (106) tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego.

- Korekta nr 5: wycena instrumentów kapitałowych do wartości godziwej. MSSF 9 dokonał znacznego ograniczenia możliwości wyboru opcji wyceny nienotowanych w publicznym obrocie inwestycji kapitałowych, zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, w koszcie historycznym (cenie nabycia) pomniejszonym o ewentualne odpisy aktualizujące. Dla inwestycji kapitałowych domyślną metodą wyceny staje się wartość godziwa przez wynik finansowy, chyba że na moment początkowego ujęcia dokonany zostanie nieodwołalny wybór ujmowania późniejszych zmian wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Korzystając z możliwości dopuszczanej przez MSSF 9, Grupa Santander Bank Polska S.A. podjęła nieodwołalną decyzję o wyznaczeniu inwestycji strategicznych z portfela inwestycji kapitałowych dostępnych do sprzedaży jako wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Inwestycje kapitałowe, w stosunku do których Grupa Santander Bank Polska S.A. wybrała opcję wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody zostały nabyte z celem długoterminowego i strategicznego utrzymywania ich w portfelu inwestycyjnym bez intencji realizacji zysku na sprzedaży w krótkim lub średnim horyzoncie czasowym. W przypadku zbycia instrumentu kapitałowego, w odniesieniu do którego wybrano opcję wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wynik na sprzedaży nie będzie już przenoszony do rachunku zysków i strat na moment sprzedaży. Wartość korekty z tytułu wyceny instrumentów kapitałowych do wartości godziwej została ustalona na poziomie (31 271) tys. zł, a wartość rozwiązanych odpisów aktualizujących 16 177 tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego.
- Korekta nr 6: w związku z usunięciem kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i zastąpieniem ich kategorią inwestycyjnych aktywów finansowych, Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonała reklasyfikacji instrumentów dłużnych oraz kapitałowych dostępnych do sprzedaży do kategorii inwestycyjne aktywa finansowe. Zmiana ta miała wyłącznie charakter prezentacyjny i nie wpłynęła na wartość sumy bilansowej.

- Korekta 7: zmiana klasyfikacji akcji uprzywilejowanych VISA Inc. Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonała ponownej oceny klasyfikacji akcji uprzywilejowanych VISA Inc. W wyniku dokonanej analizy Grupa Santander Bank Polska S.A. zmieniła klasyfikację inwestycji z instrumentu kapitałowego na instrument dłużny. Ze względu na brak spełnienia testu kontraktowych przepływów pieniężnych wynikającą z planowanego rozliczenia poprzez przydzielenie akcji własnych VISA Inc. instrument ten został zaklasyfikowany jako nie przeznaczony do obrotu obligatoryjnie wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wspomniana korekta nie ma wpływu na wysokość kapitałów własnych, dotyczy jedynie sposobu prezentacji instrumentów finansowych w niniejszym sprawozdaniu. W wyniku dokonanej reklasyfikacji skumulowana zmiana wartości godziwej, różnice kursowe z wyceny bilansowej w łącznej wartości 23 109 tys. zł oraz korespondujący z nimi odroczony podatek dochodowy w kwocie 4 391 tys. zł zostały przeniesione z kapitału z aktualizacji wyceny na zyski zatrzymane.
- Korekta nr 8: wpływ wdrożenia MSSF 9 na kapitał z aktualizacji wyceny oraz zyski zatrzymane Grupy Santander Bank Polska S.A. Łączna wartość wpływu wdrożenia MSSF 9 w kwocie (313 474) tys. zł oraz wynikający z wdrożenia MSSF 9 efekt podatku odroczonego w postaci wzrostu aktywa netto z tytułu podatku odroczonego w kwocie 59 020 tys. zł pomniejszyły z dniem 1.01.2018 r. saldo zysków zatrzymanych oraz kapitału z aktualizacji wyceny w kwocie łącznie (254 454) tys. zł.

Dodatkowo przedstawiono poniżej specyfikację wpływu poszczególnych tytułów na elementy kapitału własnego:

I.p.	Pozycja kapitału	Wartość na 01.01.2018 r. przed wdrożeniem MSSF 9	Wpływ brutto	Wpływ podatku odroczonego	Wartość na 01.01.2018 r. po uwzględnieniu wpływu wdrożenia MSSF 9
Kapitał z aktualizacji wyceny					
	Wartość kapitału z aktualizacji wyceny na 01.01.2018 r. przed wdrożeniem MSSF 9	714 466			
1	Reklasyfikacja kapitałowych instrumentów dostępnych do sprzedaży do kategorii wyceny instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody - efekt przeszacowania do wartości godziwej	-	(31 271)	5 942	-
2	Reklasyfikacja skumulowanej zmiany wartości godziwej inwestycji w VISA Inc. do zysków zatrzymanych w związku z klasyfikacją instrumentu jako instrumentu dłużnego niespełniającego testu kontraktowych przepływów pieniężnych	-	(23 109)	4 391	-
	Kapitał z aktualizacji wyceny na 01.01.2018r. po uwzględnieniu wpływu wdrożenia MSSF 9 - RAZEM	714 466	(54 380)	10 333	670 419
Zyski zatrzymane					
	Wartość zysków zatrzymanych na 01.01.2018 r. przed wdrożeniem MSSF 9	1 066 236			
1	Ujęcie odpisów na oczekiwane straty kredytowe (ECL) dla aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem kredytowym	-	(240 637)	45 180	-
2	Zawiązanie korekty do wartości godziwej dla aktywów finansowych zreklasyfikowanych z kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	(80 729)	15 339	-
3	Rozwiązanie odpisów aktualizujących dla aktywów finansowych zreklasyfikowanych z kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	61 807	(11 743)	-
4	Reklasyfikacja kapitałowych instrumentów dostępnych do sprzedaży do kategorii wyceny instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody - rozwiązanie odpisów aktualizujących na udziały i akcje w innych jednostkach	-	16 177	(3 074)	-
5	Zmiana sposobu rozpoznawania przychodu odsetkowego dla ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 1 i 2, dla których do końca 2017 r. kalkulowany był odpis aktualizujący IBNR	-	(23 787)	4 520	-
6	Ujęcie odpisów na oczekiwane straty kredytowe (ECL) dla zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem kredytowym	-	(15 034)	2 856	-
7	Reklasyfikacja skumulowanej zmiany wartości godziwej inwestycji w VISA Inc. do zysków zatrzymanych w związku z klasyfikacją instrumentu jako instrumentu dłużnego niespełniającego testu kontraktowych przepływów pieniężnych	-	23 109	(4 391)	-
	Zyski zatrzymane na 01.01.2018r po uwzględnieniu wpływu wdrożenia MSSF 9 - RAZEM	1 066 236	(259 094)	48 687	855 829
Wynik finansowy bieżącego okresu					
	Wynik finansowy bieżącego okresu na 01.01.2018 r. przed wdrożeniem MSSF 9	-	-	-	-
1	Zmiana wyceny portfela kart kredytowych ujęta w wyniku finansowym roku bieżącego	-	175	(33)	142
	Wynik finansowy bieżącego okresie na 01.01.2018r. po uwzględnieniu wpływu wdrożenia MSSF 9 - RAZEM	-	175	(33)	142
	Wpływ wdrożenia MSSF 9 na kapitały własne Grupy Santander Bank Polska S.A. - RAZEM	1 780 702	(313 299)	58 987	1 526 390

Grupa Santander Bank Polska S.A. na dzień 1.01.2018 r. nie zidentyfikowała składników aktywów finansowych, w odniesieniu, do których wybrała opcję wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy celem zmniejszenia niedopasowania księgowego, które w przeciwnym razie powstałoby w wyniku wyceny aktywów finansowych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Zobowiązania finansowe są w dalszym ciągu wyceniane według dotychczasowych zasad określonych w MSR 39 – według zamortyzowanego kosztu lub wartości godziwej przez wynik finansowy. Grupa Santander Bank Polska S.A. nie dokonała wyboru opcji wyceny zobowiązań finansowych do wartości godziwej. W przypadku wyboru tej opcji, zmiana wartości godziwej wynikająca ze zmian w poziomie własnego ryzyka kredytowego byłaby odnoszona do innych całkowitych dochodów a w momencie usunięcia składnika zobowiązania finansowego z ksiąg rachunkowych wartość poprzednio ujęta w innych całkowitych dochodach nie podlegałaby odniesieniu do wyniku finansowego.

Uzgodnienie sald odpisów z tytułu utraty wartości między MSR 39 a MSSF 9

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie salda zamknięcia odpisów z tytułu utraty wartości, zarówno dla ekspozycji zaklasyfikowanych jako performing, jak i non-performing, wycenianych zgodnie z modelem ponoszonych strat z MSR 39 za poprzedni okres z nowymi odpisami na oczekiwane straty kredytowe na 1.01.2018 r., wycenianymi zgodnie z modelem oczekiwanych strat z MSSF 9 uwzględniające dokonaną reklasyfikację portfela kart kredytowych.

Kategoria wyceny	Odpis aktualizujący obliczony zgodnie z MSR 39/Rezerwa MSR 37	Reklasyfikacja	Korekta wyceny	Zmiana prezentacji korekty odsetek impairmentowych	Wartość	Odpis na
					rozwiązanych odpisów ECL w związku z reklasyfikacją kart kredytowych	
Kredyty i należności (MSR 39)/Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (MSSF 9)						
Należności od klientów	4 846 130	(61 807)	240 637	210 585	(172 271)	5 063 274
Kredyty i należności (MSR 39)/Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (MSSF 9) - RAZEM	4 846 130	(61 807)	240 637	210 585	(172 271)	5 063 274
Rezerwy na pozabilansowe zobowiązania kredytowe (MSR 37)/Odpis na oczekiwane straty kredytowe (MSSF 9)						
Rezerwy na pozabilansowe zobowiązania kredytowe (MSR 37)/Odpis na oczekiwane straty kredytowe (MSSF 9)	50 652	-	15 034	-	-	65 686
Rezerwy na pozabilansowe zobowiązania kredytowe (MSR 37)/Odpis na oczekiwane straty kredytowe (MSSF 9) - RAZEM	50 652	-	15 034	-	-	65 686
RAZEM	4 896 782	(61 807)	255 671	210 585	(172 271)	5 128 960

Powyższe uzgodnienie nie uwzględnia dokonanej w 2018 r. zmiany sposobu prezentacji odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (aktywów POCL) istniejących na moment początkowego zastosowania MSSF 9. Na potrzeby przygotowania sprawozdania finansowego za 2018 r. Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonała na dzień 1 stycznia 2018 r. prezentacyjnego skompensowania wartości bilansowej brutto oraz odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe w kwocie 1 001 535 tys. zł.

Zastosowanie nowych wytycznych zgodnych z MSSF 9 wpłynęło na wzrost odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w Grupie Santander Bank Polska S.A. Łączna wartość dodatkowych odpisów aktualizujących ujętych w zyskach zatrzymanych wynosi 193 864 tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego, z czego kwota 240 637 tys. zł dotyczy pozycji bilansowych, kwota 15 034 tys. zł wzrostu rezerw na kredytowe zobowiązania pozabilansowe prezentowanych w pozycji „Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym” a reklasyfikacje instrumentów finansowych z kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wiązały się z koniecznością rozwiązania odpisów aktualizujących w kwocie 61 807 tys. zł.

Wartość salda końcowego odpisów na oczekiwane straty kredytowe uległa, w porównaniu do poprzednich okresów, zmianie z uwagi na dokonaną reklasyfikację kart kredytowych i konieczność rozwiązania odpisów na oczekiwane straty kredytowe.

Wpływ MSSF 9 na adekwatność kapitałową

Dnia 12.12.2017 r. Parlament Europejski i Rada UE przyjęli Rozporządzenie nr 2017/2395 zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania, jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego. Niniejsze rozporządzenie weszło w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i znajduje zastosowanie od dnia 1.01.2018 r. Parlament Europejski oraz Rada (UE) uznali, że stosowanie MSSF 9 może doprowadzić do nagłego zwiększenia odpisów na oczekiwane straty kredytowe, a co za tym idzie do spadku kapitału podstawowego Tier I.

Rozporządzenie w sprawie amortyzacji wpływu MSSF 9 na Tier I przewiduje następujące zapisy:

1. Jeżeli bilans otwarcia na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9 odzwierciedla spadek kapitału podstawowego Tier I w wyniku zwiększonych rezerw na oczekiwane straty kredytowe, łącznie z odpisem na oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia z tytułu aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, w porównaniu z bilansem zamknięcia na poprzedni dzień, w okresie przejściowym podmiot sprawozdawczy ma możliwość uwzględnienia w swoim kapitale podstawowym Tier I pewnej części zwiększonych rezerw na oczekiwane straty kredytowe. Ten okres przejściowy powinien trwać maksymalnie pięć lat i rozpoczynać się w 2018 r. Część rezerw na oczekiwane straty kredytowe, jaką można uwzględnić w kapitale podstawowym Tier I, powinna zmniejszać się z czasem do zera, tak by zapewnić pełne wdrożenie MSSF 9 w dniu następującym bezpośrednio po zakończeniu okresu przejściowego.
2. Możliwe do zastosowania mnożniki w kolejnych latach okresu przejściowego wynoszą, począwszy od 2018 r., odpowiednio: 95%, 85%, 70%, 50%, 25%.
3. W przypadku zastosowania rozwiązań przejściowych związanych z MSSF 9, podmiot sprawozdawczy powinien podawać do wiadomości publicznej swoje fundusze własne, współczynniki kapitałowe, jak również wskaźnik dźwigni, zarówno z zastosowaniem, jak i bez zastosowania tych rozwiązań, aby umożliwić czytelnikom sprawozdania finansowego ocenę wpływu tych rozwiązań.
4. Podmiot sprawozdawczy powinien podjąć decyzję, co do stosowania rozwiązań przejściowych i odpowiednio poinformować o tym Komisję Nadzoru Finansowego.
5. W okresie przejściowym podmiot sprawozdawczy ma możliwość jednorazowego cofnięcia swojej pierwotnej decyzji, pod warunkiem uprzedniego uzyskania zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego, która powinna zapewnić, by decyzja taka nie była motywowana względami arbitrażu regulacyjnego.
6. Podmioty sprawozdawcze, które zdecydują się na stosowanie rozwiązań przejściowych, powinny być zobowiązane do dostosowania obliczenia regulacyjnych wymogów kapitałowych, na które rezerwy na oczekiwane straty kredytowe mają bezpośredni wpływ, aby zapewnić, by nie uzyskiwały one nienależnych ulg w kapitale. Na przykład korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, za pomocą których obniżana jest wartość ekspozycji według metody standardowej w odniesieniu do ryzyka kredytowego, powinny być zmniejszane o współczynnik, który skutkuje zwiększeniem wartości ekspozycji. Pozwoliłoby to zapewnić, by instytucja nie korzystała zarówno ze wzrostu swojego kapitału podstawowego Tier I wynikającego z rozwiązań przejściowych, jak i z obniżonej wartości ekspozycji.

Grupa Santander Bank Polska S.A., po analizie wymogów Rozporządzenia nr 2017/2395, zdecydowała o zastosowaniu przepisów przejściowych przewidzianych przez niniejsze rozporządzenie, co oznacza, że na potrzeby oceny adekwatności kapitałowej Grupy Santander Bank Polska S.A. nie uwzględnia pełnego wpływu wdrożenia MSSF 9.

Poniżej Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonała ujawnienia funduszy własnych, współczynników kapitałowych, jak również wskaźnika dźwigni, zarówno z zastosowaniem, jak i bez zastosowania rozwiązań przejściowych wynikających z artykułu 473a Rozporządzenia (UE) nr 575/2013:

Dostępny kapitał (kwoty)		31.12.2018
1	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	20 166 059
2	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	19 984 622
3	Kapitał Tier 1	20 166 059
4	Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	19 984 622
5	Łączny kapitał	22 839 754
6	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	22 658 089
Aktywa ważone ryzykiem (kwoty)		
7	Aktywa ważone ryzykiem ogółem	142 927 860
8	Aktywa ważone ryzykiem ogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	142 852 541
Współczynniki kapitałowe		
9	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,11%
10	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu	13,99%
11	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,11%
12	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	13,99%
13	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,98%
14	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	15,86%
Wskaźnik dźwigni finansowej		
15	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	212 258 409
16	Wskaźnik dźwigni finansowej	9,50%
17	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	9,42%

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 28.05.2014 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1.01.2018 r. lub po tej dacie.

MSSF 15 wprowadził nowy, 5-etapowy model, który powinien być wykorzystywany do rozpoznawania umów skutkujących przychodami z wyłączeniem umów objętych zakresem odrębnego standardu. Celem jego wprowadzenia było ujednoczenie zasad, które w tym obszarze stosują przedsiębiorstwa oraz eliminacja niespójności pomiędzy wcześniejszymi standardami.

Nowy MSSF 15 zastąpił, z dniem 1.01.2018 r., dotychczasowe standardy i interpretacje:

- MSR 18 „Przychody”,
- MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną”,
- SKI 31 „Przychody z transakcji barterowych”,
- KIMSF 13 „Programy lojalnościowe”,
- KIMSF 15 „Umowy dotyczące budowy nieruchomości”,
- KIMSF 18 „Przekazanie aktywów przez klientów”.

Nowy standard ma zastosowanie do prawie wszystkich umów z klientami. Główne wyjątki dotyczą umów leasingowych (MSR 17), instrumentów finansowych, innych praw lub zobowiązań umownych (MSSF 9, MSSF 10, MSSF 11, MSR 27 i MSR 28), umów ubezpieczeniowych (MSSF 4) oraz gwarancji będących w zakresie innych standardów.

W dotychczasowych standardach (MSR 11/MSR 18) można było rozróżnić trzy oddzielne modele rozpoznawania przychodów, zależne od rodzaju transakcji sprzedaży:

- umowy o usługę budowlaną,
- sprzedaż towarów,
- sprzedaż usług.

MSSF 15 zastąpił trzy oddzielne modele rozpoznawania przychodów wskazane powyżej jednym 5-stopniowym modelem ujmowania przychodów, wspólnym dla wszystkich rodzajów transakcji, dla wszystkich przedsiębiorstw i branż. Model ten, jest stosowany w dwóch odmianach, w zależności od tego, jak wypełniany jest obowiązek świadczenia:

- wypełniany w czasie,
- wypełniany jednorazowo (w danym momencie).

Podstawowa zasada MSSF 15 to rozpoznawanie przychodów, przedstawiających transfer aktywów do klienta, w wartości odzwierciedlającej cenę, oczekiwaną przez Grupę Santander Bank Polska S.A., w zamian za przekazanie tych aktywów.

Podstawowym kryterium ujęcia przychodów nie jest już moment przeniesienia „ryzyka i korzyści”, uznawany zgodnie z MSR 18 za kluczowy, lecz moment wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, co następuje z chwilą przeniesienia kontroli. Decyduje on o ujęciu przychodu zgodnie z MSSF 15. Oczekuje się jednak, że moment ten, w większości przypadków, pokrywa się z momentem przeniesienia ryzyka i korzyści w rozumieniu MSR 18.

Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

W ramach przeprowadzonej analizy wpływu wejścia MSSF 15 na Grupę Santander Bank Polska S.A. zidentyfikowano następujące rodzaje przychodów, które co do zasady powinny być rozpoznawane zgodnie z MSSF 15:

- przychody prowizyjne z wyłączeniem przychodów za wystawienie gwarancji i poręczeń,
- przychody z tytułu usług doradczych,
- przychody ze sprzedaży aktywów trwałych wykorzystywanych w działalności operacyjnej oraz przejętych za długi, które są prezentowane łącznie z kosztem sprzedanych aktywów trwałych jako wynik na sprzedaży w linii „Pozostałe przychody operacyjne”,
- programy lojalnościowe,
- tzw. „success fee” – gdzie przez umowy z success fee Grupa Santander Bank Polska S.A. rozumie takie umowy, gdzie Grupa Santander Bank Polska S.A. nie ma zagwarantowanego wynagrodzenia lub gdy jest ono bardzo minimalne w okresie wykonywania umowy do momentu ziszczenia się jakiegoś warunku (przykładowo w postaci finalizacji zawarcia umownie określonej transakcji), kiedy Grupa Santander Bank Polska S.A. otrzymuje istotne wartościowo wynagrodzenie pokrywające wysiłek wkładany w wykonanie umowy w dłuższym, poprzedzającym czasie,
- przychody za zarządzanie aktywami oraz
- przychody ze sprzedaży produktów ubezpieczeniowych wykazujących powiązanie z instrumentami finansowymi w zakresie nieobjętym odrębnymi standardami.

Grupa Santander Bank Polska S.A. na potrzeby przeprowadzenia analizy wpływu wdrożenia MSSF 15 skorzystała z praktycznej możliwości zastosowania podejścia portfelowego do analizy umów z klientami wynikającej z paragrafu 4 MSSF 15. Wynikało to z racjonalnego oczekiwania Grupy Santander Bank Polska S.A., iż wpływ na sprawozdanie finansowe w związku z zastosowaniem niniejszego standardu w stosunku do portfela nie będzie istotnie różnił się od zastosowania niniejszego standardu w stosunku do pojedynczych umów (lub zobowiązań do wykonania świadczenia) w ramach tego portfela. Grupa Santander Bank Polska S.A. zastosowała podejście portfelowe dla większości zidentyfikowanych kategorii przychodów wskazanych powyżej.

Grupa Santander Bank Polska S.A. zastosowała metodę retrospektywną zmodyfikowaną, o której mowa w paragrafie C3 pkt. b) MSSF 15, skutkującą ujęciem ewentualnego efektu pierwszego zastosowania MSSF 15 jako korektę zysków zatrzymanych w rocznym okresie sprawozdawczym zaczynającym się z dniem 1.01.2018 r. W ramach tej przejściowej metody Grupa Santander Bank Polska S.A. zastosowała MSSF 15 retrospektywnie jedynie do umów, które nie są zakończone na dzień pierwszego zastosowania.

Wpływ wdrożenia MSSF 15 na sytuację finansową i fundusze własne Grupy Santander Bank Polska S.A. nie jest istotny z uwagi na fakt, iż Grupa Santander Bank Polska S.A. oferuje instrumenty finansowe w postaci kredytów, pożyczek oraz leasingu, od których przychód jest rozpoznawany na podstawie efektywnej stopy procentowej a sposób ujęcia i rozpoznania rodzajów przychodów objętych zakresem MSSF 15 i korespondujących z nimi kosztów, z uwagi na stosowane zapisy umowne z klientami, nie ulegną zmianie.

2.4. Porównywalność z wynikami poprzednich okresów

Poniższe zmiany mogłyby wpływać na porównywalność:

1. Zastosowanie MSSF 9 wymagało zmiany sposobu prezentacji oraz zakresu ujawnień, w tym w pierwszym roku jego zastosowania, kiedy wymagany jest szeroki zakres informacji pozwalających użytkownikowi sprawozdania finansowego zrozumieć wpływ MSSF 9 na klasyfikację i wycenę oraz utratę wartości na sytuację majątkowo-finansową oraz wynik finansowy Grupy Santander Bank Polska S.A.

Grupa Santander Bank Polska S.A. podjęła decyzję o skorzystaniu z zapisów MSSF 9 umożliwiających zwolnienie z obowiązku przekształcania danych porównawczych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian wynikających z klasyfikacji i wyceny oraz utraty wartości. Różnice w wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych wynikających z zastosowania MSSF 9 zostały ujęte, głównie jako element wyniku z lat ubiegłych oraz kapitału z aktualizacji wyceny w kapitałach własnych na dzień 1.01.2018 r.

2. Zastosowanie MSSF 15 nie wymagało dokonania istotnych zmian sposobu prezentacji.

3. W wyniku przeprowadzonej w 2018 roku analizy, począwszy od 01.01.2018 r. Bank zmienił sposób prezentacji ulg lub rabatów związanych z usługami elektronicznymi dotyczącymi przychodów i kosztów prowizyjnych. Zmiany te Bank zastosował do danych za 2017 roku w celu doprowadzenia do porównywalności.

Pozycje te wcześniej prezentowane były jako Przychody prowizyjne w linii Obszar eBusiness&Płatności, oraz Koszty prowizyjne w liniach Obszar eBiznes&Płatności, Prowizje ubezpieczeniowe, Pozostałe.

Od 01.01.2017 r. zostały wynettowane i zaprezentowane jako Przychody prowizyjne w linii Obszar eBiznes&Płatności.

W tabelach poniżej zaprezentowano wpływ zmiany w zakresie prezentacji na dane porównawcze.

	Wartość na 31.12.2017 przed przekształceniem	Zmiana sposobu prezentacji	Wartość na 31.12.2017 po przekształceniu
Przychody prowizyjne w tym:	627 600	50 605	576 995
eBiznes&Płatności	627 600	50 605	576 995
Koszty prowizyjne w tym:	(315 547)	50 605	(264 942)
eBiznes&Płatności	(225 707)	21 404	(204 303)
Prowizje ubezpieczeniowe	(17 523)	2 752	(14 771)
Pozostałe	(72 317)	26 449	(45 868)

Powyższe zmiany mają charakter jedynie prezentacyjny.

2.5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

Grupa Santander Bank Polska S.A. sporządziła skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej, według zasady kosztu historycznego za wyjątkiem pozycji wskazanych poniżej:

Pozycja	Zasady wyceny bilansowej
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	Wartość godziwa przez wynik finansowy
Należności od klientów niespełniające testu kontraktowych przepływów pieniężnych (od 01.01.2018 r.)	Wartość godziwa przez wynik finansowy
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (od 01.01.2018 r.)	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (do 31.12.2017 r.)	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody
Zobowiązania z tytułu rozliczanych w środkach pieniężnych płatności w formie akcji własnych	zgodnie z wymogami MSSF 2 "Płatności w formie akcji"
Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe (od 01.01.2018 r.)	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody - opcja
Pozostałe inwestycyjne aktywa finansowe (jednostki uczestnictwa) (od 01.01.2018 r.)	Wartość godziwa przez wynik finansowy
Składniki aktywów trwałych przeznaczone do sprzedaży i grupy aktywów trwałych przeznaczone do sprzedaży	Wykazywane są w kwocie niższej z dwóch, tj. ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Zasady rachunkowości zostały zastosowane jednolicie przez poszczególne jednostki Grupy Santander Bank Polska S.A.

Grupa Santander Bank Polska S.A. zastosowała takie same zasady rachunkowości, jak przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31.12.2017 r. z wyłączeniem zmian wynikających z wdrożenia od 1.01.2018 r. MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” opisanych w dalszej części sprawozdania.

2.6. Zastosowanie szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów.

Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł.

Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Zmiany w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym je dokonano pod warunkiem, że dotyczyły one tylko tego okresu lub w okresie, w którym je dokonano i okresach przyszłych, jeśli wpływają one zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Najistotniejsze szacunki dokonywane przez Grupę Santander Bank Polska S.A.

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe aktywów finansowych – zasady obowiązujące od 1 stycznia 2018r.

Odpisy z tytułu strat kredytowych według MSSF 9

MSSF 9 wprowadza nowe podejście do szacowania odpisów z tytułu strat kredytowych, które bazuje na wyznaczaniu oczekiwanych strat kredytowych (expected credit loss ECL) w odróżnieniu od dotychczas stosowanego modelu wynikającego z MSR 39, który bazuje na koncepcji strat poniesionych (incurred loss). Odpisy z tytułu ECL odzwierciedlają nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników, wartość pieniądza w czasie oraz racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych. Odpisy z tytułu ECL są mierzone w kwocie równej ECL w horyzoncie 12-miesięcznym

albo ECL w horyzoncie pozostałego czasu życia instrumentu jeżeli zidentyfikowano dla nich istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu rozpoznania. W związku z powyższym model ECL wymaga dokonania szeregu ocen i szacunków elementów obarczonych niepewnością, w szczególności w zakresie:

- pomiaru ECL w horyzoncie 12 miesięcznym albo pozostałego czasu życia instrumentu
- określenia kiedy następuje zdarzenie istotnego wzrostu ryzyka kredytowego
- określenia przyszłych zdarzeń (forward looking) oraz ich prawdopodobieństwa, które są odzwierciedlone w oszacowaniu ECL

W rezultacie odpisy z tytułu ECL są szacowane z wykorzystaniem złożonego modelu stworzonego z wykorzystaniem wielu informacji i z wykorzystaniem wielu technik statystycznych.

Struktura modeli wykorzystywanych w celu oszacowania ECL uwzględnia modele dla następujących parametrów:

- PD - Probability of Default, tj. Szacunek prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w danym horyzoncie czasowym (12-miesięcznym lub na całe życie);
- LGD - Loss Given Default, tj. część ekspozycji, która nie zostałaby odzyskana w przypadku zmaterializowania się zdarzenia niewykonania zobowiązania;
- EAD - Exposure at Default, tj. oczekiwana wielkość ekspozycji w przypadku zmaterializowania się zdarzenia niewykonania zobowiązania w horyzoncie 12-miesiący lub całego okresu życia.

Zmiany w powyższych szacunkach i strukturze modeli mogą mieć istotny wpływ na poziom odpisów z tytułu ECL ponad straty wynikające z materializacji ryzyka kredytowego w ramach istniejącego portfela instrumentów finansowych.

MSSF 9 uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, który nastąpił od momentu rozpoznania ekspozycji. Standard wprowadza trzy podstawowe etapy/koszyki rozpoznawania strat oczekiwanych:

- Koszyk 1 - w którym będą klasyfikowane ekspozycje dla których od momentu rozpoznania nie nastąpiły istotne zmiany ryzyka rozumiane jako wzrost prawdopodobieństwa przeklasyfikowania do portfela z utratą wartości (Koszyk 3). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty będą rozpoznawane w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy.
- Koszyk 2 - w którym będą klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nastąpił istotny wzrost ryzyka, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie niewywiązania się z zobowiązania. Dla takich ekspozycji straty oczekiwane będą rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.
- Koszyk 3 - w którym będą klasyfikowane ekspozycje, dla których zmaterializowało się zdarzenie niewykonania zobowiązania (zaistniały przesłanki utraty wartości). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty będą rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

ECL jest obliczany dla ekspozycji indywidualnych (dla znaczących jednostkowych ekspozycji w koszyku 3) lub dla ekspozycji ocenianych portfelowo (dla pozostałych ekspozycji w koszyku 3, jak również dla wszystkich ekspozycji w koszyku 1 i 2).

Dla celów oceny ECL w podejściu portfelowym, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy (np. na podstawie oceny ryzyka kredytowego stosowanego przez Grupę Santander Bank Polska S.A lub procesu oceniania według przyjętej skali z uwzględnieniem typu składnika aktywów, branży, położenia geograficznego, rodzaju zabezpieczenia, opóźnienia w spłacie i innych istotnych czynników). Wybrane cechy charakterystyczne są istotne z punktu widzenia oceny przyszłych przepływów pieniężnych dla grup takich aktywów, gdyż wskazują, jaka jest zdolność dłużników do spłaty wszystkich wymaganych kwot zgodnie z warunkami umowy dotyczącej składnika aktywów będącego przedmiotem oceny.

Systemy klasyfikacji kredytowej zostały opracowane wewnętrznie i są stale ulepszane, np. poprzez zewnętrzną analizę wskaźnikową pozwalającą na lepsze zastosowanie wyżej wymienionych wskaźników do oszacowania odpisu aktualizującego.

Wyliczenie ECL w podejściu indywidualnym odbywa się w oparciu o wyliczenie sumy ważonych prawdopodobieństwem odpisów aktualizujących obliczonych dla wszystkich możliwych scenariuszy odzysku w zależności od aktualnie realizowanej dla danego klienta strategii odzysku.

W ramach analizy scenariuszowej wykorzystywane są przede wszystkim następujące strategie/scenariusze:

- Odzysk z prowadzonej działalności operacyjnej / refinansowania / wsparcia kapitałowego;
- Odzysk ze sprzedaży zabezpieczenia w trybie dobrowolnym;
- Odzysk w procesie egzekucji;

- Odzysk w ramach upadłości układowej / postępowania naprawczego / upadłości likwidacyjnej;

Odzysk w ramach przejęcia zadłużenia / aktywa / sprzedaży wierzytelności.

Ponadto dla ekspozycji klasyfikowanych jako POCl (purchased or originated credit impaired) oczekiwane straty będą rozpoznane w horyzoncie pozostałego czasu życia.

Aktywa kredytowe z utratą wartości

Aktywa kredytowe z utratą wartości są koszyka 3 lub POCl. Reguły ustalania przesłanek utraty wartości w ramach standardu MSSF9 pozostały analogiczne jak w MSR39. Składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów lub gdy aktywo zostało rozpoznane jako POCl, a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące utratę wartości ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Wskazanie pojedynczego zdarzenia, powodującego utratę wartości może nie być możliwe, utratę wartości może raczej spowodować złożony efekt kilku zdarzeń. Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów zalicza się uzyskane informacje dotyczące następujących zdarzeń:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłaceniem odsetek lub należności głównej;
- przyznanie dłużnikowi przez Grupę Santander Bank Polska S.A., ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych dłużnika, udogodnienia, którego w innym wypadku Grupa Santander Bank Polska S.A. by nie udzieliła;
- wysoce prawdopodobna upadłość dłużnika, postępowanie sanacyjne, układowe lub inna reorganizacja finansowa dłużnika;
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe;
- pozyskane informacje wskazują na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
 - (i) negatywne zmiany dotyczące statusu płatności dłużnika w Grupie Santander Bank Polska S.A.,
 - (ii) krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która ma związek z niespłacaniem aktywów w Grupie Santander Bank Polska S.A.

Istotny wzrost ryzyka kredytowego

Jednym z kluczowych elementów wprowadzenia MSSF 9 jest ustalenie definicji istotnego wzrostu ryzyka kredytowego decydującego o klasyfikacji do koszyka 2. Grupa Santander Bank Polska wypracowała szczegółowe kryteria definicji istotnego wzrostu poziomu ryzyka bazujące na następujących głównych założeniach:

- Jakościowych:
 - Objęcie klienta dedykowanymi strategiami monitoringu będącymi konsekwencją zidentyfikowania sygnałów wczesnego ostrzegania świadczących o istotnym wzroście ryzyka kredytowego
 - Działania restrukturyzacyjne związane z udzieleniem klientom udogodnień wymuszonych ich trudną sytuacją finansową
 - Opóźnienie w spłacie zgodnie z kryteriami standardu tj. 30 dni przeterminowania połączone z progiem materialności spójnym z klasyfikacją do koszyka 3
- Ilościowych:
 - Metoda bufora ryzyka bazująca na porównaniu krzywych prawdopodobieństwa niewypłacalności w horyzoncie aktualnego pozostałego czasu życia ekspozycji według oceny poziomu ryzyka na moment rozpoznania ekspozycji i na datę raportową. Bufor ryzyka ustalany jest jako wartość względna dla każdej ekspozycji w oparciu o ocenę ryzyka wynikającą z modeli wewnętrznych i pozostałych parametrów ekspozycji wpływających na ocenę Grupy, czy znaczący wzrost ryzyka mógł wystąpić w odniesieniu do momentu początkowego rozpoznania ekspozycji (parametry te biorą pod uwagę typy produktu, strukturę terminową jak również rentowność). Metodologia bufora ryzyka została przygotowana wewnętrznie i opiera się na informacjach zebranych w trakcie procesu decyzyjnego, a także w procesie strukturyzacji transakcji

Pomiar ECL

Drugim kluczowym elementem wprowadzonym w MSSF 9 jest podejście do szacowania parametrów ryzyka. Grupa Santander Bank Polska na potrzeby szacowania odpisów z tytułu strat oczekiwanych wykorzystuje własne oszacowania parametrów ryzyka bazujące na modelach wewnętrznych, jednak na potrzeby wdrożenia MSSF 9 dokonano modyfikacji niezbędnych do uwzględnienia wymogów MSSF 9 (takich jak oszacowanie parametrów w horyzoncie czasu życia ekspozycji czy uwzględnienie przyszłych warunków makroekonomicznych). Grupa wypracowała metodologię dla parametrów modeli oraz zbudowała modele zgodne z MSSF 9. Oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD, a finalna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w horyzoncie 12 miesięcy lub czasu życia) zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Oszacowane parametry zgodnie z założeniami MSSF 9 podlegają korekcie z tytułu scenariuszy makroekonomicznych, w tym celu Grupa określa czynniki wpływające na poszczególne klasy aktywów, aby oszacować odpowiednią ewolucję parametrów ryzyka. Grupa wykorzystuje scenariusze opracowywane wewnętrznie, które podlegają aktualizacji w cyklu nie rzadszym niż półroczny. Modele i parametry stworzone na potrzeby MSSF 9 podlegają procesowi zarządzania modelami i będą podlegały regularnej kalibracji i walidacji.

Określenie przyszłych zdarzeń i ich prawdopodobieństwa

Przyszłe zdarzenia są odzwierciedlone zarówno w procesie szacowania strat z tytułu ECL jak i określenia istotnego wzrostu poziomu ryzyka kredytowego poprzez opracowanie odpowiednich scenariuszy makroekonomicznych, a następnie odzwierciedleniu ich w oszacowaniach parametrów dla każdego ze scenariusza. Finalna wartości parametrów jak i ECL powstaje jako średnio ważona wartość parametrów ważona prawdopodobieństwem każdego ze scenariuszy. Grupa wykorzystuje 3 rodzaje scenariuszy tzw. bazowy oraz dwa alternatywne, które odzwierciedlają prawdopodobne alternatywne warianty scenariusza bazowego przy czym jeden jest określany jako pozytywny, a drugi negatywny.

W poniższych tabelach przedstawiono główne wskaźniki ekonomiczne wynikające ze scenariuszy według stanu na 2018.01.01 i 2018.12.31.

Scenariusz na 2018.12.31		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		średnia kolejne 3		średnia kolejne 3		średnia kolejne 3	
		2019	lata	2019	lata	2019	lata
PKB	r/r	3,70%	3,20%	4,60%	4,30%	2,80%	2,00%
WIBOR 3M	średnia	1,80%	2,50%	1,90%	3,20%	1,70%	1,80%
stopa bezrobocia	% aktywnych	2,80%	2,30%	2,80%	1,80%	3,20%	5,20%
CPI	r/r	2,10%	2,90%	2,30%	3,50%	1,90%	2,20%
EURPLN	koniec okresu	4,25	4,23	4,18	4,06	4,32	4,37

Scenariusz na 2018.01.01		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		średnia kolejne 3		średnia kolejne 3		średnia kolejne 3	
		2018	lata	2018	lata	2018	lata
PKB	r/r	3,60%	3,00%	4,40%	3,80%	2,20%	2,00%
WIBOR 3M	średnia	1,70%	2,40%	1,80%	3,00%	1,60%	1,60%
stopa bezrobocia	% aktywnych	3,80%	3,50%	3,30%	2,50%	4,30%	5,70%
CPI	r/r	2,10%	2,50%	2,50%	2,60%	1,60%	1,90%
EURPLN	koniec okresu	4,22	4,18	4,09	4,01	4,35	4,34

Scenariusze są oparte na prognozach przygotowanych przed datą raportową, tak aby umożliwić przygotowanie kalibracji parametrów odpisów, które zostaną odzwierciedlenie w wartościach księgowych na datę raportową.

Potencjalne zmienności – Grupa Santander Bank Polska

Zmiany szacunków o których mowa powyżej mogą skutkować istotnymi jednorazowymi efektami wpływającymi na poziom utworzonych odpisów.

Przyjęcie szacunków parametrów jedynie na poziomie scenariusza pesymistycznego będzie skutkowało jednorazowym wzrostem odpisów na poziomie 24,1 mln zł, a założenie jedynie scenariusza optymistycznego skutkowałoby odpisami mniejszymi o około 16,0 mln zł. Powyższe szacunki obejmują portfel i scenariusze według stanu na 2018.12.31 i stanowią teoretyczny szacunek zmiany poziomu parametrów, bez uwzględnienia potencjalnych migracji klasyfikacji pomiędzy koszykami przy zmianie scenariuszy.

Istotną zmienność dla rachunku wyników mogą stanowić przeklasyfikowania do koszyka 2 z koszyka 1. Teoretyczne przeklasyfikowanie 1% ekspozycji z koszyka 1 o najwyższym poziomie ryzyka do koszyka 2 dla każdego typu ekspozycji skutkowałoby wzrostem odpisów o 65,47 mln zł według stanu portfela na 2018.12.31 dla Grupy Santander Bank Polska.

Powyższe zmienności oznaczają, że w rezultacie wdrożenia MSSF 9 spodziewana jest większa zmienność kwoty odpisów wynikająca z zmian klasyfikacji ekspozycji pomiędzy koszykiem 1 i 2, a skutkującej materialnymi zmianami pokrycia ekspozycji odpisami z tytułu różnych horyzontów rozpoznawania strat oczekiwanych. Istotnym elementem wpływającym na zmienność szacunków jest również stosowanie prognoz makroekonomicznych w kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych.

Grupa Santander Bank Polska S.A. nie identyfikuje ekspozycji o niskim ryzyku kredytowym zgodnie z regułami wynikającymi z standardu MSSF 9, które pozwala na rozpoznanie oczekiwanych 12-miesięcznych strat nawet przy znacznym wzroście ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia.

Utrata wartości - zasady obowiązujące do 31 grudnia 2017 r.

Szacowanie potencjalnej wartości odpisów aktualizujących było zawsze obarczone niepewnością i zależało pod względem ryzyka kredytowego od wielu czynników, w tym historycznych trendów w zakresie odpisów aktualizujących, warunków ekonomicznych, sytuacji w poszczególnych branżach, wobec których Grupa Santander Bank Polska S.A. miała zaangażowanie oraz innych czynników zewnętrznych, w tym wymagań prawnych i regulacyjnych. Na aktywa finansowe ze zidentyfikowaną przesłanką utraty wartości tworzone były odpisy aktualizujące, jeśli w ocenie kierownictwa szacowana spłata możliwa do uzyskania od dłużnika, łącznie z wartością posiadanych zabezpieczeń, mogła być niższa od kwoty pozostałej do spłaty ekspozycji. Dla wszystkich ekspozycji, które utraciły wartość Grupa Santander Bank Polska S.A. wyznaczała wartość odpisu aktualizującego jako różnicę pomiędzy wartością bilansową ekspozycji kredytowej a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości.

Proces identyfikacji ekspozycji, które wymagały utworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości opierał się na kilku niezależnych poziomach weryfikacji. Jakość portfela aktywów finansowych oraz odpisy aktualizujące wartość były regularnie monitorowane na poziomie centralnym. W całej Grupie Santander Bank Polska S.A. istniał jednolity system klasyfikacji należności na podstawie ustalonych kryteriów, a jego kluczowym celem była wczesna identyfikacja zagrożonych aktywów finansowych, umożliwiającą odpowiednio szybkie podjęcie działań naprawczych. System klasyfikacji kredytowej odgrywał kluczową rolę przy ustalaniu poziomu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w Grupie Santander Bank Polska S.A. Na jego podstawie rozpoczynany był proces, którego efektem było utworzenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości dla poszczególnych zaangażowań cechujących się ryzykiem braku spłaty.

Analiza utraty wartości była przeprowadzana:

- w odniesieniu do indywidualnych ekspozycji kredytowych stanowiących istotne pozycje sprawozdawcze, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości oraz zaklasyfikowanych do segmentu Globalnej Bankowości Korporacyjnej (obecnie: Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej), komercyjnych, property i samorządów lokalnych, jak również istotnych ekspozycji detalicznych (analiza indywidualna);
- w odniesieniu do portfela ekspozycji kredytowych, które indywidualnie nie były istotne (analiza portfelowa) lub były indywidualnie istotne, ale bez zidentyfikowanych przesłanek utraty wartości.

Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonywała regularnych przeglądów metodologii i założeń stanowiących podstawę określenia szacunkowych kwot przepływów pieniężnych i okresów, w których one nastąpią, w szczególności porównaniu podlegają oszacowane z zrealizowanymi przepływami pieniężnymi celem dokonania najlepszego możliwego szacunku wartości odzyskiwalnej.

Przychody z umów z klientami

MSSF 15 wprowadza 5-stopniowy model rozpoznawania przychodów a jego założenia oraz wpływ na sposób rozpoznawania przychodów zostały opisane w części 2.9. "Zasady rachunkowości".

Zastosowanie 5-elementowego modelu rozpoznawania przychodów wymaga dokonania subiektywnych ocen i szacunków w zakresie ustalenia:

- terminu spełnienia zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ceny transakcyjnej oraz
- kwoty przypisanej do zobowiązania do wykonania świadczenia.

Zdaniem Grupy Santander Bank Polska S.A. dla większości istotnych kategorii przychodów zobowiązanie do wykonania świadczenia spełniane jest w określonym momencie, z uwagi na istnienie okoliczności wskazujących na to, że miało miejsce przeniesienie kontroli takich jak przykładowo bieżące prawo Grupy Santander Bank Polska S.A. do otrzymania zapłaty za składnik aktywów (klient jest w danym momencie zobowiązany do zapłaty za składnik aktywów, co oznacza, że klient uzyskał możliwość rozporządzania składnikiem aktywów oraz uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści). Niemniej jednak rozstrzygnięcie, co do tego, czy Grupa Santander Bank Polska S.A. spełnia zobowiązania do wykonania świadczeń w miarę upływu czasu czy w określonym momencie nie jest kluczowym szacunkiem z uwagi na stosowane zapisy umowne przewidujące miesięczne okresy rozliczeniowe zapewniające właściwe przypisanie przychodów do właściwych okresów sprawozdawczych.

Cena transakcyjna w zdecydowanej większości przypadków odpowiada wynagrodzeniu należnemu klientowi z uwagi na brak występowania:

- wynagrodzenia zmiennego,
- istotnego elementu finansowania w umowie,
- wynagrodzenia niegotówkowego.

Jednak w odniesieniu do przychodów z umów z klientami opartych na konstrukcji tzw. „success fee” tj. umów, gdzie Grupa Santander Bank Polska S.A. nie ma zagwarantowanego wynagrodzenia lub gdy jest ono bardzo minimalne w okresie wykonywania umowy do momentu materializacji umownie określonego zdarzenia, kiedy Grupa Santander Bank Polska S.A. otrzymuje istotne wartościowo wynagrodzenie pokrywające wysiłek wkładany w wykonanie umowy w dłuższym, poprzedzającym czasie, wynagrodzenie zmienne jest przeważającym lub, w niektórych przypadkach, jedynym elementem składającym się na cenę transakcyjną. Zwykle wynagrodzenie zmienne jest jednak ograniczone zwykle wartościami określonymi umownie w ujęciu procentowym lub wartościowym.

Zwykle przyręczone aktywa nie są odrębne, dlatego Grupa Santander Bank Polska S.A. łączy je z innymi przyręczonymi dobrami lub usługami tak długo, aż będzie możliwe uznanie takiego pakietu dóbr lub usług za odrębny. W efekcie Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje wszystkie dobra i usługi przyręczone w umowie, jako pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia, stąd kwestia przypisania ceny transakcyjnej, w tym oszacowania indywidualnych cen sprzedaży przyręczonych dóbr lub usług oraz przypisania upustów i wynagrodzenia zmiennego do poszczególnych części umowy nie ma kluczowego znaczenia.

Grupa Santander Bank Polska S.A. spośród rodzajów przychodów objętych zakresem MSSF 15, jedynie w odniesieniu do przychodu z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, dokonuje szacunku kwoty rezerwy na zwroty wynagrodzenia, co wynika z charakteru tego przychodu, stosownych zapisów umownych, prawnego oraz zwyczajowego obowiązku oraz dostępności historycznych informacji na temat poziomu zwrotów.

Do wyznaczania poziomu zwrotów umów ubezpieczenia stosowana jest metoda vintage. Polega ona na wnioskowaniu o oczekiwany w przyszłości poziom zwrotów umów ubezpieczeń na podstawie średniej skumulowanej wartości zwrotów umów w okresie poprzedzającym.

W okresach miesięcznych (z poziomu uruchomienia umowy ubezpieczeniowej) wyznacza się procentowy poziom zwrotów w stosunku do wynagrodzenia dla Grupy Santander Bank Polska S.A., ze wskazaniem miesiąca, w którym dokonano zwrotów. Stopa zwrotów za dany miesiąc jest sumą zwrotów w poszczególnych latach trwania umowy ubezpieczenia (uwzględniając oczekiwany w przyszłości poziom zwrotów).

Wartość godziwa instrumentów finansowych, w tym instrumentów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych

Wartość godziwa jest ceną, którą otrzymano by za zbycie składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Grupa Santander Bank Polska S.A. opracowała metodologię wyceny do wartości godziwej ekspozycji kredytowych oraz instrumentów dłużnych, które w wyniku braku spełnienia kryteriów testu kontraktowych przepływów pieniężnych zostały 1.01.2018 r. przeklasyfikowane z kategorii wyceny według zamortyzowanego kosztu do wyceny do wartości godziwej przez wynik finansowy.

W przypadku instrumentów, w ramach, których można wyróżnić część bilansową jak i pozabilansową, zakres wyceny do wartości godziwej zależy od oceny charakteru ekspozycji, przy czym:

- część bilansowa zawsze podlega wycenie do wartości godziwej,
- część pozabilansowa podlega wycenie do wartości godziwej wyłącznie, jeśli spełniony jest, co najmniej jeden z warunków:
 - warunek 1: ekspozycja została desygnowana, jako wyceniana do wartości godziwej (opcja) lub,
 - warunek 2: ekspozycja może być rozliczona netto lub poprzez inny instrument lub,
 - warunek 3: Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonuje odsprzedaży zobowiązania natychmiast po jego udzieleniu lub,
 - warunek 4: zobowiązanie zostało udzielone poniżej warunków rynkowych.

W ramach wyceny do wartości godziwej stosowane są techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku, których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Trzy powszechnie stosowane techniki obejmują:

- *metodę rynkową* - opiera się na wykorzystaniu cen i innych odpowiednich informacji generowanych przez transakcje rynkowe obejmujące identyczne lub porównywalne (tj. podobne) aktywa, zobowiązania bądź grupę aktywów i zobowiązań, taką jak jednostka gospodarcza,
- *metodę opartą na cenie nabycia* - odzwierciedla kwotę wymaganą aktualnie, aby odtworzyć wydajność danego składnika aktywów,
- *metodę dochodowościową* - opiera się na przeliczaniu przyszłych kwot (np. przepływów pieniężnych lub dochodu i wydatków) na jedną bieżącą (tj. zdyskontowanych) datę. Kiedy stosuje się metodę dochodowościową, wycena wartości godziwej odzwierciedla aktualne oczekiwania rynku, co do tych przyszłych kwot.

Grupa Santander Bank Polska S.A. do wyceny wartości godziwej instrumentów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych stosuje metodę dochodowościową.

Za zastosowaniem metody dochodowościowej przemawiają następujące argumenty:

- brak aktywnego rynku,
- metoda odtworzeniowa nie jest wykorzystywana w przypadku aktywów finansowych (najczęściej dotyczy rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji w nieruchomości).

W przypadku ekspozycji kredytowej oraz instrumentu dłużnego typowym podejściem w ramach metody dochodowościowej jest zastosowanie do ustalenia wartości godziwej techniki wartości bieżącej. W ramach tej techniki dokonuje się szacunku oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych oraz ich dyskontowania adekwatną stopą procentową. Stosując technikę wartości bieżącej Grupa Santander Bank Polska S.A. uwzględnia następujące elementy w wycenie:

- oczekiwania, co do przyszłych przepływów pieniężnych,
- oczekiwania dotyczące ewentualnych zmian kwot i terminów przepływów pieniężnych (niepewności nieodłącznie związane z szacunkami przepływów pieniężnych),
- wartość pieniądza w czasie, szacowana poprzez zastosowanie stawek rynkowych wolnych od ryzyka,
- cenę za ryzyko niepewności nieodłącznie związane z przepływami pieniężnymi (tzw. premia za ryzyko) oraz
- inne czynniki, które uczestnicy rynku uwzględniliby w danych okolicznościach.

Stosowana przez Grupę Santander Bank Polska S.A. technika wyceny do wartości bieżącej bazuje na kluczowych założeniach:

- przepływy pieniężne i stopy dyskontowe odzwierciedlają założenia, które uczestnicy rynku przyjęliby, wyceniając składnik aktywów,
- przepływy pieniężne i stopy dyskontowe uwzględniają tylko czynniki przypisywane składnikowi aktywów, który podlega wycenie,
- stopy dyskontowe odzwierciedlają założenia, które są zgodnie z założeniami związanymi z przepływami pieniężnymi,
- stopy dyskontowe są spójne z podstawowymi czynnikami ekonomicznymi waluty, w której przepływy pieniężne są denominowane.

Wypracowana przez Grupę Santander Bank Polska S.A. metodologia ustalania wartości godziwej zakłada dostosowanie modelu wyceny do wartości godziwej do charakterystyki wycenianego aktywa finansowego. Dokonując oceny konieczności dopasowania modelu do cech wycenianego aktywa Grupa Santander Bank Polska S.A. bierze pod uwagę następujące czynniki:

- sposób podejścia do wyceny (indywidualne czy zbiorowe/portfelowe) z uwagi na charakterystykę wycenianego instrumentu,
- czy wyceniane aktywo ma zidentyfikowaną utratę wartości,
- czy dostępny jest harmonogram płatności czy też nie,
- czy wyceniane aktywo znajduje się jeszcze w ofercie Grupy Santander Bank Polska S.A. i czy ostatnio udzielone klientom produkty mogą stanowić grupę referencyjną dla wycenianego aktywa.

Pozostałymi istotnymi grupami instrumentów finansowych, które są wyceniane w wartości godziwej są wszystkie instrumenty pochodne, aktywa finansowe utrzymywane w rezydualnym modelu biznesowym, dłużne inwestycyjne aktywa finansowe utrzymywane w modelu biznesowym, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych oraz kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe. Te instrumenty finansowe są wyceniane poprzez odniesienie do obowiązujących cen rynkowych dla danego instrumentu lub poprzez zastosowanie odpowiedniego modelu wyceny.

W przypadku, gdy wartość godziwa jest obliczana z wykorzystaniem modeli wyceny dla rynków finansowych, zgodnie z wykorzystywaną metodologią wylicza się szacowane przepływy pieniężne z danego kontraktu, a następnie dyskontuje się je do wartości bieżącej. Modele te opierają się na niezależnie określanych parametrach rynkowych, np. krzywych stóp procentowych, cenach papierów wartościowych i towarów, zmienności kwotowań cen opcji oraz kursów walutowych. Większość parametrów rynkowych ustalana jest na podstawie kwotowań lub wynika z cen instrumentów finansowych.

Dla instrumentów finansowych, których wartość bilansowa oparta jest na obowiązujących cenach lub modelach wyceny, w uzasadnionych przypadkach Grupa Santander Bank Polska S.A. bierze pod uwagę konieczność rozpoznania dodatkowej korekty do wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Modele wyznaczania wartości godziwej są przedmiotem okresowych przeglądów.

Podsumowanie wartości bilansowej i godziwej poszczególnych grup aktywów i pasywów zawarto w nocie 44

Klasyfikacja umów leasingu

Grupa Santander Bank Polska S.A. kieruje się osądem przy klasyfikacji umów leasingowych jako leasing finansowy lub leasing operacyjny na podstawie analizy treści ekonomicznej transakcji opartej na ocenie, czy wszystkie ryzyka i korzyści wynikające z tytułu posiadania przedmiotu leasingu zostały przeniesione czy nie.

Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu finansowego, jeśli następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu operacyjnego, jeżeli nie następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu.

Leasing operacyjny

W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę Santander Bank Polska S.A. jako leasingodawcę, przedmiot leasingu jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorcę, przedmiot leasingu nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Całość opłat z tytułu leasingu operacyjnego jest ujmowana jako przychody lub koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Leasing finansowy

Grupa Santander Bank Polska S.A. jako leasingodawca

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu przestaje być ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Ujmowana jest natomiast należność w kwocie równej bieżącej wartości minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są dzielone między przychody finansowe i zmniejszenie salda należności w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy zwrotu z pozostałej do spłaty należności.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako przychody w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorca

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo na Grupę Santander Bank Polska S.A. całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty opłat leasingowych i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty z tytułu leasingu finansowego ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Aktywa trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak jest pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Należność brutto z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności, wartość bieżąca należnych minimalnych rat leasingowych wg terminów zapadalności, uzgodnienie różnic między należnościami z tytułu leasingu finansowego a wartością bieżącą należnych minimalnych rat leasingowych oraz płatności z tytułu leasingu operacyjnego wg terminów zapadalności zaprezentowano w nocie 47.

Opis zmian w zakresie klasyfikacji leasingu oraz wpływ na sprawozdanie z sytuacji finansowej wynikający z wdrożeniem z dniem 1 stycznia 2019 r. MSSF 16 „Leasing” został przedstawiony w punkcie 2.2. „Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów lub interpretacji, które mogą mieć zastosowanie w Grupie Santander Bank Polska S.A., a nie są jeszcze obowiązujące i nie zostały wcześniej wprowadzone”.

Okresy ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych

Grupa Santander Bank Polska ustala, na moment początkowego ujęcia wartości niematerialnej oraz rzeczowego aktywa trwałego, okres, w którym według przewidywań, dany składnik aktywów będzie użytkowany. Określając czas trwania okresu ekonomicznej użyteczności aktywa trwałego Grupa Santander Bank Polska S.A. uwzględnia w szczególności:

- kryteria obiektywne - niezależne od Grupy Santander Bank Polska S.A. i wynikające z samej właściwości składnika aktywa trwałego lub innych uwarunkowań - głównie zewnętrznych - decydujących o możliwym okresie jego ekonomicznej użyteczności
- kryteria wynikające ze specyfiki działalności Grupy Santander Bank Polska S.A., które mogą wpływać na wydłużenie lub skrócenie okresu ekonomicznej użyteczności danego składnika aktywów, (np.: intensywność eksploatacji, w tym liczba zmian, na których pracuje, wydajność mierzona liczbą godzin pracy, warunki eksploatacji, częstotliwość i opłacalność remontów).

Okres ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych jest okresowo weryfikowany przez Grupę Santander Bank Polska S.A.

Inne wartości szacunkowe

Rezerwy związane ze świadczeniami pracowniczymi po okresie zatrudnienia tj. rezerwy na odprawy emerytalne są wyceniane metodą aktuarialną. Wycena aktuarialna tych rezerw jest aktualizowana nie rzadziej niż raz w roku. Szczegółowe informacje dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze opisane zostały w nocie 52.

Wartość godziwa praw planu motywacyjnego jest ustalana w oparciu o modele wyceny płatności w formie akcji. Model ten uwzględnia cenę wykonania, cenę akcji na dzień przyznania, stopę dyskontową - stopę wolną od ryzyka, oczekiwaną zmienność ceny akcji w okresie trwania programu oraz inne właściwe czynniki wpływające na wartość godziwą. Grupa Santander Bank Polska S.A. szacuje prawdopodobieństwo nabycia uprawnień, co ma wpływ na wartość programu w kosztach okresu. Opis programu motywacyjnego w formie akcji zawarto w nocie 53.

Rezerwy na sprawy sporne zostały oszacowane przy uwzględnieniu prawdopodobnej kwoty do zapłaty. Wartość rezerwy na sprawy sporne zaprezentowano w nocie 36.

Zmiany wartości szacunkowych

W porównaniu ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Santander Bank Polska S.A. za 2017 r., w 2018 r. zakres danych objęty szacunkami, uległ zmianie w wyniku:

- wprowadzenia przez MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wymogu oceny modelu biznesowego, który nie był wymagany przez MSR 39 „Instrumenty finansowe: Ujmowanie i wycena”, zmiany podejścia do szacowania strat z tytułu ekspozycji kredytowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub wartości godziwej przez inne całkowite dochody i wprowadzenia obowiązku wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowych aktywów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych oraz
- wprowadzenia przez MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” ujawnień dotyczących znaczących subiektywnych ocen (i ich zmian) dotyczących stosowania niniejszego standardu, które Grupa Santander Bank Polska S.A. stosuje do terminu spełnienia zobowiązań do wykonania świadczenia, ceny transakcyjnej oraz kwoty przypisanej do zobowiązań do wykonania świadczenia.

2.7. Oceny mogące istotnie wpłynąć na kwoty ujęte w sprawozdaniu finansowym

W trakcie stosowania zasad rachunkowości kierownictwo Grupy Santander Bank Polska S.A. oprócz ocen, które wymagają szacunków, dokonuje różnych subiektywnych ocen, mogących istotnie wpłynąć na kwoty ujęte w sprawozdaniach finansowych.

Zakres konsolidacyjny

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego przez Santander Bank Polska S.A. jako jednostkę dominującą Grupy Santander Bank Polska S.A. wymaga dokonania znaczących ocen oraz wielu założeń co do charakteru swojego zaangażowania w jednostkach, w których dokonano inwestycji, w tym głównie określenia czy Santander Bank Polska S.A. jako jednostka dominująca sprawuje kontrolę nad inną jednostką, w której dokonał inwestycji. Poniżej przedstawiono kluczowe osądy i założenia co do zaangażowania w jednostkach, w których posiada połowę praw głosu.

Zdaniem Zarządu Grupy Santander Bank Polska S.A. inwestycja dokonana w Santander Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. stanowi inwestycję w jednostkę zależną na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego z uwagi na przyjętą przez jednostkę dominującą najwyższego szczebla strategię. Na dzień bilansowy Santander Bank Polska S.A. był współwłaścicielem spółki Santander Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. razem z Banco Santander S.A. Obaj właściciele wchodzi w skład Grupy Santander i posiadają po 50% udziału w kapitale zakładowym spółki. W praktyce, Santander Bank Polska S.A. sprawuje kontrolę nad podmiotem zależnym Santander Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., ponieważ:

- Santander Bank Polska S.A. dysponuje aktualnymi prawami dającymi mu możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami,
- z tytułu swojego zaangażowania Santander Bank Polska S.A. posiada prawa do zmiennych wyników finansowych oraz
- Santander Bank Polska S.A. posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych.

Z kolei inwestycja w POLFUND - Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A., w której Santander Bank Polska S.A. posiada 50% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy została, zgodnie z najlepszą wiedzą i szacunkami, zaklasyfikowana jako inwestycja w jednostkę stowarzyszoną z uwagi na strukturę właścicielską niepozwalającą na sprawowanie przez Santander Bank Polska S.A. kontroli oraz współkontroli.

Zdaniem Zarządu Grupy Santander Bank Polska S.A. inwestycja dokonana w PSA Finance Polska Sp. z o.o. stanowi inwestycję w jednostkę zależną na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego z uwagi na sprawowanie bezpośrednio przez Santander Consumer Bank S.A. i pośrednio przez Santander Bank Polska S.A. kontroli nad inwestycją. Za sprawowaniem kontroli przemawiają następujące okoliczności:

- Santander Consumer Bank S.A. posiada władzę nad PSA Finance Polska Sp. z o.o. z uwagi na posiadanie istniejących praw dających bieżącą możliwość kierowania istotną działalnością, to jest działalnością, która znacząco wpływa na zwroty PSA Finance Polska Sp. z o.o. Za istotną działalność PSA Finance Polska Sp. z o.o., której zasadniczym przedmiotem działalności są leasing, działalność wspomagająca usługi finansowe, wynajem i dzierżawa samochodów osobowych oraz działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych, Santander Bank Polska S.A. uznał, mając na uwadze przedmiot działalności PSA Finance Polska Sp. z o.o. oraz branżę, w jakiej PSA Finance Polska Sp. z o.o. funkcjonuje, działalność związaną z:
 - finansowaniem oraz zarządzaniem aktywami i pasywami (ang. funding and ALM activity),
 - zarządzaniem ryzykiem (ang. risk management activity) oraz
 - działalnością handlową (ang. commercial activity).

Na podstawie analizy pisemnych porozumień pomiędzy udziałowcami PSA Finance Polska Sp. z o.o. Santander Consumer Bank S.A. kieruje dwoma pierwszymi działalnościami wskazanymi powyżej, to jest działalnością związaną z zapewnieniem finansowania działalności oraz zarządzania ryzykiem. Prawo do kierowania tymi działalnościami wynika z nadania głosom członkom komitetu mianowanym przez Santander Consumer Bank S.A. rozstrzygającego charakteru w sytuacji równej liczby głosów podczas głosowań oraz nadania Santander Consumer Bank S.A. prawa do kształtowania polityki finansowania zewnętrznej w sposób zgodny z wewnętrznymi zasadami Santander Consumer Banku S.A.

- z uwagi na kluczową rolę Santander Consumer Bank S.A. w finansowaniu działalności PSA Finance Polska Sp. z o.o., Santander Consumer Bank S.A. podlega ekspozycji na zmienne zwroty z tytułu zaangażowania w PSA Finance Sp. z o.o. oraz
- Santander Consumer Bank S.A. ma możliwość wykorzystywania władzy do wywierania wpływu na zwroty z tytułu swojego zaangażowania w PSA Finance Polska Sp. z o.o., gdyż Santander Consumer Bank S.A. nie działa w imieniu i na rzecz innego podmiotu (nie występuje w roli agenta a w roli mocodawcy).

Wykaz podmiotów zależnych objętych pełną metodą konsolidacji zawarto w nocie 1 „Informacja ogólna o emitencji”.

Ocena, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek

Kluczową, z punktu widzenia przedmiotu działalności Grupy Santander Bank Polska S.A., jest ocena, czy warunki umowne związane ze składnikiem aktywów finansowych wskazują na istnienie określonych terminów przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą wartości nominalnej i odsetek od wartości nominalnej pozostałej do spłaty.

Na potrzeby powyższej oceny, „kwota główna” oznacza wartość godziwą składnika aktywów finansowych w momencie początkowego ujęcia a „odsetki” oznaczają zapłatę za wartość pieniądza w czasie, za ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie i za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzielaniem kredytów (np. ryzyko płynności, koszty administracyjne), a także marżę zysku.

W ramach oceny mającej na celu ustalenie, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek, Grupa Santander Bank Polska S.A. uwzględnia warunki umowy dotyczącej instrumentu. Obejmuje to ocenę, czy składnik aktywów finansowych zawiera warunek umowy, który mógłby zmienić rozkład w czasie lub kwotę wynikających z umowy przepływów pieniężnych, w wyniku, czego powyższy warunek nie zostałby spełniony. Przeprowadzając ocenę, Grupa Santander Bank Polska S.A. uwzględnia:

- zdarzenia warunkowe, które spowodowałyby zmianę rozkładu w czasie lub kwoty wynikających z umowy przepływów pieniężnych,
- charakterystykę dźwigni finansowej,
- warunki wcześniejszej spłaty oraz prolongaty,

- warunki ograniczające roszczenie Grupy Santander Bank Polska S.A. do przepływów pieniężnych z tytułu określonych aktywów (na przykład postanowienia dotyczące składnika aktywów finansowych „z niepełną odpowiedzialnością dłużnika”),
- cechy modyfikujące zapłatę za wartość pieniądza w czasie.

Wcześniejsza spłata spełnia kryterium SPPI, jeśli kwota wcześniejszej spłaty w znacznym stopniu odpowiada niedokonanym płatnościom kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, co może obejmować uzasadnioną rekompensatę z tytułu wcześniejszego rozwiązania umowy.

Ponadto wcześniejsza spłata jest uznawana za spójną z powyższym kryterium, jeśli Grupa Santander Bank Polska S.A. nabywa lub ustanawia składnik aktywów finansowych z premią lub dyskontem w stosunku do umownej kwoty nominalnej, kwota wcześniejszej spłaty w znacznym stopniu odpowiada umownej kwocie nominalnej i naliczonym (lecz niezapłaconym) odsetkom wynikającym z umowy (co może obejmować uzasadnioną rekompensatę z tytułu wcześniejszego rozwiązania umowy) oraz gdy wartość godziwa wcześniejszej spłaty jest nieznaczną w momencie początkowego ujęcia.

W trakcie stosowania zasad rachunkowości Zarząd Grupy Santander Bank Polska S.A. dokonał oceny spełnienia przez aktywa finansowe, w tym umowy kredytowe, których konstrukcja oprocentowania zawiera mnożnik większy od 1, kryteriów klasyfikacyjnych pozwalających na ich wycenę w zamortyzowanym koszcie, to jest:

- modelu biznesowego oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych.

Najistotniejszy portfel aktywów finansowych, których konstrukcja oprocentowania zawierała mnożnik większy od 1, obejmuje karty kredytowe udzielane do 1.08.2016 r., których formuła oprocentowania bazuje na 4x stopy lombardowej i nie zawiera bezpośredniej referencji do przepisów Kodeksu Cywilnego w zakresie ustawowych odsetek maksymalnych.

Portfel ten jest utrzymywany w modelu biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy. Ryzyko kredytowe stanowi dla tych aktywów podstawowe ryzyko zarządzane w ramach portfeli a analizy historyczne częstotliwości i skali sprzedaży nie wskazują na istotne sprzedaże portfeli aktywów następujące z innych przyczyn niż ryzyka kredytowego.

Dodatkowo nie stwierdzono, aby:

- wartość godziwa stanowiła kluczowy wskaźnik (KPI) oceny wyników portfela na potrzeby raportowania wewnętrznego,
- ocena wyników portfela była oparta wyłącznie o wartość godziwą aktywów w analizowanym portfelu,
- wynagrodzenie zarządzających portfelem było powiązane z wartością godziwą aktywów w analizowanym portfelu.

Natomiast warunki umowne związane ze składnikiem aktywów finansowych nie wskazują na istnienie określonych terminów przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą wartości nominalnej i odsetek od wartości nominalnej pozostałej do spłaty z uwagi na istnienie w konstrukcji oprocentowania dźwigni finansowej. Jej istnienie prowadzi do zwiększenia zmienności wynikających z umowy przepływów pieniężnych, w wyniku, czego te przepływy pieniężne nie mają one ekonomicznych cech właściwych odsetkom. Dlatego też portfel kart kredytowych o charakterystyce opisanej powyżej został zreklasyfikowany z portfela wycenianego według zamortyzowanego kosztu do portfela wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Ocena modelu biznesowego

Modele biznesowe Grupy Santander Bank Polska S.A. ustalone są na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określony cel biznesowy. Model biznesowy nie zależy od zamiarów kierownictwa Grupy Santander Bank Polska S.A., co do pojedynczego instrumentu, dlatego też ocena modelu biznesowego dokonywana na wyższym poziomie agregacji.

Model biznesowy dotyczy sposobu, w jaki Grupa Santander Bank Polska S.A. zarządza aktywami finansowymi, by wygenerować przepływy pieniężne. Oznacza to, że model biznesowy określa, czy przepływy pieniężne będą pochodzić z uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających:

- z umowy (model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy),
- ze sprzedaży aktywów finansowych (inny/rezydualny model biznesowy) czy
- z obu tych źródeł (model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych).

Przy ocenie modelu biznesowego Grupa Santander Bank Polska S.A. bierze pod uwagę zarówno kryteria ilościowe, jak i jakościowe, które zostały opisane w części dotyczącej klasyfikacji aktywów finansowych.

W sytuacji, gdy Grupa Santander Bank Polska S.A. zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, dokonuje ona przeklasyfikowania całego portfela aktywów finansowych przypisanych do danego modelu biznesowego na poziomie określonego segmentu sprawozdawczego a skutki związane ze zmianą kategorii wyceny ujmowane są jednorazowo w wyniku finansowym lub w innych całkowitych dochodach.

Grupa Santander Bank Polska S.A. oczekuje, że tego typu zmiany będą występować rzadko. Zmiany te są ustalane przez kierownictwo wyższego szczebla Grupy Santander Bank Polska S.A. i wynikają ze zmian zachodzących na zewnątrz lub wewnątrz Grupy Santander Bank Polska S.A. oraz muszą być istotne dla działalności Grupy Santander Bank Polska S.A. i możliwe do przedstawienia stronom zewnętrznym.

2.8. Podstawy konsolidacji

Jednostki zależne

Santander Bank Polska S.A. określa zakres konsolidacyjny poprzez przeprowadzenie oceny, czy sprawuje kontrolę nad podmiotem, w którym dokonał inwestycji. Przyjmuje się, że Santander Bank Polska S.A. sprawuje kontrolę nad podmiotem, jeżeli z tytułu swojego zaangażowania podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub gdy ma prawo do zmiennych zwrotów, oraz ma możliwość wywierania wpływu na te zwroty poprzez sprawowanie władzy nad podmiotem.

Przyjmuje się, że Santander Bank Polska S.A. jako jednostka dominująca sprawuje kontrolę bezpośrednio lub pośrednio nad jednostką, w której dokonał inwestycji, gdy:

- posiada władze nad jednostką w której dokonał inwestycji;
- z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonał inwestycji podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawo do zmiennych wyników finansowych;
- posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką, w której dokonał inwestycji do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych.

Santander Bank Polska S.A. dokonując oceny, czy sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji bierze pod uwagę wszystkie fakty i okoliczności, w tym między innymi następujące czynniki:

- cel i model jednostki, w której dokonano inwestycji,
- co jest istotną działalnością i jak podejmowane są decyzje o tej działalności,
- czy prawa posiadane przez Santander Bank Polska S.A. zapewniają mu bieżącą możliwość kierowania istotną działalnością,
- czy Santander Bank Polska S.A. podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub czy posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania,
- czy Santander Bank Polska S.A. posiada możliwość wykorzystania władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na kwotę zwrotów inwestora.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych są ujmowane w sprawozdaniu skonsolidowanym od momentu przejścia kontroli do chwili jej ustania.

Metoda nabycia

Grupa Santander Bank Polska S.A. stosuje metodę nabycia przy rozliczaniu nabycia jednostek zależnych. Zastosowanie metody nabycia wymaga od jednostki przejmującej:

- ujęcia i wyceny możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań oraz wszelkich niekontrolowanych udziałów na dzień przejścia (dzień objęcia kontroli);
- ujęcia i wyceny wartości firmy lub zysku z okazjonalnego nabycia.

Jednostka przejmująca wycenia:

- możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania według ich wartości godziwej na dzień przejścia;
- wszelkie niekontrolujące udziały w wartości godziwej lub w wartości proporcjonalnego udziału niekontrolujących udziałów w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto przejmowanej jednostki.

Wspólne przedsięwzięcia

Wspólne przedsięwzięcia są to jednostki, nad którymi Grupa Santander Bank Polska S.A. sprawuje współkontrolę na mocy zawartej umowy. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wspólne przedsięwzięcia ujmowane są metodą praw własności.

Jednostki stowarzyszone

Jednostkami stowarzyszonymi są te jednostki, na które Grupa Santander Bank Polska S.A. wywiera znaczący wpływ, ale nie są jednostkami zależnymi ani wspólnym przedsięwzięciem.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki stowarzyszone ujmowane są metodą praw własności. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera udział Grupy Santander Bank Polska S.A. w zyskach i stratach jednostki stowarzyszonej według wielkości posiadanych udziałów w kapitale własnym, począwszy od dnia rozpoczęcia wywierania znaczącego wpływu do dnia, w którym znaczący wpływ wygasa. W przypadku, gdy udział Grupy Santander Bank Polska S.A. w stratach przewyższa wartość udziałów w jednostce stowarzyszonej, wartość bilansowa jest zredukowana do zera. Wówczas ujmowanie wszelkich dodatkowych strat jest zaniechane, za wyjątkiem strat wynikających z przyjęcia na siebie przez Grupę Santander Bank Polska S.A. prawnych lub zwyczajowych obowiązków lub z faktu dokonania płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Transakcje podlegające wyłączeniu przy konsolidacji

Salda wewnątrzgrupowe oraz niezrealizowane zyski i straty lub przychody (w tym dywidendy) i koszty powstałe w wyniku transakcji wewnątrzgrupowych podlegają wyłączeniu podczas przygotowywania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2.9. Zasady rachunkowości

Za wyjątkiem zmian opisanych w punkcie 2.3., Grupa Santander Bank Polska S.A. spójnie stosowała przyjęte zasady rachunkowości zarówno za okres sprawozdawczy, za które sporządzane jest sprawozdanie, jak i za okres porównawczy.

Zasady rachunkowości stosowane przez Grupę Santander Bank Polska S.A. w odniesieniu do instrumentów finansowych do 31 grudnia 2017 r. zostały opisane w punkcie 2.10.

Zasady rachunkowości zostały zastosowane jednolicie przez poszczególne jednostki Grupy Santander Bank Polska S.A.

Waluty obce

Transakcje w walutach obcych

Walutą funkcjonalną jednostek wchodzących w skład Grupy Santander Bank Polska S.A. jest złoty polski (PLN).

Transakcje w walutach obcych są przeliczane po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Wynikające z tych transakcji aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, przeliczane są po kursie obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane według kosztu historycznego, przeliczane są po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane w wartości godziwej, przeliczane są na walutę, w której sporządzane jest sprawozdanie finansowe po kursie, który obowiązywał na dzień ustalenia ich wartości godziwej. Różnice kursowe powstające z przeliczenia rozpoznawane są w zyskach lub stratach z wyjątkiem różnic kursowych powstających z przeliczenia instrumentów kapitałowych innych jednostek, w odniesieniu do których wybrano opcję wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, które odnoszone do innych całkowitych dochodów.

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe

Ujmowanie i zaprzestanie ujmowania

Początkowe ujęcie

Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się związana postanowieniami umowy instrumentu.

Aktywa finansowe zakupione lub sprzedane w drodze standaryzowanej transakcji kupna lub sprzedaży odpowiednio ujmuje się lub zaprzestaje ich ujmowania na dzień rozliczenia transakcji.

Zaprzestanie ujmowania aktywów finansowych

Grupa Santander Bank Polska S.A. zaprzestaje ujmowania składnika aktywów finansowych wtedy i tylko wtedy, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub
- przenosi składnik aktywów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki zaprzestania ujmowania określone w dalszej części polityki.

Grupa Santander Bank Polska S.A. przenosi składnik aktywów finansowych wtedy i tylko wtedy, gdy:

- przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub
- zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale zgodnie z porozumieniem spełniającym warunki określone w dalszej części polityki przyjmuje na siebie zobowiązanie umowne do przekazania przepływów pieniężnych na rzecz jednego lub większej liczby odbiorców.

Jeśli Grupa Santander Bank Polska S.A. zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych („pierwotny składnik aktywów”), ale przyjmuje na siebie zobowiązanie umowne do przekazania tych przepływów pieniężnych na rzecz jednej lub większej liczby jednostek („ostateczni odbiorcy”), Grupa Santander Bank Polska S.A. traktuje tę transakcję, jako przeniesienie składnika aktywów finansowych wtedy i tylko wtedy, gdy spełnione są wszystkie trzy następujące warunki:

- Grupa Santander Bank Polska S.A. nie ma obowiązku wypłaty kwot ostatecznym odbiorcom dopóki nie otrzyma odpowiadających im kwot, które wynikają z pierwotnego składnika aktywów,
- na mocy umowy przeniesienia Grupa Santander Bank Polska S.A. nie może sprzedać lub zastawić pierwotnego składnika aktywów w inny sposób, niż jako ustanowione na rzecz ostatecznych odbiorców zabezpieczenie zobowiązania do przekazywania na ich rzecz przepływów pieniężnych,
- Grupa Santander Bank Polska S.A. jest zobowiązana do przekazania wszystkich przepływów pieniężnych otrzymanych przez nią w imieniu ostatecznych odbiorców bez istotnej zwłoki. Dodatkowo Grupa Santander Bank Polska S.A. nie jest upoważniona do reinwestowania tych przepływów pieniężnych, z wyjątkiem inwestycji w środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych (zgodnie z definicją w MSR 7 *Sprawozdanie z przepływów pieniężnych*) w krótkim okresie rozliczeniowym pomiędzy dniem otrzymania i wymaganym dniem przekazania do ostatecznych odbiorców, przy czym uzyskane odsetki z takich inwestycji są przekazywane ostatecznym odbiorcom.

Przenosząc składnik aktywów finansowych, Grupa Santander Bank Polska S.A. ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W takim przypadku:

- jeśli Grupa Santander Bank Polska S.A. przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to zaprzestaje ujmowania składnika aktywów finansowych i ujmuje oddzielnie, jako aktywa lub zobowiązania, wszelkie prawa i obowiązki powstałe lub zachowane w wyniku przeniesienia,
- jeśli Grupa Santander Bank Polska S.A. zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych,
- jeśli Grupa Santander Bank Polska S.A. nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to ustala, czy zachowała kontrolę nad składnikiem aktywów finansowych. W takim przypadku:
 - (a) jeśli Grupa Santander Bank Polska S.A. nie zachowała kontroli, zaprzestaje ujmowania składnika aktywów finansowych i ujmuje oddzielnie, jako aktywa lub zobowiązania wszelkie prawa i obowiązki powstałe lub zachowane w wyniku przeniesienia,
 - (b) jeśli Grupa Santander Bank Polska S.A. zachowała kontrolę, w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w stopniu, w jakim utrzymuje zaangażowanie w tym składniku.

Przeniesienie ryzyka i korzyści jest oceniane poprzez porównanie narażenia Grupy Santander Bank Polska S.A., przed i po dokonaniu przeniesienia, na ryzyko zmienności kwot i rozkładu w czasie przepływów pieniężnych netto związanych z przeniesionym składnikiem aktywów. Grupa Santander Bank Polska S.A. zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, jeśli narażenie na ryzyko zmienności wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych netto ze składnika aktywów finansowych nie zmienia się istotnie w wyniku przeniesienia. Grupa Santander Bank Polska S.A. przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, jeśli narażenie na ryzyko takiej zmienności przestało być istotne w porównaniu z całkowitą zmiennością wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych netto związanych ze składnikiem aktywów finansowych.

Grupa Santander Bank Polska S.A. zaprzestaje ujmowania części składnika aktywów finansowych (lub części grupy podobnych składników aktywów finansowych) wtedy i tylko wtedy, gdy część, której zaprzestanie ujmowania jest rozpatrywane, spełnia jeden z następujących trzech warunków:

- część obejmuje wyłącznie specyficznie określone przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych (lub grupy podobnych składników aktywów finansowych),
- część obejmuje wyłącznie w pełni proporcjonalny udział w przepływach pieniężnych z danego składnika aktywów finansowych (lub grupy podobnych składników aktywów finansowych),
- część obejmuje wyłącznie w pełni proporcjonalny udział w dokładnie określonych przepływach środków pieniężnych ze składnika aktywów finansowych (lub grupy podobnych składników aktywów finansowych).

We wszystkich innych przypadkach Grupa Santander Bank Polska S.A. zaprzestaje ujmowania składnika aktywów finansowych w całości (lub całości grupy podobnych składników aktywów finansowych).

Zaprzestanie ujmowania zobowiązań finansowych

Grupa Santander Bank Polska S.A. usuwa zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) ze sprawozdania z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie przestało istnieć – to znaczy wtedy, gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Wymianę instrumentów dłużnych o zasadniczo różnych warunkach, dokonywaną pomiędzy Grupą Santander Bank Polska S.A. i wierzycielem, ujmuje się, jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego lub jego części (niezależnie od tego, czy wynikają one z trudności finansowych dłużnika, czy też nie) ujmuje się jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Różnicę pomiędzy wartością bilansową zobowiązania finansowego (lub części zobowiązania finansowego), które wygasło lub zostało przeniesione na inną stronę, a kwotą zapłaty, z uwzględnieniem wszystkich przeniesionych aktywów niebędących środkami pieniężnymi lub przyjętych zobowiązań, ujmuje się w wyniku finansowym.

Jeśli Grupa Santander Bank Polska S.A. odkupuje część zobowiązania finansowego, to przypisuje poprzednią wartość bilansową zobowiązania finansowego między część, która będzie w dalszym ciągu ujmowana, oraz część, którą przestaje się ujmować, w proporcji do wartości godziwych odpowiadających tym częściom na dzień odkupu. Różnicę pomiędzy:

- wartością bilansową przypisaną do części, którą przestaje się ujmować oraz
- zapłatą otrzymaną w zamian za część, którą przestaje się ujmować, z uwzględnieniem wszystkich przeniesionych aktywów niebędących środkami pieniężnymi lub przyjętych zobowiązań,

ujmuje się w wyniku finansowym.

Klasyfikacja aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Klasyfikacja aktywów finansowych

Klasyfikacja aktywów finansowych niebędących instrumentem kapitałowym

O ile Grupa Santander Bank Polska S.A. nie wybrała opcji wyceny aktywa finansowego w wartości godziwej przez wynik finansowy, Grupa Santander Bank Polska S.A. klasyfikuje składnik aktywów finansowych niebędący instrumentem kapitałowym, jako wyceniany po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie albo w wartości godziwej przez inne całkowite dochody bądź w wartości godziwej przez wynik finansowy na podstawie:

- modelu biznesowego Grupy Santander Bank Polska S.A. w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz
- charakterystyk wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba, że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Grupa Santander Bank Polska S.A. może w momencie początkowego ujęcia nieodwołalnie wyznaczyć składnik aktywów finansowych, jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli w ten sposób eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia (określaną czasami, jako „niedopasowanie księgowe”), jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad.

Klasyfikacja aktywów finansowych będących instrumentem kapitałowym

Składnik aktywów finansowych będący instrumentem kapitałowym Grupa Santander Bank Polska S.A. wycenia w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba, że w momencie początkowego ujęcia dokonała nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Modele biznesowe

Modele biznesowe Grupy Santander Bank Polska S.A. ustalane są na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza ona łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określony cel biznesowy. Model biznesowy nie zależy od zamiarów kluczowego kierownictwa Grupy Santander Bank Polska S.A., co do pojedynczego instrumentu.

Model biznesowy dotyczy sposobu, w jaki Grupa Santander Bank Polska S.A. zarządza aktywami finansowymi, by wygenerować przepływy pieniężne. Oznacza to, że model biznesowy określa, czy przepływy pieniężne będą pochodzić:

- z uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- ze sprzedaży aktywów finansowych czy
- z obu tych źródeł.

Ocena modelu biznesowego nie jest przeprowadzana na podstawie scenariuszy, których Grupa Santander Bank Polska S.A. nie może racjonalnie oczekiwać, takich jak tzw. „najbardziej pesymistyczny scenariusz” lub „scenariusz warunków skrajnych”.

Grupa Santander Bank Polska S.A. ustala model biznesowy na podstawie oceny kryteriów jakościowych i ilościowych.

Kryteria jakościowe oceny modelu biznesowego

Model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi jest kwestią faktów, a nie deklaracji. Można go zaobserwować poprzez działania, jakie są podejmowane, aby zrealizować cel modelu biznesowego. Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonuje osądu sytuacji przy dokonywaniu oceny swojego modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, a ocena ta nie jest zależna od jednego czynnika lub działania. Grupa Santander Bank Polska S.A. bierze natomiast pod uwagę wszystkie stosowne kryteria jakościowe i ilościowe, które są dostępne na dzień oceny modelu biznesowego. Takie stosowne dowody obejmują następujące kwestie:

- przyjęte polityki oraz cele biznesowe w ramach danego portfela oraz ich wykonanie w praktyce. W szczególności, ocenie podlega strategia kadry kierowniczej w zakresie pozyskiwania przychodów z tytułu kontraktowych płatności odsetkowych, utrzymywania określonego profilu stóp procentowych portfela, zarządzania luką płynności oraz pozyskiwania przepływów pieniężnych w wyniku sprzedaży aktywów finansowych,
- sposób, w jaki oceniana jest dochodowość portfela aktywów finansowych oraz raportowana i analizowana przez kluczową kadrę kierowniczą,
- typy ryzyka, które wpływają na dochodowość i efektywność danego modelu biznesowego (oraz aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego) oraz sposób zarządzania zidentyfikowanymi typami ryzyka,
- sposób wynagradzania zarządzających działalnością biznesową w ramach danego modelu biznesowego – tzn. czy wynagrodzenie kluczowej kadry kierowniczej uzależnione jest od zmian wartości godziwej aktywów finansowych lub wartości pozyskanych kontraktowych przepływów pieniężnych.

Kryteria ilościowe oceny modeli biznesowych

Oprócz kryteriów jakościowych identyfikacja modelu biznesowego powinna też obejmować kryteria ilościowe, chyba, że analiza kryteriów jakościowych w sposób jednoznaczny wskazuje na istnienie modelu rezydualnego zarządzanego na podstawie wartości godziwej.

Analiza kryteriów ilościowych stosowanych przy ocenie modelu biznesowego jest przeprowadzana w celu ustalenia, czy sprzedaż aktywów finansowych w przeciągu analizowanego okresu nie przekracza ustalonych w wewnętrznych regulacjach wartości progowych ustalonych w ujęciu procentowym.

W analizie kryteriów ilościowych Grupa Santander Bank Polska S.A. analizuje częstotliwość, wartości oraz moment sprzedaży aktywów finansowych dokonanych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych, przyczyny dokonania tych sprzedaży oraz oczekiwań co do przyszłej aktywności sprzedażowej.

Przy analizie kryteriów ilościowych oceny modelu biznesowego, Grupa Santander Bank Polska S.A. uznaje, że model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy dopuszcza sprzedaż aktywów, bez wpływu na obecny model biznesowy, w następujących przypadkach:

- sprzedaż wynikająca ze wzrostu ryzyka kredytowego związanego z aktywami,
- sprzedaż, która występuje nieczęsto (nawet, jeżeli o znaczącej wartości),
- sprzedaż o nieznacznej wartości (nawet, jeżeli występuje często),
- sprzedaż aktywów w celach płynnościowych w warunkach skrajnych (ang. stress case scenario),
- sprzedaż, która jest wymuszona przez strony trzecie – dotyczy to aktywów, które w związku np. z wymogami organów nadzorczych muszą zostać sprzedane, jednak pierwotnie były one utrzymywane w celu pozyskiwania umownych przepływów pieniężnych,
- sprzedaż aktywów w przypadku przekroczenia limitów koncentracji określonych w wewnętrznych procedurach, stanowiąca element polityki zarządzania ryzykiem kredytowym,
- sprzedaż dokonana blisko terminu zapadalności aktywów finansowych, a dochody ze sprzedaży stanowią przybliżenie umownych przepływów pieniężnych, które Grupa Santander Bank Polska S.A. pozyskałaby utrzymując aktywa do terminu zapadalności.

Pozostałe formy sprzedaży aktywów w ramach modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (np. częste i jednocześnie o znacznej wartości) prowadzą do konieczności zmiany modelu biznesowego oraz przeklasyfikowania aktywów finansowych, które zostały pierwotnie do tego modelu przypisane.

Rodzaje modeli biznesowych

Analiza kryteriów jakościowych i ilościowych pozwala na wyodrębnienie w ramach prowadzonej przez Grupę Santander Bank Polska S.A. działalności trzech zasadniczych modeli biznesowych:

- model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (ang. hold to collect),
- model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych (ang. hold to collect and sell),
- inny/rezydualny model biznesowy (model biznesowy zakładający realizację przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów).

Poniżej przedstawiono charakterystykę każdego z modeli biznesowych wraz ze wskazaniem instrumentów finansowych utrzymywanych w ich ramach.

Model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy

Aktywa finansowe, które są utrzymywane w ramach modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, są zarządzane z zamiarem realizowania przepływów pieniężnych poprzez otrzymywanie płatności wynikających z umowy w całym okresie życia instrumentu. Oznacza to, że Grupa Santander Bank Polska S.A. zarządza aktywami utrzymywanymi w portfelu w celu uzyskiwania tych konkretnych przepływów pieniężnych wynikających z umowy (zamiast zarządzania ogólnym zwrotem z portfela zarówno poprzez utrzymywanie, jak i sprzedaż aktywów). Przy ustalaniu, czy przepływy pieniężne mają być realizowane poprzez uzyskiwanie wynikających z umowy przepływów pieniężnych z aktywów finansowych, niezbędne jest rozpatrzenie częstotliwości,

wartości i rozkładu w czasie sprzedaży we wcześniejszych okresach, powodów tej sprzedaży oraz oczekiwań, co do przyszłych operacji sprzedaży. Sprzedaż sama w sobie nie decyduje jednak o modelu biznesowym i w związku z tym nie może być rozpatrywana odrębnie. Natomiast informacje dotyczące wcześniejszej sprzedaży i oczekiwań, co do przyszłej sprzedaży stanowią dowody świadczące o tym, w jaki sposób realizowany jest deklarowany cel Grupy Santander Bank Polska S.A. w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz, w szczególności, w jaki sposób realizowane są przepływy pieniężne. Grupa Santander Bank Polska S.A. każdorazowo rozpatruje informacje dotyczące wcześniejszej sprzedaży w kontekście powodów tej sprzedaży oraz warunków, jakie istniały w momencie tej sprzedaży, w porównaniu z obecnymi warunkami. Mimo że celem modelu biznesowego Grupy Santander Bank Polska S.A. może być utrzymywanie aktywów finansowych w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, Grupa Santander Bank Polska S.A. nie musi utrzymywać wszystkich tych instrumentów do terminu wymagalności. W związku z tym model biznesowy Grupy Santander Bank Polska S.A. może zakładać utrzymywanie aktywów finansowych w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy nawet w przypadku, gdy następuje sprzedaż aktywów finansowych lub sprzedaż taka jest przewidywana w przyszłości.

Model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy obejmuje całe spektrum działalności kredytowej, m.in. kredyty hipoteczne i konsumenckie, karty kredytowe, udzielone pożyczki, a także instrumenty dłużne (np. obligacje skarbowe, obligacje korporacyjne), które nie są utrzymywane w celach płynnościowych. W ramach tego modelu ujmuje się zasadniczo także aktywa finansowe z tytułu rozliczeń z dostawcami, które są ujmowane w księgach Grupy Santander Bank Polska S.A. na bazie wystawionej faktury z kwotą do zapłaty w terminie płatności nieprzekraczającym 1 roku.

Model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych

Grupa Santander Bank Polska S.A. może utrzymywać aktywa finansowe w ramach modelu biznesowego, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż składników aktywów finansowych. W modelu biznesowym tego rodzaju kluczowy personel kierowniczy Grupy Santander Bank Polska S.A. podjął decyzję o tym, że zarówno uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż aktywów finansowych są niezbędne do realizowania celu modelu biznesowego. Istnieją różne cele, które mogą być zgodne z tego rodzaju modelem biznesowym. Na przykład celem modelu biznesowego może być zarządzanie bieżącymi potrzebami w zakresie płynności, utrzymanie określonego profilu przychodów z tytułu odsetek lub dostosowanie okresu życia aktywów finansowych do terminu wymagalności zobowiązań, które są finansowane z tych aktywów. Aby zrealizować taki cel, Grupa Santander Bank Polska S.A. będzie zarówno uzyskiwać przepływy pieniężne wynikające z umowy, jak i sprzedawać aktywa finansowe.

W porównaniu z modelem biznesowym zakładającym utrzymywanie aktywów finansowych w celu uzyskiwania przepływów finansowych wynikających z umowy, niniejszy model biznesowy zazwyczaj zakłada większą częstotliwość i wartość sprzedaży. Wynika to z faktu, że sprzedaż aktywów finansowych jest niezbędna do realizacji celu modelu biznesowego, a nie jest tylko jego działaniem sporadycznym. Nie istnieje jednak żaden określony próg częstotliwości lub wartości sprzedaży, który musi zostać osiągnięty w tym modelu biznesowym, ponieważ zarówno uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż aktywów finansowych są niezbędne do realizacji celu tego modelu.

Model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych obejmuje:

- aktywa finansowe nabyte dla celów zarządzania płynnością, takie jak np. obligacje Skarbu Państwa, bony NBP oraz
- kredyty i pożyczki objęte procesem underwritingu, czyli części ekspozycji kredytowych, w odniesieniu do których istnieje zamiar sprzedaży przed terminem wymagalności z przyczyn innych niż wzrost ryzyka kredytowego.

Inny/rezydualny model biznesowy

Aktywa finansowe są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli nie są utrzymywane w ramach modelu biznesowego, który zakłada utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, lub modelu biznesowego, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych. Modelem biznesowym, który prowadzi do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy, jest model, w którym Grupa Santander Bank Polska S.A. zarządza aktywami finansowymi w celu realizowania przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów. Grupa Santander Bank Polska S.A. podejmuje decyzje w oparciu o wartości godziwe aktywów i zarządza nimi w celu realizowania tych wartości godziwych. W takim przypadku cel Grupy Santander Bank Polska S.A. będzie zazwyczaj realizowany poprzez aktywne kupno i sprzedaż. Nawet, jeśli Grupa Santander Bank Polska S.A. będzie uzyskiwać przepływy pieniężne wynikające z umowy w trakcie utrzymywania aktywów finansowych, cel takiego modelu biznesowego nie jest realizowany poprzez zarówno uzyskiwanie przepływów

pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż aktywów finansowych. Wynika to z faktu, że uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy nie jest niezbędne do realizacji celu modelu biznesowego, natomiast jest ono działaniem ubocznym tego modelu.

Do innego/rezydualnego modelu klasyfikowane są aktywa utrzymywane przez Grupę Santander Bank Polska S.A., a nieobjęte pierwszą i drugą kategorią modelu biznesowego. Zawierają one aktywa finansowe skategoryzowane, jako „przeznaczone do obrotu” w sprawozdaniu finansowym – np. notowane instrumenty kapitałowe, obligacje komercyjne nabyte w celach handlowych oraz instrumenty pochodne (np. opcje, IRS, FRA, CIRS, FX Swap) niestanowiące wbudowanego instrumentu pochodnego.

Przeważającym modelem biznesowym w Grupie Santander Bank Polska S.A. jest model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy za wyjątkiem:

- instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody utrzymywanych w segmencie ALM oraz kredytów i pożyczek objętych procesem underwritingu opisanym powyżej, dla których ustalono model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych,
- instrumentów przeznaczonych do obrotu, w tym instrumentów dłużnych oraz instrumentów pochodnych, dla których nie jest stosowana rachunkowość zabezpieczeń - właściwym modelem biznesowym jest inny/rezydualny model biznesowy.

Zmiana modelu biznesowego

Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonuje przeklasyfikowania wszystkich aktywów finansowych, wtedy i tylko wtedy, gdy zmienia ona model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. Oczekuje się, że tego typu zmiany będą występować rzadko. Zmiany te są ustalane przez kierownictwo wyższego szczebla Grupy Santander Bank Polska S.A. i wynikają ze zmian zachodzących na zewnątrz lub wewnątrz Grupy Santander Bank Polska S.A. oraz muszą być istotne dla jej działalności i możliwe do przedstawienia stronom zewnętrznym. W podobny sposób zmiana modelu biznesowego Grupy Santander Bank Polska S.A. ma miejsce jedynie, jeśli Grupa Santander Bank Polska S.A. rozpoczyna lub kończy wykonywać działanie, które jest istotne dla jej działalności (przykładowo nabycie lub sprzedaż określonego rodzaju działalności bądź zakończenie jego prowadzenia).

Zmiana celu modelu biznesowego Grupy Santander Bank Polska S.A. dokonywana jest przed dniem przeklasyfikowania.

Za zmiany modelu biznesowego nie uważa się:

- zmiany zamiarów związanych z konkretnymi aktywami finansowymi (nawet w przypadku znacznych zmian warunków rynkowych),
- tymczasowego zaniku określonego rynku aktywów finansowych,
- przeniesienia aktywów finansowych między segmentami Grupy Santander Bank Polska S.A. stosującymi różne modele biznesowe.

Jeśli Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych, czyni to prospektywnie, począwszy od dnia przeklasyfikowania.

Jeśli Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wartość godziwą tego składnika ustala się na dzień przeklasyfikowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszym zamortyzowanym kosztem składnika aktywów finansowych a wartością godziwą ujmują się w wyniku finansowym.

Charakterystyka umownych przepływów pieniężnych

Grupa Santander Bank Polska S.A. klasyfikuje składnik aktywów finansowych na podstawie charakterystycznych dla tego składnika przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jeśli jest on utrzymywany w ramach modelu biznesowego:

- zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy lub
- modelu biznesowego, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych, o ile Grupa Santander Bank Polska S.A. nie wyznaczyła składnika aktywów finansowych, jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aby tego dokonać, Grupa Santander Bank Polska S.A. ustala, czy wynikające z umowy przepływy pieniężne z analizowanego składnika aktywów są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Kwota główna jest wartością godziwą składnika aktywów finansowych w momencie początkowego ujęcia. Kwota główna może jednak ulec zmianie w ciągu całego okresu życia składnika aktywów finansowych (np. w przypadku spłaty kwoty głównej).

Odsetki powinny obejmować zapłatę za:

- wartość pieniądza w czasie,
- ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie,
- inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzielaniem kredytów,
- a także marżę zysku.

Wartość pieniądza w czasie jest elementem odsetek, który odzwierciedla wyłącznie upływ czasu. Oznacza to, że wartość pieniądza w czasie nie stanowi zapłaty za inne rodzaje ryzyka lub koszty związane z utrzymywaniem składnika aktywów finansowych. Aby ocenić, czy dany element stanowi zapłatę jedynie za upływ czasu, Grupa Santander Bank Polska S.A. kieruje się własnym osądem i rozpatruje istotne czynniki, takie jak waluta, w której denominowany jest składnik aktywów finansowych, oraz okres, na jaki ustalona jest stopa procentowa.

Ryzyko kredytowe definiuje się, jako ryzyko, że jedna ze stron instrumentu finansowego, nie wywiązując się ze swoich zobowiązań, spowoduje poniesienie strat finansowych przez Grupę Santander Bank Polska S.A. Innymi słowy, ryzyko kredytowe odnosi się do możliwości wystąpienia niespłacenia przez Klienta kapitału oraz należnych odsetek w terminie umownym.

Za pozostałe podstawowe rodzaje ryzyka i koszty związane z udzielaniem kredytów uznaje się przykładowo koszty administracyjne związane z analizą wniosku kredytowego, oceną zdolności kredytowej klienta, monitoringiem sytuacji ekonomiczno-finansowej etc.

Do instrumentów finansowych, które nie spełniają wymogów charakterystyki umownych przepływów pieniężnych Grupa Santander Bank Polska S.A. zalicza:

- portfel kart kredytowych, których konstrukcja oprocentowania jest oparta na zasadach obowiązujących w Grupie Santander Bank Polska S.A. do dnia 1 sierpnia 2016 r.,
- instrumenty przewidujące partycypację Grupy Santander Bank Polska S.A. w wyniku finansowym klienta oraz
- pozostałe instrumenty, których umowne przepływy pieniężne nie spełniają definicji odsetek z uwagi na brak ekonomicznego powiązania pomiędzy wysokością odsetek naliczonych a wysokością odsetek, do których Grupa Santander Bank Polska S.A. jest uprawniona.

Klasyfikacja zobowiązań finansowych

Grupa Santander Bank Polska S.A. klasyfikuje wszystkie zobowiązania finansowe, jako wyceniane po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie, z wyjątkiem:

- zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej;
- zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, który nie kwalifikuje się do zaprzestania ujmowania, lub wtedy, gdy ma zastosowanie podejście wynikające z utrzymania zaangażowania;
- umów gwarancji finansowych. Po początkowym ujęciu wystawca takiej umowy w późniejszych okresach wycenia ją według wyższej z następujących wartości:
 - (1) kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe,
 - (2) początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15;
- zobowiązań do udzielenia pożyczki oprocentowanej poniżej rynkowej stopy procentowej. Wystawca takiego zobowiązania (o ile nie wybrano opcji wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy) w późniejszych okresach wycenia ją według wyższej z następujących wartości:
 - (1) kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe,
 - (2) początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15;
- warunkowej zapłaty ujętej przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Taka zapłata warunkowa jest wyceniana w późniejszych okresach w wartości godziwej, a zmiany są ujmowane w wyniku finansowym.

W momencie początkowego ujęcia Grupa Santander Bank Polska S.A. może nieodwołalnie wyznaczyć zobowiązanie finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji, ponieważ:

- eliminuje to lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami, jako „niedopasowanie księgowo”), jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad lub
- grupa zobowiązań finansowych bądź aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jest zarządzana, a jej wyniki są oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną, a informacje o tej grupie przygotowane na tej podstawie są przekazywane wewnątrz Grupy Santander Bank Polska S.A. kluczowemu personelowi kierownicemu (zgodnie z definicją zawartą w MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych*).

Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowany instrument pochodny jest komponentem kontraktu hybrydowego, który zawiera również niebędącą instrumentem pochodnym umowę zasadniczą, powodującym, że niektóre z przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmieniają się w sposób podobny do przepływów, które wynikałyby z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego. Wbudowany instrument pochodny sprawia, że część lub całość przepływów pieniężnych, które w innym przypadku byłyby wymagane zgodnie z umową, jest modyfikowana w oparciu o określoną stopę procentową, cenę instrumentu finansowego, cenę towaru, kurs walutowy, indeks cen lub stóp, rating kredytowy lub indeks kredytowy, bądź inną zmienną, pod warunkiem, że zmienna niebędąca zmienną finansową nie jest specyficzna dla którejkolwiek ze stron umowy. Instrument pochodny dołączony do instrumentu finansowego, który zgodnie z umową może zostać przeniesiony niezależnie od tego instrumentu finansowego, albo, którego kontrahentem jest inna strona, nie jest wbudowanym instrumentem pochodnym, lecz oddzielnym instrumentem finansowym.

Dla aktywów finansowych, które spełniają definicję wbudowanych instrumentów pochodnych, instrument pochodny stanowiący komponent kontraktu hybrydowego nie jest wydzielany od umowy zasadniczej niebędącej instrumentem pochodnym.

Wycena aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Początkowa wycena

W momencie początkowego ujęcia Grupa Santander Bank Polska S.A. wycenia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się lub pomniejsza o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji tych aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych.

Jeśli jednak wartość godziwa składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego w momencie początkowego ujęcia różni się od ceny transakcyjnej, Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje ten instrument na ten dzień w następujący sposób:

- jeżeli wartość godziwa znajduje potwierdzenie w cenie notowanej na aktywnym rynku za identyczny składnik aktywów lub identyczne zobowiązanie (tj. w danych wejściowych poziomu 1) lub opiera się na technice wyceny, w której wykorzystuje się tylko dane z obserwowalnych rynków, wówczas Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje różnicę między wartością godziwą w momencie początkowego ujęcia a ceną transakcyjną, jako zysk lub stratę,
- we wszystkich innych przypadkach – skorygowaną w celu odroczenia różnicy między wartością godziwą w momencie początkowego ujęcia a ceną transakcyjną. Po początkowym ujęciu Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje odroczoną różnicę, jako zysk lub stratę tylko do wysokości, jaka wynika ze zmiany czynnika (w tym czasu), którą uczestnicy rynku uwzględniliby przy wycenie składnika aktywów lub zobowiązania.

W momencie początkowego ujęcia Grupa Santander Bank Polska S.A. wycenia należności z tytułu dostaw i usług, które nie mają istotnego komponentu finansowania (ustalonego zgodnie z MSSF 15), w ich cenie transakcyjnej (zgodnie z definicją w MSSF 15).

Wycena aktywów finansowych po początkowym ujęciu

Po początkowym ujęciu Grupa Santander Bank Polska S.A. wycenia składnik aktywów finansowych w:

- amortyzowanym koszcie lub
- wartości godziwej przez inne całkowite dochody lub
- wartości godziwej przez wynik finansowy.

Dla aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowych odpisów na oczekiwane straty kredytowe nie wylicza się.

Wycena zobowiązań finansowych po początkowym ujęciu

Po początkowym ujęciu Grupa Santander Bank Polska S.A. wycenia zobowiązanie finansowe w:

- zamortyzowanym koszcie lub
- wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pozycja „Inne zobowiązania finansowe” obejmuje zobowiązania finansowe nienależące do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Są to zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu i obejmują: zobowiązania wobec banków, zobowiązania wobec klientów, zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu, otrzymane kredyty i pożyczki, wyemitowane dłużne instrumenty finansowe oraz zobowiązania podporządkowane.

Jako zobowiązania podporządkowane ujmuje się zobowiązania, które w razie likwidacji lub upadłości Grupy Santander Bank Polska S.A. są spłacane po zaspokojeniu wszystkich innych wierzycieli Grupy Santander Bank Polska S.A. Podstawą kwalifikacji zobowiązań finansowych, jako zobowiązań podporządkowanych jest decyzja Komisji Nadzoru Finansowego wydana na wniosek Grupy Santander Bank Polska S.A.

Wycena w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe

Metoda efektywnej stopy procentowej

Przychód z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, za wyjątkiem składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W momencie przeklasyfikowania do koszyka 3 aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są od wartości netto aktywa finansowego i wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody odsetkowe od aktywów POCI oblicza się od wartości bilansowej netto przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, skorygowanej o ryzyko kredytowe rozpoznane dla całego cyklu życia aktywa. Skorygowaną o ryzyko kredytowe efektywną stopę procentową liczy się poprzez uwzględnienie przyszłych przepływów pieniężnych skorygowanych o efekt ryzyka kredytowego rozpoznawanego w całym okresie życia aktywa.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego do wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego (na przykład: przedpłaty, opcje kupna i podobne), jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych odpisów aktualizujących związanych z nieściągalnością kredytów.

Wyliczenie obejmuje płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje (np. za uruchomienie i przyznanie kredytu, uruchomienie transzy kredytu, prolongatę kredytu, odnowienie kredytu, prowizja za restrukturyzację, aneksy powodujące zmiany w przepływach), koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktów kredytowych są w części rozliczane w przychodach odsetkowych z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej, gdy istnieje możliwość ich bezpośredniego powiązania z umową kredytową, a w części są rozpoznawane w wyniku z tytułu prowizji, w momencie ich poniesienia, gdy nie ma możliwości jednoznacznego przypisania do określonej umowy kredytowej.

Efektywna stopa procentowa skorygowana o ryzyko kredytowe to stopa, za pomocą której szacowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych dyskontowane są dokładnie do zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych, będącego zakupionym lub utworzonym składnikiem aktywów finansowych dotkniętym utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonuje oszacowania oczekiwanych przepływów pieniężnych, uwzględniając wszystkie warunki umowy składnika aktywów finansowych (np. wcześniejsze spłaty, prolongaty, opcje kupna lub podobne) oraz oczekiwane straty kredytowe. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone lub otrzymywane przez strony umowy prowizje i punkty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcyjne oraz wszystkie pozostałe premie lub dyskonta. Przyjmuje się założenie, że przepływy pieniężne oraz oczekiwany okres życia grupy podobnych instrumentów finansowych mogą być wiarygodnie oszacowane. Jednakże w rzadkich przypadkach, w których nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie przepływów pieniężnych lub pozostałego okresu

życia instrumentu finansowego (lub grupy instrumentów finansowych), Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonuje wyliczeń w oparciu o przepływy pieniężne wynikające z umowy za pełny umowny czas trwania instrumentu finansowego (lub grupy instrumentów finansowych).

Wartość bilansowa brutto składnika aktywów finansowych stanowi zamortyzowany koszt składnika aktywów finansowych, przed korektą o wszelkie odpisy na oczekiwane straty kredytowe bez uwzględnienia wartości odsetek karnych naliczonych od wartości kapitału przeterminowanego.

Modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających z umowy

Pojęcie modyfikacji

Grupa Santander Bank Polska S.A. za modyfikację uznaje zmianę przepływów kontraktowych składnika aktywów finansowych na podstawie aneksu do umowy. Za modyfikację nie uznaje się zmiany przepływów kontraktowych wynikających z realizacji warunków umownych.

Jeżeli warunki umowy aktywa finansowego ulegają zmianie, Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonuje oceny, czy przepływy pieniężne generowane przez zmodyfikowane aktywo różnią się istotnie od przepływów finansowych generowanych przez aktywo finansowe przed modyfikacją warunków umowy.

Kryteria modyfikacji

Przy ocenie tego, czy modyfikacja jest istotna czy nieistotna Grupa Santander Bank Polska S.A. bierze pod uwagę zarówno kryteria ilościowe, jak i jakościowe. Obie grupy kryteriów są analizowane łącznie.

Kryteria ilościowe

Do określenia istotności wpływu modyfikacji stosowany jest tzw. „test 10%”, który bazuje na porównaniu zdyskontowanych przepływów pieniężnych zmodyfikowanego instrumentu finansowego (przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej) ze zdyskontowanymi, także pierwotną efektywną stopą procentową, przepływami pieniężnymi instrumentu finansowego przed modyfikacją, którego wartość powinna odpowiadać wartości kapitału niewymagalnego, powiększonego o wartość niewymagalnych odsetek oraz skorygowanych o wartość nierozliczonej prowizji.

Kryteria jakościowe

Grupa Santander Bank Polska S.A. podczas analizy przesłanek jakościowych bierze pod uwagę następujące aspekty:

- dodanie/usunięcie cechy naruszającej wynik testu kontraktowych przepływów pieniężnych,
- przewalutowanie kredytu – za wyjątkiem przewalutowań wynikających z przekazania umowy do windykacji,
- zmiana dłużnika głównego - zmiana kontrahenta oznacza istotną modyfikację warunków umownych oraz
- konsolidacja kilku ekspozycji w jedną w ramach aneksu.

Istotna modyfikacja

Istotna modyfikacja skutkująca wyłączeniem instrumentu finansowego ze sprawozdania z sytuacji finansowej następuje, gdy:

- przepływy pieniężne zmodyfikowanego instrumentu finansowego są „istotnie różne” w stosunku do pierwotnego instrumentu finansowego, co ma miejsce wtedy, kiedy różnica pomiędzy zdyskontowanymi przepływami pieniężnymi zmodyfikowanego instrumentu finansowego (przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej) a zdyskontowanymi, także pierwotną efektywną stopą procentową, przepływami pieniężnymi instrumentu finansowego przed modyfikacją, większa jest niż 10%,
- doszło do wystąpienia przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych opisanych powyżej.

Jeżeli modyfikacja składnika aktywów finansowych powoduje zaprzestanie ujmowania istniejącego składnika aktywów finansowych, a następnie ujęcie zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych, zmodyfikowany składnik aktywów uznaje się za „nowy” składnik aktywów finansowych. Następuje ujęcie nowego aktywa w wartości godziwej oraz kalkulacja nowej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowego aktywa.

Nieistotna modyfikacja

Jeżeli wartość różnicy między wartością przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze zmienionego aktywa finansowego, zdyskontowanego oryginalną efektywną stopą procentową a wartością przyszłych przepływów wynikających z pierwotnego składnika aktywa finansowego zdyskontowanego tą samą stopą procentową wynosi, co najwyżej 10% oraz nie są spełnione kryteria jakościowe Grupa Santander Bank Polska S.A. uznaje modyfikację za nieistotną.

Kryterium ilościowe nie ma zastosowania dla kredytów podlegających procesowi restrukturyzacji (tzn. w odniesieniu do aktywów objętych procesem restrukturyzacji rozpoznawana jest zawsze modyfikacja nieistotna).

Jeśli wynikające z umowy przepływy pieniężne związane ze składnikiem aktywów finansowych podlegają renegotjacji lub jakiegokolwiek innej modyfikacji, a renegotjacja lub modyfikacja nie prowadzą do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych zgodnie z niniejszą polityką, Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonuje ponownej kalkulacji wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych i ujmuje zysk lub stratę z tytułu modyfikacji w wyniku finansowym. Wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych oblicza się, jako obecną wartość renegotjowanych lub zmodyfikowanych przepływów pieniężnych wynikających z umowy, zdyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej składnika aktywów finansowych (lub efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe w przypadku zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe) bądź, w stosownych przypadkach, według zaktualizowanej efektywnej stopy procentowej. Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

Odpisanie

Grupa Santander Bank Polska S.A. bezpośrednio obniża wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych, jeżeli nie ma ona uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części. Odpisanie stanowi zdarzenie prowadzące do zaprzestania ujmowania.

Odpisy mogą odnosić się do składnika aktywów finansowych w całości lub do jego części.

Grupa Santander Bank Polska S.A. odpisuje aktywa finansowe w przypadku zajścia, chociaż jednej z poniższych przesłanek:

- Grupa Santander Bank Polska S.A. posiada udokumentowaną nieściągalność wierzytelności,
- brak jest uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części,
- należność jest całkowicie wymagalna, wartość odpisu na oczekiwane straty kredytowe odpowiada wartości ekspozycji brutto a szacowane wpływy z tytułu egzekucji należności są równe zeru,
- aktywo powstało w wyniku przestępstwa a jego sprawcy nie zostali wykryci lub
- otrzymanie przez Grupę Santander Bank Polska S.A.:
 - wydanego przez właściwy organ egzekucyjny postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z powodu nieściągalności wobec wszystkich zobowiązanych, a w szczególności na podstawie art. 824 § 1 pkt. 3, kpc., jeżeli Grupa Santander Bank Polska S.A. uznaje ten stan, jako odpowiadający stanowi faktycznemu;
 - postanowienia sądu o:
 - oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów, lub
 - umorzeniu postępowania upadłościowego lub
 - zakończeniu postępowania upadłościowego.

Odpisane aktywa finansowe są następnie ujmowane w ewidencji pozabilansowej.

Utrata wartości

Podejście ogólne

Grupa Santander Bank Polska S.A. ustala odpisy na oczekiwane straty kredytowe z tytułu składnika aktywów finansowych w odniesieniu do:

- składnika aktywów finansowych, który jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- należności leasingowych,
- składnika aktywów z tytułu umów, czyli praw Grupy Santander Bank Polska S.A. do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które zostały przekazane klientowi zgodnie z MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”,
- zobowiązania do udzielenia pożyczki oraz
- zobowiązań pozabilansowych o charakterze kredytowym oraz gwarancji finansowych.

Grupa Santander Bank Polska S.A. stosuje wymogi w zakresie utraty wartości w celu ujęcia i wyceny odpisu na oczekiwane straty kredytowe z tytułu aktywów finansowych, które są wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Jednakże odpis na oczekiwane straty kredytowe ujmuje się w rachunku zysków lub strat i nie obniża on wartości bilansowej składnika aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa Santander Bank Polska S.A. wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia.

Celem wymogów w zakresie utraty wartości jest ujęcie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia wszystkich instrumentów finansowych, w odniesieniu do których odnotowano znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia – niezależnie od tego, czy oceniane one były indywidualnie czy zbiorowo – biorąc pod uwagę wszystkie racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, włączając w to dane dotyczące przyszłości.

Jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, Grupa Santander Bank Polska S.A. wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu tego instrumentu finansowego w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym.

W odniesieniu do zobowiązań do udzielenia pożyczki oraz umów gwarancji finansowych dzień, w którym Grupa Santander Bank Polska S.A. staje się stroną nieodwołalnego zobowiązania, uznaje się za datę początkowego ujęcia do celów stosowania wymogów w zakresie utraty wartości.

Jeśli w poprzednim okresie sprawozdawczym Grupa Santander Bank Polska S.A. wyceniła odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia, ale na bieżący dzień sprawozdawczy ustaliła, że ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem zmalało, Grupa Santander Bank Polska S.A. wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym na bieżący dzień sprawozdawczy.

Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje w wyniku finansowym, jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości, kwotę oczekiwanych strat kredytowych, jaka jest wymagana, aby dostosować odpis na oczekiwane straty kredytowe na dzień sprawozdawczy do kwoty, którą należy ująć.

Grupa Santander Bank Polska S.A. kierując się wytycznymi zawartymi w dokumencie ITG z 11.12.2015 r. (IFRS Transition Resource Group for Impairment of Financial Instruments: "Measurement of the loss allowance for credit-impaired financial assets") prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej korektę przychodu odsetkowego sprowadzającą przychód odsetkowy dla ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 3 do poziomu odsetek odzyskiwalnych, jako element odpisu na oczekiwane straty kredytowe, natomiast w rachunku zysku i strat w wyniku z tytułu odsetek.

Uprozczone podejście w przypadku należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów

Grupa Santander Bank Polska S.A. zawsze w przypadku należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia z tytułu należności z tytułu dostaw i usług lub aktywa z tytułu umów wynikających z transakcji, które są objęte zakresem MSF 15 i które nie zawierają istotnego komponentu finansowania.

Zakupione lub utworzone składniki aktywów finansowych dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (aktywa POCI)

Na dzień sprawozdawczy Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje wyłącznie zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia, jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości z tytułu zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe.

Przychody odsetkowe od aktywów POCI oblicza się od wartości bilansowej netto przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, skorygowanej o ryzyko kredytowe rozpoznane dla całego cyklu życia aktywa. Skorygowaną o ryzyko kredytowe efektywną stopę procentową liczy się poprzez uwzględnienie przyszłych przepływów pieniężnych skorygowanych o efekt ryzyka kredytowego rozpoznawanego w całym okresie życia aktywa.

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje w wyniku finansowym kwotę zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia, jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości. Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje korzystne zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia, jako zysk z tytułu utraty wartości, nawet, jeśli oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia są niższe niż kwota oczekiwanych strat kredytowych, które zostały uwzględnione w kalkulacji oczekiwanych przepływów pieniężnych w momencie początkowego ujęcia.

Zobowiązania warunkowe

Grupa Santander Bank Polska S.A. tworzy rezerwy na obarczone ryzykiem utraty wartości nieodwołalne zobowiązania warunkowe (nieodwołalne otwarte linie kredytowe, gwarancje finansowe, akredytywy, itp.). Wartość rezerwy wyznacza się, jako różnicę pomiędzy szacunkiem dotyczącym wykorzystania zaangażowania warunkowego ustalonego przy zastosowaniu parametru Credit Conversion Factor (CCF) a wartością bieżącą spodziewanych przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji.

Grupa Santander Bank Polska S.A. tworzy rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym w podziale na 3 koszyki.

Podejście do szacowania parametrów ryzyka stosowanych w kalkulacji strat oczekiwanych

Grupa Santander Bank Polska S.A. na potrzeby szacowania odpisów z tytułu strat oczekiwanych kontynuuje wykorzystywanie własnych oszacowań parametrów ryzyka bazujące na modelach wewnętrznych, jednak dokonał ich modyfikacji niezbędnych do uwzględnienia wymogów MSSF 9 (takich jak oszacowanie parametrów w horyzoncie czasu życia ekspozycji czy uwzględnienie przyszłych warunków makroekonomicznych). Grupa Santander Bank Polska S.A. wypracowała metodologię dla parametrów modeli oraz zbudowała modele zgodne z MSSF 9. Oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD, a finalna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w horyzoncie 12 miesięcy lub czasu życia) dyskontowanych efektywną stopą procentową. Oszacowane parametry zgodnie z założeniami MSSF 9 podlegają korekcie z tytułu scenariuszy makroekonomicznych. Grupa Santander Bank Polska S.A. wykorzystuje scenariusze opracowywane wewnętrznie.

Modele i parametry stworzone na potrzeby MSSF 9 podlegają procesowi zarządzania modelami i regularnej kalibracji i walidacji.

Zyski i straty

Zysk lub stratę na składniku aktywów finansowych lub zobowiązaniu finansowym, wycenianym w wartości godziwej, ujmuje się w wyniku finansowym, chyba, że składnik lub zobowiązanie jest:

- częścią powiązania zabezpieczającego,
- inwestycją w instrument kapitałowy i Grupa Santander Bank Polska S.A. postanowiła wykazywać zyski i straty z tej inwestycji w innych całkowitych dochodach,
- zobowiązaniem finansowym wyznaczonym, jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, a Grupa Santander Bank Polska S.A. jest zobowiązana do wykazania w innych całkowitych dochodach skutków zmiany ryzyka kredytowego dla tego zobowiązania lub
- składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, a Grupa Santander Bank Polska S.A. jest zobowiązana do ujęcia określonych zmian wartości godziwej w innych całkowitych dochodach.

Dywidendy ujmuje się w wyniku finansowym tylko wtedy, gdy:

- powstaje uprawnienie Grupy Santander Bank Polska S.A. do otrzymania dywidendy,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa Santander Bank Polska S.A. uzyska korzyści ekonomiczne związane z dywidendą oraz
- wysokość dywidendy można wycenić w wiarygodny sposób.

Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie składniku aktywów finansowych, który nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym poprzez amortyzację lub w celu ujęcia zysków lub strat z tytułu utraty wartości. Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie zobowiązaniu finansowym, które nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym, gdy zaprzestano ujmowania danego zobowiązania finansowego, oraz poprzez amortyzację.

W odniesieniu do aktywów finansowych, które Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje na dzień rozliczenia, to w przypadku aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie nie ujmuje żadnych zmian wartości godziwej składnika aktywów, który ma zostać otrzymany w okresie pomiędzy dniem zawarcia transakcji a dniem jej rozliczenia. Jednakże w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej, zmianę wartości godziwej ujmuje się w wyniku finansowym lub w innych całkowitych dochodach, w zależności od przypadku. Za dzień zawarcia transakcji uznaje się dzień początkowego ujęcia do celów stosowania wymogów w zakresie utraty wartości.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba, że w momencie początkowego ujęcia Grupa Santander Bank Polska S.A. dokona nieodwołalnego wyboru dotyczącego przedstawiania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3.

Jeśli Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonała wyboru o wycenie instrumentów kapitałowych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dywidendy wynikające z tej inwestycji ujmują w wyniku finansowym.

Na dzień sprawozdawczy, w odniesieniu do wszystkich instrumentów kapitałowych innych niż udziały i akcje w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach Grupa Santander Bank Polska S.A. wybrała opcję wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Zobowiązania wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Grupa Santander Bank Polska S.A. prezentuje zysk lub stratę na zobowiązaniu finansowym, które jest wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w następujący sposób :

- kwota zmiany wartości godziwej zobowiązania finansowego przypisywana do zmian ryzyka kredytowego związanego z tym zobowiązaniem jest prezentowana w innych całkowitych dochodach oraz
- pozostała kwota zmiany wartości godziwej zobowiązania jest prezentowana w wyniku finansowym, chyba że opisane w pkt a) traktowanie skutków zmian ryzyka kredytowego związanego z tym zobowiązaniem doprowadziłoby do powstania lub powiększenia niedopasowania księgowego w wyniku finansowym Grupy Santander Bank Polska S.A.

Jeśli wymogi określone powyżej doprowadziłyby do powstania lub powiększenia niedopasowania księgowego w wyniku finansowym Grupy Santander Bank Polska S.A., to prezentuje on wszystkie zyski lub straty wynikające z tego zobowiązania (w tym skutki zmian ryzyka kredytowego związanego z tym zobowiązaniem) w wyniku finansowym.

Grupa Santander Bank Polska S.A. prezentuje w wyniku finansowym wszystkie zyski i straty wynikające ze zobowiązań do udzielenia pożyczki i umów gwarancji finansowych, które są wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Zysk lub stratę na składniku aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmują się w innych całkowitych dochodach, z wyjątkiem zysku lub straty z tytułu utraty wartości oraz zysków lub strat z tytułu różnic kursowych, do momentu zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych lub jego przeklasyfikowania. Jeśli zaprzestano ujmowania składnika aktywów finansowych lub składnik aktywów finansowych zostaje przeklasyfikowany z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmują takie skumulowane zyski lub straty, które były uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach, w wyniku finansowym. Odsetki obliczone w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej ujmują się w wyniku finansowym.

Jeżeli składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, to kwoty, które są ujmowane w wyniku finansowym są takie same jak kwoty, które zostałyby ujęte w wyniku finansowym w przypadku, gdyby składnik ten był wyceniany w zamortyzowanym koszcie.

Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu

Grupa Santander Bank Polska S.A. klasyfikuje do instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych, które:

- nabyto lub zaciągnięto głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie,
- w momencie początkowego ujęcia stanowią część portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieją dowody bieżącego faktycznego trybu generowania krótkoterminowych zysków lub
- są instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych będących umowami gwarancji finansowej lub wyznaczonymi i skutecznymi instrumentami zabezpieczającymi).

Pochodne instrumenty finansowe wycenia się w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą poniesione przy ich sprzedaży. Podstawą do wyznaczenia wartości godziwej pochodnego instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna, tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty.

Jeśli kontrakt hybrydowy zawiera umowę zasadniczą, która nie jest składnikiem aktywów objętym zakresem MSSF 9, Grupa Santander Bank Polska S.A. wydziela wbudowany instrument pochodne od umowy zasadniczej i ujmuje go analogicznie jak pozostałe instrumenty pochodne, jeżeli cechy ekonomiczne i ryzyka związane z wbudowanym instrumentem pochodnym nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykami właściwymi dla umowy zasadniczej oraz umowa zasadnicza nie jest wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wbudowane instrumenty finansowe wyceniane są w wartości godziwej, a jej zmiany są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Grupa Santander Bank Polska S.A. wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stóp procentowych wynikającymi z działalności Grupy Santander Bank Polska S.A. Instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom wyceny zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa Santander Bank Polska S.A. zdecydowała się, opierając się o zapis par. 7.2.21 MSSF 9, na kontynuację stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń i relacji zabezpieczających wynikających z MSR 39.

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza się i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji oraz charakter zabezpieczanego ryzyka. Grupa Santander Bank Polska S.A. dokumentuje w momencie ustanowienia zabezpieczenia i na bieżąco ocenę efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian wartości godziwej pozycji zabezpieczanej.

Grupa Santander Bank Polska S.A. wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe m.in. w celu zabezpieczenia przed ryzykiem stóp procentowych wynikających z działalności operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej Grupy Santander Bank Polska S.A.

Grupa Santander Bank Polska S.A. zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń w następujących sytuacjach:

- zostało stwierdzone, że instrument pochodny nie jest lub przestał być efektywny dla zabezpieczenia danego ryzyka;
- instrument pochodny wygasł, został sprzedany, zapadł lub został wykonany;
- instrument zabezpieczany zapadł, został sprzedany lub spłacony,
- dochodzi do unieważnienia powiązania zabezpieczającego.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Jest to zabezpieczenie przed wpływem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej ujmowane jest w następujący sposób: zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się w rachunku zysków i strat, zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w rachunku zysków i strat. Zasada ta ma zastosowanie do zabezpieczanej pozycji, którą w innych okolicznościach wycenia się według zamortyzowanego kosztu lub będącej składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Jest to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które:

1. można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takim, jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które
2. mogłyby wpływać na zyski lub straty.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, który stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach, zaś nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Przychody i koszty odsetkowe od instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających ujmowane są w wyniku z tytułu odsetek.

Kwoty ujęte w innych całkowitych dochodach reklasyfikowane są do rachunku zysków i strat w okresie, w którym zabezpieczana pozycja ma wpływ na rachunek zysków i strat.

W przypadku wygaśnięcia lub sprzedaży instrumentu zabezpieczającego bądź unieważnienia powiązania zabezpieczającego Grupa Santander Bank Polska S.A. zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń. Wszystkie zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym dotyczące efektywnego zabezpieczenia ujętego w innych całkowitych dochodach w dalszym ciągu stanowią element kapitału własnego aż do momentu zajścia planowej transakcji, kiedy ujmowane one są w rachunku zysków i strat.

Jeżeli zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym ujmowane w innych całkowitych dochodach przeklasyfikuje się do wyniku finansowego.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży

Grupa Santander Bank Polska S.A. pozyskuje/lokuje środki także poprzez sprzedaż/kupno instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu/odsprzedaży w przyszłości po z góry ustalonej cenie.

Papierów wartościowych sprzedanych z przyrzeczeniem ich odkupu ("transakcje repo oraz sell buy-back") nie wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej na koniec okresu sprawozdawczego. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu stanowi koszt odsetkowy i jest rozliczana w czasie przez okres życia kontraktu. Papierów wartościowych kupionych z przyrzeczeniem ich odsprzedaży ("transakcje reverse repo oraz buy-sell-back") nie rozpoznaje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na koniec okresu sprawozdawczego. Różnica pomiędzy ceną zakupu a ceną odsprzedaży stanowi przychód odsetkowy i jest rozliczana w czasie przez okres życia kontraktu.

Rzeczowy majątek trwały

Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Składniki rzeczowego majątku trwałego wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa będące przedmiotem umów leasingu

Umowy leasingowe, na mocy których Grupa Santander Bank Polska S.A. przejmuje zasadniczo całość ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. Aktywa pozyskane w ramach umowy leasingu finansowego wykazywane są w wartości godziwej lub, jeśli mniejsza, w wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, pomniejszonej o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady

Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa Santander Bank Polska S.A. uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Amortyzacja

Odpisy amortyzacyjne dokonywane są według metody liniowej przez okres ekonomicznej użyteczności danego składnika rzeczowych aktywów trwałych i wykazywane są w rachunku zysków i strat.

Szacowane okresy użytkowania są następujące:

- nieruchomości: 22-40 lat
- sprzęt informatyczny: 3 lata
- środki transportu: 4 lata
- pozostały majątek trwały: 14 lat

Stawki amortyzacyjne są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji mogą stanowić podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji.

Wartość firmy oraz wartości niematerialne

Wartość firmy

Wartość firmy (goodwill) powstała przy połączeniu jednostek gospodarczych ujmowana jest w wysokości nadwyżki ceny nabycia nad wartością godziwą udziału w zidentyfikowanych nabytych aktywach, zobowiązaniach i zobowiązaniach warunkowych pomniejszonej o utratę wartości. Wartość firmy jest testowana pod kątem ewentualnej utraty wartości w okresach rocznych.

Licencje, patenty, koncesje i podobne wartości

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są ujmowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i jego zaimplementowania.

Nakłady, które są związane bezpośrednio z produkcją możliwych do zidentyfikowania i unikalnych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę Santander Bank Polska S.A. i które prawdopodobnie będą generowały korzyści ekonomiczne przekraczające nakłady w okresie powyżej jednego roku, są wykazywane jako wartości niematerialne.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Grupa Santander Bank Polska S.A. aktywuje koszty bezpośrednie oraz uzasadnioną część kosztów pośrednich związanych z projektowaniem, wykonywaniem i testowaniem rozwiązań w zakresie nowych lub udoskonalonych procesów, systemów oraz usług.

Grupa Santander Bank Polska S.A. identyfikuje koszty zakończonych prac rozwojowych jako wartości niematerialne w związku z uzyskaniem przyszłych korzyści ekonomicznych oraz spełnieniem warunków określonych w MSR 38, tj. Grupa Santander Bank Polska S.A.:

- ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika,
- posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac i użytkowaniu wytwarzanego składnika oraz
- może wiarygodnie ustalić wysokość nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować wytworzonemu składnikowi wartości niematerialnych.

Ekonomiczny okres użyteczności „Kosztów zakończonych prac rozwojowych” jest określony. Stawki amortyzacyjne są dostosowane do okresu ekonomicznej użyteczności. Grupa Santander Bank Polska S.A. wykazuje osobno te koszty, które wynikają z prac rozwojowych we własnym zakresie.

Na nakłady na prace rozwojowe składają się wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom rozwojowym.

Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabywane przez Grupę Santander Bank Polska S.A., wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o wartość skumulowanej amortyzacji i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Nakłady na wartości niematerialne

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są ujmowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

Amortyzacja

Amortyzacja jest ujmowana w rachunku zysków i strat przy użyciu metody liniowej przez okres ekonomicznej użyteczności poszczególnych składników wartości niematerialnych, który dla większości aktywów niematerialnych wynosi 3 lata. Stawki amortyzacyjne są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji mogą stanowić podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji.

Pozostałe składniki sprawozdania z sytuacji finansowej

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień klasyfikacji składnika aktywów trwałych jako aktywa przeznaczone do sprzedaży, Grupa Santander Bank Polska S.A. wycenia taki składnik aktywów w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Ewentualne pomniejszenie wartości bilansowej aktywów przeznaczonych do sprzedaży na dzień ich początkowej klasyfikacji jak i późniejsze odpisy aktualizujące do poziomu wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Pozostałe należności handlowe i inne należności

Należności handlowe i inne należności z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania należności są ujmowane na moment początkowego ujęcia w wartości nominalnej z uwagi na nieistotny wpływ dyskonta. Należności handlowe i inne należności z terminem płatności do 12 kolejnych miesięcy są ujmowane na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Inne zobowiązania

Zobowiązania handlowe i inne zobowiązania z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania zobowiązania są ujmowane na moment początkowego ujęcia w wartości nominalnej z uwagi na nieistotny wpływ dyskonta. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług jak i inne zobowiązania wymagalne w terminie 12 kolejnych miesięcy są ujmowane na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty.

Kapitały

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze statutem. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych.

Kapitał zakładowy (akcyjny) wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego według wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji.

Kapitał rezerwowy tworzony jest z odpisów z zysku i przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych.

W kapitale rezerwowym ujmuje się efekt wyceny programu motywacyjnego realizowanego w formie akcji (MSSF 2.53).

Kapitał zapasowy, rezerwowy, fundusz ogólnego ryzyka bankowego oraz premia akcyjna prezentowane są łącznie w ramach kategorii „Pozostałe kapitały”.

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, różnice z wyceny instrumentów zabezpieczających stanowiących efektywne zabezpieczenie przepływów pieniężnych z uwzględnieniem odroczonego podatku dochodowego oraz zyski aktuarialne z przeszacowania rezerwy emerytalnej. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Oprócz kapitału własnego do kapitałów Grupy Santander Bank Polska S.A. zalicza się również udziały niekontrolujące.

Na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części składnika aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody łączne skutki okresowej zmiany wartości godziwej odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny zostają wyksięgowane (odwrócone). Całość lub odpowiednia część uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego zwiększa lub zmniejsza wartość danego składnika aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Skutki zmian wartości godziwej są wyksięgowywane w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

Wynik finansowy netto roku obrotowego stanowi wynik z rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowanego obciążeniem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Działalność powiernicza

Przychody realizowane w ramach świadczenia działalności powierniczej są elementem przychodów prowizyjnych. Korespondujące z nimi aktywa klientów nie są składnikiem aktywów Grupy Santander Bank Polska S.A. i w związku z tym nie są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wyплаты z kapitałów (Dywidendy)

Dywidendy własne za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązań z tytułu dywidendy w ramach pozostałych zobowiązań.

Rezerwy

Rezerwę tworzy się wówczas, gdy na Grupie Santander Bank Polska S.A. ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. W przypadku, gdy kwota ta jest istotna, rezerwa jest szacowana poprzez zdyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych w oparciu o stopę dyskontową przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań.

Rachunek zysków i strat

Wynik z tytułu odsetek

Grupa Santander Bank Polska S.A. prezentuje wartość przychodu odsetkowego rozpoznanego według efektywnej stopy procentowej oraz efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe w odrębnych liniach rachunku zysków i strat – „Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie” oraz „Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody”.

Natomiast przychód odsetkowy rozpoznany od aktywów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych jest prezentowany w linii „Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy”.

Wynik z tytułu prowizji

Na przychody prowizyjne składają się głównie przychody rozpoznawane zgodnie z 5-elementowym modelem rozpoznawania przychodów wynikającym z MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”, którego elementy opisano poniżej, jak również przychody prowizyjne rozpoznawane zgodnie z innymi standardami (MSR 17 „Leasing” oraz MSSF 9 „Instrumenty finansowe”).

Krok 1: Identyfikacja umowy z klientem. Pierwszym krokiem jest zidentyfikowanie umowy z klientem. Zgodnie z MSSF 15, umową jest kontrakt między dwoma lub większą ilością stron powodujący powstanie podlegających wykonaniu praw i obowiązków. Jednakże nie każda umowa jest objęta MSSF 15. Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje umowę z klientem, objętą zakresem MSSF 15, tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
- Grupa Santander Bank Polska S.A. jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące aktywów,
- Grupa Santander Bank Polska S.A. jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za aktywa,
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych Grupy Santander Bank Polska S.A.) oraz
- jest prawdopodobne, że Grupa Santander Bank Polska S.A. otrzyma wynagrodzenie, które będzie mu przysługiwało w zamian za aktywa, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Grupa Santander Bank Polska S.A. uwzględnia jedynie zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie.

Dokonując identyfikacji umowy z klientem Grupa Santander Bank Polska S.A. uwzględnia wytyczne dotyczące zarówno łączenia umów jak i ich modyfikacji, gdyż one mogą wpływać na sposób ujęcia przychodów z umowy z klientem.

Grupa Santander Bank Polska S.A. łączy dwie lub więcej umów, które zostały zawarte jednocześnie lub niemal jednocześnie z tym samym klientem (lub podmiotami powiązаныmi z klientem), i ujmuje je jako jedną umowę, jeżeli spełnione jest, co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- umowy są negocjowane jako pakiet i dotyczą tego samego celu handlowego;
- kwota wynagrodzenia należnego w ramach jednej umowy zależy od ceny lub wykonania innej umowy lub
- aktywa przyrzeczone w umowach stanowią pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia.

Zmiana umowy to zmiana zakresu umowy lub określonej w niej ceny (lub obu tych zmiennych), która została zatwierdzona przez strony umowy.

Zmiana umowy ma miejsce, gdy strony umowy zatwierdzą zmianę, która powoduje powstanie nowych lub zmianę istniejących egzekwowalnych praw i obowiązków stron umowy. Zmiana umowy może zostać zatwierdzona w formie

pisemnej, ustnej lub w sposób dorozumiany na podstawie zwyczajowych praktyk handlowych. Jeżeli strony umowy nie zatwierdziły zmiany umowy, Grupa Santander Bank Polska S.A. w dalszym ciągu stosuje MSSF 15 do istniejącej umowy do czasu zatwierdzenia zmiany umowy.

Zmiana umowy może mieć miejsce, nawet jeśli strony umowy pozostają w sporze co do zmiany zakresu lub ceny (lub obu tych zmiennych) lub jeśli strony zatwierdziły zmianę zakresu umowy, ale nie ustaliły jeszcze odpowiedniej zmiany ceny. Przy ustalaniu, czy nowo powstałe lub zmienione prawa i obowiązki są egzekwowalne, Grupa Santander Bank Polska S.A. uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, w tym warunki umowy i inne informacje. Jeżeli strony umowy zatwierdziły zmianę zakresu umowy, ale nie ustaliły jeszcze odpowiedniej zmiany ceny, Grupa Santander Bank Polska S.A. szacuje zmianę ceny transakcyjnej wynikającą ze zmiany umowy odnośnie do szacowania wynagrodzenia zmiennego oraz odnośnie do granicznych wartości szacunkowych wynagrodzenia zmiennego.

Krok 2.: Identyfikacja poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczeń wynikających z umowy. Następnym etapem procesu ujmowania przychodów jest wyodrębnienie obowiązków świadczenia wynikających z umowy, czyli aktywów, które są od siebie niezależne (ang. „distinct”). Jeżeli dane aktywum jest niezależne, to znaczy klient może korzystać z danego aktywa osobno, lub w powiązaniu z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne i jednocześnie aktywum nie jest zależne czy powiązane z innym aktywem z tej samej umowy, wówczas Grupa Santander Bank Polska S.A. ma do czynienia z odrębnymi obowiązkami świadczenia.

Czynniki, które wskazują, że zobowiązanie Grupy Santander Bank Polska S.A. do przekazania aktywa klientowi można zidentyfikować, jako odrębne, obejmują między innymi następujące okoliczności:

- Grupa Santander Bank Polska S.A. nie świadczy istotnych usług polegających na łączeniu aktywa z innymi aktywami przyrzeczonymi w umowie w pakietu aktywów, które po połączeniu stanowią przedmiot umowy zawartej przez klienta,
- aktywum nie zmienia znacząco ani nie dostosowuje innych aktywów przyrzeczonych w umowie,
- aktywum nie jest w istotnym stopniu zależny od innych aktywów przyrzeczonych w umowie, ani nie jest z nimi w istotnym stopniu powiązane.

Jeśli przyrzczone aktywa nie są odrębne, Grupa Santander Bank Polska S.A. łączy je z innymi przyrzeczonymi aktywami tak długo, aż będzie możliwe uznanie takiego pakietu aktywów za odrębny. W niektórych przypadkach może to prowadzić do tego, że Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje wszystkie aktywa przyrzczone w umowie, jako pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia.

Krok 3.: Określenie ceny transakcyjnej. Zgodnie z MSSF 15, cena transakcyjna to wynagrodzenie, do jakiego Grupa Santander Bank Polska S.A. oczekuje, że będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych aktywów. Reprezentuje ona wysokość przychodu, który zostanie rozpoznany z tytułu wykonania umowy. Cena transakcyjna powinna uwzględniać oprócz kwoty wynagrodzenia także element wysoce prawdopodobnego wynagrodzenia zmiennego (także bonusy, kary), czynnik dyskontowania, kwoty płacone do klienta bądź wynagrodzenie niepieniężne. Ze względu na to, iż cena transakcyjna może zawierać w sobie istotne elementy szacunku, Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonuje jej weryfikacji na każdy dzień bilansowy.

Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Grupa Santander Bank Polska S.A. oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych aktywów na rzecz klienta. Kwota wynagrodzenia może zmieniać się w związku z udzielaniem upustów, rabatów, zwrotu wynagrodzenia, kredytów, ustępstw cenowych, dodatków, premii za wyniki, nakładaniem kar i innymi podobnymi czynnikami.

Krok 4.: Alokacja ceny transakcji do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczeń. Ze względu na to, iż poszczególne obowiązki świadczenia mogą być rozpoznawane w różnych momentach oraz w różny sposób (jednorazowo lub w czasie) w przypadku umów wieloelementowych niezbędna jest alokacja ceny transakcyjnej na zidentyfikowane obowiązki świadczenia.

Alokacja powinna odbyć się na podstawie jednostkowej ceny sprzedaży, czyli ceny, po której jednostka dokonałaby sprzedaży danego aktywa osobno podobnym klientom i w podobnych okolicznościach. W przypadku zmiany ceny transakcyjnej w trakcie trwania kontraktu, ponowna alokacja odbywa się w oparciu o początkowo ustalone jednostkowe ceny sprzedaży.

Krok 5.: Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy. Przychód jest rozpoznawany w momencie, gdy aktywa są przekazane klientowi oraz uzyskuje on kontrolę nad przedmiotem umowy. MSSF 15 wymienia warunki, jakie muszą być spełnione, aby kontrola została przekazana klientowi. Przekazanie kontroli może nastąpić jednorazowo lub w czasie, a ustaleniu tego służą kryteria wskazane przez standard. Przekazanie kontroli oznacza możliwość kierowania wykorzystaniem i uzyskiwania praktycznie wszystkich korzyści z aktywa. Jest to pojęcie szersze niż dotychczas stosowany moment przekazania istotnych ryzyk i korzyści. Rozważeniu będą musiały podlegać takie przesłanki jak np.:

fizyczne władanie nad aktywem, posiadanie bieżącego prawa do wynagrodzenia lub akceptacja rezultatu obowiązku świadczenia.

Zdaniem Grupy Santander Bank Polska S.A. do przesłanek wskazujących na przekazanie kontroli należy:

- bieżące prawo Grupy Santander Bank Polska S.A. do otrzymania zapłaty za składnik aktywów – jeśli klient jest w danym momencie zobowiązany do zapłaty za składnik aktywów, może to oznaczać, że klient uzyskał możliwość rozporządzania składnikiem aktywów oraz uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści.
- posiadanie przez klienta tytułu prawnego do składnika aktywów – tytuł prawny może wskazywać, która strona umowy ma możliwość rozporządzania składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści lub ograniczenia dostępu innych jednostek do tych korzyści. W związku z tym przeniesienie tytułu prawnego do składnika aktywów może wskazywać, że klient uzyskał kontrolę nad tym składnikiem aktywów. Jeżeli Grupa Santander Bank Polska S.A. zachowuje tytuł prawny wyłącznie, jako zabezpieczenie przed niedokonaniem zapłaty przez klienta, prawa Grupy Santander Bank Polska S.A. nie wykluczają możliwości uzyskania kontroli nad składnikiem aktywów przez klienta.
- fizyczne przekazanie przez Grupę Santander Bank Polska S.A. składnika aktywów – jeśli klient fizycznie posiada składnik aktywów, może to wskazywać na to, że ma on możliwość rozporządzania składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści lub ograniczenia dostępu innych jednostek do tych korzyści. Jednak fizyczne posiadanie składnika aktywów nie musi być jednoznaczne z kontrolą nad tym składnikiem aktywów. Na przykład w przypadku niektórych umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu klient lub odbiorca może fizycznie posiadać składnik aktywów, nad którym kontrolę sprawuje Grupa Santander Bank Polska S.A.
- ponoszenie przez klienta istotnych ryzyk i uzyskiwanie istotnych korzyści wynikających z własności składnika aktywów – przeniesienie istotnego ryzyka i istotnych korzyści wynikających z własności składnika aktywów na klienta może wskazywać, że klient uzyskał możliwość rozporządzania składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści. Oceniając ryzyko i korzyści wynikające z własności przyrzeczonego składnika aktywów, Grupa Santander Bank Polska S.A. wyłącza jednak wszelkie ryzyko, które jest przedmiotem oddzielnego zobowiązania do wykonania świadczenia, oprócz zobowiązania do przekazania składnika aktywów.
- przyjęcie przez klienta składnika aktywów – przyjęcie składnika aktywów przez klienta może wskazywać, że uzyskał on możliwość rozporządzania tym składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści.

Przekazanie kontroli może nastąpić jednorazowo lub w czasie, a ustaleniu momentu przekazania kontroli a tym samym odpowiedniego sposobu rozpoznawania przychodu służą kryteria takie jak:

- otrzymywanie przez klienta korzyści w miarę postępu wykonywania umowy, w razie przerwania usługi inny dostawca nie musiałby powtarzać pracy do tej pory wykonanej,
- tworzenie lub ulepszanie przez Grupę Santander Bank Polska S.A. aktywa, które kontroluje klient w trakcie jego powstawania lub ulepszania,
- Grupa Santander Bank Polska S.A. nie tworzy aktywa z alternatywnym dla niego wykorzystaniem i ma prawo do zapłaty za swoją działalność wykonaną do tej pory.

Jeżeli zachodzi chociaż jedna z powyższych okoliczności, przychód jest rozpoznawany w czasie. W pozostałych przypadkach jest rozpoznany jednorazowo w momencie przekazania kontroli.

Poniżej dokonano opisu kluczowych ustaleń dotyczących zasad rozpoznawania wybranych przychodów prowizyjnych.

Przychody za zarządzanie aktywami są rozpoznawane zgodnie z 5-stopniowym modelem rozpoznawania przychodów w oparciu o wartość zarządzanych aktywów przekazanych Grupie Santander Bank Polska S.A. do zarządzania. Warunki umowne nie przewidują otrzymywania przez Grupę Santander Bank Polska S.A. płatności opłaconych z góry ani dodatkowych premii kalkulowanych po zamknięciu roku obrotowego w oparciu o niezależne od Grupy Santander Bank Polska S.A. czynniki.

Przychody prowizyjne od kredytów obejmują wartość pobranych przez Grupę Santander Bank Polska S.A. opłat za wysłane monity, wydane zaświadczenia, windykację, wystawienie gwarancji oraz za zaangażowanie. Większość przychodów tego rodzaju, z uwagi na swój charakter, jest rozpoznawana jednorazowo w wyniku finansowym w momencie wykonania czynności na rzecz klienta. Pozostałe, jak prowizja za wystawienie gwarancji, są rozliczane w czasie przez okres trwania umowy z klientem.

Przychody prowizyjne z tytułu kart kredytowych obejmują prowizje m.in. za wydanie karty, dokonane wypłaty kartą z bankomatów, wydanie nowej karty, przygotowywanie zestawienia operacji dokonywanych kartą czy za uruchomienie dodatkowych usług związanych z kartą kredytową. Zdecydowana większość przychodów jest rozpoznawana w określonym

momencie czasu, tj. w chwili wykonania jednorazowej usługi na rzecz klienta. W przypadku uruchomienia usług związanych z kartą kredytową wartość prowizji jest rozpoznawana w czasie.

Wynik z tytułu działalności bancassurance

Dla wybranych produktów kredytowych, dla których zidentyfikowano powiązanie z produktem ubezpieczeniowym Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonuje podziału realizowanych przychodów na część ujmowaną w przychodach odsetkowych z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej oraz na część ujmowaną w przychodach prowizyjnych. Grupa Santander Bank Polska S.A. traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe, jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy oferowany produkt ubezpieczeniowy wpływa na warunki umowne produktu finansowego.

W celu ustalenia, jaka część przychodu stanowi integralną część umowy kredytowej rozpoznawanej jako przychód odsetkowy metodą efektywnej stopy procentowej Grupa Santander Bank Polska S.A. wydziela wartość godziwą oferowanego instrumentu finansowego oraz wartość godziwą usługi pośrednictwa w sprzedaży produktu ubezpieczeniowego dystrybuowanego łącznie z tym instrumentem.

Podział wynagrodzenia pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywane czynności pośrednictwa jest dokonywane w proporcji odpowiednio wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości.

Część przychodów stanowiących wynagrodzenie za usługę pośrednictwa z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z umową kredytową Grupa Santander Bank Polska S.A. rozpoznaje w przychodach prowizyjnych w momencie naliczenia opłaty z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Grupa Santander Bank Polska S.A. nie rzadziej niż w okresach rocznych przeprowadza weryfikację poprawności przyjętego podziału dla rozpoznawania poszczególnych rodzajów przychodów.

Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Grupy Santander Bank Polska S.A. zawierają wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenie społeczne i są ujmowane jako koszty w momencie poniesienia.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Grupy Santander Bank Polska S.A. z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach. Rezerwy na odprawy emerytalne są oszacowane na podstawie wyceny metodą aktuarialną. Wycena tych rezerw jest aktualizowana przynajmniej raz w roku.

Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych

W przypadku transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych Grupa Santander Bank Polska S.A. wycenia otrzymane dobra lub usługi i odpowiadający im wzrost w kapitale własnym, bezpośrednio w wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, chyba że niemożliwe jest wiarygodne oszacowanie ich wartości godziwej. Jeżeli Grupa Santander Bank Polska S.A. nie może wiarygodnie oszacować wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, określa ich wartość oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w sposób pośredni poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych.

Warunki nabycia praw zawarte w warunkach przyznania nie są uwzględniane przy ustalaniu wartości godziwej, z wyjątkiem sytuacji, gdy warunki te są uzależnione od czynników rynkowych. Nierynkowe warunki nabycia praw są uwzględniane poprzez korygowanie liczby praw ujętych w wycenie dla potrzeb pomiaru kosztu usług świadczonych przez pracowników, w ten sposób, że ostatecznie kwota ujęta w rachunku zysków i strat odzwierciedla liczbę akcji, którą nabędą uprawnieni. Koszty związane z płatnościami w formie akcji są odnoszone do kapitałów własnych. W przypadku gdy warunki planu płatności w formie akcji przewidują emisję nowych akcji, wpływy z emisji akcji zwiększają kapitał akcyjny oraz ewentualną nadwyżką kapitału zapasowego w momencie wykonania prawa.

Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych

W transakcjach płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych Grupa Santander Bank Polska S.A. wycenia nabyte dobra lub usługi i zaciągnięte zobowiązanie w wartości godziwej zobowiązania. Do czasu, gdy zobowiązanie zostanie uregulowane, Grupa Santander Bank Polska S.A. na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia wycenia zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w zysku lub stracie danego okresu. Grupa Santander Bank Polska S.A. ujmuje otrzymane usługi oraz zobowiązanie do zapłaty za te usługi w momencie, gdy pracownicy świadczą te usługi. Zobowiązanie wyceniane jest, początkowo, a także na koniec każdego okresu

sprawozdawczego, aż do momentu rozliczenia w wartości godziwej praw do wzrostu wartości akcji, ustalonej z zastosowaniem modelu wyceny opcji, biorąc pod uwagę terminy i warunki, na których przyznano prawa do wzrostu wartości akcji oraz zakres, w jakim pracownicy wykonali usługi do tego dnia.

Wynik handlowy i rewaluacja

Wynik handlowy i rewaluacja obejmuje zyski i straty wynikające ze zmian w wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu i wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Przychody i koszty odsetkowe od tych instrumentów dłużnych są uwzględniane w wyniku odsetkowym.

Przychody z tytułu dywidend

Dywidendy zaliczane są do rachunku zysków i strat w momencie ustalenia praw akcjonariuszy/udziałowców do ich otrzymania pod warunkiem, że korzyści finansowe wpłyną do Grupy Santander Bank Polska S.A. i kwota przychodu może być wiarygodnie zmierzona.

Wynik na sprzedaży podmiotów zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć

Wynik na sprzedaży akcji i udziałów w podmiotach zależnych ustalany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów netto jednostki zależnej skorygowaną o nieodpisaną część wartości firmy, a uzyskaną za nie ceną sprzedaży.

Wynik na sprzedaży podmiotów stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć ustalany jest jako różnica między wartością aktywa a uzyskaną ceną sprzedaży.

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

Wynik na pozostałych instrumentach sprzedaży obejmuje:

- zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów kapitałowych oraz instrumentów dłużnych zaklasyfikowanych do portfela aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz
- zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających, w tym nieefektywną część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Grupa Santander Bank Polska S.A. stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Szczegółowe informacje na ten temat zostały zawarte w nocie nr 42 „Rachunkowość zabezpieczeń”.

Pozostałe przychody operacyjne i pozostałe koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów operacyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody operacyjne niezwiązane bezpośrednio z działalnością statutową Grupy Santander Bank Polska S.A. Są to w szczególności przychody i koszty z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania, kary i grzywny.

Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych

W pozycji „Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności” prezentowane są ujęte odpisy aktualizujące pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz wynik na sprzedaży należności kredytowych.

Wynik na sprzedaży należności kredytowych ustalany jest w momencie wyłączenia należności kredytowych z ksiąg rachunkowych w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową a kwotą otrzymanej zapłaty.

Koszty pracownicze i koszty działania

W pozycji „Koszty pracownicze” prezentowane są koszty:

- wynagrodzeń i ubezpieczeń społecznych (w tym z tytułu składek na świadczenia emerytalno – rentowe),
- rezerw z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych,
- rezerw emerytalno-rentowych,
- rezerw z tytułu premii,
- programu zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, którego część ujmowana jest jako zobowiązanie z tytułu płatności na bazie akcji rozliczonych w środkach pieniężnych zgodnie z MSSF 2 „Płatności w formie akcji” oraz
- koszty szkoleń pracowników i innych świadczeń płacowych i pozapłacowych na rzecz pracowników.

W pozycji „Koszty działania” prezentuje się koszty:

- utrzymania i wynajmu majątku trwałego,
- obsługi informatycznej i telekomunikacyjnej,
- działalności administracyjnej,
- promocji i reklamy,
- ochrony mienia
- najmu, dzierżawy oraz leasingu operacyjnego,
- opłaty ponoszone na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Komisji Nadzoru Finansowego, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych
- podatki i opłaty (podatek od nieruchomości, wpłaty dokonywane na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, opłaty komunalne i administracyjne, opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów),
- ubezpieczeń,
- koszty remontów nieklasyfikujących się jako ulepszenie środka trwałego.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego

Płatności dokonane z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane metodą liniową, jako koszty w rachunku zysków i strat przez okres leasingu.

Płatności z tytułu leasingu finansowego

Minimalne płatności leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązania. Koszty finansowe rozlicza się na poszczególne okresy objęte okresem leasingu w taki sposób, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania.

Podatek od instytucji finansowych

Podstawę opodatkowania podatku od niektórych instytucji finansowych wprowadzonego ustawą obowiązującą od 1.02.2016 r. stanowi nadwyżka sumy aktywów podmiotu ponad 4 miliardy PLN w przypadku banków wynikająca z zestawienia obrotów i sald na koniec każdego miesiąca. Banki są uprawnione do pomniejszenia podstawy opodatkowania m.in. o wartość funduszy własnych, a także wartość skarbowych papierów wartościowych. Dodatkowo banki obniżają podstawę opodatkowania o wartość aktywów nabytych od NBP, stanowiących zabezpieczenie kredytu refinansowego udzielonego przez NBP. Stawka podatku dla wszystkich podatników wynosi 0,0366% miesięcznie, a podatek jest płacony miesięcznie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy.

Wartość obciążenia podatkiem od instytucji finansowych prezentowana jest przez Grupę Santander Bank Polska S.A. w pozycji „Podatek od instytucji finansowych” odrębnie od obciążenia wynikającego z podatku dochodowego.

Podatek dochodowy od osób prawnych

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący i podatek odroczony. Podatek dochodowy jest wykazywany w rachunku zysków i strat z wyjątkiem pozycji, które ujęto w kapitale własnym.

Podatek bieżący jest to kwota podatku podlegającego zapłacie od dochodu do opodatkowania za dany rok z zastosowaniem stawek podatkowych, które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego oraz uwzględniając wszelkie korekty podatku podlegającego zapłacie dotyczącego poprzednich lat.

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są metodą bilansową. Powstają z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością wynikającą ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji określonych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych. Wartość bilansowa aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Grupa Santander Bank Polska S.A. obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego do wartości możliwej do zrealizowania - to jest w zakresie, w jakim jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Odroczone i bieżące aktywa i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego kompensuje się tylko wtedy, gdy dotyczą tego samego tytułu rozliczeń podatkowych oraz gdy istnieje ważny tytuł prawny i intencja dokonania rozliczenia w kwocie netto albo realizacji składnika aktywów i wykonania zobowiązania jednocześnie.

2.10. Zasady rachunkowości stosowane do 31 grudnia 2017 r.

Poniżej przedstawiono zasady rachunkowości stosowane przez Grupę Santander Bank Polska S.A. do 31 grudnia 2017 r. mające zastosowanie do danych porównawczych w zakresie instrumentów finansowych oraz przychodów nierozliczanych metodą efektywnej stopy procentowej. Pozostałe zasady rachunkowości niewskazane poniżej nie uległy zmianie.

Aktywa i zobowiązania finansowe – klasyfikacja i wycena

Klasyfikacja

Grupa Santander Bank Polska S.A. klasyfikowała do końca 2017 r. instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności;
- kredyty i należności;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży;
- inne zobowiązania finansowe.

Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Był to składnik aktywów lub zobowiązań finansowych spełniający jeden z poniższych warunków:

- był klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe kwalifikowano jako przeznaczone do obrotu, jeśli były:
 1. nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie;
 2. częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządzano łącznie i dla których istniało potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków;
 3. instrumentami pochodnymi z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi.
- przy początkowym ujęciu został wyznaczony przez Grupę Santander Bank Polska S.A. jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy (opcja).

W roku 2017 w Grupie Santander Bank Polska S.A. nie występowała kategoria instrumentów finansowych, w odniesieniu do których wybrano przy początkowym ujęciu opcję wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Kredyty i należności

Kredyty i należności były aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- aktywa finansowe, które Grupa Santander Bank Polska S.A. zamierzała sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikowano jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez Grupę Santander Bank Polska S.A. jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- aktywa finansowe wyznaczone przez Grupę Santander Bank Polska S.A. przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży;
- aktywa finansowe, których posiadacz mógł nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikowano jako dostępne do sprzedaży.

Do kategorii kredytów i należności należały kredyty i pożyczki udzielone innym bankom oraz klientom włączając skupione wierzytelności, inwestycje w instrumenty dłużne pod warunkiem, że nie były kwotowane na aktywnym rynku oraz należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu. Kredyty i należności obejmowały również należności z tytułu leasingu finansowego w Santander Leasing S.A., Santander Consumer Multirent Sp. z o.o. oraz PSA Finance Polska Sp. z o.o. oraz należności z tytułu faktoringu w spółce zależnej Santander Factoring Sp. z o.o.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży były to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące:

1. kredytami i należnościami;
2. inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności;
3. aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Polityka rachunkowości Grupy Santander Bank Polska S.A. w zakresie:

- ujmowania składników aktywów oraz zobowiązań finansowych na moment początkowego ujęcia,
- ujmowania zysków i strat wynikających z wyceny na każdy kolejny dzień bilansowy,
- zasad i kryteriów wyłączenia składnika aktywów i zobowiązań finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej,
- rachunkowości zabezpieczeń,
- wyceny zobowiązań finansowych,

nie uległa zmianie w wyniku wdrożenia MSSF 9 „Instrumenty finansowe”.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu - kredyty i należności

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa Santander Bank Polska S.A. oceniała, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, a odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości był zasadny wtedy i tylko wtedy, gdy istniały obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące utratę wartości), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące utratę wartości miało wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie było możliwe. Wskazanie pojedynczego zdarzenia, powodującego utratę wartości mogło nie być możliwe. Utratę wartości mógł raczej spowodować złożony efekt kilku zdarzeń. Nie ujmowano strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia. Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów zaliczono uzyskanie informacji dotyczących następujących zdarzeń:

- (a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- (b) niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłaceniem odsetek lub należności głównej;
- (c) przyznanie dłużnikowi przez Grupę Santander Bank Polska S.A., ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych dłużnika, udogodnienia, którego w innym wypadku Grupa Santander Bank Polska S.A. by nie udzieliła;
- (d) wysoce prawdopodobna upadłość dłużnika, postępowanie sanacyjne, układowe lub inna reorganizacja finansowa dłużnika;
- (e) zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe; lub
- (f) pozyskane informacje wskazywały na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można było jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
 - (i) negatywne zmiany dotyczące statusu płatności dłużnika w Grupie Santander Bank Polska S.A. lub
 - (ii) krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która miała związek z niespłacaniem aktywów w Grupie Santander Bank Polska S.A.

Jeśli istniały obiektywne dowody, że wystąpiła utrata wartości kredytów i należności, to kwota odpisu aktualizującego równała się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego (tj. efektywnej stopy procentowej ustalonej w momencie początkowego ujęcia). W przypadku, gdy pożyczka, należność była instrumentem o zmiennej stopie procentowej, to stopa dyskontowa stosowana do oszacowania utraty wartości była bieżącą efektywną stopą procentową ustaloną w ramach danego kontraktu. Jeśli składnik aktywów finansowych o zmiennej stopie lub zobowiązanie finansowe o zmiennej stopie zostały początkowo ujęte w kwocie wymaganej zapłaty w terminie wymagalności, przeszacowanie strumienia przyszłych płatności odsetkowych zazwyczaj nie miało istotnego wpływu na wartość bilansową tego składnika aktywów lub zobowiązania.

Wartość bilansową składnika aktywów obniżano poprzez ujęcie odpisu aktualizującego. Kwotę odpisu aktualizującego ujmowano w rachunku zysków i strat. Kalkulacja wartości bieżącej oszacowanych przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczonym składnikiem aktywów, odzwierciedlała przepływy pieniężne, które mogły powstać w wyniku egzekucji, pomniejszone o koszty związane z pozyskaniem i sprzedażą zabezpieczenia.

Grupa Santander Bank Polska S.A. okresowo przeprowadzała analizę portfela pod kątem występowania obiektywnych dowodów na utratę wartości poszczególnych ekspozycji lub ich grupy.

Dla indywidualnych ekspozycji kredytowych przegląd pod kątem utraty wartości przeprowadzany był raz na kwartał, a zdarzało się, że przeglądy robione były częściej niż raz na kwartał, jeżeli okoliczność tego wymagała. Utrata wartości dla portfela ocenianego łącznie (podejście portfelowe) poddawana była weryfikacji w okresach miesięcznych. Grupa Santander Bank Polska S.A., przynajmniej dwa razy w roku, przeprowadzała na podstawie historycznych obserwacji, walidację (tzw. „back testy”) parametrów wykorzystywanych do kalkulacji odpisów portfelowych.

Utrata wartości dla indywidualnych ekspozycji kredytowych mierzona była w oparciu o możliwą do uzyskania kwotę należności rozumianą jako bieżącą wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych efektywną stopą procentową, stosując w odniesieniu do ekspozycji indywidualnie istotnych - podejście scenariuszowe. W ramach analizy scenariuszowej opiekun klienta dokonywał wyboru strategii odzwierciedlającą aktualnie realizowaną metodę odzysku. W ramach każdej strategii analizowane były równolegle pozostałe możliwe do realizacji scenariusze, przy czym wybór strategii determinował ograniczenia wartości pozostałych parametrów stosowanych w modelu. Wyliczenie odpisu aktualizującego w podejściu indywidualnym odbywało się w oparciu o wyliczenie sumy ważonych prawdopodobieństwem odpisów aktualizujących obliczonych dla wszystkich możliwych scenariuszy odzysku w zależności od aktualnie realizowanej dla danego klienta strategii odzysku.

W ramach analizy scenariuszowej wykorzystywane były przede wszystkim następujące strategie/scenariusze:

- odzysk z prowadzonej działalności operacyjnej / refinansowania / wsparcia kapitałowego;
- odzysk ze sprzedaży zabezpieczenia w trybie dobrowolnym;
- odzysk w procesie egzekucji;
- odzysk w ramach upadłości układowej / postępowania naprawczego / upadłości likwidacyjnej;
- odzysk w ramach przejęcia zadłużenia/ aktywa / sprzedaży wierzytelności.

W podejściu portfelowym ekspozycje pogrupowane były na portfele wg specyfiki klienta lub produktu (nieruchomości dochodowe, klienci komercyjni, MŚP, kredyty hipoteczne, limity w rachunku, kredyty gotówkowe, itp.). Każdy portfel zawierał pule usystematyzowane wg podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, tj. takich jak:

- klasyfikacja wewnętrzna Grupy Santander Bank Polska S.A.;
- terminowość obsługi zadłużenia;
- czas, jaki upłynął od zdarzenia default, czyli od zidentyfikowania zagrożenia utratą wartości;
- czas od ustania przesłanek utraty wartości;
- czas od rozpoczęcia procesu egzekucji;
- podjęcia działań restrukturyzacyjnych;
- parametry specyficzne dla części produktów (np. waluta, kanał sprzedaży).

Jeżeli Grupa Santander Bank Polska S.A. stwierdziła, że nie istnieją obiektywne dowody utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy był on znaczący czy też nie, to włączała ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie oceniała je pod względem utraty wartości. Aktywa ocenione indywidualnie pod względem utraty wartości, w przypadku których Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonywała odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości lub postanawiała taki odpis dalej ujmować, nie były uwzględniane w łącznej ocenie utraty wartości.

Dla celów łącznej oceny utraty wartości, aktywa finansowe były grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, które wskazywały na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy (np. na podstawie oceny ryzyka kredytowego stosowanego przez Grupę Santander Bank Polska S.A. lub procesu oceniania według przyjętej skali z uwzględnieniem typu składnika aktywów, branży, położenia geograficznego, rodzaju zabezpieczenia, opóźnienia w spłacie i innych istotnych czynników). Wybrane cechy charakterystyczne były istotne z punktu widzenia oceny przyszłych przepływów pieniężnych dla grup takich aktywów, gdyż wskazywały, jaka była zdolność dłużników do spłaty wszystkich dłużnych kwot zgodnie z warunkami umowy dotyczącej składnika aktywów będącego przedmiotem oceny.

Systemy klasyfikacji kredytowej zostały opracowane wewnętrznie i były stale ulepszone, np. poprzez zewnętrzną analizę wskaźnikową pozwalającą na lepsze zastosowanie wyżej wymienionych wskaźników do oszacowania odpisu aktualizującego.

Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana była łącznie, były szacowane na podstawie historii odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki tych aktywów, które znajdowały się w grupie. Dane historyczne dotyczące utraty wartości były korygowane na podstawie dostępnych bieżących danych tak, aby odzwierciedlić oddziaływanie bieżących warunków, które nie miały wpływu w okresie, na którym opierały się dane historyczne dotyczące odpisów z tytułu utraty wartości, jak też, aby wyeliminować czynniki mające wpływ na dane historyczne, a niewystępujące obecnie.

Oszacowania zmian przyszłych przepływów pieniężnych odzwierciedlały i zasadniczo były zgodne ze zmianami powiązanych dostępnych danych w poszczególnych okresach (takich jak stopa bezrobocia, ceny nieruchomości, ceny towarów, status płatności oraz inne czynniki, które wskazywały na poniesione w grupie odpisy aktualizujące i ich rozmiary). Grupa Santander Bank Polska S.A. regularnie sprawdzała metodologię i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy odpisami aktualizującymi szacowanymi a rzeczywistymi.

Odpisy aktualizujące poniesione i nieujawnione (IBNR - Incurred But Not Reported) były wykorzystywane do pokrycia należności, które na koniec okresu sprawozdawczego uznawało się za objęte utratą wartości, lecz które nie zostały indywidualnie zidentyfikowane. Jak pokazuje doświadczenie, należności takie istniały w każdym portfelu kredytowym.

Odpisy aktualizujące IBNR utrzymywane były na poziomie adekwatnym do oceny przez kierownictwo następujących czynników: profili klasyfikacji kredytowej i zmian w tej klasyfikacji, historycznych wskaźników odpisów aktualizujących, zmian w procesie zarządzania kredytami, procedurach, procesach i politykach, warunków ekonomicznych, sytuacji w poszczególnych branżach / profilu portfeli branżowych oraz bieżących szacunków co do odpisów aktualizujących na portfelu.

Szacunki dotyczące odpisów aktualizujących poniesionych a nieujawnionych (IBNR) uwzględniały następujące kluczowe składniki:

- okres ujawnienia straty (EP), pomiędzy momentem zaistnienia zdarzenia implikującego zagrożenie utraty wartości a momentem powzięcia przez Grupę Santander Bank Polska S.A. takiej informacji (Emergence Period-EP),
- oparte na danych historycznych prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (Probability of Default-PD), które łącznie z EP w najlepszy sposób prezentowało straty poniesione, ale niemożliwe do bezpośredniej identyfikacji,
- stratę w przypadku niewykonania zobowiązania (Loss Given Default-LGD), tj. tej części zaangażowania, które były uznane za stracone w przypadku wystąpienia niewykonania zobowiązania,
- oszacowanie wysokości ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (Exposure At Default-EAD),
- współczynnik konwersji zadłużenia określający na jakim poziomie zobowiązanie Grupy Santander Bank Polska S.A. do wypłaty środków zostanie zrealizowane (zobowiązanie warunkowe zamieni się na należność bilansową) (Credit Conversion Factor-CCF).

Oszacowania wymienionych parametrów bazowały na doświadczeniach historycznych związanych z zrealizowanymi odpisami aktualizującymi dla kredytów o podobnym charakterze ryzyka ze względu na przyjęty poziom granularności szacowanych parametrów ryzyka.

Jeśli w następnym okresie odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości uległ zmniejszeniu, a zmniejszenie to można było w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujęty odpis aktualizujący z tego tytułu odwracało się poprzez skorygowanie odpisu aktualizującego. Odwrócenie nie mogło spowodować zwiększenia wartości bilansowej składnika aktywów finansowych ponad kwotę, która stanowiłaby zamortyzowany koszt tego składnika na dzień odwrócenia w sytuacji, gdyby ujęcie utraty wartości w ogóle nie miało miejsca. Kwotę odwróconego odpisu aktualizującego ujmowano w rachunku zysków i strat. Kiedy prawdopodobieństwo odzyskania należności kredytowych z rozpoznaną utratą wartości się nie zwiększało, można było dojść do przekonania, że odzyskanie tych należności było w praktyce niemożliwe. W takiej sytuacji kwota należności kredytowej podlegała spisaniu w ciężar utworzonego uprzednio odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości. Kwoty należności spisanych, odzyskane w późniejszych okresach, pomniejszały wartość kosztów odpisów aktualizujących utworzonych z tytułu utraty wartości. Zasady ustalania utraty wartości były spójne dla całej Grupy Santander Bank Polska S.A.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występowały obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości, skumulowane odpisy aktualizujące ujęte dotychczas w innych całkowitych dochodach przenosiło się z kapitału własnego do rachunku zysków i strat. Kwota skumulowanych odpisów aktualizujących, która została wyksięgowana z innych całkowitych dochodów i ujęta w rachunku zysków i strat, stanowiła różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrosła a wzrost ten mógł być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości, to kwotę odwracanego odpisu aktualizacyjnego ujmowano w rachunku zysków i strat. Jeśli występowały obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie był wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można było wiarygodnie ustalić, to kwotę odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości ustalało się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalone odpisy z tytułu utraty wartości nie podlegały odwróceniu przez rachunek zysków i strat.

Zobowiązania warunkowe

Grupa Santander Bank Polska S.A. tworzyła rezerwy na obarczone ryzykiem utraty wartości nieodwołalne zobowiązania warunkowe (nieodwołalne otwarte linie kredytowe, gwarancje finansowe, akredytywy, itp.). Wartość rezerwy wyznaczało się jako różnicę pomiędzy szacunkiem dotyczącym wykorzystania zaangażowania warunkowego ustalonego przy zastosowaniu parametru Credit Conversion Factor (CCF) a wartością bieżącą spodziewanych przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji.

Wynik z tytułu odsetek

Przychody odsetkowe od aktywów finansowych były rozpoznawane, jeżeli istniało prawdopodobieństwo wpływu korzyści ekonomicznych do Grupy Santander Bank Polska S.A. i kwota przychodu mogła być wiarygodnie zmierzona. Przychody i koszty z tytułu odsetek dla wszystkich instrumentów finansowych były ujmowane w rachunku zysków i strat w wysokości wynikającej z wyceny wg zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe były naliczane od wartości bieżącej należności (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość) przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Wynik z tytułu prowizji

Prowizje od limitów kredytowych, kredytów rewalwingowych, kart kredytowych i zobowiązań warunkowych rozliczane były liniowo do rachunku zysków i strat. Pozostałe prowizje i opłaty, nierozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, zaliczano zgodnie z zasadą memoriału do rachunku zysków i strat. Wynik z tytułu prowizji uwzględniał wynik od walutowych transakcji z klientami.

3. Sprawozdawczość według segmentów działalności

Prezentacja informacji o segmentach działalności Grupy Santander Bank Polska S.A. oparta jest o model informacji zarządczej służący do przygotowywania sprawozdań dla Zarządu Banku wykorzystywanych do oceny osiąganych wyników oraz alokacji zasobów. Działalność operacyjną Grupy Santander Bank Polska S.A. podzielono na pięć segmentów działalności: Segment Bankowości Detalicznej, Segment Bankowości Biznesowej i Korporacyjnej, Segment Bankowości Inwestycyjnej i Korporacyjnej (w 2 kwartale 2018 zmiana uległa nazwa segmentu biznesowego Globalna Bankowość Korporacyjna na Bankowość Inwestycyjna i Korporacyjna, kryteria definiujące przynależność do tego segmentu pozostały bez zmian), Segment ALM (Zarządzanie Aktywami i Zobowiązaniami) i Operacji Centralnych oraz Segment Santander Consumer. Zostały one wyłonione na podstawie identyfikacji klientów i produktów.

Głównym elementem oceny segmentów działalności przez Zarząd Banku jest zysk przed opodatkowaniem.

Dochody i koszty przypisane do segmentu osiągane są ze sprzedaży i obsługi klientów oraz produktów w danym segmencie, zgodnie z zasadami przedstawionymi poniżej. Wykazywane są one w rachunku zysków i strat Grupy i dają się przyporządkować do danego segmentu w sposób bezpośredni lub w oparciu o racjonalne przesłanki.

Wynik z tytułu odsetek w podziale na segmenty działalności Grupy Santander Bank Polska S.A. jest oceniany przez Zarząd Banku w postaci netto z uwzględnieniem kosztu wewnętrznego transferu funduszy oraz bez podziału na dochody i koszty odsetkowe.

Rozliczenia pomiędzy segmentami dotyczą wynagrodzeń za świadczone usługi i obejmują:

- sprzedaż i/lub obsługę klientów danego segmentu w kanałach sprzedaży/obsługi będących w posiadaniu innego segmentu;
- współdzielenie dochodów i kosztów z transakcji realizowanych z danym klientem, gdzie segment realizujący transakcje nie jest jednocześnie właścicielem biznesowym relacji z danym klientem;
- współdzielenie dochodów i kosztów związanych z realizacją wspólnych przedsięwzięć.

Alokacje dochodów i kosztów regulują wzajemne uzgodnienia pomiędzy segmentami, opierające się o jednostkowe stawki za poszczególne usługi bądź umowy dotyczące podziału łącznych dochodów i/lub kosztów.

Aktywa i Zobowiązania segmentu wykorzystywane są w jego działalności operacyjnej i dają się przyporządkować do segmentu bezpośrednio lub na zasadzie alokacji.

Grupa Kapitałowa Santander Bank Polska S.A. koncentruje swoją działalność na rynku krajowym.

W 2018 roku dokonano:

- resegmentacji klientów pomiędzy segmentami biznesowymi; Raz w roku Grupa Santander Bank Polska S.A. dokonuje resegmentacji/ migracji klientów między segmentami działalności wynikającej z faktu, iż dany klient zaczyna spełniać kryteria przypisania do innego segmentu działalności niż kryteria segmentu, który dotychczas był właścicielem biznesowym relacji z danym klientem. Taka zmiana ma zapewnić najwyższą jakość obsługi dostosowaną do indywidualnych potrzeb lub skali działalności klienta;
- w związku z dalszym dopasowywaniem oferty produktowej oraz zwiększaniem efektywności procesu dostarczania usług, obsługa i zarządzanie portfelem klientów będących średnimi przedsiębiorstwami, którzy do tej pory znajdowali się w Segmencie Bankowości Detalicznej, z dniem 30.05.2018 r. zostały przeniesione do Segmentu Bankowości Biznesowej i Korporacyjnej. W związku z powyższym, wyniki tych klientów za okres 01.01.2018-31.12.2018, bilans na dzień 31.12.2018 r., jak również dane porównawcze, uwzględniają powyższą zmianę.

Dane porównywalne zostały odpowiednio dostosowane.

W dniu 9.11.2018 r. nastąpiło nabycie zorganizowanej części Deutsche Bank Polska S.A. Wyniki, aktywa oraz zobowiązania klientów nabytej zorganizowanej części Deutsche Bank Polska S.A. zostały zaprezentowane w Segmencie Bankowości Detalicznej oraz Segmencie Bankowości Biznesowej i Korporacyjnej, zgodnie z zasadami segmentacji oraz identyfikacji dochodów i kosztów w Grupie Santander Bank Polska S.A. Zysk na nabyciu zorganizowanej części Deutsche Bank Polska, a także koszty związane z przejęciem zostały zaprezentowane w segmencie ALM i Operacji Centralnych.

Zasady identyfikacji dochodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań na potrzeby raportowania segmentowego są zgodne z polityką rachunkowości stosowaną w Grupie Santander Bank Polska S.A.

Segment Bankowości Detalicznej

Przychody segmentu Bankowości Detalicznej pochodzą ze sprzedaży produktów i usług adresowanych do klientów indywidualnych Banku, jak również małych przedsiębiorstw. W ramach oferty skierowanej do klientów tego segmentu wyróżnić można: szeroką gamę produktów oszczędnościowych, kredyty hipoteczne i konsumenckie, karty kredytowe i debetowe, produkty ubezpieczeniowe i inwestycyjne, usługi rozliczeniowe, usługi maklerskie, zasilania telefonów GSM, płatności zagraniczne i Western Union oraz usługi dla klientów zamożnych. Dla małych przedsiębiorstw segment świadczy między innymi usługi w zakresie udzielania kredytów, przyjmowania depozytów oraz usługi z zakresu zarządzania gotówką, leasingu, faktoringu, akredytyw i gwarancji. Segment Bankowości Detalicznej uzyskuje również dochody oferując usługi zarządzania na zlecenie aktywami Klientów w ramach funduszy inwestycyjnych i portfeli indywidualnych.

Segment Bankowości Biznesowej i Korporacyjnej

W ramach segmentu Bankowości Biznesowej i Korporacyjnej Grupa uzyskuje dochody z produktów i usług skierowanych do przedsiębiorstw gospodarczych, samorządów i sektora publicznego, w tym także dla średnich przedsiębiorstw. Poza usługami bankowymi związanymi z transakcjami, kredytowaniem i pozyskiwaniem depozytów, segment świadczy również usługi z zakresu zarządzania gotówką, leasingu, faktoringu, akredytyw i gwarancji. Segment zajmuje się także realizacją usług na rzecz klientów innych banków i instytucji finansowych w oparciu o umowy zawarte z tymi instytucjami.

Segment Globalnej Bankowości Inwestycyjnej i Korporacyjnej

W ramach segmentu Bankowości Inwestycyjnej i Korporacyjnej Grupa uzyskuje dochody z usług i produktów skierowanych do największych międzynarodowych i polskich korporacji, obejmujące:

- bankowość transakcyjną, w ramach której oferowane są takie produkty jak: zarządzanie gotówką, depozyty, leasing, faktoring, akredytywy, gwarancje, kredytowanie bilateralne i produkty w obsłudze handlu zagranicznego;
- kredytowanie, w tym finansowanie projektów, kredyty konsorcjalne oraz programy emisji obligacji;
- produkty mające na celu zarządzanie ryzykiem kursowym i stopy procentowej oferowane wszystkim klientom Banku (segment alokuje przychody związane z tą działalnością do pozostałych segmentów, przy czym poziom alokacji może się zmieniać w poszczególnych latach);
- usługi organizowania i finansowania emisji papierów wartościowych, doradztwo finansowe oraz usługi brokerskie dla instytucji finansowych

Segment generuje także dochody w związku z zajmowaniem pozycji na rynku międzybankowym w ramach zarządzania ryzykiem stopy procentowej i walutowym.

Segment ALM i Operacji Centralnych

Segment obejmuje operacje centralne takie jak finansowanie działalności pozostałych segmentów Grupy, w tym zarządzanie płynnością oraz ryzykiem stopy procentowej i kursowym. Obejmuje również zarządzanie strategicznymi inwestycjami Banku oraz transakcje, z których dochód i/lub koszty nie mogą być bezpośrednio lub w oparciu o racjonalne przesłanki przyporządkowane do danego segmentu.

Segment Santander Consumer

Segment ten obejmuje działalność Grupy Santander Consumer. Działalność tego segmentu skupia się na sprzedaży produktów i usług adresowanych zarówno do klientów indywidualnych, jak i podmiotów gospodarczych. W ramach oferty tego segmentu dominują produkty kredytowe tj. kredyty samochodowe, karty kredytowe, pożyczki gotówkowe, kredyty ratalne oraz leasing. Ponadto, segment Santander Consumer obejmuje lokaty terminowe oraz produkty ubezpieczeniowe (przede wszystkim powiązane z produktami kredytowymi).

Skonsolidowany rachunek zysków i strat w podziale na segmenty

	Segment Bankowość Detaliczna *	Segment Bankowość Biznesowa i Korporacyjna	Segment Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Segment ALM i Operacji Centralnych	Segment Santander Consumer	Razem
01.01.2018-31.12.2018						
Wynik z tytułu odsetek	2 646 474	683 621	219 913	671 991	1 520 406	5 742 405
w tym transakcje wewnętrzne	(129 645)	(62 862)	4 595	189 398	(1 486)	-
Wynik z tytułu prowizji	1 300 304	385 062	242 136	910	129 390	2 057 802
w tym transakcje wewnętrzne	92 707	69 195	(173 905)	15 319	(3 316)	-
Pozostałe przychody	37 195	53 766	114 950	537 794	39 824	783 529
w tym transakcje wewnętrzne	(1 291)	47 164	(43 810)	14 509	(16 572)	-
Przychody z tytułu dywidend	-	-	1 127	98 963	26	100 116
Koszty operacyjne	(1 945 484)	(416 536)	(228 514)	(273 353)	(571 612)	(3 435 499)
w tym transakcje wewnętrzne	(10 775)	(1 642)	-	16 034	(3 617)	-
Amortyzacja	(213 102)	(38 330)	(15 239)	(23 954)	(42 845)	(333 470)
Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	(613 739)	(157 730)	(20 679)	(21 396)	(271 524)	(1 085 068)
Udział w zysku (stracie) jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	62 667	-	62 667
Podatek od instytucji finansowych	-	-	-	(427 069)	(39 261)	(466 330)
Zysk przed opodatkowaniem	1 211 648	509 853	313 694	626 553	764 404	3 426 152
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego						(727 139)
Skonsolidowany zysk za okres						2 699 013
w tym:						
Zysk należny akcjonariuszom Santander Bank Polska S.A.						2 365 222
Zysk należny udziałowcom niesprawującym kontroli						333 791

* Obejmuje klientów indywidualnych, małe przedsiębiorstwa oraz Wealth Management (bankowość prywatna i Santander TFI S.A.)

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej w podziale na segmenty

	Segment Bankowość Detaliczna *	Segment Bankowość Biznesowa i Korporacyjna	Segment Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Segment ALM i Operacji Centralnych	Segment Santander Consumer	Razem
31.12.2018						
Należności od klientów	72 010 663	36 321 090	13 347 595	-	15 781 030	137 460 378
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	-	-	-	891 952	-	891 952
Pozostałe aktywa	9 485 823	2 426 090	10 651 081	40 872 849	4 064 687	67 500 530
Aktywa razem	81 496 486	38 747 180	23 998 676	41 764 801	19 845 717	205 852 860
Zobowiązania wobec klientów	95 095 107	28 077 154	11 715 093	5 854 140	8 875 164	149 616 658
Pozostałe zobowiązania i kapitały	5 875 018	4 560 173	12 976 587	21 853 871	10 970 553	56 236 202
Zobowiązania i kapitały razem	100 970 125	32 637 327	24 691 680	27 708 011	19 845 717	205 852 860

* Obejmuje klientów indywidualnych, małe przedsiębiorstwa oraz Wealth Management (bankowość prywatna i Santander TFI S.A.)

Skonsolidowany rachunek zysków i strat w podziale na segmenty

	Segment Bankowość Detaliczna *	Segment Bankowość Biznesowa i Korporacyjna	Segment Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Segment ALM i Operacji Centralnych	Segment Santander Consumer	Razem
01.01.2017-31.12.2017						
Wynik z tytułu odsetek	2 379 942	629 320	207 052	708 429	1 352 154	5 276 897
w tym transakcje wewnętrzne	(110 415)	(52 816)	1 138	161 563	530	-
Wynik z tytułu prowizji	1 311 803	342 218	230 581	123	128 401	2 013 126
w tym transakcje wewnętrzne	77 641	62 569	(152 940)	14 729	(1 999)	-
Pozostałe przychody	69 278	77 643	86 728	96 484	66 687	396 820
w tym transakcje wewnętrzne	3 815	47 016	(46 825)	(45 447)	41 441	-
Przychody z tytułu dywidend	-	-	546	76 249	21	76 816
Koszty operacyjne	(1 813 598)	(387 788)	(217 900)	(88 653)	(545 542)	(3 053 481)
w tym transakcje wewnętrzne	(8 468)	(1 548)	-	14 015	(3 999)	-
Amortyzacja	(191 650)	(29 689)	(16 680)	(45 617)	(35 297)	(318 933)
Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	(433 917)	(130 662)	(10 501)	(4 576)	(110 817)	(690 473)
Udział w zysku (stracie) jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	58 264	-	58 264
Podatek od instytucji finansowych	-	-	-	(387 988)	(35 827)	(423 815)
Zysk przed opodatkowaniem	1 321 858	501 042	279 826	412 715	819 780	3 335 221
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego						(816 707)
Skonsolidowany zysk za okres						2 518 514
w tym:						
Zysk należny akcjonariuszom Santander Bank Polska S.A.						2 213 054
Zysk należny udziałowcom niesprawującym kontroli						305 460

* Obejmuje klientów indywidualnych, małe przedsiębiorstwa oraz Wealth Management (bankowość prywatna i Santander TFI S.A.)

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej w podziale na segmenty

	Segment Bankowość Detaliczna *	Segment Bankowość Biznesowa i Korporacyjna	Segment Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Segment ALM i Operacji Centralnych	Segment Santander Consumer	Razem
31.12.2017						
Należności od klientów	53 569 956	27 889 630	11 830 105	-	14 550 206	107 839 897
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	-	-	-	889 372	-	889 372
Pozostałe aktywa	5 397 281	1 359 885	3 845 759	29 444 552	3 897 698	43 945 175
Aktywa razem	58 967 237	29 249 515	15 675 864	30 333 924	18 447 904	152 674 444
Zobowiązania wobec klientów	69 496 656	21 246 416	8 128 154	4 454 999	8 154 910	111 481 135
Pozostałe zobowiązania i kapitały	4 591 627	3 362 391	5 357 993	17 588 304	10 292 994	41 193 309
Zobowiązania i kapitały razem	74 088 283	24 608 807	13 486 147	22 043 303	18 447 904	152 674 444

* Obejmuje klientów indywidualnych, małe przedsiębiorstwa oraz Wealth Management (bankowość prywatna i Santander TFI S.A.)

4. Zarządzanie ryzykiem

Grupa Santander Bank Polska S.A. jest narażona na szereg ryzyk związanych z bieżącą działalnością. Celem zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, iż Grupa powiększając wartość dla akcjonariuszy będzie podejmować ryzyko w sposób świadomy i kontrolowany. Ryzyko oznacza możliwość zaistnienia zdarzeń, które będą miały wpływ na realizację założonych przez Grupę celów strategicznych.

Polityki zarządzania ryzykiem są opracowywane w celu identyfikacji i pomiaru podejmowanego ryzyka, określenia najkorzystniejszego zwrotu przy zaakceptowanym poziomie ryzyka (risk-reward), a także dla regularnego ustalania i weryfikowania odpowiednich limitów ograniczających skalę narażenia na ryzyko. Grupa Santander Bank Polska S.A. na bieżąco modyfikuje i rozwija metody zarządzania ryzykiem, uwzględniając zmiany w profilu ryzyka Grupy, otoczeniu gospodarczym, wymogi regulacyjne i najlepsze praktyki rynkowe.

Zarząd i Rada Nadzorcza wytycza kierunek działań oraz aktywnie wspiera strategię zarządzania ryzykiem. Przejawia się to poprzez akceptację kluczowych polityk w zakresie zarządzania ryzykiem, udział Członków Zarządu w komitetach wspierających zarządzanie ryzykiem, przeglądy i akceptację ryzyk oraz raportów dotyczących poziomu ryzyka.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem. Rada akceptuje strategię, kluczowe polityki zarządzania ryzykiem, wielkość akceptowalnego poziomu ryzyka oraz monitoruje poziom wykorzystania limitów wewnętrznych w odniesieniu do bieżącej strategii biznesowej i otoczenia makroekonomicznego. Prowadzi przeglądy głównych obszarów ryzyka, trybu identyfikacji zagrożeń oraz procesu ustalania i monitorowania działań naprawczych. Rada ocenia czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad prowadzoną działalnością są skuteczne i zgodne z polityką Rady, z uwzględnieniem oceny systemu zarządzania ryzykiem.

Komitet Audytu i Zapewniania Zgodności Rady Nadzorczej wspiera Radę w wypełnianiu obowiązków nadzorczych. Komitet przeprowadza coroczne przeglądy wewnętrznych mechanizmów kontroli finansowej Grupy, przyjmuje raporty niezależnej jednostki audytu wewnętrznego oraz jednostki zapewnienia zgodności. Komitet otrzymuje regularne kwartalne raporty dotyczące stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych i na ich podstawie ocenia jakość podejmowanych działań. Komitet Audytu ocenia efektywność systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem. Ponadto, do zadań Komitetu należy monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, informowanie Rady o wynikach badania, dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej. Ponadto, rolą Komitetu jest opracowywanie polityki i procedury wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania oraz przedkładanie Radzie rekomendacji dot. wyboru, ponownego wyboru i odwołania Audytora Zewnętrznego, rekomendowanie Radzie wynagrodzenia Audytora Zewnętrznego.

Komitet ds. Ryzyka wspiera rolę Rady Nadzorczej w ocenie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem oraz środków jakie zostały przyjęte i zaplanowane w celu zapewnienia efektywnego zarządzania znaczącymi ryzykami Grupy.

Ponadto, w Banku Radę Nadzorczą wspiera również **Komitet Wynagrodzeń** oraz **Komitet Nominacji**, jednakże poza strukturami obszaru zarządzania ryzykiem.

Zarząd odpowiada za skuteczność zarządzania ryzykiem. W szczególności wprowadza strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka, podział zadań zapewniający niezależność funkcji pomiaru i kontroli ryzyka od działalności operacyjnej, odpowiada za wprowadzenie i aktualizację pisemnych strategii w zakresie zarządzania ryzykiem, a także za przejrzystość działań. Dokonuje przeglądu wyników finansowych Grupy. Zarząd powołał szereg Komitetów bezpośrednio odpowiedzialnych za rozwijanie metod zarządzania ryzykiem i monitorowanie poziomu ryzyka w określonych obszarach.

Zarząd wypełnia funkcję zarządzania ryzykiem, działając w ramach swoich trzech komitetów: Komitetu Zarządzania Ryzykiem, Podkomitetu Zarządzania Ryzykiem oraz Komitetu Kontroli Ryzyka.

Komitet Zarządzania Ryzykiem pełni rolę komitetu wykonawczego i odpowiada za wyznaczenie strategii zarządzania ryzykiem w Grupie, w tym za identyfikację istotnych rodzajów ryzyka, określanie akceptowalnego poziomu ryzyka oraz definiowanie metod pomiaru, kontrolowania, monitorowania i raportowania ryzyka. Natomiast **Podkomitet Zarządzania Ryzykiem**, który funkcjonuje w ramach Komitetu Zarządzania Ryzykiem, ratyfikuje najistotniejsze decyzje (powyżej określonych progów) kluczowych komitetów ryzyka niższego szczebla.

Komitet Kontroli Ryzyka monitoruje poziom ryzyka w różnych obszarach działalności Banku oraz nadzoruje działalność komitetów zarządzania ryzykiem niższego szczebla, powołanych przez Zarząd Banku. Komitety te - działając w obrębie

wyznaczonych przez Zarząd kompetencji - bezpośrednio odpowiadają za rozwijanie metod zarządzania ryzykiem i monitorowanie poziomu ryzyka w określonych obszarach.

Komitet Kontroli Ryzyka nadzoruje działalność poniższych komitetów działających w obszarze zarządzania ryzykiem:

Forum Zarządzania Ryzykiem, komitet wyposażony w kompetencje do zatwierdzania i nadzoru nad polityką, metodologią pomiaru ryzyka oraz monitorowania poziomu ryzyka w zakresie ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego na księdze bankowej, ryzyka rynkowego na księdze handlowej, ryzyka strukturalnego bilansu oraz ryzyka płynności. Forum działa w ramach 4 paneli kompetencyjnych:

- **Panel Ryzyka Kredytowego;**
- **Panel Ryzyka Rynkowego;**
- **Panel Modeli i Metodologii.**

Komitet Kredytowy podejmuje decyzje kredytowe zgodnie z obowiązującymi poziomami kompetencji kredytowych.

Komitet Rezerw podejmuje decyzje w zakresie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w podejściu indywidualnym i portfelowym na ekspozycje kredytowe, jak również z tytułu innych instrumentów finansowych i aktywów oraz rezerw z tytułu ryzyka prawnego, a także przegląda i weryfikuje adekwatność parametrów stosowanych do wyznaczania kwoty utraty wartości w podejściu portfelowym i indywidualnym dla Grupy Santander Bank Polska S.A., z wyłączeniem Santander Consumer Banku.

Komitet Zarządzania Informacją zajmuje się jakością i organizacją danych nie tylko z zakresu zarządzania ryzykiem, ale również w pozostałych obszarach Banku.

Komitet ds. Ryzyka Cyberbezpieczeństwa, który stanowi forum bezpośredniej współpracy i komunikacji wszystkich jednostek organizacyjnych zaangażowanych w procesy związane z szeroko pojętym cyberbezpieczeństwem, uszczelniając nadzór nad realizacją strategii cyberbezpieczeństwa.

Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (ORMCo) wyznacza kierunek działań strategicznych z zakresu ryzyka operacyjnego w Grupie Santander Bank Polska S.A., m.in. w obszarze ciągłości biznesowej, bezpieczeństwa informacji i zapobiegania przestępstwom.

Komitet ALCO sprawuje nadzór nad działalnością na portfelu bankowym, podejmuje decyzje w zakresie zarządzania płynnością i ryzykiem stopy procentowej na księdze bankowej, oraz odpowiada za finansowanie i zarządzania bilansem, w tym politykę cenową.

Komitet Kapitałowy odpowiada za zarządzanie kapitałem, w tym w szczególności za proces ICAAP.

Komitet ds. Ujawnień weryfikuje publikowane informacje finansowe Grupy Santander Bank Polska S.A. pod kątem zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi.

Komitet Marketingu i Monitoringu Produktów zatwierdza nowe produkty i usługi do wprowadzenia na rynek z uwzględnieniem analizy ryzyka reputacji.

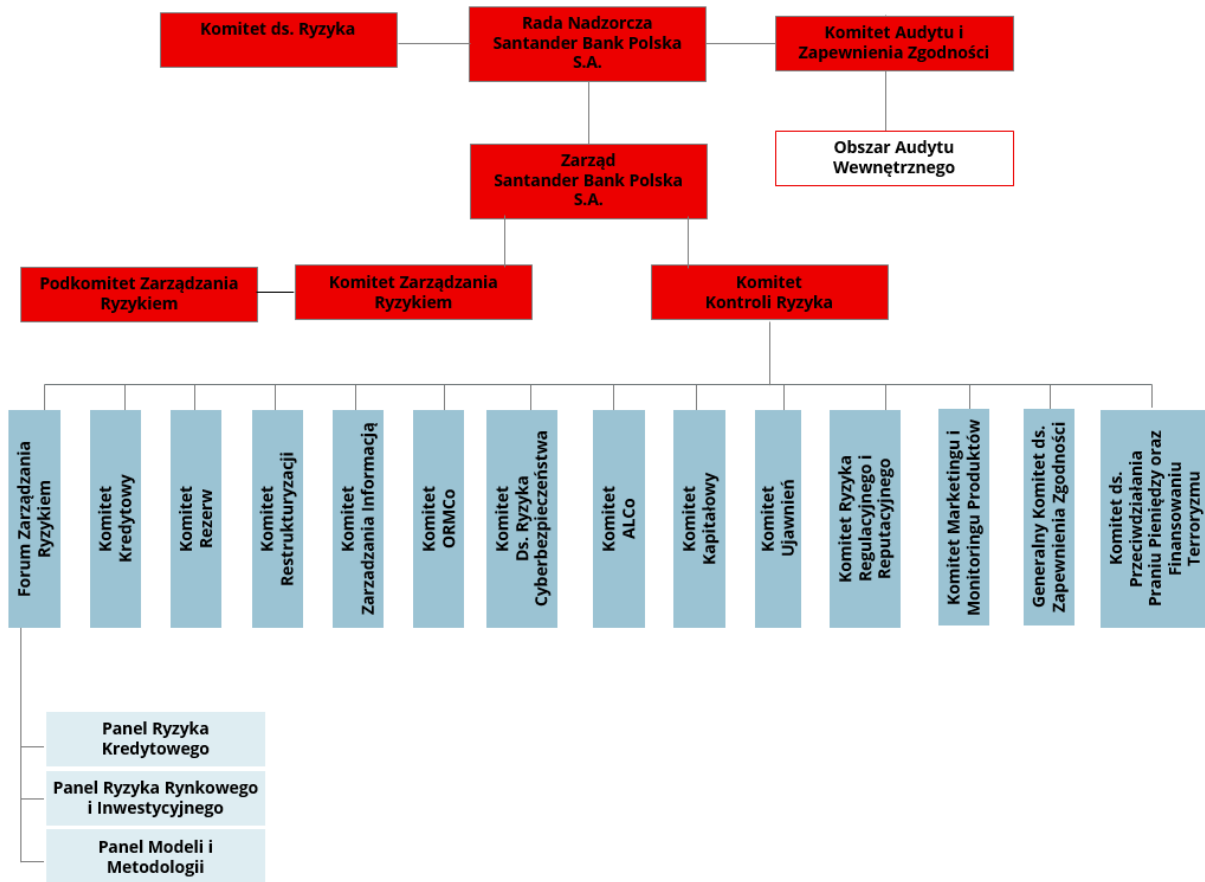
Generalny Komitet ds. Zapewnienia Zgodności odpowiada za wyznaczanie standardów w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz kodeksów postępowania przyjętych w Grupie.

Komitet Ryzyka Regulacyjnego i Reputacyjnego odpowiada za monitorowanie i podejmowanie decyzji w sprawach dotyczących zgodności Grupy z przepisami prawa, wytycznymi regulatorów oraz przyjętymi standardami rynkowymi/branżowymi dotyczącymi prowadzonej działalności.

Komitet ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy oraz Finansowaniu Terroryzmu zatwierdza politykę Banku w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz akceptuje i monitoruje działania Grupy podejmowane w tym zakresie.

Komitet Restrukturyzacji podejmuje decyzje w zakresie klientów korporacyjnych z trudnościami finansowymi, m.in. w zakresie strategii wobec klienta, umorzenia i sprzedaży wierzytelności zgodnie z obowiązującymi poziomami kompetencji kredytowych.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę ładu korporacyjnego w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się w ramach zatwierdzonego przez Komitet Zarządzania Ryzykiem profilu ryzyka, wynikającego z przyjętego ogólnego poziomu akceptacji ryzyka.

W Grupie Santander Bank Polska S.A. poziom akceptowalnego ryzyka został wyrażony w postaci zdefiniowanych i skwantyfikowanych limitów i zapisany w postaci „Deklaracji akceptowalnego poziomu ryzyka”, zatwierdzonej przez Zarząd i zaakceptowanej przez Radę Nadzorczą. Na podstawie globalnych limitów wyznaczane są limity obserwacyjne oraz konstruowane są polityki zarządzania ryzykiem.

Grupa jest narażona na szereg ryzyk wpływających na realizowane cele strategiczne. Grupa nieustannie analizuje ryzyka, identyfikując ich źródła, tworząc odpowiednie mechanizmy zarządzania ryzykami, obejmujące m.in. ich pomiar, kontrolę, ograniczanie i raportowanie. Wśród ryzyk o największym znaczeniu można wymienić:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko rynkowe na księdze bankowej i księdze handlowej,
- ryzyko płynności,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko braku zgodności.

Szczegółowe zasady, role i odpowiedzialności jednostek Grupy zostały opisane w odpowiednich politykach wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Grupa Santander Bank Polska S.A. szczególnie dba o spójność procesów zarządzania ryzykiem na poziomie całej Grupy Kapitałowej, co pozwala na adekwatne kontrolowanie skali narażenia na ryzyko. Spółki zależne wdrażają polityki i procedury zarządzania ryzykiem odzwierciedlające zasady przyjęte przez Grupę Santander Bank Polska S.A.

Bank, w granicach i na zasadach wynikających z obowiązującego prawa, sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Santander Consumer Bank S.A., kierując się przy tym regułami odnoszącymi się do nadzorowania spółek

zależnych wchodzących w skład Grupy Santander Bank Polska. Przedstawicielami Banku w Radzie Nadzorczej Santander Consumer Bank S.A. są: Członek Zarządu Banku zarządzający Pionem Zarządzania Ryzykiem oraz Członek Zarządu Banku zarządzający Pionem Bankowości Detalicznej. Zgodnie ze „Strategią inwestycji Santander Bank Polska S.A. w instrumenty rynku kapitałowego” odpowiadają oni – razem z Radą Nadzorczą SCB – za sprawowanie nadzoru nad Santander Consumer Bank S.A. oraz prowadzenie działalności spółki w oparciu o przyjęte plany oraz zgodnie z procedurami zapewniającymi bezpieczeństwo działalności. Bank monitoruje profil i poziom ryzyka Santander Consumer Bank S.A. za pośrednictwem komitetów zarządzania ryzykiem Santander Bank Polska S.A.

Ryzyko kredytowe

Działalność kredytowa Grupy Santander Bank Polska S.A. koncentruje się na wzroście portfela kredytowego przy zagwarantowaniu jego wysokiej jakości, dobrej rentowności oraz satysfakcji klienta.

Działalność kredytowa obejmuje wszystkie produkty obciążone ryzykiem kredytowym (nazywane dalej kredytami), udzielane przez Bank oraz przez spółki zależne prowadzące działalność w zakresie leasingu i faktoringu.

Ryzyko kredytowe oznacza możliwość poniesienia straty w wyniku niespłacenia w terminie przez dłużnika zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami i innymi opłatami. Ryzyko kredytowe przejawia się także w postaci spadku wartości aktywów kredytowych i udzielonych zobowiązań warunkowych, będącego następstwem pogorszenia oceny jakości kredytowej dłużnika. Pomiar ryzyka kredytowego opiera się na oszacowaniu wielkości aktywów kredytowych ważonych ryzykiem, przy czym stosowane wagi ryzyka uwzględniają zarówno prawdopodobieństwo zaniechania spłat, jak i wielkość możliwej do poniesienia straty w przypadku niedotrzymania warunków umowy przez kredytobiorcę.

Ryzyko kredytowe Grupy wynika głównie z działalności kredytowej w segmencie detalicznym, korporacyjnym i na rynku międzybankowym. Jest ono zarządzane w ramach polityki ustalonej przez Zarząd na bazie przyjętych procedur kredytowych oraz poprzez system limitów kompetencyjnych dostosowanych do wiedzy i doświadczenia kadry zarządzającej. Stosowany przez Grupę wewnętrzny system monitoringu oraz klasyfikacji kredytów umożliwia wczesne wykrywanie sytuacji groźących pogorszeniem jakości portfela kredytowego. Ponadto Grupa szeroko stosuje narzędzia ograniczania ryzyka kredytowego w postaci zabezpieczeń (finansowych i rzeczowych) oraz szczególnych warunków umownych i klauzul, czyli tzw. covenants.

Grupa rozwija i udoskonala oparte na ryzyku metody wyceny kredytów, alokacji kapitału oraz pomiaru efektywności. Dla wszystkich portfeli kredytowych używane są modele wyceny ryzyka.

Grupa również stale przegląda procesy i procedury pomiaru, monitorowania i zarządzania ryzykiem portfela kredytowego Banku dostosowując je do nowelizowanych wymogów nadzorczych, w tym szczególnie do Rekomendacji KNF.

W 2018 r. Grupa wnikliwie analizowała rozwój sytuacji na rynku makroekonomicznym, jak również monitorowała ekspozycję kredytową w poszczególnych segmentach klientów i branżach gospodarki w celu zapewnienia odpowiedniej i szybkiej reakcji oraz adekwatnego dostosowania parametrów polityki kredytowej. Rok 2018 był pod tym względem dość stabilny, a wprowadzane zmiany modyfikowały politykę w sposób umiarkowany przede wszystkim optymalizując i uspojnając istniejące elementy procesu kredytowego jak również odzwierciedlając zmiany wynikające z wchodzących nowych regulacji. Kluczową regulacją wpływającą na pomiar ryzyka kredytowego było wejście w życie MSSF9 z dniem 1 stycznia 2018. Grupa przeprowadziła kluczowe prace w zakresie dostosowania procesu klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych w 2017 roku, które zostały wdrożone z początkiem 2018, w trakcie 2018 roku nie dokonano istotnych zmian w tych procesach ponad te związane z procesem bieżącego monitoringu i kalibracji parametrów na potrzeby wyceny instrumentów finansowych.

Głównym wyzwaniem w 2018 roku z perspektywy polityki kredytowej było jej dostosowanie do przejmowanego portfela Deutsche Bank Polska S.A. . Grupa realizując cele strategiczne związane z tą transakcją modyfikowała politykę kredytową przede wszystkim dla segmentu klientów zamożnych i profesjonalistów w celu odzwierciedlenia profilu klientów przejmowanego portfela Deutsche Bank Polska S.A. Grupa będzie kontynuowała te prace również w 2019 roku. W 2018 r. Grupa usprawniała narzędzia monitoringu ekspozycji kredytowych w celu szybszej identyfikacji potencjalnych zagrożeń zarówno na poziomie portfelowym jak i pojedynczych ekspozycji. Równocześnie modyfikowano strategię działań monitoringowych koncentrując się na wczesnych działaniach ograniczających skutki potencjalnej materializacji ryzyka.

W 2018 r. jednym z priorytetów był ścisły monitoring portfela walutowych kredytów mieszkaniowych. W odpowiedzi na liczne projekty legislacyjne Grupa przeprowadzała wielowymiarowe analizy oraz uczestniczyła aktywnie w procesach konsultacyjnych. Grupa ze szczególną uwagą monitoruje ryzyko kredytowe na tych portfelach.

Forum Zarządzania Ryzykiem

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym w Grupie Santander Bank Polska S.A. sprawuje Panel Ryzyka Kredytowego (PRK) działający w ramach Forum Zarządzania Ryzykiem. Głównym obszarem odpowiedzialności PRK jest tworzenie i zatwierdzanie najlepszych praktyk branżowych, analiz sektorowych, polityk kredytowych oraz wdrażanie systemów

klasyfikacji i wyceny ryzyka zmierzających do zapewnienia zrównoważonego wzrostu portfela kredytowego. Dopasowując funkcjonowanie procesów zarządczych w Grupie do aktualnych celów strategicznych, w ramach struktury PRK wyodrębniono komitety dedykowane do głównych segmentów klientów: segmentu detalicznego, segmentu MŚP oraz segmentu biznesowego i korporacyjnego. Natomiast nadzór na modelami ryzyka kredytowego pełni Panel Modeli i Metodologii.

Pion Zarządzania Ryzykiem

Pion Zarządzania Ryzykiem jest odpowiedzialny za skonsolidowany proces zarządzania ryzykiem kredytowym obejmujący zarządzanie i nadzór nad procesem kredytowym, zdefiniowanie polityki kredytowej, dostarczanie narzędzi decyzyjnych oraz narzędzi pomiaru ryzyka kredytowego, kontrolę jakości portfela kredytowego, jak również dostarczanie rzetelnej informacji zarządczej nt. portfela kredytowego.

Polityki kredytowe

Polityki kredytowe odnoszą się do poszczególnych segmentów biznesowych, portfeli kredytowych oraz kategorii produktów bankowych i zawierają wytyczne w zakresie określania obszarów występowania specyficznych rodzajów ryzyka, ich pomiaru, a także metod ich minimalizacji do poziomu akceptowanego przez Grupę (np. wskaźniki „Loan-to-Value”, ryzyko kursowe w przypadku kredytów walutowych).

Grupa regularnie przegląda i aktualizuje polityki kredytowe, dostosowując je do strategii Grupy, bieżącej sytuacji w otoczeniu makroekonomicznym oraz zmian przepisów prawa i wytycznych organów nadzoru.

Proces podejmowania decyzji kredytowych

Proces podejmowania decyzji kredytowych, jako element zarządzania ryzykiem, opiera się na systemie Indywidualnych Kompetencji Kredytowych dostosowanych do wiedzy i doświadczenia pracowników, w ramach segmentów biznesowych wyodrębnionych w strukturze organizacyjnej. Zaangażowania powyżej 25 mln zł akceptowane są przez Komitet Kredytowy, w skład którego wchodzi przedstawiciele kierownictwa najwyższego szczebla. Transakcje powyżej 187,5 mln PLN są dodatkowo ratyfikowane przez Podkomitet Zarządzania Ryzykiem funkcjonujący na poziomie Zarządu.

Grupa stale podejmuje działania mające na celu dostarczanie najwyższej jakości usług kredytowych przy jednoczesnym dostosowaniu ich do oczekiwań kredytobiorców i zapewnieniu bezpieczeństwa portfela kredytowego. W tym celu, ustanowiony system kompetencji zapewnia rozdzielenie funkcji zatwierdzania ryzyka transakcji od funkcji sprzedażowych.

Klasyfikacja kredytowa

Grupa Santander Bank Polska S.A. dynamicznie rozwija stosowane narzędzia do oceny ryzyka kredytowego, dostosowując je do zaleceń Komisji Nadzoru Finansowego, wymogów Międzynarodowych Standardów Rachunkowości/ Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz najlepszych praktyk branżowych.

Modele oceny ryzyka kredytowego wykorzystywane są przez Grupę dla najistotniejszych portfeli kredytowych, w tym klientów korporacyjnych, MŚP, kredytów mieszkaniowych, portfela na finansowanie nieruchomości dochodowych, kredytów gotówkowych, kart kredytowych i limitów w kontaktach osobistych.

Grupa prowadzi okresowy monitoring klasyfikacji kredytowej według zasad opisanych w Podręcznikach Kredytowych. Dodatkowo dla wybranych modeli realizowany jest automatyczny proces weryfikacji klasy ryzyka w oparciu o długość opóźnienia w spłacie lub analizę danych behawioralnych klienta. Weryfikacja klasyfikacji następuje również w przypadku podejmowania kolejnych decyzji kredytowych.

Przeglądy kredytowe

Grupa dokonuje regularnych przeglądów mających na celu ustalenie rzeczywistej jakości portfela kredytowego, właściwej klasyfikacji i adekwatności odpisów z tytułu utraty wartości, zgodności z procedurami i podjętymi decyzjami kredytowymi, a także zapewniających obiektywną ocenę profesjonalizmu w zarządzaniu kredytami. Przeglądy dokonywane są przez dwie wyspecjalizowane jednostki: Departament Przeglądów Kredytowych i Departament Kontroli, które są niezależne od jednostek podejmujących ryzyko kredytowe w ramach swoich kompetencji.

Zabezpieczenia

Funkcjonujący w Grupie Santander Bank Polska S.A. model zabezpieczeń prawnych zakłada, iż centralną jednostką kompetencyjną odpowiedzialną za prawidłowy przebieg procesów tworzenia i funkcjonowania zabezpieczeń jest Departament Zabezpieczeń i Umów Kredytowych. Natomiast *Podręcznik Zabezpieczeń* jako procedura opisująca prawne standardy stosowania zabezpieczeń wiarygodności jest zarządzany przez Pion Prawny i Zapewnienia Zgodności. Właścicielem wzorów umów zabezpieczeń jest Departament Zabezpieczeń i Umów Kredytowych.

Departament Zabezpieczeń jest odpowiedzialny za tworzenie i funkcjonowanie zabezpieczeń prawidłowych i zgodnych z polityką kredytową dla wszystkich segmentów biznesowych, oraz sprawny i prawidłowy przebieg procesów ustanawiania, monitorowania i zwalniania zabezpieczeń.

Ponadto jednostka ta wspiera – w zakresie zabezpieczeń – jednostki kredytowe w procesie podejmowania decyzji kredytowych oraz tworzeniu polityk kredytowych. Departament dba o gromadzenie danych na temat zabezpieczeń oraz zapewnia odpowiednią informację zarządcą.

Poniższe tabele przedstawiają typy zabezpieczeń, które mogą być przyjmowane pod należności obarczone ryzykiem kredytowym dla klientów nie będącym podmiotami bankowymi.

Klienci indywidualni

Rodzaj	Rodzaj zabezpieczenia
gotówkowy	weksel, poręczenie, ubezpieczenie
pod aktywa płynne	kaucja, blokada na rachunku bankowym, fundusze inwestycyjne
studencki	poręczenie
mieszkaniowy	hipoteka, ubezpieczenie, przelew wierzytelności
należności leasingowe	weksel, poręczenie wekslowe, cesja prawa do rachunku bankowego, sądowy zastaw rejestrowy na ruchomościach, przewłaszczenie na zabezpieczenie; hipoteka kaucyjna; zobowiązanie dostawcy przedmiotu leasingu do jego odkupu tzw. gwarancja odkupu

Podmioty gospodarcze

Rodzaj	Rodzaj zabezpieczenia
obrotowy	kaucja, zastaw rejestrowy, weksel
rewolwingowy	cesja, weksel, poręczenie, zastaw rejestrowy
na nieruchomości	hipoteka
inwestycyjny	hipoteka, poręczenie, gwarancja
dotowane i z dopłatami	poręczenie, gwarancje
należności leasingowe	weksel, poręczenie wekslowe, cesja prawa do rachunku bankowego, sądowy zastaw rejestrowy na ruchomościach, przewłaszczenie na zabezpieczenie; hipoteka kaucyjna; zobowiązanie dostawcy przedmiotu leasingu do jego odkupu tzw. gwarancja odkupu

Proces zarządzania zabezpieczeniami

Na etapie podejmowania decyzji kredytowej, w sytuacjach określonych w wewnętrznych regulacjach, kluczowe zadania Departamentu Zabezpieczeń i Umów Kredytowych dotyczą oceny jakości zabezpieczeń w postaci nieruchomości:

- weryfikacja wycen nieruchomości sporządzonych przez rzeczoznawców majątkowych oraz ocena wartości przedmiotu zabezpieczenia,
- ocena stanu prawnego przedmiotu zabezpieczenia,
- ocena procesów inwestycyjnych na nieruchomościach,
- konsultacje prawne dotyczące proponowanych zabezpieczeń.

Departament Zabezpieczeń i Umów Kredytowych aktywnie uczestniczy w kolejnych etapach procesu kredytowego, realizując m.in. działania obejmujące:

- przygotowanie projektów dokumentacji kredytowej w segmencie klientów MŚP oraz korporacyjnym;,
- weryfikację i ocenę prawidłowości podpisanej dokumentacji kredytowej oraz spełnienia formalno-prawnych warunków uruchomienia w segmencie klientów korporacyjnych,
- weryfikację danych w systemach informatycznych,
- monitoring zabezpieczeń oraz raportowanie,
- zwolnienie zabezpieczeń.

Grupa w ramach procesu zarządzania wierzytelnościami prowadzi między innymi działania związane z realizacją zabezpieczeń. Wybór odpowiedniego zakresu i sposobu działania w celu zaspokojenia roszczeń Grupy z zabezpieczenia jest uzależniony od jego rodzaju (wyróżniamy dwie podstawowe kategorie zabezpieczeń: osobiste i rzeczowe). Zasadniczo Grupa dąży do polubownej (dobrowolnej) realizacji zabezpieczeń w procesie negocjacyjnym. W przypadku braku woli

współpracy ze strony dostawcy zabezpieczenia, uprawnienia Grupy w tym zakresie są realizowane zgodnie z przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi w drodze postępowań egzekucyjnych i upadłościowych.

Finansowy efekt przyjętych zabezpieczeń

Finansowy efekt przyjętych zabezpieczeń został skalkulowany jako zmiana odpisu na skutek wykluczenia przepływów z zabezpieczeń (ekspozycje niepracujące oceniane na bazie indywidualnej). Dla pozostałych portfeli tj. dla kredytów hipotecznych oraz dla segmentu MŚP i klientów korporacyjnych, efekt ten został wyliczony poprzez skorygowanie parametru LGD do poziomu obserwowanego dla poszczególnych klientów na produktach niezabezpieczonych.

Poniższa tabela przedstawia finansowy efekt zabezpieczeń dla Santander Bank Polska S.A. wg stanu na 31.12.2018 r.:

Finansowy efekt zabezpieczeń	Wartość brutto	Finansowy efekt zabezpieczeń
Należności od klientów		
z tytułu kredytów mieszkaniowych	49 210 998	(287 283)
biznesowych	58 129 890	(950 337)
Razem dane bilansowe	107 340 888	(1 237 621)
Razem dane pozabilansowe	26 921 869	(15 090)

Poniższa tabela przedstawia finansowy efekt zabezpieczeń dla Santander Bank Polska S.A. wg stanu na 31.12.2017 r.

Finansowy efekt zabezpieczeń	Wartość brutto	Finansowy efekt zabezpieczeń
Należności od klientów		
z tytułu kredytów mieszkaniowych	33 723 865	(175 822)
biznesowych	49 011 673	(560 443)
Razem dane bilansowe	93 569 128	(736 265)
Razem dane pozabilansowe	24 642 271	(8 634)

Testy warunków skrajnych ryzyka kredytowego

Testy warunków skrajnych są jednym z elementów procesu zarządzania ryzykiem kredytowym, służącym do oceny potencjalnego wpływu na sytuację Grupy zdarzeń zachodzących w jego otoczeniu, a także możliwych zmian we wskaźnikach finansowych i makroekonomicznych, bądź zmian w profilu ryzyka. W ramach testów przeprowadzana jest ocena potencjalnych zmian jakości kredytowej portfeli kredytowych, w sytuacji wystąpienia niekorzystnych zdarzeń. Proces ten dostarcza także informacji zarządczej o adekwatności ustalonych limitów i alokowanego kapitału wewnętrznego.

Kalkulacja utraty wartości

W Grupie Santander Bank Polska S.A. odpisy aktualizujące z tytułu strat oczekiwanych tworzone są według zasad Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 9 (MSSF 9), które zastąpiły Międzynarodowe Standardy Rachunkowości 39 (MSR39) obowiązujące do końca 2017 roku. MSSF 9 wprowadził nowe podejście do szacowania odpisów z tytułu strat kredytowych, które bazuje na wyznaczaniu oczekiwanych strat kredytowych (expected credit loss ECL) w odróżnieniu od dotychczas stosowanego modelu wynikającego z MSR 39, który bazował na koncepcji strat poniesionych (incurred loss). Odpisy z tytułu ECL odzwierciedlają nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników, wartość pieniądza w czasie oraz racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych. Odpisy z tytułu ECL są mierzone w kwocie równej ECL w horyzoncie 12-miesięcznym albo ECL w horyzoncie pozostałego czasu życia instrumentu jeżeli zidentyfikowano dla nich istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu rozpoznania. W związku z powyższym model ECL wymaga dokonania szeregu ocen i szacunków elementów obarczonych niepewnością, w szczególności w zakresie:

- pomiaru ECL w horyzoncie 12 miesięcznym albo pozostałego czasu życia instrumentu,
- określenia kiedy następuje zdarzenie istotnego wzrostu ryzyka kredytowego,
- określenia przyszłych zdarzeń (forward looking) oraz ich prawdopodobieństwa, które są odzwierciedlone w oszacowaniu ECL.

MSSF 9 uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, który nastąpił od momentu rozpoznania ekspozycji. Standard wprowadza trzy podstawowe etapy/koszyki rozpoznawania strat oczekiwanych:

- Koszyk 1 – w którym będą klasyfikowane ekspozycje dla których od momentu rozpoznania nie nastąpiły istotne zmiany ryzyka rozumiane jako wzrost prawdopodobieństwa przeklasyfikowania do portfela z utratą wartości (Koszyk 3). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty będą rozpoznawane w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy.
- Koszyk 2 – w którym będą klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nastąpił istotny wzrost ryzyka, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie niewywiązania się z zobowiązania. Dla takich ekspozycji straty oczekiwane będą rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.
- Koszyk 3 – w którym będą klasyfikowane ekspozycje, dla których zmaterializowało się zdarzenia niewykonania zobowiązania (zaistniały przesłanki utraty wartości). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty będą rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

Ponadto dla ekspozycji klasyfikowanych jako POCl (purchased or originated credit impaired) oczekiwane straty będą rozpoznane w horyzoncie pozostałego czasu życia.

W przypadku klasyfikacji do koszyka 3 Grupa stosuje obiektywne przesłanki utraty wartości, które zostały zdefiniowane zgodnie z rekomendacjami Komitetu Bazylejskiego, Rekomendacji R – z tytułu wdrożenia MSSF 9 Grupa nie wprowadziła w tym zakresie materialnych zmian.

Szacując ECL, Grupa stosuje podejście indywidualne (dla ekspozycji indywidualnie istotnych, dla których rozpoznane zostały obiektywne dowody utraty wartości [koszyk 3]) oraz portfelowe (dla ekspozycji indywidualnie nieistotnych, dla których rozpoznane zostały obiektywne dowody utraty wartości oraz dla ekspozycji o niezidentyfikowanym zagrożeniu utratą wartości).

Grupa dwa razy do roku dokonuje rekalkulacji modeli oraz aktualizacji informacji forward looking wykorzystywanej do szacunków ECL., uwzględniając przy tym wpływ zmiany warunków ekonomicznych, zmiany w politykach kredytowych Grupy i strategiach odzyskiwania należności, zapewniając tym samym adekwatność tworzonych odpisów.

Poniższe tabele przedstawiają maksymalne ekspozycje Grupy Santander Bank Polska S.A. na ryzyko kredytowe, dla potrzeb prezentacyjnych pogrupowanych w klasy ryzyka uzależnione od wskaźnika pokrycia odpisem z tytułu utraty wartości.

31.12.2018	Należności od klientów wyceniane według zamortyzowanego kosztu				Razem
	Wskaźnik pokrycia rezerwą	indywidualnych	z tytułu kredytów		
		hipotecznych	korporacyjnych		
Portfel z utratą wartości					
Ekspozycje klasyfikowane do Koszyka 3 oceniane indywidualnie					
	do 50%	-	-	1 176 551	1 176 551
	50% - 70%	-	-	323 594	323 594
	70% - 85%	-	-	85 467	85 467
	powyżej 85%	-	-	485 744	485 744
Wartość brutto		-	-	2 071 356	2 071 356
Odpis z tyt. utraty wartości					(796 150)
Wartość netto					1 275 206
Ekspozycje klasyfikowane do Koszyka 3 oceniane kolektywnie					
	do 50%	110 452	157 801	261 005	529 258
	50% - 70%	203 927	135 295	84 148	423 371
	70% - 85%	718 346	70 643	96 206	885 195
	powyżej 85%	715 846	216 347	862 289	1 794 481
Wartość brutto		1 748 571	580 086	1 303 648	3 632 305
Odpis z tyt. utraty wartości					(2 440 143)
Wartość netto					1 192 162
Ekspozycje klasyfikowane do Koszyka 2					
	do 0,10%	880	824	351 289	352 993
	0,10% - 0,30%	5 947	12 412	145 580	163 938
	0,30% - 0,65%	13 091	49 430	235 301	297 822
	powyżej 0,65%	1 407 661	1 155 804	2 317 873	4 881 338
Wartość brutto		1 427 579	1 218 470	3 050 043	5 696 092
Odpis na oczekiwane straty kredytowe					(530 276)
Wartość netto					5 165 816
Ekspozycje klasyfikowane do Koszyka 1					
	do 0,10%	1 648 465	42 706 777	31 475 353	75 830 594
	0,10% - 0,30%	3 772 891	1 751 336	13 445 781	18 970 009
	0,30% - 0,65%	4 767 876	1 948 202	6 724 457	13 440 535
	powyżej 0,65%	10 645 035	809 550	8 167 580	19 622 165
Wartość brutto		20 834 267	47 215 866	59 813 171	127 863 304
Odpis na oczekiwane straty kredytowe					(564 638)
Wartość netto					127 298 666
Ekspozycje klasyfikowane jako zakupione lub utworzone składniki aktywów finansowych, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)					
Wartość brutto		121 116	228 107	415 340	764 563
Odpis z tyt. utraty wartości					(53 115)
Wartość netto					711 447
Należności od klientów wg zamortyzowanego kosztu -razem netto					135 643 297

31.12.2017	Wskaźnik pokrycia rezerwą/ liczba dni przeterminowania	Należności od klientów			Razem
		indywidualnych	z tytułu kredytów hipotecznych	biznesowych	
Portfel oceniany indywidualnie - z utratą wartości					
Wartość brutto		-	-	2 378 258	2 378 258
Odpis z tyt. utraty wartości		-	-	(1 225 187)	(1 225 187)
Wartość netto		-	-	1 153 071	1 153 071
Portfel oceniany kolektywnie- z utratą wartości					
Wartość brutto		1 819 031	998 123	1 312 162	4 129 316
Odpis z tyt. utraty wartości		(1 327 612)	(659 864)	(894 931)	(2 882 407)
Wartość netto		491 419	338 259	417 231	1 246 909
Portfel bez utraty wartości (IBNR)-nieprzeterminowany					
	do 0,10%	1 459 972	29 515 446	31 767 897	62 743 315
	0,10% - 0,30%	2 626 977	1 325 621	11 194 309	15 146 907
	0,30% - 0,65%	5 405 252	2 968 339	2 211 931	10 585 522
	powyżej 0,65%	7 873 202	926 174	4 878 661	13 678 037
Portfel bez utraty wartości (IBNR)-przeterminowany					
	1-30 dni	1 066 555	1 206 932	953 539	3 227 026
	31-60 dni	176 603	246 121	104 475	527 199
	61-90 dni	96 748	106 335	38 985	242 068
	> 90 dni	4 778	205	13 916	18 900
Wartość brutto portfela bez utraty (IBNR)					106 168 974
Odpis na poniesione					(738 536)
Wartość netto					105 430 438
Wartość brutto razem		20 529 118	37 293 296	54 854 134	112 676 548
					(4 846 130)
Pozostałe należności *					9 479
Wartość netto razem					107 839 897

Stopień jakości kredytowej*	Należności od banków	Należności od klientów- Instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Należności od klientów - Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Instrumenty dłużne nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - instrumenty dłużne
1 (AAA do AA-)	528 888	-	-	235 685	-	-
2 (A+ do A-)	1 873 359	-	-	37 958 096	134 741	8 667 540
3 (BBB+ do BBB-)	335 608	923 855	-	-	-	3 232
4 (BB+ do BB-)	1 582	-	-	-	-	-
5 (B+ do B-)	1 406	-	-	-	-	-
6 (<B-)	-	-	-	-	-	-
brak	195 372	324 895	106 374	27 270	-	951
Razem	2 936 214	1 248 750	106 374	38 221 051	134 741	8 671 723

* zgodnie z Fitch

Należności od banków są poddawane ocenie z wykorzystaniem metod ratingowych. Sposób dokonywania oceny określony został w przepisach wewnętrznych Grupy Kapitałowej. Każdemu klientowi instytucjonalnemu (ekspozycji) przypisywana jest ocena jednej z renomowanych agencji ratingowych (Fitch Ratings; Moody's Investors Service; S&P's) zgodnie z przepisami CRR, a tym samym odpowiednia grupa (grade). Stopień 1 odpowiada wadze ryzyka 20%. Wśród nich nie ma należności przeterminowanych i ze stwierdzoną utratą wartości.

Instrumenty finansowe są poddawane ocenie zgodnie z ratingiem kraju (obligacje Skarbu Państwa, papiery emitowane przez NBP, BGK, instrumenty dłużne). Rating kraju jest tożsamy z ratingiem NBP/BGK. Wszystkie mają rating Polski, wg agencji Fitch jest to A-.

Dla wszystkich prezentowanych wyżej instrumentów (w tym również dla należności od klientów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody) nie występuje przeterminowanie oraz utrata wartości, w związku z tym są klasyfikowane do Koszyka 1.

W pozycji 'pozostałe aktywa' w znakomitej większości wykazywane są pozycje nieprzeterminowane i bez utraty wartości.

Koncentracja ryzyka kredytowego

Grupa Santander Bank Polska przestrzega norm wynikających z Ustawy Prawo Bankowe określających wielkości koncentracji wierzytelności obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie. Według danych na dzień 31.12.2018 r. maksymalny limit dla Grupy zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe wynosił:

- 5 709 939 tys. zł (25% funduszy własnych Grupy).

Natomiast w okresie porównawczym wg danych na dzień 31.12.2017 r. maksymalny limit dla Grupy zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe wynosił:

- 4 965 120 tys. zł (25% funduszy własnych Grupy).

Realizowana przez Grupę polityka ma na celu minimalizowanie ryzyka koncentracji wierzytelności, m. in. poprzez stosowanie w powyższym zakresie bardziej rygorystycznych zasad niż ustawowe. Efektem tej polityki jest stałe utrzymywanie wysokiego poziomu dywersyfikacji zaangażowań wobec poszczególnych klientów.

Przeprowadzona analiza koncentracji zaangażowań, wykazała, że Grupa w 2018 r. nie posiadała zaangażowań, które przekraczałyby limity wyznaczone przez ustawodawcę.

Lista 20 największych ekspozycji (lub grupy klientów powiązanych kapitałowo) Grupy Santander Bank Polska S.A. (kredyty pracujące) stan na 31.12.2018 r.

Symbol PKD	Opis kodu PKD	Łączna kwota brutto	Kredyt wykorzystany łącznie z zaangażowaniem m w spółkach zależnych	Otwarta linia kredytowa + Gwarancje + Limity skarbowe i inwestycje kapitałowe
61	TELEKOMUNIKACJA	1 716 665	1 553 263	163 402
35	ENERGETYKA	1 490 000	106 364	1 383 636
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	1 090 108	986 831	103 278
47	HANDEŁ DETALICZNY	1 065 552	729 806	335 746
07	GÓRNICTWO	1 010 461	191 571	818 890
70	DORADZTWO	984 490	760 018	224 472
06	GÓRNICTWO	828 520	253 495	575 025
35	ENERGETYKA	810 000	210 500	599 500
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	683 281	551 281	132 000
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	671 031	150 500	520 531
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	665 155	-	665 155
20	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	619 796	581 781	38 014
41	BUDOWNICTWO	602 177	531 872	70 305
41	BUDOWNICTWO	547 789	8 789	539 000
35	ENERGETYKA	529 371	458 971	70 400
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	397 095	397 095	-
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	369 972	299 972	70 000
70	DORADZTWO	369 147	280 215	88 932
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	367 194	354 509	12 685
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	360 005	343 733	16 272
Razem brutto		15 177 809	8 750 565	6 427 244

Lista 20 największych ekspozycji (lub grupy klientów powiązanych kapitałowo) Grupy Santander Bank Polska S.A. (kredyty pracujące) stan na 31.12.2017 r.

Symbol PKD	Opis kodu PKD	Łączna kwota brutto	Kredyt wykorzystany łącznie z zaangażowaniem m w spółkach zależnych	Otwarta linia kredytowa + Gwarancje + Limity skarbowe i inwestycje kapitałowe
61	TELEKOMUNIKACJA	1 739 072	1 654 095	84 977
47	HANDEL DETALICZNY	1 007 000	749 928	257 072
07	GÓRNICTWO	988 025	187 406	800 619
61	TELEKOMUNIKACJA	952 545	691 708	260 837
35	ENERGETYKA	878 972	458 972	420 000
70	DORADZTWO	831 420	648 989	182 431
06	GÓRNICTWO	825 213	214 052	611 161
35	ENERGETYKA	792 000	153 100	638 900
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	652 521	561 091	91 430
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	652 284	630 178	22 106
35	ENERGETYKA	619 853	329 853	290 000
41	BUDOWNICTWO	616 378	537 965	78 413
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	568 390	-	568 390
41	BUDOWNICTWO	541 219	1 233	539 986
20	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	513 959	446 857	67 102
70	DORADZTWO	454 351	277 400	176 951
47	HANDEL DETALICZNY	400 000	187 896	212 104
35	ENERGETYKA	398 116	398 116	-
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	373 264	353 953	19 311
35	ENERGETYKA	361 922	300 436	61 486
Razem brutto		14 166 504	8 783 228	5 383 276

Koncentracja branżowa

Polityka kredytowa Grupy Santander Bank Polska S.A. zakłada dywersyfikację zaangażowania akcji kredytowej. Ryzyko danej branży jest elementem wpływającym na wielkość limitu. Grupa w celu utrzymania odpowiednio zdywersyfikowanego portfela kredytowego i kontrolowania w ten sposób ryzyka związanego ze zbyt wysokim udzieleniem kredytów podmiotom jednej branży, zakłada kredytowanie branż oraz grup i jednostek kapitałowych reprezentujących różne gałęzie przemysłu.

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. największy poziom koncentracji zanotowano dla branży „dystrybucja” (12% portfela Grupy Santander Bank Polska), dla sektora produkcyjnego (11%) oraz dla branży „obsługa nieruchomości” (7%).

Grupy PKD w podziale na sektory:

Sektor	Zaangażowanie bilansowe brutto	
	31.12.2018	31.12.2017
Dystrybucja	17 200 457	14 535 418
Sektor produkcyjny	15 396 691	11 234 366
Obsługa nieruchomości	9 787 588	7 958 554
Transport	4 283 517	3 472 978
Sektor energetyczny	3 436 625	3 602 532
Sektor rolniczy	2 768 917	2 528 768
Budownictwo	1 843 443	1 509 824
Sektor finansowy	1 160 715	1 449 395
Pozostałe sektory	10 220 993	8 562 299
A Razem podmioty gospodarcze	66 098 945	54 854 134
B Portfel detaliczny (w tym kredyty hipoteczne)	73 913 444	57 822 414
A+B PORTFEL Grupy Santander Bank Polska	140 012 390	112 676 548
C Pozostałe należności	15 229	9 479
A+B+C Całkowity portfel Grupy Santander Bank Polska	140 027 619	112 686 027

Praktyki w zakresie forbearance

Zgodnie z definicją zawartą w projekcie Standardów Technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego, jako działanie forbearance (tj. restrukturyzację zadłużenia klienta) określa się udogodnienie w spłacie zastosowane wobec klienta doświadczającego trudności finansowych, lub który będzie doświadczał trudności zagrażających obsłudze zadłużenia wobec Grupy Santander Bank Polska S.A. na dotychczasowych warunkach umownych. Udogodnienie może polegać na zmianie dotychczasowych warunków umowy kredytu lub jego całkowitym lub częściowym refinansowaniu. Zastosowanie restrukturyzacji ma na celu lepsze dopasowanie warunków spłaty należności do aktualnej i prognozowanej sytuacji finansowej klienta, minimalizację ryzyka zaprzestania obsługi zadłużenia i/lub maksymalizację odzysków.

Pojęcie restrukturyzacji nie obejmuje zmian warunków umowy o charakterze technicznym lub operacyjnym, ani zmian spowodowanych czynnikami innymi niż trudności w spłacie (warunki biznesowe, rynkowe).

Decyzja o zastosowaniu udogodnienia wobec klientów doświadczających trudności w obsłudze zadłużenia następuje po uprzedniej analizie sytuacji finansowej klienta, ocenie możliwości spłaty w ramach nowych warunków, analizie posiadanych zabezpieczeń, ocenie woli do spłaty oraz historii dotychczasowej współpracy. Przyznane udogodnienia uzależnione są od wyników oceny i mogą polegać w szczególności na: okresowym zawieszeniu spłat (karencja), zmianie harmonogramu (obniżenie rat), kapitalizacji odsetek, wydłużeniu terminu spłaty, itp. Dotyczy to zarówno klientów detalicznych jak i podmiotów gospodarczych.

W przypadku udzielenia klientowi udogodnienia w spłacie (restrukturyzacji), każdorazowo dokonywane są stosowne zapisy w systemach, umożliwiające identyfikację portfela należności restrukturyzowanych. Należność/klient traktowany jest jako restrukturyzowany przez cały okres restrukturyzacji, tj. do momentu uznania, że sytuacja klienta uległa stabilizacji, warunki restrukturyzacji zostały zrealizowane i nie występują przeterminowane płatności pow. 30 dni, klient posiada zdolność kredytową. Ostrożnościowo Bank raportuje klienta jako podlegającego restrukturyzacji przez okres co najmniej 2 lat.

W celu zapewnienia lepszej jakości portfela kredytowego poprzez wczesne wdrażanie działań restrukturyzacyjnych i umożliwienie klientom spłaty zaciągniętych kredytów Bank w ramach swojej struktury posiada wyspecjalizowane jednostki obsługujące tę grupę klientów. Zarówno efektywność działania tych jednostek jak i portfel należności restrukturyzowanych podlega cyklicznemu monitoringowi przez odpowiednie Komitety.

Zasady rachunkowości w odniesieniu do aktywów finansowych podlegających praktykom *forbearance* nie różnią się od zasad stosowanych w stosunku do innych aktywów pracujących i niepracujących w Banku i przedstawiają się następująco: Bank wycenia kredyty i należności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. W sytuacji, gdy warunki pożyczki, należności lub inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności są renegowane lub zmieniane w jakikolwiek inny sposób, z powodu trudności finansowych dłużnika lub emitenta, ekspozycja taka jest wyceniana przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej, wyznaczonej przed zmianą warunków (zgodnie z MSR 39 OS 84).

	Wartość bilansowa	
	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki <i>forbearance</i> udzielone klientom według wartości brutto		
	3 325 828	3 460 838
kredyty gospodarcze	2 016 956	1 972 878
kredyty mieszkaniowe	852 271	1 227 239
kredyty ludnościowe	456 602	260 721
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(1 080 111)	(847 582)
w tym: ocena indywidualna	(413 468)	(413 727)
Kredyty i pożyczki <i>forbearance</i> udzielone klientom wg wartości netto	2 245 718	2 613 256

Analiza jakości kredytowej aktywów finansowych podlegających *forbearance*:

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające <i>forbearance</i>	Zaangażowanie według		Wartość zabezpieczenia		Odpis z tytułu utraty	
	wartości bilansowej brutto		wartości		wartości	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości	2 206 205	1 774 300	9 678 922	9 354 162	(940 789)	(793 791)
Kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości, w tym:	1 119 623	1 686 538	3 727 276	3 079 351	(139 322)	(53 791)
nieprzeterminowane	873 881	1 316 773	3 357 096	2 488 941	(116 414)	(32 470)
z liczbą dni przeterminowania od 1 do 30	145 947	254 422	206 100	421 737	(10 913)	(13 531)
z liczbą dni przeterminowania od 31 do 60	69 451	76 150	123 320	113 030	(7 327)	(3 916)
z liczbą dni przeterminowania od 61 do 90	30 344	39 193	40 761	55 643	(4 668)	(3 874)
Razem brutto	3 325 828	3 460 838	13 406 198	12 433 513	(1 080 111)	(847 582)

Kwota przychodów z tytułu odsetek związanych z aktywami podlegającymi praktykom *forbearance* na 31.12.2018 r. wynosiła 75 553 tys. zł, natomiast na 31.12.2017 r. wynosiła 82 418 tys. zł.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające forbearance według regionu geograficznego (brutto)

	31.12.2018	31.12.2017
Dolnośląskie	386 172	357 370
Kujawsko-Pomorskie	165 662	67 175
Lubelskie	52 473	50 461
Lubuskie	63 977	61 876
Mazowieckie	1 032 996	1 376 072
Małopolskie	152 488	222 240
Opolskie	38 151	30 244
Podkarpackie	51 390	34 630
Podlaskie	46 203	38 677
Pomorskie	201 938	180 989
Warmińsko-Mazurskie	46 792	41 277
Wielkopolskie	237 721	187 622
Zachodniopomorskie	99 952	76 702
Śląskie	636 155	574 185
Świętokrzyskie	30 191	76 776
Łódzkie	83 567	84 542
Razem	3 325 828	3 460 838

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające forbearance według branż (brutto)

	31.12.2018	31.12.2017
Budownictwo	318 947	224 891
Dystrybucja	184 092	82 793
Energetyczny	475 310	398 913
Finansowy	2 300	557
Pozostałe sektory	193 056	192 709
Obsługa nieruchomości	541 962	799 621
Produkcyjny	232 664	169 215
Rolniczy	26 344	69 065
Transport	42 281	35 114
Ludność	1 308 872	1 487 960
Razem	3 325 828	3 460 838

	31.12.2018	31.12.2017
Wartość bilansowa netto na początek okresu	2 613 256	3 087 089
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(232 528)	107 013
Wartość brutto kredytów i pożyczek wyłączonych w okresie	(1 170 904)	(144 515)
Wartość brutto kredytów i pożyczek nowo ujętych w okresie	1 198 263	1 174 068
Inne zmiany/spłaty	(162 369)	(1 610 399)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	2 245 718	2 613 256

Ryzyko rynkowe

Wstęp

Ryzyko rynkowe jest definiowane jako możliwość negatywnego wpływu na wynik finansowy zmian rynkowych poziomów stóp procentowych, kursów walutowych, kursów akcji, indeksów giełdowych itp. Występuje zarówno w działalności handlowej jak i bankowej (produkty walutowe, produkty na stopę procentową, produkty powiązane z indeksami giełdowymi).

Grupa Santander Bank Polska S.A. narażona jest na ryzyko rynkowe wynikające z działalności na rynku pieniężnym i kapitałowym oraz usług świadczonych dla klientów. Oprócz tego Grupa podejmuje ryzyko rynkowe wynikające z aktywnego zarządzania strukturą bilansu (zarządzanie aktywami i zobowiązaniami).

Działalność i strategię związane z ryzykiem rynkowym podlegają bezpośredniemu nadzorowi przez Forum Zarządzania Ryzykiem i są realizowane w oparciu o ramy określone w zatwierdzonej przez Zarząd i Radę Nadzorczą Politykę Ryzyka rynkowego oraz Politykę ryzyka strukturalnego.

Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem

Podstawowym celem prowadzonej przez Grupę polityki zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczenie wpływu zmienności czynników rynkowych na rentowność Grupy, dążąc do zwiększenia dochodów w ramach ściśle określonych parametrów ryzyka przy jednoczesnym zachowaniu płynności Grupy oraz jej wartości rynkowej.

Przyjęte przez Grupę Santander Bank Polska S.A. polityki w zakresie ryzyka rynkowego wyznaczają szereg parametrów pomiaru i ograniczania ryzyka w postaci limitów i miar. Limity ryzyka podlegają okresowym przeglądom w celu dostosowania ich do strategii Grupy.

Ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe generowane na działalności bankowej jest zarządzane w sposób scentralizowany przez Pion Zarządzania Finansami. Pion ten jest też odpowiedzialny za pozyskiwanie finansowania, zarządzanie płynnością i dokonywanie transakcji w imieniu ALCO. Działalność ta jest kontrolowana przy pomocy miar i limitów zatwierdzanych przez Forum Zarządzania Ryzykiem, Zarząd Banku i Radę Nadzorczą.

Portfel dłużnych papierów wartościowych oraz zabezpieczających instrumentów pochodnych walutowych oraz stopy procentowej jest zarządzany przez ALCO, który podejmuje wszelkie decyzje dotyczące wartości i struktury portfela.

Ryzyko rynkowe w portfelu handlowym jest zarządzane przez Pion Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej, w ramach którego funkcjonuje Biuro Maklerskie Banku. Działalność handlowa Grupy jest ograniczona przez system miar i limitów m.in. Value at Risk, mechanizm stop loss, limity pozycji oraz limity wrażliwości. Wysokość limitów jest akceptowana przez Forum Zarządzania Ryzykiem, Zarząd Banku i Radę Nadzorczą.

W ramach Pionu Zarządzania Ryzykiem funkcjonuje Departament Ryzyka Finansowego odpowiedzialny za bieżący pomiar podejmowanego ryzyka, wdrożenie procedur kontroli, monitorowanie ryzyka i raportowanie. Departament odpowiada również za kształt polityki ryzyka rynkowego, proponowanie odpowiedniej metodologii pomiaru oraz za zapewnienie spójności procesu zarządzania ryzykiem w całej Grupie. Umieszczenie Departamentu w Pionie Zarządzania Ryzykiem zapewnia pełną niezależność procesu pomiaru i monitoringu od jednostek odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem.

Ryzyko rynkowe generowane przez instrumenty rynku kapitałowego (akcje, indeksy giełdowe) występujące w portfelu Biura Maklerskiego jest zarządzane przez Biuro Maklerskie i nadzorowane przez Forum Zarządzania Ryzykiem Santander Bank Polska.

W Banku funkcjonuje również Forum Zarządzania Ryzykiem, którego przewodniczącym jest Członek Zarządu Banku nadzorujący Pion Zarządzania Ryzykiem. Forum odpowiedzialne jest za niezależną kontrolę oraz monitoring ryzyka rynkowego powstającego zarówno w księdze bankowej jak i księdze handlowej.

Identyfikacja i pomiar ryzyka

Portfel handlowy Grupy Santander Bank Polska S.A. zawiera papiery wartościowe i instrumenty pochodne zawarte w celach handlowych przez Pion Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej. Każdego dnia są one rewaluowane do rynku i jakiegokolwiek zmiany ich wartości są natychmiast odnotowane w wyniku. Głównymi czynnikami ryzyka rynkowego w księdze handlowej są ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe oraz ryzyko cen instrumentów kapitałowych.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym Grupy jest to ryzyko niekorzystnego wpływu zmian poziomów stóp procentowych na dochody i wartość aktywów oraz zobowiązań Grupy. Głównym źródłem ryzyka stopy procentowej są transakcje zawierane w oddziałach, centrach biznesowych i korporacyjnych Banku oraz transakcje zawierane na rynku hurtowym przez Pion Zarządzania Finansami. Dodatkowo ryzyko stopy procentowej może być generowane przez transakcje zawierane przez inne jednostki np. objęcie emisji papierów komunalnych i komercyjnych, pożyczki uzyskane przez Bank poza rynkiem międzybankowym.

Grupa Santander Bank Polska S.A. wykorzystuje szereg metod pomiaru ekspozycji ryzyka rynkowego. Dla portfela bankowego są to: miary wrażliwości ekonomicznej wartości kapitału oraz wrażliwości wyniku odsetkowego netto, testy warunków skrajnych oraz wartość zagrożona (VaR), natomiast dla portfela handlowego są to: wartość zagrożona (VaR), mechanizm stop loss, miary wrażliwości (PV01) oraz testy scenariuszy skrajnych. Metodologia pomiaru ryzyka podlega procesowi niezależnej walidacji wstępnej i okresowej, której wyniki są akceptowane przez Panel Modeli i Metodologii funkcjonujący w ramach Forum Zarządzania Ryzykiem.

W Grupie Santander Bank Polska VaR w portfelu handlowym jest wyznaczany metodą historyczną, dzięki któremu ustalana jest różnica między wyceną rynkową pozycji opartą na bieżących cenach/stawkach rynkowych, a wyceną opartą o najbardziej dotkliwą zmianę stawek w historycznym okresie obserwacji. VaR jest wyznaczany oddzielnie dla ryzyka stopy procentowej, ryzyka walutowego oraz dla obu tych czynników łącznie. VaR szacowany jest również dla ryzyka ceny instrumentów kapitałowych w Biurze Maklerskim.

Mając na uwadze ograniczenia wynikające z metodologii VaR, Grupa uzupełnia metodologię poprzez pomiar wrażliwości, który wskazuje zmianę wartości pozycji przy danej zmianie cen/rentowności, pomiar Stressed VaR oraz testy warunków skrajnych.

Raportowanie ryzyka

Odpowiedzialność za raportowanie ryzyka płynności spoczywa na Pionie Zarządzania Ryzykiem, w ramach którego funkcjonuje Departament Ryzyka Finansowego.

Departament Ryzyka Finansowego codziennie kontroluje ekspozycję na ryzyko rynkowe księgi handlowej zgodnie z metodologią określoną w Polityce Ryzyka Rynkowego, weryfikuje wykorzystanie limitów ryzyka oraz raportuje wielkość ryzyka do jednostek zarządzających ryzykiem na księdze handlowej, do Grupy Santander oraz Forum Zarządzania Ryzykiem.

Raz w miesiącu, Departament Ryzyka Finansowego przekazuje także informację nt. wielkości ekspozycji na ryzyko księgi handlowej oraz wybranych miar do Forum Zarządzania Ryzykiem oraz sporządza Risk Dashboard (we współpracy z innymi jednostkami Pionu Zarządzania Ryzykiem), który zostaje przedstawiony Komitetowi Zarządzania Ryzykiem.

Wyniki pomiaru ryzyka rynkowego w portfelu bankowym są przekazywane przez Departament Ryzyka Finansowego do osób odpowiedzialnych za operacyjne zarządzanie strukturą bilansu Banku oraz do osób odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem strukturalnym w cyklu dziennym (informacje dotyczące portfela ALCO) lub miesięcznym (raportowanie luki stopy procentowej, miar wrażliwości NII i MVE, wyników testów warunków skrajnych, VaR), W/w informacje są również raportowane do wyższej kadry zarządzającej w cyklu miesięcznym (Forum Zarządzania Ryzykiem, ALCO). Wybrane kluczowe miary ryzyka stopy procentowej, w tym miary funkcjonujące w ramach apetytu na ryzyko Grupy w portfelu bankowym, są raportowane do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Informacje w zakresie zabezpieczania i ograniczania ryzyka

Bank przyjmuje konserwatywne podejście do ryzyka zarówno w zakresie wielkości zaangażowania jak i rodzaju produktów. Znaczna część działalności Obszaru Rynków Finansowych skupia się na neutralizowaniu ryzyka związanego z transakcjami zarówno na poziomie detalicznym jak i korporacyjnym. Ponadto przepływy z transakcji z klientami są zazwyczaj na nierynkowe kwoty i okresy i w związku z tym jest wymagana zdolność, aby zarządzać rozbieżnościami przez transakcje komercyjne.

Z punktu widzenia banku limity na ryzyko rynkowe są niskie i zostały ustanowione, aby zapewnić odpowiednią zdolność oraz czas na zneutralizowanie bankowych stóp procentowych i ryzyka walutowego, a jednocześnie umożliwić Obszarowi Rynków Finansowych prowadzenie niektórych otwartych pozycji portfelowych, które mogą wносить wartość dodaną do organizacji.

Większy nacisk kładziony jest na animowanie rynku (market – making) niż czystą działalność handlową na własny rachunek, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w poziomie wykorzystania limitów jak i celach budżetowych.

Połączenie transakcji Obszaru Rynków Finansowych i pozycji przekazanych przez bank wynikających z aktywności klientów na rynku transakcji walutowych i instrumentów pochodnych tworzy ogólny profil w zakresie ryzyka stóp procentowych oraz ryzyka walutowego, które podlegają zarządzaniu w ramach polityki i limitów operacyjnych. Obszar Rynków Finansowych podejmuje następnie decyzje, aby zamknąć te pozycje lub pozostawić otwarte zgodnie z podejściem rynkowym i zatwierdzonymi limitami. Otrzymany zwrot jest wypadkową zarządzania przepływami i animowania rynków. Agresywne pozycje nie są utrzymywane.

Ryzyko stóp procentowych i transakcji walutowych Obszaru Rynków Finansowych jest zarządzane poprzez księgę handlową zgodnie z Polityką ryzyka rynkowego zatwierdzoną przez Zarząd. Systemy księgowo i systemy ryzyka zapewniają przyporządkowanie każdej pozycji do odpowiedniej księgi. Odpowiednie zespoły (desks) są odpowiedzialne za konkretny rodzaj działalności związanej z ryzykiem działalności prowadzonej przez jednostkę (stóp procentowych lub walutowe).

W celu zapewnienia zbywalności pozycji w portfelu handlowym bank wprowadził kontrolę wielkości pozycji banku brutto (osobno pozycje long i short) w stosunku do całości rynku. Raport ma na celu sprawdzenie technicznych możliwości domknięcia teoretycznej otwartej pozycji w jedną stronę bez uwzględniania domknięć. Kontrola jest wykonywana w podziale na pozycję walutową i pozycję stopy procentową. Za przeprowadzenie kontroli odpowiedzialny jest Departament Ryzyka Finansowego. O wynikach kontroli informowana jest pierwsza linia obrony.

W zakresie ryzyka rynkowego w portfelu bankowym wszystkie pozycje generujące ryzyko przeszacowania są przekazywane do zarządzania przez Pion Zarządzania Finansami, który ponosi odpowiedzialność za kształtowanie struktury bilansu Banku, w tym zawieranie kontraktów na rynku międzybankowym, tak by odpowiednio zarządzać ryzykiem stopy procentowej zgodnie z zatwierdzoną strategią w ramach przydzielonych limitów.

Spółki zależne Banku także ograniczają narażenie na ryzyko stopy procentowej. W przypadku wystąpienia niedopasowania pomiędzy przeszacowaniem aktywów i zobowiązań spółka zawiera odpowiednie transakcje za pośrednictwem typowych rachunków bankowych prowadzonych w Banku bądź też dokonywane są transakcje pochodne z Bankiem, który od dnia zawarcia transakcji zarządza tym ryzykiem w ramach globalnego limitu Grupy Santander Bank Polska S.A.

Ryzyko stopy procentowej na portfelu bankowym jest zarządzane w oparciu o następujące limity:

- Limit wrażliwości wyniku odsetkowego netto (NII - wrażliwość na równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o 100 p.b.);
- Limit wrażliwości ekonomicznej wartości kapitału (MVE - wrażliwość na równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o 100 p.b.).

Wrażliwość dochodu odsetkowego(NII) oraz wartości ekonomicznej kapitału (MVE) na równoległe przesunięcie krzywych dochodowości w 2018 r. oraz w okresie porównawczym przedstawia poniższa tabela. Zaprezentowano w niej wyniki scenariuszy, w których wpływ zmian stóp procentowych na dochód odsetkowy i wartość ekonomiczną kapitału byłby negatywny.

Jednodniowy okres utrzymywania pozycji	Wrażliwość wyniku odsetkowego netto (NII)		Wrażliwość ekonomiczna kapitału (MVE)	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Maksymalny	273	238	375	377
Średni	224	211	316	267
na koniec okresu	273	238	298	347
Wartość limitu	300	310	400	380

Osobno kalkulowany jest VaR w portfelu bankowym – będący złożeniem miar EaR (Earnings-at-Risk) oraz EVE VaR (wartość zagrożona ekonomicznej wartości kapitału).

Główną metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej na księdze handlowej jest metodyka VaR, mechanizm stop loss, pomiar wrażliwości PV01 oraz testy warunków skrajnych.

Wielkość VaR jest wyznaczana dla otwartych pozycji Pionu Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej metodą symulacji historycznych. W metodzie tej bank szacuje wartość portfela dla 520 scenariuszy wygenerowanych na podstawie obserwowanych historycznie zmian parametrów rynkowych. Następnie szacowany jest VaR jako różnica pomiędzy bieżącą wyceną a wyceną ze scenariusza odpowiadającego 99百分yłowemu najgorszym wycen.

Mechanizm „stop-loss” jest wykorzystywany do zarządzania ryzykiem poniesienia strat na pozycjach objętych zasadami wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Testy warunków skrajnych uzupełniają powyższe miary o szacunek potencjalnych strat przy wystąpieniu skrajnych warunków na rynku. Bazują one na raporcie wrażliwości i scenariuszach skrajnych ruchów stawek rynkowych, wyznaczanych na bazie największych dziennych i miesięcznych zmian stóp procentowych.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka na koniec 2018 oraz w okresie porównawczym, dla 1-dniowego okresu utrzymywania pozycji:

Jednodniowy okres utrzymywania pozycji	VAR	
	31.12.2018	31.12.2017
Średni	1 702	1 559
Maksymalny	5 966	4 777
Minimalny	523	373
na koniec okresu	1 508	839
Limit	6 767	6 266

W 2018 roku nie odnotowano przekroczeń limitów VaR dla ryzyka stopy procentowej.

Ryzyko walutowe jest to niekorzystny (skutkujący stratami) wpływ zmian kursów walutowych na osiągnięte wyniki. Ryzyko jest zarządzane w oparciu o limit wielkości VaR otwartych pozycji walutowych Grupy w portfelu handlowym oraz dla Biura Maklerskiego, który zarządza otwartymi pozycjami związanymi z działalnością arbitrażową. Testy warunków skrajnych uzupełniają powyższą miarę o szacunek potencjalnych strat przy wystąpieniu skrajnych warunków na rynku. Wyliczane są one na podstawie ekspozycji walutowej i scenariuszy założonych skrajnych ruchów kursów walutowych, bazujących na największych wahaniami kursów. Dodatkowo do zarządzania ryzykiem poniesienia strat na pozycjach handlowych wykorzystywany jest mechanizm „stop-loss”.

Zgodnie z polityką, Grupa nie utrzymuje otwartych pozycji na opcjach walutowych. Transakcje zawierane z klientami są natychmiast zamykane na rynku międzybankowym, stąd Grupa ma ograniczoną ekspozycję na ryzyko rynkowe na portfelu opcji walutowych.

Otwarte pozycje walutowe w spółkach zależnych są nieistotne i nie są włączane do dziennego pomiaru ryzyka.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka na koniec grudnia 2018 i 2017 roku.

Ryzyko walutowe	VAR	
	31.12.2018	31.12.2017
Jednodniowy okres utrzymywania pozycji		
Średni	473	414
Maksymalny	1 939	1 725
Minimalny	53	50
na koniec okresu	150	175
Limit	2 820	2 611

W 2018 r. nie wystąpiły przekroczenia limitu VAR dla ryzyka walutowego

W zakresie strukturalnej ekspozycji na ryzyko walutowe w bilansie Grupy w roku 2018 odnotowano dalszy spadek udziału aktywów walutowych w bilansie banku. Wpłynął na to znaczący wzrost należności od klientów w złotych, w tym między innymi w wyniku przejścia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A., oraz dalszy stopniowy spadek należności od klientów we frankach szwajcarskich, będący skutkiem postępującego wygaszania portfela kredytów hipotecznych.

Luka finansowania w poszczególnych walutach domykana była z wykorzystaniem transakcji swap na rynku walutowym.

W poniższych tabelach przedstawiono główne pozycje walutowe Grupy - na 31.12.2018 r. oraz w okresie porównawczym.

31.12.2018	PLN	EUR	CHF	USD	Pozostałe	Razem
AKTYWA						
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	8 357 459	356 755	25 593	77 185	90 560	8 907 552
Należności od banków	477 266	1 514 273	6 225	682 633	255 817	2 936 214
Należności od klientów	106 938 091	18 778 050	10 514 721	1 212 066	17 450	137 460 378
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	36 950 810	1 468 753	-	759 538	-	39 179 101
Wybrane aktywa	152 723 626	22 117 831	10 546 539	2 731 422	363 827	188 483 245
PASYWA						
Zobowiązania wobec banków	2 573 121	231 376	6 799	17 487	4 145	2 832 928
Zobowiązania wobec klientów	126 219 287	16 906 252	417 798	4 614 750	1 458 572	149 616 659
Zobowiązania podporządkowane	1 108 574	1 535 767	-	-	-	2 644 341
Wybrane pasywa	129 900 982	18 673 395	424 597	4 632 237	1 462 717	155 093 928

31.12.2017	PLN	EUR	CHF	USD	Pozostałe	Razem
AKTYWA						
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	3 678 110	316 343	16 408	74 683	60 678	4 146 222
Należności od banków	372 076	1 293 529	2 738	312 260	155 871	2 136 474
Należności od klientów	80 699 235	15 591 398	10 769 691	644 332	135 241	107 839 897
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	27 163 287	803 777	-	448 748	-	28 415 812
Wybrane aktywa	111 912 708	18 005 047	10 788 837	1 480 023	351 790	142 538 405
PASYWA						
Zobowiązania wobec banków	1 279 330	1 452 388	4 811	37 246	9 308	2 783 083
Zobowiązania wobec klientów	90 954 915	14 979 642	357 006	4 097 331	1 092 241	111 481 135
Zobowiązania podporządkowane	-	1 488 602	-	-	-	1 488 602
Wybrane pasywa	92 234 245	17 920 632	361 817	4 134 577	1 101 549	115 752 820

Za aktywne zarządzanie ryzykiem ceny instrumentów kapitałowych notowanych na aktywnym rynku odpowiedzialne jest Biuro Maklerskie Santander Bank Polska S.A. funkcjonujące w ramach Pionu Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej. Źródłem powyższego ryzyka są transakcje własne Biura Maklerskiego zawierane na rynkach regulowanych (instrumenty rynku kasowego i kontrakty futures).

Powyższe ryzyko jest mierzone modelem wartości zagrożonej (VaR) opartym na metodzie analizy historycznej.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym w Biurze Maklerskim jest nadzorowany przez Forum Zarządzania Ryzykiem Santander Bank Polska. Forum odpowiada m.in. za przyznawanie limitu VaR dla Biura Maklerskiego oraz akceptację zmian w metodologii pomiaru ryzyka i nadzoruje proces zarządzania tym ryzykiem.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka w 2018 i 2017 roku.

Ryzyko instrumentów kapitałowych	VAR	
	31.12.2018	31.12.2017
Jednodniowy okres utrzymywania pozycji		
Średni	208	304
Maksymalny	584	694
Minimalny	5	46
na koniec okresu	106	90
Limit	3 760	3 621

W 2018 r. nie wystąpiły przekroczenia limitu VAR dla ryzyka instrumentów kapitałowych.

Ryzyko płynności

Wstęp

Ryzyko płynności jest definiowane jako ryzyko nie wywiązania się z bezwarunkowych i warunkowych zobowiązań wobec klientów i kontrahentów w wyniku niedopasowania przepływów finansowych.

Działalność i strategie związane z ryzykiem rynkowym podlegają bezpośredniemu nadzorowi przez Forum Zarządzania Ryzykiem i są realizowane w oparciu o ramy określone w zatwierdzonej przez Zarząd i Radę Nadzorczą Polityce ryzyka płynności.

Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem

Polityka ryzyka płynności Grupy Santander Bank Polska S.A. ma na celu:

- zapewnienie zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania bieżących i przyszłych zobowiązań po ekonomicznej cenie;
- zarządzanie terminowym niedopasowaniem strumieni przepływów aktywów i zobowiązań, w tym niedopasowaniem przepływów pieniężnych w ujęciu śróddziennym;
- ustalenie skali – poprzez szereg limitów wewnętrznych – podejmowanego ryzyka płynności;
- zapewnienie właściwej organizacji procesu zarządzania płynnością w całej Grupie Santander Bank Polska;
- odpowiednie przygotowanie organizacji na wypadek wystąpienia negatywnych czynników zewnętrznych i wewnętrznych;

- zapewnienie zgodności z obowiązującymi wymaganiami nadzorczymi zarówno jakościowymi, jak i ilościowymi.

Generalną zasadą przyjętą przez Grupę Santander Bank Polska S.A. w procesie zarządzania płynnością jest to, że wszystkie oczekiwane wypływy, które wystąpią w ciągu 1 miesiąca związane z lokatami, środkami bieżącymi, uruchomieniami kredytów, realizacją gwarancji, rozliczeniami do realizacji, muszą mieć co najmniej pełne pokrycie przez przewidywane wpływy lub dostępne aktywa łatwo zbywalne (HQLA – High Quality Liquid Assets), przy założeniu normalnych lub przewidywalnych warunków funkcjonowania Grupy. Zasadniczo do aktywów łatwo zbywalnych (HQLA) są zaliczane: gotówka znajdująca się w kasach Banku, nadwyżka środków na rachunku nostro w Narodowym Banku Polskim ponad wymagany poziom rezerwy obowiązkowej oraz papiery wartościowe, które mogą być sprzedane lub zastawione w ramach transakcji repo lub kredytu lombardowego w NBP. Na 31.12.2018 r. wysokość bufora aktywów łatwo zbywalnych wynosiła 37,75 mld PLN.

Polityka ta ma na celu również zapewnienie odpowiedniej struktury finansowania rosnącej skali działalności Grupy przez zachowanie na zdefiniowanym poziomie wskaźników płynności strukturalnej.

Grupa stosuje szereg dodatkowych limitów i poziomów obserwacyjnych nałożonych m.in. na:

- wskaźnik kredytów udzielonych do depozytów;
- wskaźnik finansowania strukturalnego (Structural Funding Ratio) – obrazujący relację długoterminowego finansowania do niepłynnych aktywów;
- wskaźniki uzależnienia od finansowania na rynku hurtowym - służące do oceny koncentracji finansowania walutowego pozyskiwanego z rynku hurtowego;
- poziom koncentracji finansowania depozytowego;
- nadzorcze miary płynności M3 i M4 – kalkulowane zgodnie z wymogami określonymi w Uchwale 386/208 KNF;
- wskaźniki wymagane w ramach CRD IV/CRR – LCR i NSFR;
- czas przetrwania w warunkach skrajnych;
- poziom bufora aktywów łatwo zbywalnych;
- poziom bufora aktywów możliwych do upłynnienia w horyzoncie śród-dziennym.

W procesie ustalania wewnętrznych limitów ryzyka płynności, w tym limitów wchodzących w skład deklaracji akceptowanego poziomu ryzyka, Bank uwzględnia zarówno historyczne poziomy wybranych miar płynności jak i ich przyszłe poziomy szacowane na podstawie planu finansowego. Bank kalibrując limity bierze ponadto pod uwagę wyniki testów warunków skrajnych.

Grupa Santander Bank Polska S.A. nie rzadziej niż raz w roku przeprowadza Proces Wewnętrznej Oceny Adekwatności Płynności (ILAAP), którego celem jest zapewnienie, że Grupa w skuteczny sposób kontroluje oraz zarządza ryzykiem płynności. W szczególności:

- zapewnia, że Grupa Santander Bank Polska S.A. utrzymuje wystarczającą zdolność do realizowania swoich zobowiązań w dacie ich wymagalności;
- dokonuje przeglądu kluczowych czynników ryzyka płynności oraz zapewnia, że testy warunków skrajnych odzwierciedlają te czynniki oraz że są w odpowiedni sposób kontrolowane;
- odzwierciedla zarówno proces zarządzania ryzykiem płynności jak i proces nadzoru;
- przeprowadza ocenę zdolności pozyskiwania płynności.

Wyniki ILAAP podlegają akceptacji przez Zarząd i Radę Nadzorczą stanowiąc tym samym potwierdzenie w adekwatności poziomu płynności Grupy Santander Bank Polska S.A. w zakresie poziomu aktywów płynnych, ostrożnościowego profilu finansowania oraz funkcjonujących w Grupie mechanizmów zarządzania i kontroli ryzyka płynności.

Identyfikacja i pomiar ryzyka

Odpowiedzialność za identyfikację i pomiar ryzyka płynności spoczywa na Pionie Zarządzania Ryzykiem, w ramach którego funkcjonuje Departament Ryzyka Finansowego.

Departament odpowiada za opracowanie polityk zarządzania ryzykiem płynności, wykonywanie testów warunków skrajnych oraz bieżący pomiar i raportowanie ryzyka.

Płynność jest mierzona za pomocą modyfikowanej (urealnionej) luki płynności, która jest konstruowana oddzielnie dla pozycji złotych i w walutach obcych. Raportowane przyszłe przepływy kontraktowe podlegają modyfikacji opartej na badaniach statystycznych zachowania bazy depozytowej i portfela kredytowego oraz ocenie płynności produktów / rynku - w kontekście możliwości upłynnienia papierów wartościowych Skarbu Państwa poprzez ich sprzedaż lub zastawienie

w transakcjach repo na rynku lub z wykorzystaniem instrumentów wsparcia płynności w NBP, a także możliwości rolowania finansowania pozyskiwanego z rynku hurtowego.

Bank w pomiarze ryzyka płynności analizuje ponadto skalę wpływów płynności wynikających z potencjalnej konieczności uzupełnienia depozytów zabezpieczających z tytułu wyceny transakcji na rynku instrumentów pochodnych oraz uzupełnienia zabezpieczeń w zabezpieczonych transakcjach dot. finansowania, m.in. na skutek obniżenia oceny kredytowej Banku.

Równolegle pomiar płynności dokonywany był zgodnie z obowiązującą według stanu na 31.12.2018 r. uchwałą KNF nr 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz wymaganiami określonymi w pakiecie CRDIV / CRR oraz w związanych z w/w pakietem aktach wykonawczych.

W celu bardziej precyzyjnego określenia profilu ryzyka Grupa przeprowadza testy warunków skrajnych w 6 scenariuszach:

- scenariusz bazowy, zakładający brak odnawialności finansowania z rynku hurtowego;
- kryzys idiosynkratyczny (specyficzny dla Banku);
- lokalny kryzys systemowy;
- globalny kryzys systemowy;
- scenariusz połączony (połączenie scenariuszy kryzysu idiosynkratycznego i lokalnego kryzysu systemowego);
- scenariusz dotyczący przyspieszonego wycofania depozytów w ciągu jednego miesiąca (1M).

Dla każdego z powyższych scenariuszy Bank szacuje minimalny okres w jakim pozostanie płynny (*survival horizon*). Dla wybranych scenariuszy Bank nakłada limity na czas przetrwania, które wchodzi następnie w skład apetytu na ryzyko płynności.

Dodatkowo Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności śróddziennej oraz odwrócone testy warunków skrajnych.

Raportowanie ryzyka

Odpowiedzialność za raportowanie ryzyka płynności spoczywa na Pionie Zarządzania Ryzykiem, w ramach którego funkcjonuje Departament Ryzyka Finansowego.

Wyniki pomiaru ryzyka płynności są przekazywane przez Departament Ryzyka Finansowego do osób odpowiedzialnych za operacyjne zarządzanie płynnością Banku oraz do osób odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem płynności w cyklu dziennym (informacje dotyczące płynności śróddziennej oraz dot. płynności bieżącej z uwzględnieniem miar dot. finansowania walutowego oraz LCR) a także do wyższej kadry zarządzającej w cyklu miesięcznym (pozostałe miary płynnościowe, w tym miary nadzorcze).

Informacje w zakresie zabezpieczania i ograniczania ryzyka

Odpowiedzialność za nadzorowanie procesu zarządzania ryzykiem płynności spoczywa na Komitecie ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO), który pełni też funkcję doradczą dla Zarządu. ALCO przygotowuje strategię zarządzania oraz rekomenduje Zarządowi podejmowanie odpowiednich działań w zakresie strategicznego zarządzania płynnością, w tym w zakresie strategii finansowania działalności Banku. Codzienne zarządzanie ryzykiem płynności jest delegowane do Pionu Zarządzania Finansami, w ramach którego funkcjonuje Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami odpowiedzialny za opracowanie i aktualizację odpowiednich strategii zarządzania płynnością.

W przypadku wystąpienia niespodziewanych trudności płynnościowych - spowodowanych czynnikami zewnętrznymi lub wewnętrznymi - Bank posiada opracowany i zatwierdzony przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą - plan awaryjny płynności uzupełniony testami warunków skrajnych, w którym uwzględniono scenariusze skrajne o różnorodnej charakterystyce, i który umożliwiającą adekwatną i skuteczną reakcję na nieoczekiwane zewnętrzne i wewnętrzne zaburzenia płynności poprzez:

- identyfikację symptomów wskazujących na zagrożenie dla płynności Banku – poprzez zestaw na bieżąco monitorowanych wskaźników wczesnego ostrzeżenia;
- efektywne zarządzanie płynnością / finansowaniem – z wykorzystaniem zestawu potencjalnych działań naprawczych oraz struktury zarządczej dopasowanych do charakteru sytuacji skrajnej;
- komunikację z klientami, kluczowymi kontrahentami rynkowymi, akcjonariuszami oraz organami nadzoru.

W 2018 r., podobnie jak w roku poprzednim, Grupa Santander Bank Polska S.A. koncentrowała się na zachowaniu bezpiecznej relacji kredytów do depozytów, która na koniec grudnia 2018 r. wyniosła 92% oraz kontroli kluczowych miar płynności krótko- i długookresowej. Na 31.12.2018 r. wskaźnik pokrycia wpływów netto w ujęciu skonsolidowanym wyniósł

190%, natomiast na 31.12.2017 r. - 169%. W 2018 r. oraz w okresie porównawczym wszystkie kluczowe miary nadzorcze dla Banku i Grupy były utrzymywane na wymaganym poziomie.

W poniższych tabelach przedstawiono skumulowaną lukę płynności w ujęciu jednostkowym (dla Santander Bank Polska S.A.) wg stanu na dzień 31.12.2018 r. oraz w okresie porównawczym (zaprezentowano kwoty nominalne).

31.12.2018	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesiący	od 3 do 6 miesiąca	od 6 do 12 miesiący	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat
Aktywa	22 200 320	15 328 453	4 222 219	9 431 435	9 315 557	14 916 635	36 773 241	76 206 830
Pasywa	85 429 245	25 082 447	15 064 408	13 222 262	7 189 917	1 803 168	4 203 844	32 265 440
w tym:								
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	-	8 234 700	-	-	-	-	-	-
- Zobowiązania wobec banków	150 124	163 643	103 273	277 167	132 025	45 173	61 223	57 678
- Zobowiązania wobec klientów	85 279 121	16 680 560	14 917 966	11 274 837	6 170 320	966 886	203 186	3 731
- Emisje własne	-	-	-	661 633	527 375	16 181	2 166 069	-
- Zobowiązania podporządkowane	-	-	(343)	8 267	-	-	-	2 535 530
Kontraktowa luka płynności	(63 228 926)	(9 753 994)	(10 842 188)	(3 790 827)	2 125 640	13 113 466	32 569 396	43 941 389
Skumulowana kontraktowa luka płynności	(63 228 926)	(72 982 920)	(83 825 108)	(87 615 935)	(85 490 295)	(72 376 829)	(39 807 433)	4 133 957
Instrumenty pochodne netto	-	40 305	(25 109)	(11 332)	(2 739)	(59 305)	(450 675)	(308 246)

31.12.2017	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesiący	od 3 do 6 miesiąca	od 6 do 12 miesiący	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat
Aktywa	16 285 962	5 487 477	2 737 369	7 877 137	6 474 997	11 747 539	29 354 839	52 897 949
Pasywa	18 843 600	27 882 654	16 438 439	9 538 471	7 722 235	6 373 358	10 297 600	35 766 911
w tym:								
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	-	-	-	-	-	-	-	-
- Zobowiązania wobec banków	746 740	2 101 959	410 361	73 443	15 400	-	-	-
- Zobowiązania wobec klientów	18 096 859	25 572 150	15 250 513	8 942 409	6 832 174	6 014 336	8 958 040	9 081 624
- Emisje własne	-	-	750 000	485 000	-	-	-	-
- Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-	-	-	-	1 489 428
Kontraktowa luka płynności	(2 557 638)	(22 395 177)	(13 701 070)	(1 661 334)	(1 247 239)	5 374 180	19 057 239	17 131 038
Skumulowana kontraktowa luka płynności	(2 557 638)	(24 952 815)	(38 653 886)	(40 315 219)	(41 562 458)	(36 188 277)	(17 131 038)	0
Instrumenty pochodne netto	-	(63 970)	13 782	(76 812)	(33 280)	12 856	(6 049)	(119 732)

Wskaźnik Pokrycia Wpływów Netto

W tabeli 1. zaprezentowano ujawnienie wysokości i elementów składowych wskaźnika pokrycia wpływów netto zgodnie z szablonem będącym częścią wytycznych EBA/GL/2017/01 w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wpływów netto.

Tabela 1:

Zakres konsolidacji: indywidualne

Waluta i jednostki: PLN mln

		Całkowita wartość nieważona (średnia)				Całkowita wartość ważona (średnia)			
Koniec kwartału		31.12.2018	30.09.2018	30.06.2018	31.03.2018	31.12.2018	30.09.2018	30.06.2018	31.03.2018
Liczba punktów danych użytych do obliczenia średnich		12	12	12	12	12	12	12	12
AKTYWA PŁYNNE WYSOKIEJ JAKOŚCI									
1	Aktywa płynne wysokiej jakości ogółem					30 591	27 685	26 462	24 733
WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH									
2	Depozyty detaliczne i depozyty klientów będących małymi	63 347	59 550	58 772	57 570	4 886	4 438	4 364	4 244
3	<i>Depozyty stabilne</i>	43 839	43 066	42 619	42 151	2 192	2 153	2 131	2 108
4	<i>Depozyty mniej stabilne</i>	19 508	16 484	16 153	15 419	2 694	2 285	2 233	2 136
5	Niezabezpieczone finansowanie hurtowe	27 404	23 887	22 385	21 390	12 526	11 031	10 465	10 047
	<i>Depozyty operacyjne (wszyscy kontrahenci) i depozyty w ramach sieci</i>								
6	<i>współpracy banków spółdzielczych</i>	5 646	5 379	5 341	5 223	1 409	1 343	1 333	1 304
7	<i>Depozyty nieoperacyjne (wszyscy kontrahenci)</i>	21 655	18 384	16 877	15 958	11 014	9 564	8 965	8 534
8	<i>Dług niezabezpieczony</i>	103	124	167	209	103	124	167	209
9	Zabezpieczone finansowanie hurtowe					0	0	0	0
10	Dodatkowe wymogi	20 588	20 761	21 525	22 459	3 967	3 988	4 086	4 229
	<i>Wpływy związane z ekspozycją na instrumenty pochodne i inne wymogi w zakresie zabezpieczeń</i>								
11		1 209	1 366	1 398	1 462	1 209	1 365	1 398	1 463
12	<i>Wpływy związane z utratą finansowania z tytułu produktów dłużnych</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
13	<i>Instrumenty kredytowe i instrumenty wsparcia płynności</i>	19 379	19 395	20 127	20 997	2 758	2 623	2 688	2 766
14	Inne zobowiązania umowne związane z finansowaniem	2 016	1 751	1 857	1 834	1 799	1 540	1 666	1 652
15	Inne zobowiązania warunkowe związane z finansowaniem	7 260	6 157	5 234	3 906	360	304	246	162
16	WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM					23 538	21 301	20 827	20 334
WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH									
	<i>Zabezpieczone transakcje kredytowe (np. z udzielonym przyrzeczeniem odkupu)</i>								
17		152	83	24	78	0	0	0	0
18	<i>Wpływy z w pełni obsługiwanych ekspozycji</i>	2 502	2 221	2 093	2 007	1 918	1 675	1 543	1 458
19	<i>Inne wpływy środków pieniężnych</i>	552	534	520	557	553	534	520	557
	<i>(Różnica pomiędzy sumą ważonych wpływów ogółem a sumą ważonych wpływów ogółem wynikających z transakcji w państwach trzecich, w których występują ograniczenia transferu lub transakcji denominowanych w walutach niewymienialnych)</i>					0	0	0	0
EU-19a	<i>(Nadwyżka wpływów z powiązanych wyspecjalizowanych instytucji kredytowych)</i>					0	0	0	0
EU-19b						0	0	0	0
20	WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM	3 206	2 838	2 637	2 642	2 471	2 209	2 063	2 015
EU-20a	<i>Wpływy całkowicie wyłączone</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
EU-20b	<i>Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 90%</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
EU-20c	<i>Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 75%</i>	3 206	2 838	2 637	2 642	2 471	2 209	2 063	2 015
WARTOŚĆ SKORYGOWANA OGÓŁEM									
21	ZABEZPIECZENIE PRZED UTRATĄ PŁYNNOŚCI					30 591	27 685	26 462	24 733
22	WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO OGÓŁEM					21 067	19 092	18 764	18 318
23	WSKAŹNIK POKRYCIA WYPŁYWÓW NETTO (%)					145%	145%	141%	136%

Grupa w ograniczonym stopniu finansuje swoją działalność wykorzystując instrumenty o charakterze zabezpieczonym, tym niemniej na podstawie istniejących zapisów w umowach potencjalna maksymalna kwota dodatkowego zabezpieczenia z tytułu w/w instrumentów w przypadku obniżki ratingu o jeden poziom (do BBB) wyniosłaby 556 mln PLN. Jednocześnie należy podkreślić, że w/w potencjalne zobowiązanie nie ma charakteru bezwarunkowego i jego ostateczna wysokość byłaby zależna od wyniku negocjacji pomiędzy Bankiem a jego kontrahentami w w/w transakcjach.

Ryzyko operacyjne

Grupa Santander Bank Polska przyjęła definicję ryzyka operacyjnego w brzmieniu ustalonym przez Komitet Bazylejski ds. Nadzoru Bankowego: Ryzyko operacyjne jest to możliwość straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest minimalizacja prawdopodobieństwa wystąpienia i/lub ograniczenie skutków niespodziewanych niekorzystnych zdarzeń.

Grupa Santander Bank Polska posiada zintegrowaną strukturę zarządzania ryzykiem, która zapewnia, że wszystkie ryzyka mające istotny wpływ na działalność Santander Bank Polska są identyfikowane, mierzone, monitorowane i kontrolowane. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Grupie Santander Bank Polska angażuje pracowników wszystkich szczebli w całej organizacji i zawiera szereg powiązanych elementów. Ryzyko operacyjne dotyczy wszystkich procesów biznesowych podejmowanych przez Grupę, w tym czynności realizowanych przez podmioty zewnętrzne w ramach outsourcingu oraz wykonywanych we współpracy ze stronami trzecimi.

Grupa Santander Bank Polska opracowała „Strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym”.

Powołany przez Zarząd Banku Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (ORMCo) jest komitetem zarządczym wyposażonym w kompetencje w zakresie wyznaczania standardów w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie Santander Bank Polska. Komitet ORMCo stanowi główne forum do dyskusji na temat problematyki ryzyka operacyjnego, wyznacza kierunek strategicznych działań zakresu ryzyka operacyjnego oraz ustala i monitoruje cele zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ciągłości biznesowej, bezpieczeństwa informacji, ryzyka outsourcingu i insourcingu, przeciwdziałania przestępstwom. W ramach Komitetu ORMCo powołane są -dedykowane specyficznym aspektom ryzyka operacyjnego Fora – Forum Przeciwdziałania Przestępstwom oraz Forum Ubezpieczeniowe. Wyniki tych prac przekazywane są Komitetowi Kontroli Ryzyka.

Z uwagi na rosnące w świecie znaczenie cyber zagrożeń wyodrębniony został Komitet ds. Ryzyka Cyberbezpieczeństwa. Komitet stanowi forum bezpośredniej współpracy i komunikacji wszystkich jednostek organizacyjnych zaangażowanych w procesy związane z szeroko pojętym cyberbezpieczeństwem. Komitet ten sprawuje nadzór nad realizacją strategii cyberbezpieczeństwa w Santander Bank Polska S.A.

Grupa Santander Bank Polska wykorzystuje następujące narzędzia zarządzania ryzykiem operacyjnym:

- Identyfikacja i szacowanie ryzyka operacyjnego

Podstawowym narzędziem identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego jest samoocena. W procesie samooceny ryzyka operacyjnego Grupa Santander Bank Polska identyfikuje ryzyka, na które może być narażona w trakcie realizacji swoich funkcji, szacuje je na poziomie inherentnym i rezydualnym pod kątem prawdopodobieństwa i konsekwencji wystąpienia potencjalnych zagrożeń oraz ocenia konstrukcję i funkcjonowanie środowiska kontrolnego.

Dodatkowo proces identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego wspierany jest przez inne narzędzie dedykowane specyficznym aspektom ryzyka, np. analizy scenariuszowe, analizy wpływu na biznes, analizy ryzyka w nowych inicjatywach.

- Raportowanie zdarzeń operacyjnych

Każda jednostka organizacyjna ma obowiązek informowania o zaistniałych zdarzeniach operacyjnych. Dla istotnych zdarzeń operacyjnych opracowana jest ścieżka szybkiego powiadamiania kierownictwa wyższego szczebla. Grupa utrzymuje bazę zdarzeń operacyjnych, które zidentyfikowane zostały w całej Grupie Santander Bank Polska. Zebrane dane wykorzystywane są do analizy przyczyn oraz skutków wystąpienia zdarzeń operacyjnych, definiowania wniosków na przyszłość oraz podejmowania działań naprawczych i prewencyjnych.

Grupa uczestniczy także w zewnętrznej bazie danych zdarzeń operacyjnych prowadzonej przez Związek Banków Polskich oraz korzysta różnych źródeł o zdarzeniach zewnętrznych. Analiza zdarzeń zewnętrznych umożliwia dokonywanie benchmarku oraz wyciąganie wniosków ze zdarzeń zaistniałych poza Grupą.

- Analiza wskaźników ryzyka

Podstawowym narzędziem monitoringu ryzyka operacyjnego są wskaźniki ryzyka operacyjnego. Wskaźniki te pełnią rolę sygnałów wczesnego ostrzegania przed pojawiającymi się zagrożeniami oraz wspierają proces obserwacji poziomu ryzyka występującego w Grupie. Monitoring opiera się zarówno na miernikach finansowych, jak i operacyjnych i technologicznych.

- Definiowanie działań ograniczających ryzyko

Proces zarządzania działaniami ograniczającymi ryzyko operacyjne ma na celu wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka operacyjnego. Podstawą do określenia działań ograniczających ryzyko są wyniki analiz przeprowadzonych w różnych narzędziach ryzyka operacyjnego (m.in. baza zdarzeń operacyjnych, wskaźniki ryzyka, samoocena ryzyka).

- Plany utrzymania ciągłości biznesowej (BCM)

Każda jednostka organizacyjna ma obowiązek przygotowania i aktualizowania swojego planu BCM w celu zapewnienia nieprzerwanej realizacji krytycznych procesów biznesowych na wypadek ich nieplanowego zakłócenia. Plany BCM podlegają regularnym testom, dzięki którym Grupa Santander Bank Polska pozyskuje pewność odtworzenia krytycznych procesów biznesowych na wymaganym poziomie usługi w ustalonych ramach czasowych. Grupa Santander Bank Polska dysponuje lokalizacjami zapasowymi do realizacji procesów krytycznych, gdzie w przypadku wystąpienia incydentu możliwe jest odtworzenie działalności.

- Bezpieczeństwo informacji

Zapewnienie właściwego poziomu bezpieczeństwa informacji oraz bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego jest kluczowym aspektem działalności banku.

W Santander Bank Polska S.A. funkcjonuje System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, który posiada certyfikat zgodności z normą ISO/IEC 27001:2013. Zarządzanie bezpieczeństwem informacji obejmuje nadzór nad sprawami bezpieczeństwa informacji w środowisku biznesowym Grupy Santander Bank Polska oraz ocenę konkretnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa informacji i systemów informatycznych.

- Ubezpieczenie

Grupa Santander Bank Polska zabezpiecza się przed materializacją ryzyka operacyjnego także za pomocą polis ubezpieczeń ryzyk finansowych, ubezpieczeń komunikacyjnych, ubezpieczenia mienia oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

- Okresowa sprawozdawczość dla Komitetu Zarządzania Ryzykiem i Rady Nadzorczej

Proces raportowania dot. ryzyka operacyjnego ma na celu dostarczenie aktualnej i adekwatnej informacji dla kadry zarządzającej. Sprawozdawczość dotyczy zagadnień związanych z ryzykiem operacyjnym oraz obejmuje informacje m.in. na temat zdarzeń i strat operacyjnych, wskaźników ryzyka, informacje o zdefiniowanych działaniach mających na celu ograniczanie ryzyka.

Ryzyko braku zgodności

Santander Bank Polska S.A. jako bank uniwersalny; świadczący usługi finansowe w szerokim zakresie, zarówno osobom fizycznym, jak i podmiotom gospodarczym oraz jako jednostka dominująca Grupy Kapitałowej Santander Banku Polska, której spółki świadczą szereg dodatkowych, specjalistycznych usług finansowych, a także jako istotny uczestnik polskiego systemu bankowego, narażony jest na ryzyko braku zgodności, związane przede wszystkim z następującymi obszarami:

- krajowymi i międzynarodowymi przepisami związanymi z rodzajami oferowanych produktów oraz sposobem świadczenia usług przez Bank i Grupę Kapitałową (w szczególności; ustawodawstwo związane z ochroną konsumentów i konkurencji oraz regulacje związane z rynkami kapitałowymi, finansowymi, itp.),
- kodeksami dobrych praktyk i innymi regulacjami, których przestrzeganie Grupa Kapitałowa przyjęła do stosowania, m.in. w związku z uczestnictwem w krajowych lub międzynarodowych stowarzyszeniach branżowych;
- ogólnie obowiązującymi przepisami w zakresie prawa pracy, BHP, podatków, rachunkowości, ochrony danych osobowych itp. obejmującymi wszystkie podmioty gospodarujące na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- krajowymi i międzynarodowymi (szczególnie: europejskimi) przepisami branżowymi w zakresie sprawozdawczości, norm ostrożnościowych, funkcjonowania na rynku inwestycyjno-kapitałowym, przeciwdziałania procederom prania pieniędzy finansowania terroryzmu, itp.

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko sankcji prawnych, regulacyjnych, istotnej straty finansowej lub negatywnego wpływu na reputację, jakie Bank może ponieść w wyniku nieprzebrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych. Na ryzyko braku zgodności składają się następujące kategorie ryzyka:

- ryzyko regulacyjne
- ryzyko prowadzenia działalności
- ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu
- ryzyko reputacyjne.

Bank w swej działalności przywiązuje szczególną wagę do zapewnienia zgodności realizowanego poprzez proces zarządzania i kontroli ryzyka braku zgodności, obejmujący stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie ich przestrzegania oraz raportowanie.

Funkcja kontroli realizowana jest w ramach tzw. trzech linii obrony, gdzie na pierwszą linię obrony składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej banku, na drugą linię obrony składa się weryfikacja bieżąca pionowa oraz testowanie pionowe, natomiast na trzecią linię obrony działalność komórki audytu wewnętrznego.

Zadania drugiej linii obrony, w zakresie zapewnienia zgodności, są w Banku realizowane przez Komórkę ds. Zgodności (rozumianą jako Obszar Zapewnienia Zgodności oraz Departament Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy) oraz przez inne wyznaczone jednostki organizacyjne, działające na podstawie przepisów wewnętrznych, w szczególności:

- dla zobowiązań z zakresu prawa pracy – jednostka ds. kadr,
- dla zobowiązań z zakresu prawa spółek – jednostka ds. nadzoru korporacyjnego,
- dla zobowiązań z zakresu przepisów BHP – jednostka ds. BHP,
- dla zobowiązań z zakresu wymogów rachunkowych, sprawozdawczych i podatkowych – jednostki ds. finansów, rachunkowości i podatków,
- dla zobowiązań z zakresu wymogów ostrożnościowych – jednostki ds. ryzyka.

W ramach realizacji Polityki Zapewnienia Zgodności, pracownicy Komórki ds. Zgodności posiadają odpowiedni zakres uprawnień, jako jednostki wspierające kierownictwo w efektywnym zarządzaniu ryzykiem braku zgodności i raportujące wszelkie kwestie z zakresu zapewnienia zgodności do Zarządu Banku, Komitetu Zarządzania Ryzykiem oraz do Komitetu Audytu i Zapewnienia Zgodności Rady Nadzorczej. Gremia te zapewniają realizację obowiązków regulacyjnych oraz zatwierdzają zasady kontroli wewnętrznej i ramy funkcjonowania Polityki, dbając o to, aby Komórka ds. Zgodności była niezależna od jednostek biznesowych i posiadała odpowiednie zasoby.

Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza – szczególnie poprzez Komitet Audytu i Zapewnienia Zgodności przeprowadza okresowo przegląd najistotniejszych zagadnień związanych z ryzykiem braku zgodności, identyfikowanych przez Obszar Zapewnienia Zgodności oraz Departament Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy, w szczególności poprzez:

- monitoring nowych produktów,
- monitoring testowy zgodności,
- monitoring transakcji własnych instrumentami finansowymi pracowników,
- informacje o aktywności regulatorów rynku,
- przegląd nadchodzących inicjatyw legislacyjnych,
- przegląd kwestii z zakresu przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy,
- przegląd kwestii etycznych,
- przegląd skarg klientów.

Komórka ds. Zgodności swoje zadania realizuje w szczególności poprzez:

- niezależną identyfikację, monitorowanie i ocenę ryzyka braku zgodności, na które narażona jest Grupa (ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień wprowadzania nowych produktów i usług, przeciwdziałania korzystania z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, a także ochrony informacji poufnej, konfliktów interesów i transakcji własnych pracowników na rynkach papierów wartościowych),
- przeciwdziałanie wykorzystaniu systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu,
- doradzanie i raportowanie Komitetowi Zarządzania Ryzykiem, Zarządowi Banku oraz Komitetowi Audytu i Zapewnienia Zgodności w zakresie efektywności procesów zapewniania zgodności z przepisami prawa i wymogami regulacyjnymi,

- komunikowanie polityk i procedur oraz przekazywanie wskazówek kierownictwu i pracownikom w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- koordynację kontaktów z regulatorami rynku (KNF, UOKiK, GIIF, UODO),
- koordynację procesu akceptacji nowych produktów,
- wsparcie i koordynację procesów zgodności w zakresie modelu sprzedaży produktów inwestycyjnych i Dyrektywy MiFID,
- utrwalanie zasad etycznego prowadzenia biznesu.

Poza opisaną wyżej działalnością, Komórka ds. Zapewnienia Zgodności aktywnie współpracuje z Obszarem Komunikacji Korporacyjnej i Marketingu oraz Pionem Zarządzania Ryzykiem w zakresie zarządzania ryzykiem reputacyjnym, definiowanym jako ryzyko uszczerbku na wizerunku Banku i Grupy Santander, postrzegany z perspektywy klientów Banku i Grupy, ich pracowników, akcjonariuszy oraz szerszych społeczności, wynikającego z materializacji innych rodzajów ryzyka, w tym poszczególnych kategorii ryzyka braku zgodności.

W Grupie Kapitałowej Santander Bank Polska funkcjonują także komitety specjalistyczne, wspierające procesy zarządzania ryzykiem braku zgodności w poszczególnych obszarach. Komitety grupują przedstawicieli kluczowych jednostek organizacyjnych, dysponujących niezbędną wiedzą merytoryczną i uprawnieniami w celu zapewnienia decyzyjności i wysokiej jakości głosu doradczego w toku prac komitetów. Komórka ds. Zgodności koordynuje działalność następujących komitetów:

- Generalny Komitet Zapewnienia Zgodności,
- Komitet Ryzyka Regulacyjnego i Reputacyjnego,
- Lokalny Komitet Marketingu i Monitoringu Produktów,
- Komitet ds. przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy i finansowania terroryzmu.

5. Zarządzanie kapitałem

Wprowadzenie

Polityką Grupy Santander Bank Polska S.A. jest utrzymywanie poziomu kapitału adekwatnego do rodzaju i skali prowadzonej działalności oraz do poziomu ponoszonego ryzyka.

Poziom funduszy własnych wymaganych do zapewnienia bezpiecznej działalności Banku i Grupy Santander Bank Polska S.A. oraz wymogów kapitałowych szacowanych na nieoczekiwane straty jest wyznaczany zgodnie z:

- Przepisami tzw. pakietu CRD IV/CRR, który składa się z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej CRR) oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (zwanej dalej Dyrektywa CDR IV), które weszły w życie 1.01.2014 r. decyzją Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA).
- Wymogi te uwzględniają rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie stosowania opcji narodowych oraz wyższą wagę ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach, w tym: nieruchomościach mieszkalnych, w przypadku których wysokość raty kapitałowej lub odsetkowej uzależniona jest od zmian kursu waluty lub walut innych niż waluty przychodów osiąganymi przez dłużnika, gdzie przypisuje się wagę ryzyka równą 150% oraz lokalach biurowych lub innych nieruchomościach komercyjnych, usytuowanych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, gdzie przypisuje się wagę ryzyka równą 100%.
- Ustawą z dnia 05.08.2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (zwanej dalej Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym) implementującą do polskiego prawa regulacje Dyrektywy CDR IV m.in. w zakresie utrzymywania przez banki dodatkowych buforów kapitałowych.
- Zaleceniami Komisji Nadzoru Finansowego dotyczących dodatkowego wymogu kapitałowego związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych.

Zarząd Banku odpowiada za całość procesów zarządzania kapitałem, szacowania i utrzymywania kapitału, w tym za procesy związane z oceną adekwatności kapitału w różnych warunkach ekonomicznych (łącznie z oceną wyników testów warunków skrajnych) oraz ich wpływu na poziom kapitału wewnętrznego, regulacyjnego i współczynniki kapitałowe. Rada Nadzorcza Banku sprawuje ogólny nadzór nad procesami szacowania kapitału wewnętrznego.

Zarząd Banku delegował uprawnienia do bieżącego zarządzania kapitałem do Komitetu Kapitałowego, który na bieżąco dokonuje oceny adekwatności kapitałowej Banku i Grupy Santander Bank Polska S.A. (również w warunkach skrajnych), monitoruje wielkość posiadanego oraz wymaganego kapitału, a także inicjuje działania mające wpływ na poziom funduszy własnych (np. rekomendując wysokość wypłaty dywidendy). Komitet Kapitałowy jest pierwszym organem w Banku określającym politykę kapitałową, zasady zarządzania kapitałem i zasady wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej. Wszelkie decyzje dotyczące poziomu utrzymywanego kapitału (podniesienia lub uwolnienia kapitału) są ostatecznie podejmowane zgodnie z obowiązującym prawem oraz Statutem Banku przez odpowiednie statutowe organy Banku.

Zgodnie ze strategią informacyjną Banku szczegółowe informacje na temat poziomu funduszy własnych oraz wymagań kapitałowych zamieszczone są w odrębnym raporcie dotyczącym adekwatności kapitałowej Grupy Santander Bank Polska na dzień 31.12.2018 r.

W 2018 roku Bank i Grupa Santander Bank Polska S.A. spełniały wszystkie wymogi nadzorcze w zakresie zarządzania kapitałem.

Polityka kapitałowa

Na dzień 31.12.2018r. minimalne poziomy współczynników kapitałowych, respektujące przepisy rozporządzenia CRR i Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym oraz zalecenia nadzorcze dot. domiarów w ramach filaru II, na poziomie Santander Bank Polska S.A., wynoszą:

- 11,76% dla współczynnika kapitału Tier I,
- 13,89% dla całkowitego współczynnika kapitałowego;

natomiast dla Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A. są na poziomie:

- 11,73% dla współczynnika kapitału Tier I,
- 13,85% dla całkowitego współczynnika kapitałowego.

Wyżej wymienione współczynniki kapitałowe uwzględniają:

- Minimalne współczynniki kapitałowe, zgodnie z przepisami rozporządzenia CRR, na poziomie 4,5% współczynnika kapitału podstawowego Tier I, 6,0% współczynnika kapitału Tier I i 8,0% całkowitego współczynnika kapitałowego.
- Zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego w ramach dodatkowego wymogu kapitałowego związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych.
- Zgodnie z decyzjami Komisji Nadzoru Finansowego z 15.10.2018 r. oraz 28.11.2018 r. Santander Bank Polska utrzymuje fundusze własne na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych. Na dzień 31.12.2018 bufor ten dla Santander Bank Polska S.A. został ustalony na poziomie 0,51 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego dla Santander Bank Polska S.A. Bufor składa się co najmniej w 75% z kapitału Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,38 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I dla Santander Bank Polska S.A.), oraz co najmniej w 56% z kapitału podstawowego Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,29 p.p. ponad wartość kapitału podstawowego Tier I dla Santander Bank Polska S.A.). Natomiast wartość dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie Grupy Santander Bank Polska S.A. wynosi 0,47 p.p. dla łącznego współczynnika kapitałowego, 0,35 p.p. dla współczynnika kapitału Tier I i 0,26 p.p. dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I.
- Bufor kapitałowy z tytułu zaklasyfikowania Santander Bank Polska S.A. do kategorii innej instytucji o znaczeniu systemowym.
- Dnia 4.10.2017 r. na posiedzeniu Komisji Nadzoru Finansowego Santander Bank Polska S.A. został zidentyfikowany jako inna instytucja o znaczeniu systemowym i został na niego nałożony dodatkowy bufor kapitałowy w wysokości 0,5 p.p. Grupa Santander Bank Polska S.A. utrzymuje bufor kapitałowy na tym samym poziomie.
- Bufor zabezpieczający utrzymywany zgodnie z Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym.
- Od dnia 01.01.2018 r. dla sektora bankowego w Polsce minimalne współczynniki kapitałowe zostały powiększone o bufor zabezpieczający w wysokości o 1,875 p.p. Zgodnie z dostosowaniem do CRR bufor ten osiągnie wysokość 2,5 p. p. w 2019 roku.

- Bufor ryzyka systemowego (BRS) wprowadzony rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 r., który ma zastosowanie wobec wszystkich ekspozycji znajdujących się na terenie Polski.
- Od 1.01.2018 r. obowiązuje bufor ryzyka systemowego w wysokości 300 p.p.

Od 01.01.2019 bufor zabezpieczający osiągnie wysokość 2,5 p.p. co wpłynie na minimalne poziomy współczynników, które dla Santander Bank Polska S.A. wyniosą:

- 12,38% dla współczynnika kapitału Tier I,
- 14,51% dla całkowitego współczynnika kapitałowego.

natomiast dla Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A. wyniosą:

- 12,35% dla współczynnika kapitału Tier I,
- 14,47% dla całkowitego współczynnika kapitałowego.

Kapitał regulacyjny

Wymóg kapitałowy Grupy Santander Bank Polska S.A. wyznaczany jest zgodnie z częścią trzecią Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej CRR), które stanowiło podstawę prawną na dzień sprawozdawczy tj. 31.12.2018 r.

Grupa Santander Bank Polska S.A. stosuje metodę standardową do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego. W metodzie tej łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę ekspozycji ważonych ryzykiem pomnożoną przez 8%. Wartość ekspozycji w przypadku aktywów jest równa wartości bilansowej, a w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych jest równa ekwiwalentowi bilansowemu ekspozycji. Do wyznaczania ekspozycji ważonych ryzykiem, wagi ryzyka przypisuje się wobec wszystkich ekspozycji zgodnie z przepisami CRR.

W poniższej tabeli przedstawiono kalkulację współczynnika kapitałowego dla Grupy Santander Bank Polska na dzień 31.12.2018 r. oraz w okresie porównawczym.

	31.12.2018	31.12.2017
I Wymóg kapitałowy ogółem (Ia+Ib+Ic+Id), w tym:	11 434 229	9 520 249
Ia - z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta	10 202 471	8 361 481
Ib - z tytułu ryzyka rynkowego	83 135	107 752
Ic - z tytułu ryzyka korekty wyceny kredytowej	24 918	42 400
Id - z tytułu ryzyka operacyjnego	1 123 705	1 008 616
II Ogółem kapitały i fundusze*	25 266 004	22 314 566
III Pomniejszenia	2 426 250	2 454 088
IV Kapitały i fundusze po pomniejszeniach (II-III)	22 839 754	19 860 478
V Współczynnik kapitałowy [IV/(I*12.5)]	15,98%	16,69%
VI Współczynnik Tier I	14,11%	15,28%

*Dnia 31.10.2018 r. Bank, za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 28.09.2018 r., włączył do funduszy własnych część zysku bieżącego za okres od 01.01.2018 r. do 30.06.2018 r. w kwocie 581 844 321 zł.

Kapitał wewnętrzny

Niezależnie od regulacyjnych metod pomiaru wymogów kapitałowych, Santander Bank Polska S.A. przeprowadza niezależną ocenę bieżącej oraz przyszłej adekwatności kapitałowej w ramach procesu wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej – procesu ICAAP. Celem tego procesu jest zapewnienie, że utrzymywany poziom funduszy własnych oraz ich charakter gwarantują wypłacalność oraz stabilność działalności Banku i Grupy Santander Bank Polska.

Ocena adekwatności kapitałowej jest jednym z kluczowych elementów strategii Banku, procesu ustalania akceptowalnego poziomu ryzyka jak i procesu planowania.

W procesie ICAAP Grupa wykorzystuje statystyczne modele szacowania strat dla poszczególnych rodzajów ryzyka mierzalnego np. ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego oraz dokonuje oceny jakościowej dla pozostałych istotnych rodzajów ryzyka nie objętych modelem np. ryzyka reputacji i braku zgodności.

W ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są parametry ryzyka przedstawiające prawdopodobieństwo zaniechania wykonania zobowiązań (PD - probability of default) przez klientów Santander Bank Polska S.A. oraz wielkość potencjalnych strat (LGD loss given default) wynikających z braku wykonania zobowiązań.

Grupa dokonuje wewnętrznej oceny potrzeb kapitałowych również w warunkach skrajnych, uwzględniających różne scenariusze zdarzeń makroekonomicznych.

Modele szacowania kapitału wewnętrznego podlegają corocznej ocenie i weryfikacji, których celem jest dostosowanie do skali i profilu działalności Santander Bank Polska S.A., uwzględnienie nowych kategorii ryzyka oraz oceny kierownictwa.

Przeгляд i ocena dokonywana jest w ramach funkcjonujących w Banku komitetów zarządzania ryzykiem w tym m. in. Komitetu Kapitałowego oraz Panelu Modeli i Metodologii funkcjonującego w ramach Forum Zarządzania Ryzykiem.

Zobowiązania podporządkowane

W 2016 roku Bank dokonał zmiany warunków emisji podporządkowanych obligacji imiennych z dnia 5.08.2010 r., objętych przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju. Zgodnie z nowymi warunkami emisji został między innymi, wydłużony termin zapadalności do dnia 5.08.2025 r. Decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 18.05.2017 r., Bank otrzymał zgodę na zaliczenie nowej emisji do kapitału uzupełniającego Tier II w kwocie 100 mln EUR.

W ramach realizacji strategii podwyższania kapitału uzupełniającego Tier II w dniu 2.12.2016 r. Santander Bank Polska S.A. wyemitował obligacje własne o wartości 120 mln euro, które zaliczył do ww. kapitałów na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 24.02.2017 r.

W dniu 22 maja 2017 r. Bank dokonał kolejnej emisji obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 137,1 mln EUR i otrzymał zgodę na zaliczenie jej do kapitału Tier II decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 19.10.2017 r.

W dniu 12.06.2018 r. Santander Bank Polska S.A. otrzymał zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na zakwalifikowanie obligacji podporządkowanych serii F wyemitowanych w dniu 5.04.2018 r. przez Santander Bank Polska S.A. o łącznej wartości nominalnej 1 mld zł jako instrumentów w kapitale Tier II Banku.

Szczegółowe informacje na temat zobowiązań podporządkowanych znajdują się w nocie 33.

6. Wynik z tytułu odsetek

01.01.2018-31.12.2018				
Przychody odsetkowe i o charakterze zbliżonym do odsetek z tytułu	Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Należności od klientów indywidualnych, w tym:	3 909 097	-	119 554	4 028 651
Należności z tytułu kredytów hipotecznych	1 232 081	-	-	1 232 081
Dłużnych papierów wartościowych, w tym:	-	729 199	13 695	742 894
Inwestycyjnych papierów wartościowych	-	729 199	-	729 199
Przeznaczonych do obrotu	-	-	13 695	13 695
Należności leasingowych	277 577	-	-	277 577
Należności od banków	35 830	-	-	35 830
Należności sektora budżetowego	9 794	-	-	9 794
Należności z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	72 952	-	-	72 952
Odsetki od IRS - zabezpieczających	201 118	-	-	201 118
Razem	6 345 132	733 378	135 286	7 213 796

01.01.2018-31.12.2018				
Koszty odsetkowe z tytułu	Koszty odsetkowe od zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	Koszty odsetkowe od zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Koszty o charakterze zbliżonym do odsetek od zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Depozytów podmiotów gospodarczych	(406 149)	-	-	(406 149)
Zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(81 680)	-	-	(81 680)
Depozytów sektora budżetowego	(55 101)	-	-	(55 101)
Depozytów banków	(53 356)	-	-	(53 356)
Zobowiązań podporządkowanych i emisji papierów wartościowych	(246 480)	-	-	(246 480)
Razem	(1 471 391)	-	-	(1 471 391)
Wynik z tytułu odsetek	4 873 741	733 378	135 286	5 742 405

Na dzień 31.12.2018 r. przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie zawierają odsetki od kredytów z utratą wartości w kwocie 254 504 tys. zł (na 31.12.2017 r. – 250 588 tys. zł).

	01.01.2017-
	31.12.2017
Przychody odsetkowe z tytułu	
Należności od podmiotów gospodarczych	1 676 521
Należności od klientów indywidualnych, w tym:	3 602 440
<i>Należności z tytułu kredytów hipotecznych</i>	1 066 596
Dłużnych papierów wartościowych, w tym:	660 999
<i>w portfelu inwestycyjnym dostępnym do sprzedaży</i>	627 398
<i>w portfelu handlowym</i>	33 601
Należności leasingowych	260 542
Należności od banków	64 225
Należności sektora budżetowego	6 376
Należności z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	27 342
Odsetki od IRS -zabezpieczających	230 862
Razem	6 529 307
	01.01.2017-
	31.12.2017
Koszty odsetkowe z tytułu	
Depozytów klientów indywidualnych	(558 060)
Depozytów podmiotów gospodarczych	(342 180)
Zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(54 367)
Depozytów sektora budżetowego	(54 061)
Depozytów banków	(46 645)
Zobowiązań podporządkowanych i emisji papierów wartościowych	(197 097)
Razem	(1 252 410)
Wynik z tytułu odsetek	5 276 897

7. Wynik z tytułu prowizji

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przychody prowizyjne		
Obszar eBiznes & Płatności	574 695	576 995
Obsługa rachunków i obrót pieniężny	323 257	338 306
Prowizje i opłaty za zarządzanie aktywami	310 378	306 474
Prowizje walutowe	395 983	346 056
Prowizje od kredytów	367 178	316 125
Prowizje ubezpieczeniowe	190 912	213 572
Prowizje z działalności maklerskiej	68 451	88 129
Karty kredytowe	174 262	169 548
Gwarancje i poręczenia	70 522	60 303
Prowizje od umów leasingowych	19 917	16 228
Organizowanie emisji	8 524	14 502
Opłaty dystrybucyjne	4 791	9 730
Pozostałe prowizje	17 702	20 241
Razem	2 526 572	2 476 209
	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Koszty prowizyjne		
Obszar eBiznes & Płatności	(188 264)	(204 303)
Opłaty dystrybucyjne	(17 808)	(21 578)
Prowizje z działalności maklerskiej	(9 594)	(11 175)
Karty kredytowe	(38 575)	(33 262)
Prowizje za pośrednictwo w udzielaniu kredytów	(113 486)	(98 335)
Prowizje ubezpieczeniowe	(8 469)	(14 771)
Prowizje od umów leasingowych	(27 322)	(27 184)
Prowizje, opłaty i inne koszty związane z zarządzaniem aktywami	(6 968)	(6 607)
Pozostałe	(58 284)	(45 868)
Razem	(468 770)	(463 083)
Wynik z tytułu prowizji	2 057 802	2 013 126

Powyższe zestawienie obejmuje przychody prowizyjne z tytułu kredytów, kart kredytowych, gwarancji i poręczeń oraz od umów leasingowych w kwocie 631 879 tys. zł (562 204 tys. zł na 31.12.2017 r.) i koszty prowizyjne związane z kartami kredytowymi, od umów leasingowych oraz za pośrednictwo w udzielaniu kredytów w kwocie (152 061) tys. zł ((158 781) tys. zł na 31.12.2017 r.) (inne niż objęte kalkulacją efektywnej stopy procentowej), które odnoszą się do aktywów i zobowiązań finansowych nie wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Szczegółowe informacje dotyczące zmiany danych porównawczych znajdują się w nocie 2.4.

8. Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przychody z tytułu dywidend od kapitałowych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	76 270
Przychody z tytułu dywidend od kapitałowych inwestycyjnych aktywów finansowych	98 989	-
Przychody z tytułu dywidend od kapitałowych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 127	546
Razem	100 116	76 816

9. Wynik handlowy i rewaluacja

Wynik handlowy i rewaluacja	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Pochodne instrumenty finansowe oraz walutowe operacje międzybankowe	150 153	196 713
Wynik na operacjach kapitałowymi instrumentami finansowymi	-	4 265
Wynik na operacjach dłużnymi instrumentami finansowymi	-	(6 004)
Wynik na operacjach kapitałowymi inwestycyjnymi aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy	(3 674)	-
Wynik na operacjach dłużnymi inwestycyjnymi aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy	22 431	-
Zmiana wartości godziwej należności kredytowych obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(24 371)	-
Razem	144 539	194 974

W pozycji wynik handlowy i rewaluacja zawarta jest zmiana wyceny instrumentów pochodnych w kwocie (1 776) tys. zł za 2018 r. oraz (10 287) tys. zł za 2017 r.

Powyższe kwoty zawierają w sobie korekty z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (CVA, DVA), które w latach 2018 i 2017 wynosiły odpowiednio (742) tys. zł i (11 572) tys. zł.

10. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Wynik na sprzedaży instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży	-	26 464
Wynik na sprzedaży instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży	-	20 824
Utrata wartości	-	(461)
Wynik na sprzedaży dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	28 327	-
Wynik na sprzedaży dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(24)	-
Zmiana wartości godziwej dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	12 343	-
Razem wynik na instrumentach finansowych	40 646	46 827
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	(16 562)	23 760
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych	13 396	(23 085)
Razem wynik na instrumentach zabezpieczających i zabezpieczanych	(3 166)	675
Razem	37 480	47 502

11. Pozostałe przychody operacyjne

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Pozostałe przychody operacyjne		
Przychody z tytułu sprzedaży usług	34 735	20 535
Zwroty opłat BFG	-	433
Rozwiązania rezerw na zobowiązania sporne oraz inne aktywa	63 471	43 297
Rozliczenie umów leasingowych	2 920	3 266
Przychody z tytułu odzyskanych należności (przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych)	6 477	5 641
Wynik z tytułu sprzedaży lub likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia	51 374	11 543
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	2 409	1 039
Pozostałe przychody dotyczące spraw spornych	-	24 238
Pozostałe	52 456	40 595
Razem	213 842	150 587

12. Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych

Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.					
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Odpis na należności od banków	(66)	-	-	-	(66)
Odpis na należności od klientów	(125 484)	4 984	(1 029 942)	60 670	(1 089 772)
Przychód z tytułu należności odzyskanych	-	-	11 889	-	11 889
Odpis na kredytowe zobowiązania pozabilansowe	(5 024)	4 485	(6 580)	-	(7 119)
Razem	(130 575)	9 469	(1 024 633)	60 670	(1 085 068)

	01.01.2017- 31.12.2017
Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	
Odpis na poniesione zidentyfikowane straty	(668 164)
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty (IBNR)	(65 420)
Przychód z tytułu należności odzyskanych	43 534
Odpis na kredytowe zobowiązania pozabilansowe	(423)
Razem	(690 473)

13. Koszty pracownicze

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Koszty pracownicze		
Wynagrodzenia i premie	(1 404 842)	(1 293 085)
Narzuty na wynagrodzenia	(233 376)	(216 933)
Koszty świadczeń socjalnych	(40 485)	(39 705)
Koszty szkoleń	(20 870)	(18 730)
Rezerwa na odprawy emerytalne i niewykorzystane urlopy oraz inne świadczenia pracownicze	29 131	5 836
Razem	(1 670 442)	(1 562 617)

14. Koszty działania

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Koszty działania		
Koszty utrzymania i wynajmu budynków	(346 205)	(348 290)
Marketing i reprezentacja	(189 318)	(133 906)
Eksploatacja systemów informacyjnych	(244 436)	(213 047)
Koszty ponoszone na rzecz BFG, KNF i KDPW	(219 816)	(224 168)
Opłaty pocztowe i telekomunikacyjne	(64 696)	(52 911)
Koszty konsultacji i doradztwa	(89 673)	(65 574)
Samochody i usługi transportowe oraz transport wartości	(71 463)	(67 356)
Koszty pozostałych usług obcych	(153 005)	(104 616)
Materiały eksploatacyjne, druki, czekki, karty	(32 709)	(27 280)
Pozostałe podatki i opłaty	(37 277)	(33 587)
Transmisja danych	(10 449)	(12 458)
Rozliczenia KIR, SWIFT	(31 037)	(28 480)
Koszty zabezpieczenia	(27 356)	(25 286)
Koszty remontów maszyn	(24 175)	(14 137)
Pozostałe	(30 701)	(25 719)
Razem	(1 572 316)	(1 376 815)

15. Pozostałe koszty operacyjne

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Pozostałe koszty operacyjne		
Zawiązania rezerw na zobowiązania sporne i inne aktywa	(125 313)	(59 540)
Odписы z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(13 054)	(8 397)
Koszty zakupu usług	(14 797)	(8 177)
Składki na rzecz organizacji o charakterze dobrowolnym	(983)	(992)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(1 864)	(3 091)
Przekazane darowizny	(4 735)	(4 876)
Pozostałe	(31 995)	(28 976)
Razem	(192 741)	(114 049)

16. Obciążenie z tytułu podatku dochodowego

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego		
Część bieżąca odnoszona do wyniku finansowego	(1 004 156)	(801 991)
Część odroczone	274 734	(14 885)
Korekta lat ubiegłych	2 283	169
Ogółem obciążenie wyniku brutto	(727 139)	(816 707)

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Uzgodnienie obciążenia wyniku finansowego przed opodatkowaniem		
Zysk przed opodatkowaniem	3 426 152	3 335 221
Stawka podatku	19%	19%
Obciążenie podatkowe od zysku przed opodatkowaniem	(650 969)	(633 692)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodu	(37 522)	(20 954)
Opłaty na rzecz BFG	(38 534)	(40 082)
Podatek od instytucji finansowych	(88 603)	(80 524)
Zysk z tytułu nabycia wydzielonej części przedsiębiorstwa	69 305	-
Sprzedaż wierzytelności	(6 108)	(52 237)
Przychody niepodatkowe (dywidendy)	18 851	14 423
Koszty rezerw kredytowych niestanowiących kosztów uzyskania przychodu	(17 847)	(10 970)
Korekta podatku roku ubiegłego	2 283	169
Efekt podatkowy korekt konsolidacyjnych	22 440	5 045
Pozostałe	(435)	2 115
Ogółem obciążenie wyniku brutto	(727 139)	(816 707)

	31.12.2018	31.12.2017
Podatek odroczony ujęty w innych całkowitych dochodach		
Związany z instrumentami kapitałowymi dostępnymi do sprzedaży	-	(130 767)
Związany z dłużnymi instrumentami dostępnymi do sprzedaży	-	(57 957)
Związany z wyceną inwestycyjnych dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(130 592)	-
Związany z wyceną inwestycyjnych kapitałowych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(121 892)	-
Związany z rachunkowością zabezpieczeń przepływów pieniężnych	14 810	20 508
Związany z wyceną programów określonych świadczeń	(2 536)	(125)
Razem	(240 210)	(168 341)

17. Zysk na akcję

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Zysk na akcję		
Zysk za okres przypadający na akcje zwykłe	2 365 222	2 213 054
Średnioważona liczba akcji zwykłych	99 725 949	99 275 197
Podstawowy zysk na akcję (zł)	23,72	22,29
Zysk za okres przypadający na akcje zwykłe	2 365 222	2 213 054
Średnioważona liczba akcji zwykłych	99 725 949	99 275 197
Średnioważona liczba potencjalnych akcji zwykłych	171 095	75 412
Rozwodniony zysk na akcję (zł)	23,68	22,28

Średnioważona liczba akcji zwykłych zawiera instrumenty rozładniające w postaci kapitału akcyjnego przedstawionego w nocie 38 oraz programu motywacyjnego ujętego w nocie 53.

18. Gotówka i operacje z bankami centralnymi

Gotówka i operacje z bankami centralnymi	31.12.2018	31.12.2017
Gotówka	2 452 636	2 270 698
Rachunki bieżące w bankach centralnych	6 454 916	1 857 824
Lokaty	-	17 700
Razem	8 907 552	4 146 222

Santander Bank Polska S.A. i Santander Consumer Bank S.A. utrzymują na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim rezerwę obowiązkową naliczoną na podstawie wartości miesięcznego średniego stanu depozytów otrzymanych przez Banki i stopy rezerwy obowiązkowej, która we wszystkich ww. okresach wynosiła 3,5%.

Zgodnie z określonymi przepisami kwota naliczonej rezerwy pomniejszona jest o równowartość 500 tys. EUR.

19. Należności od banków

Należności od banków	31.12.2018	31.12.2017
Lokaty i kredyty	1 159 923	850 541
Rachunki bieżące	1 776 358	1 285 933
Należności brutto	2 936 281	2 136 474
Odpis na oczekiwane straty kredytowe	(67)	-
Razem	2 936 214	2 136 474

Wartość godziwą „Należności od banków” przedstawia nota 44.

Należności od Banków	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto					
Saldo według stanu na początek okresu	2 136 474	-	-	-	2 136 474
Zmiany wynikające z transferów	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 1	(12 373)	-	-	-	(12 373)
Transfer do Koszyka 2	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 3	-	-	-	-	-
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	4 365 645	-	-	-	4 365 645
Zmiany w ekspozycji istniejącego portfela	(57)	-	-	-	(57)
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	(3 579 952)	-	-	-	(3 579 952)
Spisania	-	-	-	-	-
Inne, w tym różnice kursowe	26 544	-	-	-	26 544
Stan na koniec okresu	2 936 281	-	-	-	2 936 281

20. Aktywa, zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	31.12.2018		31.12.2017	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Pochodne instrumenty finansowe o charakterze handlowym	1 081 227	1 058 024	1 226 551	1 237 704
Transakcje stopy procentowej	553 999	545 393	307 344	275 046
Forward	65	6 640	-	68
Opcje	13 898	13 911	13 211	13 226
Swap stopy procentowej (IRS)	536 638	523 642	291 615	260 187
Kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	3 398	1 200	2 518	1 565
Transakcje związane z kapitałowymi papierami wartościowymi	3 279	3 279	6 053	6 053
Opcje	3 279	3 279	6 053	6 053
Transakcje walutowe	523 949	509 352	913 154	956 605
Swap walutowo-procentowy (CIRS)	192 484	201 758	282 186	253 890
Forward	40 065	61 233	41 175	160 814
Swap walutowy (FX Swap)	192 760	147 938	493 265	444 919
Spot	585	375	1 360	1 832
Opcje	98 055	98 048	95 168	95 150
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe	8 688 624	-	2 189 557	-
Dłużne papiery wartościowe	8 671 723	-	2 174 096	-
Papiery wartościowe Skarbu Państwa:	8 667 540	-	2 170 048	-
- obligacje	8 667 540	-	2 170 048	-
Komercyjne papiery wartościowe:	4 183	-	4 048	-
- obligacje	4 183	-	4 048	-
Kapitałowe papiery wartościowe:	16 901	-	15 461	-
- notowane	16 901	-	15 461	-
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży	-	175 689	-	-
Razem aktywa/zobowiązania finansowe	9 769 851	1 233 713	3 416 108	1 237 704

W pozycji aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu - pochodne instrumenty finansowe o charakterze handlowym zawarta jest zmiana wyceny z tytułu ryzyka kontrahenta w kwocie (946) tys. zł na 31.12.2018 r. oraz 190 tys. zł na 31.12.2017 r.

Przychody odsetkowe z instrumentów dłużnych oraz innych instrumentów o stałej stopie dochodu są ujmowane w pozycji przychodów z tytułu odsetek.

Zyski i straty powstające z tytułu zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu są ujmowane w wyniku handlowym i rewaluacji rachunku zysków i strat.

Wszystkie aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zostały zakwalifikowane do tej kategorii w związku z handlowym charakterem zawieranych transakcji. Na dzień sprawozdawczy 31.12.2018 r. oraz w okresie porównawczym przy początkowym ujęciu nie wystąpiły przypadki desygnacji do wyżej wymienionej kategorii aktywów finansowych.

Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Zgodnie z wymogami MSSF 7, poniższe informacje dotyczą tylko aktywów i zobowiązań finansowych wynikających z transakcji terminowych i pochodnych, zawieranych na podstawie umów ramowych typu ISDA Master Agreement oraz innych umów ramowych przewidujących w sytuacji wystąpienia określonego przypadku naruszenia możliwość rozwiązania transakcji i rozliczenia z kontrahentem na podstawie skompensowanej kwoty wzajemnych należności i zobowiązań.

Grupa nie ma prawa do dokonania kompensaty aktywów i zobowiązań finansowych w sprawozdaniu finansowym. W poniższej tabeli zaprezentowano kwoty wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych (zarówno zaklasyfikowanych do portfela przeznaczone do obrotu, jak i desygnowanych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń) oraz zabezpieczeń pieniężnych objętych umowami ramowymi umożliwiającymi kompensowanie w określonych okolicznościach. Odrębnie zaprezentowano maksymalne kwoty kompensat.

Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych	31.12.2018		31.12.2017	
	Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Wycena instrumentów pochodnych	1 154 438	1 970 506	1 444 612	1 816 502
Wartość przyjętych/złożonych zabezpieczeń	(159 619)	(1 293 617)	(378 412)	(532 439)
Maksymalna kwota ewentualnej kompensaty	(324 673)	(324 673)	(387 764)	(387 764)
Aktywa i zobowiązania niepodlegające kompensacie	670 146	352 216	678 436	896 299

Poniższa tabela przedstawia nominały instrumentów pochodnych:

Nominały instrumentów pochodnych	31.12.2018	31.12.2017
1. Transakcje pochodne –terminowe (zabezpieczające)	23 562 563	25 301 383
a) Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	2 131 000	2 404 709
b) Swap stopy procentowej zabezpieczający przepływy pieniężne kupiony (IRS)	1 575 000	1 575 000
c) Swap stopy procentowej zabezpieczający przepływy pieniężne kupiony (CIRS)	9 593 153	10 430 903
d) Swap stopy procentowej zabezpieczający przepływy pieniężne-sprzedany (CIRS)	10 194 876	10 542 739
e) FX Swap zabezpieczający przepływy pieniężne kupiony (FX)	34 185	176 806
f) FX Swap zabezpieczający przepływy pieniężne sprzedany (FX)	34 349	171 226
2. Transakcje pochodne-terminowe (handlowe)	405 539 573	282 611 381
a) Transakcje stopy procentowej	259 675 302	168 569 058
Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	228 126 591	156 870 056
Kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	21 444 400	3 260 000
Opcje na stopę procentową	7 097 193	8 370 402
Forward kupiony	84 100	-
Forward sprzedany	2 923 018	68 600
b) Transakcje walutowe	145 864 271	114 042 323
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty zakupione	37 836 903	29 815 344
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty sprzedane	37 779 343	29 745 471
Forward kupiony	10 183 310	8 226 882
Forward sprzedany	10 233 343	8 393 420
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty zakupione	13 482 264	10 743 244
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty sprzedane	13 497 872	10 720 212
Opcje walutowe kupione CALL	5 622 329	4 036 440
Opcje walutowe kupione PUT	5 803 289	4 162 435
Opcje walutowe sprzedane CALL	5 622 329	4 036 440
Opcje walutowe sprzedane PUT	5 803 289	4 162 435
3. Bieżące operacje walutowe	1 600 252	2 894 072
Spot - zakupiony	800 242	1 446 853
Spot - sprzedany	800 010	1 447 219
4. Transakcje związane z kapitałowymi instrumentami finansowymi	555 792	817 734
Instrumenty pochodne - zakupione	270 165	401 987
Instrumenty pochodne - sprzedane	285 627	415 747
Razem	431 258 180	311 624 570

Nominały instrumentów pochodnych dla transakcji jednowalutowych (IRS, FRA, opcje nie będące opcjami walutowymi) zostały zaprezentowane wyłącznie jako kwoty nabyte.

21. Pochodne instrumenty zabezpieczające

Pochodne instrumenty zabezpieczające	31.12.2018		31.12.2017	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	312	129 205	2 283	115 496
Instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy	72 909	783 277	215 778	463 302
Ogółem zabezpieczające instrumenty finansowe	73 221	912 482	218 061	578 798

Na dzień 31.12.2018 r. w pozycji pochodne instrumenty zabezpieczające – instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne zawarta jest korekta wyceny dnia pierwszego dla transakcji start forward CIRS w kwocie (8 562) tys. zł oraz (9 613) tys. zł. na 31.12.2017 r.

22. Należności od klientów

Należności od klientów	31.12.2018			31.12.2017
	Wycena w zamortyzowanym koszcie	Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Wycena w wartości godziwej przez wynik finansowy	
Należności od podmiotów gospodarczych	58 129 890	366 751	106 344	47 776 973
Należności od klientów indywidualnych, w tym:	73 352 431	-	1 343 986	57 822 414
<i>Należności z tytułu kredytów na nieruchomości</i>	49 210 998	-	-	37 293 296
Należności z tytułu leasingu finansowego	8 204 296	-	-	6 848 960
Należności od podmiotów sektora publicznego	325 773	-	-	228 201
Pozostałe należności	15 229	-	-	9 479
Należności brutto	140 027 619	366 751	1 450 330	112 686 027
Odpis na oczekiwane straty kredytowe *	(4 384 322)	-	-	(4 846 130)
Razem**	135 643 297	366 751	1 450 330	107 839 897

* Odpis dotyczący należności od klientów wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej kredytów.

** Według stanu na 31.12.2018 r. dłużne papiery wartościowe wykazywane jako kredyty i należności wynosiły 1 248 750 tys. zł, 31.12.2017 r. - 1 279 563 tys. zł

Na dzień 31.12.2018r. korekta wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka kredytów objętych rachunkowością zabezpieczeń wynosiła (1 336) tys. zł.

Wartość bilansowa brutto składnika aktywów finansowych stanowi zamortyzowany koszt tego składnika, przed korektą o wszelkie odpisy na oczekiwane straty kredytowe bez uwzględnienia wartości odsetek karnych naliczonych od wartości kapitału przeterminowanego. Ujęcie pełnej wartości odsetek karnych naliczonych od wartości kapitału przeterminowanego skutkowałby zwiększeniem wartości bilansowej brutto należności od klientów i jednoczesnym zwiększeniem odpisów na oczekiwane straty kredytowe o kwotę 1 406 129 tys. zł.

Szczegóły należności z tytułu leasingu finansowego przedstawia nota 47. Wartość godziwą „Należności od klientów” przedstawia nota 44.

Należności od klientów

Wartość bilansowa brutto	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo według stanu początek okresu	99 860 952	6 408 128	6 079 284	337 664	112 686 028
Zmiany wynikające z transferów					
Transfer do Koszyka 1	2 637 083	(2 588 526)	(48 557)	-	-
Transfer do Koszyka 2	(4 231 245)	4 324 724	(93 479)	-	-
Transfer do Koszyka 3	(1 172 116)	(801 465)	1 973 581	-	-
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	51 578 940	-	-	422 909	52 001 849
Zmiany w ekspozycji istniejącego portfela	(6 585 939)	(764 242)	(85 764)	(23 101)	(7 459 046)
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne	(13 153 943)	(523 462)	(623 667)	(231 773)	(14 532 845)
Spisania	-	-	(903 234)	-	(903 234)
Inne, w tym różnice kursowe	(1 070 429)	(359 065)	(594 502)	258 863	(1 765 133)
Stan na koniec okresu	127 863 303	5 696 092	5 703 662	764 562	140 027 619

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo odpisów na początek okresu	(444 870)	(531 570)	(3 085 299)	(4 061 739)
Zmiany wynikające z transferów				
Transfer do Koszyka 1	(10 623)	108 205	16 011	113 593
Transfer do Koszyka 2	171 698	(316 334)	55 022	(89 614)
Transfer do Koszyka 3	156 838	129 473	(961 171)	(674 860)
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	(786 921)	(11 850)	(4 999)	(803 770)
Zmiany w ryzyku kredytowym istniejącego portfela	65 310	58 826	(424 092)	(299 956)
Zmiany modeli i parametrów ryzyka	22 481	5 338	21 995	49 814
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	126 598	30 190	380 207	536 995
Spisania	-	-	898 166	898 166
Inne, w tym różnice kursowe	134 850	(2 553)	(132 134)	163
Stan na koniec okresu	(564 639)	(530 275)	(3 236 294)	(4 331 208)

Zmiana stanu odpisów na straty kredytowe dla należności klasyfikowanych jako POCI

01.01.2018-
31.12.2018

Saldo odpisów na początek okresu	-
Odpisy/rozwiązania bieżącego okresu	(53 364)
Spisanie należności w ciężar rezerw/sprzedaż	-
Transfer	-
Różnice kursowe	250
Stan na koniec okresu	(53 114)

Należności od podmiotów gospodarczych

Wartość bilansowa brutto	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo według stanu początek okresu	41 034 334	3 345 069	3 291 090	106 480	47 776 973
Zmiany wynikające z transferów					
Transfer do Koszyka 1	1 754 211	(1 750 652)	(3 559)	-	-
Transfer do Koszyka 2	(2 096 111)	2 116 025	(19 914)	-	-
Transfer do Koszyka 3	(509 742)	(343 360)	853 102	-	-
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	19 873 844	-	-	328 863	20 202 707
Zmiany w ekspozycji istniejącego portfela	(1 144 887)	(378 963)	(69 322)	(10 548)	(1 603 720)
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	(7 098 510)	(430 474)	(67 032)	(151 666)	(7 747 682)
Spisania	-	-	(358 866)	-	(358 866)
Inne, w tym różnice kursowe	131 253	(149 810)	(257 588)	136 623	(139 522)
Stan na koniec okresu	51 944 392	2 407 835	3 367 911	409 752	58 129 890

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od podmiotów gospodarczych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo odpisów na początek okresu	(184 099)	(210 061)	(1 556 984)	(1 951 144)
Zmiany wynikające z transferów				
Transfer do Koszyka 1	(4 431)	46 920	2 008	44 497
Transfer do Koszyka 2	51 192	(95 085)	13 001	(30 892)
Transfer do Koszyka 3	41 077	38 913	(325 380)	(245 390)
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	(207 693)	(4 181)	(1 617)	(213 491)
Zmiany w ryzyku kredytowym istniejącego portfela	20 941	29 573	(59 661)	(9 147)
Zmiany modeli i parametrów ryzyka	20 168	(3 582)	1 552	18 138
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	31 252	23 003	21 521	75 776
Spisania	-	-	359 547	359 547
Inne, w tym różnice kursowe	(15 217)	(3 869)	(55 309)	(74 395)
Stan na koniec okresu	(246 810)	(178 369)	(1 601 322)	(2 026 501)

Należności od klientów indywidualnych

Wartość bilansowa brutto	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo według stanu początek okresu	52 169 331	2 775 546	2 657 088	220 449	57 822 414
Zmiany wynikające z transferów					
Transfer do Koszyka 1	775 273	(732 403)	(42 870)	-	-
Transfer do Koszyka 2	(1 660 281)	1 732 152	(71 871)	-	-
Transfer do Koszyka 3	(628 181)	(428 588)	1 056 769	-	-
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	27 986 147	-	-	93 613	28 079 760
Zmiany w ekspozycji istniejącego portfela	(3 855 806)	(281 847)	6 398	(12 278)	(4 143 533)
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	(5 562 685)	(76 313)	(543 754)	(78 808)	(6 261 560)
Spisania	-	-	(537 883)	-	(537 883)
Inne, w tym różnice kursowe	(1 187 403)	(204 759)	(341 562)	126 957	(1 606 767)
Stan na koniec okresu	68 036 395	2 783 788	2 182 315	349 933	73 352 431

**Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty
kredytowe dla należności od klientów indywidualnych
wycenianych w zamortyzowanym koszcie w okresie od
01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.**

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo odpisów na początek okresu	(252 556)	(311 580)	(1 445 601)	(2 009 737)
Zmiany wynikające z transferów	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 1	(6 745)	60 278	13 839	67 372
Transfer do Koszyka 2	119 647	(215 861)	41 067	(55 147)
Transfer do Koszyka 3	116 161	90 375	(620 544)	(414 008)
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	(570 781)	-	(170)	(570 951)
Zmiany w ryzyku kredytowym istniejącego portfela	45 670	26 491	(353 705)	(281 544)
Zmiany modeli i parametrów ryzyka	2 432	9 499	14 827	26 758
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	94 758	6 931	352 703	454 392
Spisania	-	-	532 135	532 135
Inne, w tym różnice kursowe	150 231	1 086	(76 863)	74 454
Stan na koniec okresu	(301 183)	(332 781)	(1 542 312)	(2 176 276)

Należności z tytułu leasingu finansowego

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto					
Saldo według stanu początek okresu	6 419 606	287 513	131 106	10 735	6 848 960
Zmiany wynikające z transferów					
Transfer do Koszyka 1	107 597	(105 470)	(2 127)	-	-
Transfer do Koszyka 2	(474 852)	476 547	(1 695)	-	-
Transfer do Koszyka 3	(34 194)	(29 516)	63 710	-	-
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	3 615 627	-	-	432	3 616 059
Zmiany w ekspozycji istniejącego portfela	(1 585 246)	(103 432)	(22 839)	(275)	(1 711 792)
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	(492 749)	(16 675)	(12 881)	(1 298)	(523 603)
Spisania	-	-	(6 485)	-	(6 485)
Inne, w tym różnice kursowe	(14 278)	(4 496)	4 648	(4 717)	(18 843)
Stan na koniec okresu	7 541 511	504 471	153 437	4 877	8 204 296

**Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty
kredytowe dla należności z tytułu leasingu
wycenianych w zamortyzowanym koszcie w okresie od
01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.**

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo odpisów na początek okresu	(8 215)	(9 929)	(82 713)	(100 857)
Zmiany wynikające z transferów				
Transfer do Koszyka 1	554	1 007	165	1 726
Transfer do Koszyka 2	859	(5 388)	954	(3 575)
Transfer do Koszyka 3	(400)	186	(15 248)	(15 462)
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	(8 447)	(7 669)	(3 212)	(19 328)
Zmiany w ryzyku kredytowym istniejącego portfela	(1 301)	2 762	(10 726)	(9 265)
Zmiany modeli i parametrów ryzyka	(120)	(579)	5 615	4 916
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	587	255	5 983	6 825
Spisania	-	-	6 484	6 484
Inne, w tym różnice kursowe	(165)	229	38	102
Stan na koniec okresu	(16 648)	(19 126)	(92 660)	(128 434)

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności od klientów

31.12.2017

Utrata wartości oceniana indywidualnie i portfelowo

Stan na początek okresu	(4 187 798)
Odpisy/rozwiązania bieżącego okresu	(668 164)
Spisanie należności w ciężar rezerw/sprzedaż wierzytelności	735 191
Transfer	(16 960)
Różnice kursowe	30 137
Stan na koniec okresu	(4 107 594)
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty	
Stan na początek okresu	(691 083)
Odpisy/rozwiązania bieżącego okresu	(65 420)
Sprzedaż wierzytelności	3 429
Transfer	940
Różnice kursowe	13 598
Stan na koniec okresu	(738 536)
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(4 846 130)

Grupa Kapitałowa Santander Bank Polska S.A. może odpisać aktywa finansowe, które w dalszym ciągu są przedmiotem działań służących odzyskaniu należności. Zaległe kwoty umowne takich aktywów odpisane w ciągu roku zakończono 31.12.2018 r. wynosiły 423 770 tys. zł.

Opis transakcji

Santander Consumer Bank (SCB) dokonał transakcji sekurytyzacji portfela kredytów ratalnych we wrześniu 2015 roku. Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną i rewolwingową polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC Poland Consumer 15-1 Sp. z o.o. (SPV2) z siedzibą w Polsce. Spółka ta wyemitowała na bazie sekurytyzowanych aktywów obligacje zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na majątku SPV2. W celu wsparcia finansowania transakcji SCB udzielił SPV2 pożyczki podporządkowanej.

W sierpniu 2016 roku SCB dokonał transakcji sekurytyzacji portfela kredytów gotówkowych. Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną i rewolwingową polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o. (SPV3) z siedzibą w Polsce. Spółka ta wyemitowała na bazie sekurytyzowanych aktywów obligacje zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na majątku SPV3. W celu wsparcia finansowania transakcji SCB udzielił SPV3 pożyczki podporządkowanej.

SCB dokonał kompleksowej analizy transakcji uznając, że w świetle zapisów MSR 39 warunki umowne obu sekurytyzacji nie spełniają przesłanek do usunięcia sekurytyzowanych aktywów ze sprawozdania finansowego SCB, gdyż udzielając pożyczek podporządkowanych SCB zachowuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przekazanymi kredytami. Pożyczki te zgodnie z przewidywaniami będą pochłaniać całą zmienność przepływów pieniężnych z portfeli sekurytyzowanych kredytów. Zatem SCB ponosi to ryzyko zmienności, a także jest narażony na ryzyko rezydualne, które pozostanie po spłacie obligacji inwestorom zewnętrznym, co oznacza, że pożyczka podporządkowana nie zostanie w całości spłacona lub SCB skorzysta z prawa odkupu portfela od SPV, a tym samym pozostanie narażony na dalsze ryzyko związane z tym portfelem. W związku z powyższym SCB rozpoznaje zobowiązanie z tytułu sekurytyzacji wobec SPV2 i SPV3.

Opis portfela sekurytyzacyjnego

We wrześniu 2015 roku SCB dokonał transakcji sekurytyzacji portfela kredytów ratalnych. Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną i rewolwingową polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC Poland Consumer 15-1 Sp. z o.o. (SPV2) z siedzibą w Polsce.

Spółka ta wyemitowała na bazie sekurytyzowanych aktywów obligacje o łącznej wartości 1 051 125 tys. zł zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na majątku SPV2. Na oprocentowanie wyemitowanych obligacji składa się stopa WIBOR 1M oraz marża. W wyniku sekurytyzacji SCB uzyskał finansowanie działalności w zamian za oddanie praw do przyszłych przepływów wynikających z sekurytyzowanego portfela kredytów. Maksymalny termin pełnego wykupu obligacji to 19.08.2025 r., natomiast SCB szacuje, że nastąpi to w okresie do 2 lat od daty zawarcia transakcji.

W celu wsparcia finansowania transakcji SCB udzielił SPV2 pożyczki podporządkowanej o wartości wynoszącej na dzień 31.12.2018 r. 297 851 tys. zł. Pożyczka jest podporządkowana w stosunku do uprzywilejowanych i zabezpieczonych obligacji.

Płatność odsetek od pożyczki następuje w ramach płatności kaskadowych tzn. realizowanych w określonej kolejności, ze środków posiadanych przez SPV2, zaś całkowita spłata kapitału będzie miała miejsce po pełnym wykupie obligacji. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na stałej stopie.

W sierpniu 2016 roku SCB dokonał transakcji sekurytyzacji portfela kredytów gotówkowych. Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną i rewolwingową polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o (SPV3) z siedzibą w Polsce.

Spółka ta wyemitowała na bazie sekurytyzowanych aktywów obligacje o łącznej wartości 1 225 000 tys. zł zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na majątku SPV3. Na oprocentowanie wyemitowanych obligacji składa się stopa WIBOR 1M oraz marża. W wyniku sekurytyzacji SCB uzyskał finansowanie działalności w zamian za oddanie praw do przyszłych przepływów wynikających z sekurytyzowanego portfela kredytów. Maksymalny termin pełnego wykupu obligacji to 16.09.2026 r., natomiast SCB szacuje, że nastąpi to w okresie do 3 lat od daty zawarcia transakcji.

W celu wsparcia finansowania transakcji SCB udzielił SPV3 pożyczki podporządkowanej o wartości wynoszącej na dzień 31.12.2018 r. 37 388 tys. zł. Pożyczka jest podporządkowana w stosunku do uprzywilejowanych i zabezpieczonych obligacji. Płatność odsetek od pożyczki następuje w ramach płatności kaskadowych tzn. realizowanych w określonej kolejności, ze środków posiadanych przez SPV3, zaś całkowita spłata kapitału będzie miała miejsce po pełnym wykupie obligacji. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na stałej stopie.

W świetle zapisów MSSF 9 warunki umowne obu sekurytyzacji nie spełniają przesłanek do usunięcia sekurytyzowanych aktywów ze sprawozdania finansowego. W związku z powyższym SCB rozpoznaje sekurytyzowane aktywa w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom na 31.12.2018 r. w wartości netto 2 176 405 tys. zł. Oszacowana na dzień 31.12.2018 r. wartość godziwa sekurytyzowanych aktywów netto wynosiła odpowiednio 2 209 805 tys. zł. Jednocześnie SCB rozpoznaje zobowiązanie z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji w pozycji Zobowiązania wobec klientów w wysokości równej na 31.12.2018 r. 2 614 322 tys. zł.

Na dzień 31.12.2018 r. SCB posiadał również należności z tytułu rozliczeń bieżących z SPV w wysokości odpowiednio 144 292 tys. zł, należności te są prezentowane w pozycji Inne aktywa.

W maju 2016 roku SCB zakończył transakcję sekurytyzacji portfela kredytów samochodowych i ratalnych zawartą w roku 2014. Transakcja ta polegała na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC Poland Auto 2014-1 Limited (SPV1) z siedzibą w Irlandii. Zakończenie transakcji nastąpiło po wykupieniu wszystkich wyemitowanych obligacji i polegało na wykorzystaniu procedury przewidzianej w umowie tzw. opcja odkupu. W ramach realizacji procedury świadczenia w miejsce wykonania SCB przejął od SPV prawa do pozostałych niespłaconych wierzytelności, co pozwoliło na całkowite rozliczenie transakcji. Wartość portfela sekurytyzacyjnego netto na moment odkupu wyniosła 391 684 tys. zł.

Wynik finansowy osiągnięty przez wszystkie SPV wynosi 0, ponieważ SPV absorbuje wszystkie osiągnięte koszty i przychody w modelu rozliczeń z SCB. W tym modelu SPV alokuje wszystkie otrzymane płatności z SCB na określone typy płatności, w tym inne rozliczenia z SCB, wg określonego priorytetu, w kolejności ustalonej w umowie.

W sierpniu 2018 roku Bank podpisał aneks do transakcji sekurytyzacyjnej z 2016 roku, wydłużający okres odnawiania poziomu należności sekurytyzowanych (rewolwing). Skutkuje to na wydłużenie efektywnego terminu transakcji o 6 miesięcy.

W grudniu 2018 roku Santander Leasing S.A. (Spółka) zawarł umowę transakcji sekurytyzacji w odniesieniu do wierzytelności wynikających z umów leasingu oraz z umów pożyczek. Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną i rewolwingową polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności poprzez ich odpłatny przelew na rzecz spółki celowej Santander Leasing Poland Securitization 01 DAC z siedzibą w Irlandii (SPV). SPV wyemitowała na bazie sekurytyzowanych aktywów obligacje o łącznej wartości 230 milionów EUR. Na oprocentowanie wyemitowanych obligacji składa się stopa bazowa EURIBOR 1M oraz marża. Maksymalny termin pełnego wykupu obligacji to grudzień 2032 r., natomiast Spółka szacuje, że nastąpi to w okresie do 4 lat od daty zawarcia transakcji.

Uruchomienie transzy w walucie EUR nastąpiło w grudniu 2018 r., natomiast części wyrażonej w walucie PLN jest planowane na pierwszy kwartał 2019 r. Spółka planuje pozyskać ekwiwalent 270 000 tys. EUR w PLN.

Celem sekurytyzacji jest wdrożenie szczególnego instrumentu pozwalającego na uzyskanie przez Spółkę środków finansowych przed wymagalnością wierzytelności, w drodze finansowania zapewnionego przez SPV w oparciu o zabezpieczenie w postaci wierzytelności. Sekurytyzacja, stanowiąc alternatywną metodę finansowania, wpłynie na poprawę płynności finansowej Santander Leasing S.A.

W świetle zapisów MSSF 9 warunki umowne sekurytyzacji nie spełniają przesłanek do usunięcia sekurytyzowanych aktywów ze sprawozdania finansowego, Grupa zachowuje wszystkie ryzyka związane z sekurytyzowanymi wierzytelnościami.

W związku z powyższym Spółka rozpoznaje sekurytyzowane aktywa w pozycji „Należności od klientów” na 31.12.2018 r. w wartości 1 204 210 tys. zł

Biorąc pod uwagę fakt, iż sekurytyzacja ekspozycji Spółek leasingowych nastąpiła w grudniu 2018 roku, wartość bilansowa sekurytyzowanych aktywów i ujętych zobowiązań na koniec roku jest zbliżona do wartości transferów.

23. Inwestycyjne aktywa finansowe

Inwestycyjne aktywa finansowe	31.12.2018
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	38 221 051
Papiery wartościowe Skarbu Państwa:	30 403 130
- obligacje	30 403 130
Papiery wartościowe banku centralnego:	5 999 249
- bony	5 999 249
Pozostałe papiery wartościowe:	1 818 672
- obligacje	1 818 672
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	136 511
Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	821 538
- notowane	16 720
- nienotowane	804 818
Razem	39 179 100

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	31.12.2017
Dłużne papiery wartościowe	27 494 933
Papiery wartościowe Skarbu Państwa:	24 025 353
- obligacje	24 025 353
Papiery wartościowe banku centralnego:	1 379 839
- bony	1 379 839
Pozostałe papiery wartościowe:	2 089 741
- obligacje	2 089 741
Kapitałowe papiery wartościowe	920 879
- notowane	19 329
- nienotowane	901 550
Razem	28 415 812

Według stanu na 31.12.2018 r. dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody o stałej stopie procentowej wynoszą 26 107 752 tys. zł, natomiast papiery o zmiennej stopie wynoszą 12 113 299 tys. zł.

Według stanu na 31.12.2017 r. dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej o stałej stopie procentowej wynoszą 17 640 329 tys. zł, natomiast papiery o zmiennej stopie wynoszą 9 854 604 tys. zł.

Na dzień 31.12.2018 r. korekta do wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka wartości godziwej dłużnych papierów wartościowych objętych rachunkowością zabezpieczeń wyniosła 118 750 tys. zł, na dzień 31.12.2017 r. korekta wyniosła 107 005 tys. zł.

Wartość godziwą „Inwestycyjnych aktywów finansowych” przedstawia nota 44.

Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych	Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Razem
Stan na 31.12.2017 r.	27 494 933	-	920 879	28 415 812
Wpływ wdrożenia MSSF 9	-	93 165	(108 259)	(15 094)
Stan na 1.01.2018 (przekształcony)	27 494 933	93 165	812 620	28 400 718
Zwiększenia z tytułu nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.	63 077	20 013	271	83 361
Zwiększenia	163 242 587	5 200	2 519	163 250 306
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	(153 073 943)	(3 200)	(316)	(153 077 459)
Wycena do wartości godziwej	394 032	12 343	6 444	412 819
Zmiana stanu odsetek naliczonych	19 064	-	-	19 064
Różnice kursowe	81 301	8 990	-	90 291
Stan na 31.12.2018 r.	38 221 051	136 511	821 538	39 179 100

Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Dłużne papiery wartościowe	Instrumenty finansowe z prawem do kapitału	Razem
Stan na 1.01.2017 r.	28 423 828	884 050	29 307 878
Zwiększenia	60 756 329	2 536	60 758 865
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	(62 053 423)	(9 193)	(62 062 616)
Wycena do wartości godziwej	463 913	43 486	507 399
Zmiana stanu odsetek naliczonych	19 756	-	19 756
Różnice kursowe	(115 470)	-	(115 470)
Stan na 31.12.2017 r.	27 494 933	920 879	28 415 812

24. Inwestycje w podmioty stowarzyszone

Wartość podmiotów stowarzyszonych	31.12.2018	31.12.2017
Polfund - Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A.	44 703	43 570
Santander - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. oraz Santander - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	847 249	845 802
Razem	891 952	889 372

Zmiana stanu inwestycji w podmioty stowarzyszone	01.01.2018-31.12.2018	01.01.2017-31.12.2017
Stan na 1 stycznia	889 372	871 491
Udział w zysku/ (stracie)	62 667	58 264
Dywidendy	(60 695)	(44 861)
Inne	608	4 478
Stan na koniec okresu	891 952	889 372

Wartość godziwą inwestycji w podmioty stowarzyszone przedstawia nota 44.

Informacje dotyczące procentowego udziału Grupy w kapitale jednostek stowarzyszonych:

Nazwa jednostki stowarzyszonej:	Kraj założenia oraz miejsce prowadzenia działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale/w głosach		Metoda wyceny	Rodzaj działalności
		2018	2017		
Santander - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	Polska	49%	49%	Metoda praw własności	działalność ubezpieczeniowa, ubezpieczenia na życie
Santander - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	Polska	49%	49%	Metoda praw własności	działalność ubezpieczeniowa, ubezpieczenia osobowe oraz majątkowe

Skrócone wybrane informacje finansowe każdej jednostki stowarzyszonej, która posiada udziały istotne dla Grupy, zostały przedstawione poniżej:

	Santander - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.		Santander - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	
	2018 *	2017	2018 *	2017
Należności od banków	31 138	50 832	9 045	4 353
Aktywa finansowe handlowe	80 496	11 697	1 219	1 262
Inwestycyjne aktywa finansowe	395 694	340 823	417 615	447 621
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	761	67	-	-
Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	257 117	383 694	-	-
Pozostałe rozrachunki	34 090	18 021	32 052	29 561
Rozliczenia międzyokresowe	229 415	162 202	148 807	199 364
Pozostałe pozycje aktywów	675	818	554	859
AKTYWA RAZEM	1 029 386	968 154	609 292	683 020
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	716 553	727 811	277 170	362 294
Udział reasekutorów w rezerwach	(6 148)	(6 423)	(111 397)	(141 601)
Oszacowane regresy i odzyski (wielkość ujemna)	-	-	(1 103)	(1 103)
Pozostałe zobowiązania	204 820	137 052	149 049	144 439
Rozliczenia międzyokresowe	2 624	2 945	69 106	86 757
Fundusze specjalne	50	34	40	32
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	917 899	861 419	382 865	450 818
Przychody	236 531	180 571	145 825	156 972
Zysk (strata) netto za okres	57 891	45 011	67 690	73 173
Dywidendy wypłacone Santander Bank Polska S.A.	25 035	19 142	35 660	25 719

* Prezentowane dane za 2018 rok oparte są na szacunkach spółek.

Dane za 2017 rok pochodzą ze zaudytowanych sprawozdań finansowych spółek Santander - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. oraz Santander - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

W rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2017 rok opublikowane zostały dane szacunkowe. Różnice między danymi zaudytowanymi a szacunkowymi są nieistotne.

25. Wartości niematerialne

	Licencje, patenty, koncesje i podobne wartości	Pozostałe	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
Wartości niematerialne Rok 2018				
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	1 488 796	441 140	198 521	2 128 457
Wartości niematerialne rozpoznane w wyniku nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.	8 067	192 628	1 781	202 476
Zwiększenia z tytułu:				
- zakupu	-	-	302 934	302 934
- przeniesienia z nakładów	212 245	7 704	-	219 949
- transferów	22	-	-	22
Zmniejszenia z tytułu:				
- likwidacji	(8 588)	(101)	(81)	(8 770)
- przeniesienia z nakładów	-	-	(219 949)	(219 949)
- transferów	-	(11)	-	(11)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	1 700 542	641 360	283 206	2 625 108
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(1 267 430)	(370 700)	-	(1 638 130)
Skumulowana amortyzacja rozpoznana w wyniku nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.	(5 459)	-	-	(5 459)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:				
- amortyzacji bieżącego okresu	(143 373)	(27 393)	-	(170 766)
- likwidacji, sprzedaży	8 555	101	-	8 656
- transferów	-	-	-	-
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	-	-	-	-
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(1 407 707)	(397 992)	-	(1 805 699)
Wartość bilansowa				
Wartość wg cen nabycia	1 700 542	641 360	283 206	2 625 108
Skumulowana amortyzacja	(1 407 707)	(397 992)	-	(1 805 699)
Stan na 31 grudnia 2018	292 835	243 368	283 206	819 409

Wartości niematerialne	Licencje, patenty, koncesje i podobne wartości	Pozostałe	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
Rok 2017				
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	1 387 288	429 893	195 384	2 012 565
Zwiększenia z tytułu:				
-zakupu	-	-	174 088	174 088
-przeniesienia z nakładów	145 582	13 338	-	158 920
-transferów	13	-	-	13
-pozostałych	2 890	-	-	2 890
Zmniejszenia z tytułu:				
-likwidacji	(44 085)	(2 091)	(669)	(46 845)
-przeniesienia z nakładów	-	-	(158 920)	(158 920)
-transferów	(2)	-	(11 362)	(11 364)
-pozostałych	(2 890)	-	-	(2 890)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	1 488 796	441 140	198 521	2 128 457
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(1 174 777)	(351 026)	-	(1 525 803)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:				
-amortyzacji bieżącego okresu	(136 738)	(30 798)	-	(167 536)
-likwidacji, sprzedaży	44 085	2 090	-	46 175
-transferów	-	9 034	-	9 034
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	-	-	-	-
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(1 267 430)	(370 700)	-	(1 638 130)
Wartość bilansowa				
Wartość wg cen nabycia	1 488 796	441 140	198 521	2 128 457
Skumulowana amortyzacja	(1 267 430)	(370 700)	-	(1 638 130)
Stan na 31 grudnia 2017	221 366	70 440	198 521	490 327

26. Wartość firmy

Na dzień 31.12.2018 r. oraz w okresie porównawczym wartość firmy wynosiła 1 712 056 tys. zł, w tym:

- 1 688 516 tys. zł - wartość firmy powstała w wyniku połączenia Santander Bank Polska S.A. z Bankiem Kredyt Bank S.A. w dniu 4.01.2013 r.,
- 23 540 tys. zł - wartość firmy powstała ze względu na fakt, że Santander Bank Polska S.A. posiada 60% udziałów w Santander Consumer Bank S.A., który z kolei posiada 50% w PSA Finance Polska sp. z o.o. Zostały ujawnione udziały niedające kontroli w wysokości 70% kapitału zakładowego oraz liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółek PSA Finance Polska sp. z o.o. i pośrednio PSA Consumer Finance Polska sp. z o.o.

Zgodnie z wymogami MSSF 3 wartość firmy została wyznaczona jako nadwyżka kosztów nabycia nad wartością godziwą zidentyfikowanych nabytych aktywów i zobowiązań.

Test na utratę wartości firmy powstałej w wyniku połączenia Santander Bank Polska S.A. z Kredyt Bank S.A.

W 2018 r. i w okresie porównywalnym Bank przeprowadził testy na utratę wartości firmy powstałej w wyniku połączenia z Bankiem Kredyt Bank S.A. w dniu 4.01.2013 r., którego wartość bilansowa na 31.12.2018 r. wyniosła 1 688 516 tys. zł. (podobnie jak na dzień 31.12.2017 r.).

Wartość odzyskiwalna w oparciu o wartość użytkową

Wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z tych wartości jest wyższa. Szacunek wartości użytkowej, która jest wyższa od wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, jest przeprowadzony w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych odpowiedni dla banków i innych instytucji finansowych. Przyszłe, oczekiwane przepływy pieniężne wypracowywane przez segmenty biznesowe Santander Bank Polska S.A. są zgodne z 3-letnimi projekcjami finansowymi kierownictwa Banku na lata 2019 – 2021.

Biorąc pod uwagę stabilność Santander Bank Polska S.A., zrównoważone wyniki finansowe oraz w wyniku porównania wartości użytkowej z wartością bilansową ośrodka generującego przepływy pieniężne nie stwierdzono utraty wartości.

Kluczowe założenia przyjęte przy ustaleniu wartości użytkowej

Dla potrzeb pomiaru utraty wartości firmy Bank posługuje się następującą, wynikającą z początkowego ujęcia, alokacją wartości firmy na historyczne segmenty biznesowe:

31.12.2018	Segment Bankowości Detalicznej	Segment Bankowości Biznesowej i Korporacyjnej	Segment Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej	Segment ALM i Operacji Centralnych	Razem
Wartość firmy	764 135	578 808	222 621	122 952	1 688 516

Z uwagi na przyjęty model wyceny, założenia przyjęte do ustalenia wartości użytkowej dla poszczególnych segmentów są takie same.

Projekcja finansowa

Projekcja finansowa na lata 2019 – 2021 została opracowana z uwzględnieniem planów strategicznych i operacyjnych na lata 2019 – 2021 oraz dostępnych prognoz makroekonomicznych i rynkowych. Prognozy makroekonomiczne na lata 2019 – 2021, które są podstawą testu na utratę wartości firmy, wskazują średni wzrost PKB na poziomie 2,5%. Oczekiwane jest, że stopy procentowe utrzymają się na obecnym niskim poziomie przynajmniej do końca 2019 roku, a następnie nieznacznie wzrosną w kolejnych latach projekcji.

Projekcja finansowa zakłada kontynuację rozwoju obecnej oferty ze szczególną koncentracją na wzroście głównych linii produktowych, obsłudze osób fizycznych z segmentu detalicznego oraz małych i średnich przedsiębiorstwach korzystających z usług finansowania, produktów oszczędnościowych oraz usług transakcyjnych.

Stopa dyskontowa

Stopa dyskontowa przyjęta w modelu zdyskontowanych dywidend, w zależności od horyzontu czasowego, wynosi 9,16% – 9,70%.

Stopa dyskontowa równoważna wymaganej stopie zwrotu, została obliczona na podstawie modelu wyceny aktywów kapitałowych (Capital Assets Pricing Model) z wykorzystaniem: stopy wolnej od ryzyka, współczynnika beta Santander Bank

Polska S.A. na bazie danych z serwisu Bloomberg oraz premii za ryzyko rynkowe. Wartość stopy wolnej od ryzyka w okresie najbliższych 3 lat waha się między 3,44% a 3,98%, przy czym opiera się ona na rentowności papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa, odpowiedniej do długości okresu dyskontowania. Przepływy pieniężne poza 3-letnią projekcją finansową są dyskontowane z zastosowaniem przewidywanej rentowności 10-letnich papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa po trzecim roku projekcji szczegółowej, która wynosi 3,98%. Na koniec roku 2018 premię za ryzyko rynkowe oszacowano na poziomie 5,5%.

Stopa wzrostu w okresie wykraczającym poza projekcje finansowe

Ekstrapolację przepływów pieniężnych, wykraczających poza 3-letni okres objęty projekcjami finansowymi (wartość rezydualna) oparto na stopie wzrostu wynoszącej 2,5% rocznie, tj. na poziomie projektowanego długoterminowego wzrostu PKB.

Minimalny poziom współczynnika wypłacalności wymagany przez organy nadzorcze

Wzrost poziomu wymaganego kapitału oznacza spadek wartości kapitału dostępnego do teoretycznych dywidend w ramach przeprowadzanego testu.

Zgodnie z polskimi przepisami wysokość dywidendy banków komercyjnych, możliwej do wypłaty za rok poprzedni zależy od spełnienia minimalnych kryteriów określonych w polityce dywidendowej KNF. Komisja rekomenduje, by do 75% wypracowanego zysku mogły wypłacać banki spełniające jednocześnie kryteria dotyczące m.in.: współczynnika kapitałowego (TCR), kapitału Tier I (T1) i kapitału podstawowego Tier I (CET1).

Ponadto w przypadku banków zaangażowanych w walutowe kredyty dla gospodarstw domowych, stopę wypłaty dywidendy należy odpowiednio skorygować w zależności od udziału:

- walutowych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych w całym portfelu należności od sektora niefinansowego, oraz
- kredytów mieszkaniowych walutowych udzielonych w latach 2007 i 2008 w portfelu walutowych kredytów mieszkaniowych gospodarstw domowych.

Wszystkie te czynniki wpływają negatywnie na kapitał dostępny do teoretycznych dywidend, a tym samym na wyniki testu na utratę wartości firmy.

Poziom współczynnika wypłacalności wymagany przez KNF dla Santander Bank Polska S.A. do wypłaty maksimum 75% wypracowanego zysku, uwzględniający bufor z tytułu dodatkowego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka wynikającego z portfela walutowych kredytów hipotecyjnych dla gospodarstw domowych, bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) oraz bufor zabezpieczający, wynosił 16,04%.

Podczas, gdy podwyższone wymogi kapitałowe zapewniają stabilność i bezpieczeństwo Santander Bank Polska S.A. zwiększając bazę kapitałową, o tyle pomniejszają one dywidendy dostępne dla akcjonariuszy, które wpływają na wartość użytkową ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Test na utratę wartości firmy powstałej w wyniku zakupu udziałów w PSA Finance Polska sp. z o.o.

Bank przeprowadził test na utratę wartości firmy powstałej w wyniku ostatecznego rozliczenia zakupu przez Santander Consumer Bank S.A. udziałów w PSA Finance Polska sp. z o.o. i pośrednio w PSA Consumer Finance Polska sp. z o.o. Wyniki testu wykazały nadwyżkę wartości udziałów niedających kontroli (70%) oraz przekazanej zapłaty nad wartością bilansową zidentyfikowanych aktywów netto. W związku z tym nie stwierdzono utraty wartości firmy.

Powyższy test został sporządzony metodą dochodową.

Na dzień 31.12.2018 r. nie stwierdzono utraty wartości firmy.

27. Rzeczowy majątek trwały

Rzeczowy majątek trwały						
Rok 2018	Nieruchomości	Sprzęt informatyczny	Srodki transportu	Pozostały majątek	Srodki trwałe w budowie	Razem
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	943 286	806 328	155 536	263 265	168 839	2 337 254
Środki trwałe rozpoznane w wyniku nabycia wydzielonej części						
Deutsche Bank Polska S.A.	14 359	6 343	171	1 503	-	22 376
Zwiększenia z tytułu:						
- zakupu	-	-	-	-	278 252	278 252
- leasingu	-	-	11 959	-	-	11 959
- przeniesienia ze środków trwałych w budowie	120 436	105 761	55 737	16 504	-	298 438
- transferów	1	494	11 493	184	234	12 406
Zmniejszenia z tytułu:						
- sprzedaży, likwidacji, darowizny	(105 910)	(27 068)	(41 740)	(39 321)	(3)	(214 042)
- przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(298 439)	(298 439)
- transferów	(35 803)	(50)	(26 997)	(221)	(494)	(63 565)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	936 369	891 808	166 159	241 914	148 389	2 384 639
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(630 972)	(516 251)	(39 473)	(219 841)	-	(1 406 537)
Skumulowana amortyzacja rozpoznana w wyniku nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.	(237)	(2 519)	(119)	(333)	-	(3 208)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:						
- amortyzacji bieżącego okresu	(34 953)	(90 135)	(22 766)	(14 850)	-	(162 704)
- sprzedaży, likwidacji, darowizny	84 470	26 712	10 873	38 285	-	160 340
- transferów	20 646	(120)	6 091	196	-	26 813
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	(13 014)	-	55	-	-	(12 959)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(574 060)	(582 313)	(45 339)	(196 543)	-	(1 398 255)
Wartość bilansowa						
Wartość wg cen nabycia	936 369	891 808	166 159	241 914	148 389	2 384 639
Skumulowana amortyzacja	(574 060)	(582 313)	(45 339)	(196 543)	-	(1 398 255)
Stan na 31 grudnia 2018	362 309	309 495	120 820	45 371	148 389	986 384

Rzeczowy majątek trwały	Pozostały					
Rok 2017	Nieruchomości	Sprzęt informatyczny	Środki transportu	majątek trwały	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	960 363	699 615	145 207	278 394	152 659	2 236 238
Zwiększenia z tytułu:						
-zakup	-	-	-	-	240 121	240 121
-leasingu	-	-	9 062	-	-	9 062
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	27 253	136 875	45 940	15 842	-	225 910
-transferów	-	146	2 436	10	2 280	4 872
-pozostałych	28	381	-	53	-	462
Zmniejszenia z tytułu:						
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	(44 330)	(30 308)	(31 572)	(30 919)	(225)	(137 354)
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(225 910)	(225 910)
-transferów	-	-	(15 537)	(62)	(86)	(15 685)
-pozostałych	(28)	(381)	-	(53)	-	(462)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	943 286	806 328	155 536	263 265	168 839	2 337 254
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(621 431)	(468 323)	(32 154)	(236 032)	-	(1 357 940)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:						
-amortyzacji bieżącego okresu	(36 634)	(77 772)	(22 934)	(14 056)	-	(151 396)
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	35 380	29 812	9 048	30 008	-	104 248
-transferów	17	32	6 568	239	-	6 856
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	(8 304)	-	(1)	-	-	(8 305)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(630 972)	(516 251)	(39 473)	(219 841)	-	(1 406 537)
Wartość bilansowa						
Wartość wg cen nabycia	943 286	806 328	155 536	263 265	168 839	2 337 254
Skumulowana amortyzacja	(630 972)	(516 251)	(39 473)	(219 841)	-	(1 406 537)
Stan na 31 grudnia 2017	312 314	290 077	116 063	43 424	168 839	930 717

28. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2018	Zmiany			31.12.2017
		Zmiany odnośzone na kapitały*	Zmiany odnośzone na wynik finansowy	Zmiany z tytułu różnic przejściowych	
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	870 763	-	203 795	203 795	666 968
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	390 826	-	26 394	26 394	364 432
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	14 811	(5 698)	-	(5 698)	20 509
Pozostałe rezerwy	176 074	-	12 582	12 582	163 492
Przychody przyszłych okresów	538 276	-	29 231	29 231	509 045
Różnica między wartością bilansową a podatkową leasingu	482 809	-	109 147	109 147	373 662
Koszty niezrealizowane z tytułu odsetek od kredytów, lokat i papierów wartościowych	199 557	-	72 938	72 938	126 619
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	11 856	-	(13 386)	(13 386)	25 242
w tym wpływ MSSF 9	49 843				
Suma aktywów z tytułu podatku odroczonego	2 684 972	(5 698)	440 701	435 003	2 249 969

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	31.12.2018	Zmiany			31.12.2017
		Zmiany odnośzone na kapitały*	Zmiany odnośzone na wynik finansowy	Zmiany z tytułu różnic przejściowych	
Wycena inwestycyjnych aktywów finansowych	(259 563)	(73 908)	3 253	(70 655)	(188 908)
Rezerwy na odprawy emerytalne	(2 537)	(2 411)	-	(2 411)	(126)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(216 336)	-	45 281	45 281	(261 617)
Dochód niezrealizowany z tytułu odsetek od kredytów, papierów wartościowych i lokat międzybankowych	(202 651)	-	(23 278)	(23 278)	(179 373)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(1 597)	-	154	154	(1 751)
Różnica między bilansową a podatkową wartością aktywów niefinansowych	(28 735)	-	(37 201)	(37 201)	8 466
Niezrealizowane różnice kursowe z wyceny bilansowej należności i zobowiązań	(9 196)	-	(423)	(423)	(8 773)
Wycena akcji/udziałów w podmiotach zależnych	(140 421)	-	6 545	6 545	(146 966)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(63 815)	-	(7 121)	(7 121)	(56 694)
w tym wpływ MSSF 9	9 177				
Suma zobowiązań z tytułu podatku odroczonego	(924 851)	(76 319)	(12 790)	(89 109)	(835 742)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	1 760 121	(82 017)	427 911	345 894	1 414 227

*Zmiany odnośzone na kapitały nie zawierają efektu podatku odroczonego w odniesieniu do pozycji ujmowanej w ramach udziałów niekontrolujących. Na dzień 31.12.2018 r. w wyliczeniu aktywów z tyt. podatku odroczonego nie uwzględniono skupionych wierzytelności w kwocie brutto 64 831 tys. zł i rezerw na kredyty, które nie staną się kosztem podatkowym w kwocie brutto 89 020 tys. zł.

	31.12.2017	Zmiany			31.12.2016
		Zmiany odnositelne na kapitały*	Zmiany odnositelne na wynik finansowy	Zmiany z tytułu różnic przejściowych	
Aktywa z tytułu podatku odroczonego					
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	666 968	-	16 536	16 536	650 432
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	364 432	-	(353 780)	(353 780)	718 212
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	20 509	(4 743)	-	(4 743)	25 252
Pozostałe rezerwy	163 492	-	17 352	17 352	146 140
Przychody przyszłych okresów	509 045	-	66 633	66 633	442 412
Różnica między wartością bilansową a podatkową leasingu	373 662	-	76 007	76 007	297 655
Koszty niezrealizowane z tytułu odsetek od kredytów, lokat i papierów wartościowych	126 619	-	35 007	35 007	91 612
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	25 242	-	12 223	12 223	13 019
Suma aktywów z tytułu podatku odroczonego	2 249 969	(4 743)	(130 022)	(134 765)	2 384 734
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego					
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	(188 908)	(101 417)	-	(101 417)	(87 491)
Rezerwy na odprawy emerytalne	(126)	1 788	-	1 788	(1 914)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(261 617)	-	105 928	105 928	(367 545)
Dochód niezrealizowany z tytułu odsetek od kredytów, papierów wartościowych i lokat międzybankowych	(179 373)	-	31 125	31 125	(210 498)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(1 751)	-	125	125	(1 876)
Różnica między bilansową a podatkową wartością aktywów niefinansowych	8 466	-	3 340	3 340	5 126
Niezrealizowane różnice kursowe z wyceny bilansowej należności i zobowiązań	(8 773)	-	509	509	(9 282)
Wycena akcji/udziałów w podmiotach zależnych	(146 966)	-	816	816	(147 782)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(56 694)	-	(27 544)	(27 544)	(29 150)
Suma zobowiązań z tytułu podatku odroczonego	(835 742)	(99 629)	114 299	14 670	(850 412)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	1 414 227	(104 372)	(15 723)	(120 095)	1 534 322

*Zmiany odnositelne na kapitały nie zawierają efektu podatku odroczonego w odniesieniu do pozycji ujmowanej w ramach udziałów niekontrolujących.

Na dzień 31.12.2017 r. w wycenie aktywów z tyt. podatku odroczonego nie uwzględniono skupionych wierzytelności w kwocie brutto 5 114 tys. zł i rezerw na kredyty, które nie staną się kosztem podatkowym w kwocie brutto 65 960 tys. zł.

Zmiana stanu podatku odroczonego netto	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	1 414 227	1 534 322
Wpływ wdrożenia MSSF 9	59 020	-
Zmiany odniesione do rachunku zysków i strat	274 734	(14 885)
Zmiany odniesione na pozostałe całkowite dochody	(82 017)	(104 372)
Zmiany w podatku odroczonym w wyniku objęcia kontroli	94 428	-
Inne	(271)	(838)
Stan na koniec okresu	1 760 121	1 414 227

Na różnice przejściowe odniesione na kapitał własny składa się podatek odroczony od wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne oraz rezerwy na odprawy emerytalne.

Na różnice przejściowe odniesione do rachunku zysków i strat składa się podatek odroczony od wyceny pozostałych aktywów finansowych, rezerw na należności kredytowe oraz innych aktywów i pasywów wykorzystywanych w bieżącej działalności Grupy.

Wpływ MSSF9 na Aktywa z tyt. podatku odroczonego został zaprezentowany w nocie 2.3.

29. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	31.12.2018	31.12.2017
Nieruchomości	11 123	8
Pozostałe aktywa trwałe	1 022	95
Razem	12 145	103

30. Pozostałe aktywa

Pozostałe aktywa	31.12.2018	31.12.2017
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	59 407	142 701
Dłużnicy różni	897 695	756 662
Czynne rozliczenia międzyokresowe	160 633	128 892
Aktywa przejęte za długi	6 849	103
Rozrachunki z tytułu transakcji giełdowych	33 512	31 711
Pozostałe	8 899	4 999
Razem	1 166 995	1 065 068
w tym aktywa finansowe *	990 614	931 074

*Do aktywów finansowych zaliczono wszystkie pozycje Pozostałych aktywów z wyłączeniem: Czynnych rozliczeń międzyokresowych, Aktywów przejętych za długi oraz pozycji Pozostałe.

31. Zobowiązania wobec banków

Zobowiązania wobec banków	31.12.2018	31.12.2017
Lokaty	144 906	64 023
Kredyty otrzymane od banków	1 733 724	1 994 759
Rachunki bieżące	954 298	724 301
Razem	2 832 928	2 783 083

Na dzień 31.12.2018 r. korekta wartości zabezpieczanego ryzyka depozytów objętych rachunkowością zabezpieczeń wyniosła zero zł (31.12.2017 r. – zero zł).

Wartość godziwą „Zobowiązań wobec banków” przedstawia nota 44.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu kredytów otrzymanych od banków	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	1 994 759	1 945 101
Zwiększenia z tytułu:	1 802 458	985 114
- kredyty otrzymane	1 739 540	953 810
- odsetki od kredytów otrzymanych	37 776	31 304
- różnice kursowe i pozostałe zmiany	25 142	-
Zmniejszenia z tytułu:	(2 063 493)	(935 456)
- spłata kredytów	(2 024 290)	(841 644)
- spłata odsetek	(39 203)	(31 700)
- różnice kursowe i pozostałe zmiany	-	(62 112)
Stan na koniec okresu	1 733 724	1 994 759

32. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	88 211 366	64 987 719
depozyty terminowe	32 715 078	21 911 544
w rachunku bieżącym	55 308 995	42 948 226
pozostałe	187 293	127 949
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	57 493 542	42 170 092
depozyty terminowe	24 690 631	17 486 056
w rachunku bieżącym	27 274 603	20 481 778
kredyty i pożyczki	4 751 949	3 552 388
pozostałe	776 359	649 870
Zobowiązania wobec podmiotów sektora publicznego	3 911 750	4 323 324
depozyty terminowe	1 290 086	2 085 917
w rachunku bieżącym	2 617 635	2 233 410
pozostałe	4 029	3 997
Razem	149 616 658	111 481 135

Na dzień 31.12.2018r. depozyty stanowiące zabezpieczenie należności kredytowych wynoszą 436 634 tys. zł. (31.12.2017 r – 271 147 tys. zł)

Wartość godziwą „Zobowiązania wobec klientów” przedstawia nota 44.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu kredytów otrzymanych od pozostałych instytucji finansowych	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	3 552 388	4 075 897
Zwiększenia z tytułu:	1 978 326	483 022
- kredyty otrzymane	1 832 185	466 860
- odsetki od kredytów otrzymanych	26 810	16 162
- różnice kursowe i pozostałe zmiany	119 331	-
Zmniejszenia z tytułu:	(778 765)	(1 006 531)
- spłata kredytów	(757 571)	(726 764)
- spłata odsetek	(21 194)	(16 513)
- różnice kursowe i pozostałe zmiany	-	(263 254)
Stan na koniec okresu	4 751 949	3 552 388

33. Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane	Termin wymagalności	Waluta	Wartość nominalna
Transza 1	05.08.2025	EUR	100 000
Transza 2	03.12.2026	EUR	120 000
Transza 3	22.05.2027	EUR	137 100
Transza 4	05.04.2028	PLN	1 000 000
SCF Madryt	18.05.2028	PLN	100 000

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	1 488 602	440 457
Zwiększenia z tytułu:	1 221 067	1 133 436
-zaciągnięcia pożyczki podporządkowanej	100 000	-
-odsetki od pożyczek podporządkowanych	69 071	33 564
-różnice kursowe	46 718	-
-przekwalifikowanie *	1 005 278	1 099 872
Zmniejszenia z tytułu:	(65 328)	(85 291)
-spłata odsetek	(65 328)	(27 528)
-różnice kursowe	-	(57 763)
Stan na koniec okresu	2 644 341	1 488 602
Krótkoterminowe	16 827	11 257
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 627 514	1 477 345

*Obligacje wyemitowane przez Bank i zakwalifikowane za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego do zobowiązań podporządkowanych.

Pozostałe informacje dotyczące zobowiązań podporządkowanych zostały zaprezentowane w nocie 5.

34. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Emisja dłużnych papierów wartościowych w 2018 r. (emisje niewymagalne)	Wartość nominalna	Waluta	Termin wymagalności
Bankowe Papiery Wartościowe serii G	500 000	PLN	26.04.2019
Bankowe Papiery Wartościowe serii H	500 000	PLN	27.09.2019
Bankowe Papiery Wartościowe serii I	150 000	PLN	21.06.2019
Obligacje Santander Bank Polska S.A. 09/2018	500 000	EUR	20.09.2021
Obligacje serii C Santander Factoring Sp. z o.o.	850 000	PLN	18.04.2019
Obligacje senioralne Santander Leasing Poland Securitization 01	230 000	EUR	30.12.2034
SCB00042	100 000	PLN	05.03.2021
SCB00043	60 000	PLN	29.03.2022
SCB00044	156 000	PLN	14.05.2021
SCB00045	90 000	PLN	18.05.2021
SCB00046	45 000	PLN	18.05.2021

Emisja dłużnych papierów wartościowych w 2017 roku (emisje niewymagalne)	Wartość nominalna	Waluta	Termin wymagalności
Bankowe Papiery Wartościowe serii F	750 000	PLN	19.02.2018
Obligacje serii A Santander Factoring Sp. z o.o.	700 000	PLN	18.04.2018
SCB00038	300 000	PLN	09.08.2021
SCB00039	252 100	PLN	09.10.2020
SCB00040	261 400	PLN	07.10.2022
SCB00041	60 000	PLN	07.10.2022

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	5 895 814	5 529 187
Zwiększenia z tytułu:	7 608 371	3 745 653
- emisja dłużnych papierów wartościowych	7 430 794	3 562 288
- odsetki od emisji dłużnych papierów wartościowych	173 182	167 135
- różnice kursowe	4 395	16 230
Zmniejszenia z tytułu:	(4 135 568)	(3 379 026)
- wykup dłużnych papierów wartościowych	(2 975 000)	(2 095 000)
- przekwalifikowanie*	(1 005 278)	(1 099 872)
- różnice kursowe	-	(21 786)
- spłata odsetek	(155 290)	(162 368)
Stan na koniec okresu	9 368 617	5 895 814

*Obligacje wyemitowane przez Bank i zakwalifikowane za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego do zobowiązań podporządkowanych.

35. Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym

Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwy dot. zobowiązań finansowych do udzielenia kredytów	67 044	40 574
Rezerwy dot. umów gwarancji i poręczeń finansowych	13 514	9 518
Pozostałe rezerwy	490	560
Razem	81 048	50 652

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	31.12.2018
Stan na 31.12.2017 r.	50 652
Wpływ wdrożenia MSSF 9	15 034
Stan na 1.01.2018 (przekształcony)	65 686
Zwiększenia z tytułu nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.	7 945
Utworzenie rezerw	182 843
Wykorzystanie rezerw	301
Rozwiązanie rezerw	(175 782)
Inne zmiany	55
Stan na koniec okresu	81 048
Krótkoterminowe	60 407
Długoterminowe	20 641

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	31.12.2017
Stan na początek okresu	50 746
Utworzenie rezerw	77 447
Wykorzystanie rezerw	(517)
Rozwiązanie rezerw	(77 024)
Stan na koniec okresu	50 652
Krótkoterminowe	43 693
Długoterminowe	6 959

36. Pozostałe rezerwy

Pozostałe rezerwy	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwy na sprawy sporne	132 382	99 463
Rezerwy na restrukturyzację	499	3 019
Razem	132 881	102 482

Zmiana stanu pozostałych rezerw na 31.12.2018	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwy na restrukturyzację	Razem
Stan na początek okresu	99 463	3 019	102 482
Zwiększenia z tytułu nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.	5 230	-	5 230
Utworzenie rezerw	100 990	-	100 990
Wykorzystanie rezerw	(42 214)	-	(42 214)
Rozwiązanie rezerw	(31 087)	(2 520)	(33 607)
Stan na koniec okresu	132 382	499	132 881

Zmiana stanu pozostałych rezerw na 31.12.2017	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwy na restrukturyzację	Razem
Stan na początek okresu	74 396	4 986	79 382
Utworzenie rezerw	63 742	4 754	68 496
Wykorzystanie rezerw	(12 142)	-	(12 142)
Rozwiązanie rezerw	(26 533)	(6 721)	(33 254)
Stan na koniec okresu	99 463	3 019	102 482

37. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania	31.12.2018	31.12.2017
Rozrachunki z tytułu transakcji giełdowych	17 039	25 851
Rozrachunki międzybankowe	267 844	952 192
Rezerwy pracownicze	404 342	407 722
Inne rezerwy	3 300	3 300
Wierzyciele różni	978 115	511 537
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	240 637	249 880
Rozliczenia publiczno-prawne	109 853	84 971
Rozliczenia międzyokresowe bieżące	567 220	532 117
Zobowiązania wobec kontrahentów leasingowych	139 232	99 306
Pozostałe	5 311	1 898
Razem	2 732 893	2 868 774
w tym zobowiązania finansowe *	2 377 092	2 532 025

*Do zobowiązań finansowych zaliczono wszystkie pozycje Pozostałych zobowiązań z wyłączeniem: Rozliczeń publiczno-prawnych, Rozliczeń międzyokresowych przychodów oraz pozycji Pozostałe.

Zmiana stanu rezerw na 31.12.2018	Rezerwy pracownicze			Razem
	emerytalne	Inne rezerwy	Razem	
Stan na początek okresu	407 722	72 726	3 300	411 022
Zwiększenia z tytułu nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.	19 046	1 532	-	19 046
Utworzenie rezerw	364 674	10 549	-	364 674
Wykorzystanie rezerw	(258 436)	(3 875)	-	(258 436)
Rozwiązanie rezerw	(128 664)	(40 074)	-	(128 664)
Stan na koniec okresu	404 342	40 858	3 300	407 642
Krótkoterminowe	363 484	-	3 300	366 784
Długoterminowe	40 858	40 858	-	40 858

Zmiana stanu rezerw na 31.12.2017	Rezerwy pracownicze			Razem
	emerytalne	Inne rezerwy	Razem	
Stan na początek okresu	375 959	60 397	3 300	379 259
Utworzenie rezerw	330 771	14 270	-	330 771
Wykorzystanie rezerw	(232 256)	-	-	(232 256)
Rozwiązanie rezerw	(66 675)	(1 941)	-	(66 675)
Inne zmiany	(77)	-	-	(77)
Stan na koniec okresu	407 722	72 726	3 300	411 022
Krótkoterminowe	334 996	-	3 300	338 296
Długoterminowe	72 726	72 726	-	72 726

Na rezerwy pracownicze składają się kategorie wymienione w nocie 52.

38. Kapitał akcyjny

31.12.2018r.

Seria	Emisja	Rodzaj		Liczba akcji	Wartość serii wg ceny nominalnej w tys. zł
		uprzywilejowania akcji	ograniczenia praw do akcji		
A	na okaziciela	brak	brak	5 120 000	51 200
B	na okaziciela	brak	brak	724 073	7 241
C	na okaziciela	brak	brak	22 155 927	221 559
D	na okaziciela	brak	brak	1 470 589	14 706
E	na okaziciela	brak	brak	980 393	9 804
F	na okaziciela	brak	brak	2 500 000	25 000
G	na okaziciela	brak	brak	40 009 302	400 093
H	na okaziciela	brak	brak	115 729	1 157
I	na okaziciela	brak	brak	1 561 618	15 616
J	na okaziciela	brak	brak	18 907 458	189 075
K	na okaziciela	brak	brak	305 543	3 055
L	na okaziciela	brak	brak	5 383 902	53 839
M	na okaziciela	brak	brak	98 947	990
N	na okaziciela	brak	brak	2 754 824	27 548
				102 088 305	1 020 883

Wartość nominalna jednej akcji wynosi 10 zł. Akcje serii N objęte w podwyższonym kapitale zakładowym zostały wydane Deutsche Bank AG w związku z finalizacją transakcji nabycia Deutsche Bank Polska S.A. przez Santander Bank Polska S.A.

Akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu (WZ) Santander Bank Polska S.A. jest Banco Santander S.A. posiadający pakiet kontrolny uprawniający do wykonywania 67,47% ogólnej liczby głosów na WZ .

31.12.2017r.

Seria	Emisja	Rodzaj		Liczba akcji	Wartość serii wg ceny nominalnej w tys. zł
		uprzywilejowania akcji	ograniczenia praw do akcji		
A	na okaziciela	brak	brak	5 120 000	51 200
B	na okaziciela	brak	brak	724 073	7 241
C	na okaziciela	brak	brak	22 155 927	221 559
D	na okaziciela	brak	brak	1 470 589	14 706
E	na okaziciela	brak	brak	980 393	9 804
F	na okaziciela	brak	brak	2 500 000	25 000
G	na okaziciela	brak	brak	40 009 302	400 093
H	na okaziciela	brak	brak	115 729	1 157
I	na okaziciela	brak	brak	1 561 618	15 616
J	na okaziciela	brak	brak	18 907 458	189 075
K	na okaziciela	brak	brak	305 543	3 055
L	na okaziciela	brak	brak	5 383 902	53 839
M	na okaziciela	brak	brak	98 947	990
				99 333 481	993 335

Wartość nominalna jednej akcji wynosi 10 zł. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

Akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu (WZ) Santander Bank Polska S.A. był Banco Santander S.A. posiadający pakiet kontrolny uprawniający do wykonywania 69,34% ogólnej liczby głosów na WZ .

39. Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały	31.12.2018	31.12.2017
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	649 810	649 810
Premia akcyjna	8 039 715	7 035 424
Inne pozostałe kapitały w tym:	10 279 957	9 234 895
<i>Kapitał rezerwowy</i>	9 951 065	8 953 175
<i>Kapitał zapasowy</i>	985 126	937 954
<i>Korekta kapitałów własnych z tytułu przejęcia/utruty kontroli nad spółkami zależnymi</i>	(656 234)	(656 234)
Razem	18 969 482	16 920 129

Premia akcyjna (emisyjna) - powstaje z nadwyżki nad wartością nominalną sprzedanych akcji po odjęciu kosztów emisji akcji i stanowi kapitał zapasowy Banku.

Według stanu na 31.12.2018 r. w kapitale rezerwowym znajduje się efekt planu opcyjnego w wysokości 130 869 tys. zł., według stanu na 31.12.2017 r. w kapitale rezerwowym znajduje się efekt planu opcyjnego w wysokości 118 423 tys. zł

Inne zmiany pozostałych kapitałów zostały zaprezentowane w skonsolidowanych zestawieniach zmian w kapitałach własnych za 2018 i 2017 rok.

Statutowy kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku netto zgodnie z obowiązującym Statutem Banku. Kapitał ten nie podlega podziałowi. Tworzony jest on na pokrycie strat bilansowych. Coroczne odpisy na kapitał zapasowy z zysku netto powinny wynosić co najmniej 8 % zysku netto i dokonywane są do czasu osiągnięcia przez kapitał zapasowy wysokości co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego Banku. Wysokość odpisu uchwalana jest przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Kapitał rezerwowy tworzony jest z odpisów z zysku po opodatkowaniu, w wysokości uchwalonej przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Decyzje o wykorzystaniu kapitału rezerwowego podejmuje Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

40. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych 31.12.2018	Razem brutto	Wpływ odpisów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Razem netto
Bilans otwarcia w tym:	882 058	(167 592)	714 466
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wycenianych w wartości godziennej przez inne całkowite dochody	302 597	(57 493)	245 104
Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziennej przez inne całkowite dochody	688 273	(130 774)	557 499
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	(109 351)	20 777	(88 574)
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski aktuarialne	539	(102)	437
Wpływ wdrożenia MSSF 9 w tym:	(54 380)	10 333	(44 047)
Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziennej przez inne całkowite dochody	(54 380)	10 333	(44 047)
Zmiana wyceny dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziennej przez inne całkowite dochody	407 448	(77 415)	330 033
Przeniesienie z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu sprzedaży dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziennej przez inne całkowite dochody	(26 412)	5 018	(21 394)
Zmiana wyceny kapitałowych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziennej przez inne całkowite dochody	6 828	(1 297)	5 531
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	30 104	(5 720)	24 384
Zmiana wyceny programów określonych świadczeń	12 840	(2 440)	10 400
Bilans zamknięcia w tym:	1 258 486	(239 113)	1 019 373
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wycenianych w wartości godziennej przez inne całkowite dochody	683 633	(129 890)	553 743
Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziennej przez inne całkowite dochody	640 721	(121 738)	518 983
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	(79 247)	15 057	(64 190)
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski aktuarialne	13 379	(2 542)	10 837

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych 31.12.2017	Wpływ odpisów z tytułu odroczonego podatku		Razem netto
	Razem brutto	dochodowego	
Bilans otwarcia w tym:	340 856	(64 763)	276 093
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe	465 234	(88 396)	376 838
Wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(134 282)	25 514	(108 768)
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski aktuarialne	9 904	(1 881)	8 023
Zmiana wyceny dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	549 139	(104 336)	444 803
Przeniesienie z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu sprzedaży	(23 503)	4 465	(19 038)
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	24 931	(4 737)	20 194
Zmiana wyceny programów określonych świadczeń	(9 365)	1 779	(7 586)
Bilans zamknięcia w tym:	882 058	(167 592)	714 466
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe	990 870	(188 267)	802 603
Wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(109 351)	20 777	(88 574)
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski aktuarialne	539	(102)	437

41. Udziały niedające kontroli

Nazwa jednostki zależnej:	Kraj założenia oraz miejsce prowadzenia działalności	Procentowy udział udziałów niedających kontroli w kapitale/w głosach		Zysk netto przypadający na udziały niedające kontroli		Łączne udziały niedające kontroli	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Santander Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	Polska	50,00	50,00	94 960	33 252	104 216	42 507
Santander Consumer Bank S.A.	Polska	40,00	40,00	238 831	272 208	1 459 968	1 393 902
Razem				333 791	305 460	1 564 184	1 436 409

Skrócone informacje finansowe każdej jednostki zależnej, która posiada udziały niedające kontroli istotne dla Grupy, zostały przedstawione poniżej:

	Santander Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.		Santander Consumer Bank S.A.	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Należności od banków	225 383	79 045	63 781	130 022
Należności od klientów	-	-	14 880 930	13 891 179
Inwestycje w podmioty zależne	-	-	154 775	154 775
Inwestycyjne aktywa finansowe	1 770	-	2 784 951	2 608 443
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	2 457	2 234	453 018	468 338
Pozostałe pozycje aktywów	31 308	36 351	354 310	394 258
AKTYWA RAZEM	260 918	117 630	18 691 765	17 647 015
Zobowiązania wobec banków	-	-	48 046	152 739
Zobowiązania wobec klientów	-	-	11 556 090	10 846 837
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-	-	1 106 793	1 171 179
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	1 938 491	1 676 559
Pozostałe pozycje zobowiązań	52 485	32 617	745 214	609 632
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	52 485	32 617	15 394 634	14 456 946
Przychody	314 123	314 031	2 047 370	1 944 552
Zysk (strata) netto za okres	189 921	66 503	559 042	649 136
Dywidendy wypłacone udziałowcom niedającym kontroli	33 251	37 546	173 251	73 416

42. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa Santander Bank Polska S.A. stosuje strategię zabezpieczającą w ramach rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z założeniami zarządzania ryzykiem opisanymi w nocie 4 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Grupa Santander Bank Polska S.A. stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej w odniesieniu do następujących klas instrumentów finansowych:

- Dłużnych papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu w PLN i denominowanych w EUR,
- Kredytów o stałym oprocentowaniu udzielonych przez Bank w PLN,
- Kredytów o stałym oprocentowaniu zaciągniętych przez Spółkę Santander Leasing S.A.

W Santander Bank Polska S.A. transakcjami zabezpieczającymi wartość godziwą są transakcje typu Interest Rate Swap i Overnight Indexed Swap, dla których Bank płaci stałą stopę i otrzymuje zmienną. Zabezpieczanym ryzykiem jest zmiana wartości godziwej instrumentu lub portfela na skutek zmian rynkowych stóp procentowych. Transakcje te nie zabezpieczają przed zmianami wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego.

Pozycje zabezpieczające wyceniane są do wartości godziwej. Pozycje zabezpieczane wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem korekty do wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka.

Od stycznia 2016 r. Santander Bank Polska S.A. stosuje portfelową rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej ryzyka stóp procentowych dla portfela udzielonych kredytów o stałym oprocentowaniu w złotych. Transakcjami zabezpieczającymi wartość godziwą są transakcje typu Interest Rate Swap, dla których Bank płaci stałą stopę i otrzymuje zmienną. Celem zabezpieczenia jest wyeliminowanie ryzyka zmiany wartości godziwej portfela kredytów o stałym oprocentowaniu, wynikającej ze zmian rynkowych stóp procentowych. Marża kredytowa jest wyłączona z relacji zabezpieczającej.

W grudniu 2015 r. Santander Bank Polska S.A. zaprzestał stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ryzyka stóp procentowych na bazie makro dla udzielonych kredytów gotówkowych o stałym oprocentowaniu w PLN (łącznie 6

relacji). Do dnia zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korekta skumulowana z tytułu wyceny do wartości godziwej dla pozycji zabezpieczanej ujęta w bilansie wyniosła 7 148 tys. zł. Kwota ta jest amortyzowana do rachunku zysków i strat zgodnie z pierwotnymi terminami, na jakie były ustanawiane poszczególne relacje zabezpieczające. Kwota 1 199 tys. zł została ujęta w rachunku zysków i strat roku 2017 a kwota 262 tys. zł - w rachunku zysków i strat roku 2018.

Szczegóły dotyczące powyższych transakcji na dzień 31.12.2018 r. i w okresie porównawczym zawierają poniższe tabele:

Wartość nominalna instrumentów zabezpieczających według stanu na 31.12.2018	Rozkład nominalów przepływów pieniężnych					
	Od 1 miesiąca		Od 3 miesięcy	Od 1 roku		Razem
	Do 1 miesiąca	do 3 miesięcy	do 1 roku	do 5 lat	Powyżej 5 lat	
Aktywa z tytułu pochodnych zabezpieczających instrumentów finansowych	534 000	105 625	893 115	7 258 755	3 660 843	12 452 338
IRS	-	-	200 000	3 413 000	50 000	3 663 000
CIRS	-	-	-	-	43 000	43 000
CCIRS	534 000	105 625	693 115	3 845 755	3 567 843	8 746 338
Zobowiązania z tytułu pochodnych zabezpieczających instrumentów finansowych	537 500	107 500	916 245	7 546 114	3 953 865	13 061 224
IRS	-	-	200 000	3 413 000	50 000	3 663 000
CIRS	-	-	-	-	43 000	43 000
CCIRS	537 500	107 500	716 245	4 133 114	3 860 865	9 355 224

Parametry cenowe instrumentów zabezpieczających według stanu na 31.12.2018	Od 1 miesiąca		Od 3 miesięcy	Od 1 roku	
	Do 1 miesiąca	do 3 miesięcy	do 1 roku	do 5 lat	Powyżej 5 lat
Aktywa z tytułu pochodnych zabezpieczających instrumentów finansowych					
Średnia stała stopa procentowa	1,4650	1,3900	3,5107	1,8957	1,7278
Średni kurs CHF / PLN	3,8166	3,8166	3,8166	3,8166	3,8166
Średni kurs EUR / PLN	4,3000	4,3000	4,3000	4,3000	4,3000
Zobowiązania z tytułu pochodnych zabezpieczających instrumentów finansowych					
Średnia stała stopa procentowa	(0,3173)	(0,3180)	0,9013	2,4170	(0,4621)
Średni kurs CHF / PLN	3,8166	3,8166	3,8166	3,8166	3,8166
Średni kurs EUR / PLN	4,3000	4,3000	4,3000	4,3000	4,3000

Instrumenty zabezpieczające według stanu na 31.12.2018 desygnowane do zabezpieczenia wartości godziwej	Pozycja zabezpieczana: Obligacje stałokuponowe		Pozycja zabezpieczana: Portfela kredytów udzielonych opartych o stałą stopę procentową	
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego		1 856 000		275 000
Wycena do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczenia ryzyka w tym:		(115 874)		(1 359)
<i>Należności z tytułu instrumentów zabezpieczających</i>		-		296
<i>Zobowiązania z tytułu instrumentów zabezpieczających</i>		115 874		1 655
Pozycja sprawozdania z sytuacji finansowej, która zawiera instrument zabezpieczający	Pochodne instrumenty zabezpieczające (IRS i OIS)		Pochodne instrumenty zabezpieczające (IRS i OIS)	
Ryzyko zabezpieczane	Ryzyko stopy procentowej		Ryzyko stopy procentowej	
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Banku		do roku 2025		do roku 2021

Pozycje objęte rachunkowością zabezpieczeń wartości godziwej według stanu na 31.12.2018	Obligacje stałokuponowe	Portfela kredytów udzielonych opartych o stałą stopę procentową
Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanej w tym:		
<i>Aktywa</i>	1 856 000	275 000
<i>Zobowiązania</i>	-	-
Skumulowana kwota korekt zabezpieczenia wartości godziwej pozycji zabezpieczanej ujęta w sprawozdaniu z całkowitych dochodów i uwzględniona w wartości bilansowej w tym:		
<i>Aktywa</i>	118 750	1 336
<i>Zobowiązania</i>	-	-
Pozycja sprawozdania z sytuacji finansowej, która zawiera instrument zabezpieczany	Inwestycyjne aktywa finansowe	Należności od klientów

31.12.2017	Obligacje	Kredyty
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego	1 979 709	425 000
Wycena do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczenia ryzyka	(104 434)	3 763
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego z tytułu zabezpieczanego ryzyka należność/(zobowiązanie)	107 005	(3 817)
Ryzyko zabezpieczane	Ryzyko stopy procentowej	Ryzyko stopy procentowej
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Banku	do roku 2025	do roku 2021

Na dzień 31.12.2018 r. Spółka Santander Leasing S.A. posiadała trzy instrumenty pochodne typu IRS (Interest Rate Swap) desygnowane do rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, które zabezpieczają Spółkę przed ryzykiem stopy procentowej.

Szczegóły dotyczące powyższych transakcji na dzień 31.12.2018 r. i w okresie porównawczym zawierają poniższe tabele:

Wartość nominalna instrumentów zabezpieczających według stanu na 31.12.2018	Rozkład nominalów przepływów pieniężnych					
	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Aktywa z tytułu pochodnych zabezpieczających instrumentów finansowych	-	95 422	149 172	508 699	-	753 293
IRS	-	95 422	149 172	508 699	-	753 293
Zobowiązania z tytułu pochodnych zabezpieczających instrumentów finansowych	-	95 422	149 172	508 699	-	753 293
IRS	-	95 422	149 172	508 699	-	753 293

Parametry cenowe instrumentów zabezpieczających według stanu na 31.12.2018	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
	Aktywa z tytułu pochodnych zabezpieczających instrumentów finansowych				
Średnia stała stopa procentowa	(0,2672)	(0,2674)	(0,2653)	(0,2521)	-
Średni kurs EUR / PLN	4,3000	4,3000	4,3000	4,3000	
Zobowiązania z tytułu pochodnych zabezpieczających instrumentów finansowych					
Średnia zmienna stopa procentowa	(0,3684)	(0,3684)	(0,3684)	(0,3684)	
Średni kurs EUR / PLN	4,3000	4,3000	4,3000	4,3000	

Instrumenty zabezpieczające według stanu na 31.12.2018 desygnowane do zabezpieczenia wartości godziwej	Pozycja zabezpieczana: Otrzymane kredyty o stałej stopie procentowej
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego	753 293
Wycena do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczenia ryzyka w tym:	(153)
<i>Należności z tytułu instrumentów zabezpieczających</i>	28
<i>Zobowiązania z tytułu instrumentów zabezpieczających</i>	181
Pozycja sprawozdania z sytuacji finansowej, która zawiera instrument zabezpieczający	Pochodne instrumenty zabezpieczające (IRS)
Ryzyko zabezpieczane	Ryzyko stopy procentowej
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Santander Leasing S.A.	do roku 2022

Pozycje objęte rachunkowością zabezpieczeń wartości godziwej według stanu na 31.12.2018	Otrzymane kredyty o stałej stopie procentowej
Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanej w tym:	
<i>Aktywa</i>	-
<i>Zobowiązania</i>	753 293
Skumulowana kwota korekt zabezpieczenia wartości godziwej pozycji zabezpieczanej ujęta w sprawozdaniu z całkowitych dochodów i uwzględniona w wartości bilansowej w tym:	
<i>Aktywa</i>	-
<i>Zobowiązania</i>	3
Pozycja sprawozdania z sytuacji finansowej, która zawiera instrument zabezpieczany	Zobowiązania wobec banków

31.12.2017

Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego	905 172
Wycena do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczenia ryzyka	(3 422)
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego z tytułu zabezpieczanego ryzyka należność/(zobowiązanie)	3 422
Ryzyko zabezpieczane	Ryzyko stopy procentowej
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Santander Leasing S.A.	do roku 2022

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Grupa Santander Bank Polska S.A. stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń przyszłych przepływów pieniężnych w stosunku do portfeli kredytów komercyjnych i hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w PLN i denominowanych w EUR, USD i CHF z maksymalną zapadalnością przypadającą za 33 lata.

Strategie zabezpieczające stosowane w Grupie Santander Bank Polska S.A. mają na celu zabezpieczenie ekspozycji Grupy przed ryzykiem zmiany wielkości przyszłych przepływów pieniężnych, wynikających z ryzyka stóp procentowych oraz dla portfeli denominowanych do walut obcych, również z ryzyka walutowego.

Powiązania zabezpieczające konstruowane są przy użyciu transakcji Interest Rate Swap, kontraktów FX Swap oraz dwuwalutowych Currency Interest Rate Swap. W celu pomiaru efektywności zabezpieczenia Bank stosuje metodę tzw. „derywatu hipotetycznego”, w której zabezpieczany portfel kredytów odzwierciedlony jest transakcją pochodną o określonej charakterystyce.

Pozycje zabezpieczane wyceniane są według zamortyzowanego kosztu. Pozycje zabezpieczające wyceniane są do wartości godziwej. Przy spełnionych warunkach efektywności powiązań, zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitałach własnych.

Instrumenty zabezpieczające według stanu na 31.12.2018 desygnowane do zabezpieczenia przepływów pieniężnych / inwestycji netto w jednostce zagranicznej	Pozycja zabezpieczana: Portfel kredytów o zmiennym oprocentowaniu w PLN	Pozycja zabezpieczana: Portfel kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowany w EUR, USD i CHF
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego	1 575 000	9 355 224
Wycena do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczenia ryzyka w tym:	(8 364)	(91 566)
<i>Należności z tytułu instrumentów zabezpieczających</i>	38 202	(113 364)
<i>Zobowiązania z tytułu instrumentów zabezpieczających</i>	46 566	(21 798)
Pozycja sprawozdania z sytuacji finansowej, która zawiera instrument zabezpieczający	Pochodne instrumenty zabezpieczające (IRS, CIRS)	Pochodne instrumenty zabezpieczające (IRS, CIRS)
Zmiana wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego jako podstawa ujęcia nieefektywności rachunkowości zabezpieczeń w danym okresie	(8 364)	(71 527)
Saldo zysków / strat z tytułu zabezpieczenia ujęte w okresie sprawozdawczym w innych całkowitych dochodach	(8 364)	(91 566)
Wartość nieefektywności instrumentu zabezpieczającego ujęta w wyniku finansowym	-	20 039
Pozycja rachunku zysków i strat która zawiera ujętą nieefektywność zabezpieczenia	Wynik handlowy i rewaluacja	Wynik handlowy i rewaluacja
Ryzyko zabezpieczane	Ryzyko stopy procentowej	Ryzyko stopy procentowej
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Banku	do roku 2027	do roku 2028

Pozycje objęte rachunkowością zabezpieczeń przepływów pieniężnych według stanu na 31.12.2018	Portfel kredytów o zmiennym oprocentowaniu w PLN	Portfel kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanym w EUR, USD i CHF
Zmiana wartości pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w okresie	(8 364)	(91 566)

Na dzień 31.12.2017 r. wartość nominalna pozycji zabezpieczającej wyniosła 12 117 739 tys. zł. Wycena do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego wyniosła (109 351) tys. zł, ta sama kwota po pomniejszeniu o podatek odroczonej rozpoznana jest w pozycji całkowite dochody i akumulowana w kapitałach własnych Banku w ciągu okresu i wykazana w nocie 40.

Część nieefektywna wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne wyniosła (10 703) tys. zł na dzień 31.12.2017 r.

43. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży

Grupa Kapitałowa Santander Bank Polska S.A. pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości po z góry ustalonej cenie.

Przedmiotem transakcji repo i sell-buy-back mogą być papiery wartościowe stanowiące portfel bilansowy Grupy.

	31.12.2018	31.12.2017
	wartość	wartość
	bilansowa	bilansowa
Zobowiązania wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (z klauzulą przyrzeczenia odkupu)	9 340 788	2 650 846
Wartość godziwa papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie w transakcjach sell-buy-back/repo	9 617 866	2 990 774
Należności z klauzulą odsprzedaży (buy sell back transactions)	177 482	-
Wartość godziwa papierów zablokowanych pod buy-sell-back/reverse repo transactions	175 818	-

Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec banków	1 070 003	986 398
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec klientów	8 270 785	1 664 448
Razem	9 340 788	2 650 846

Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	31.12.2018	31.12.2017
Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec banków	177 482	-
Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec klientów	-	-
Razem	177 482	-

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji repo oraz sell-buy-back stanowiące portfel bilansowy Grupy, nie są usuwane z bilansu, gdyż Grupa zachowuje znacząco wszystkie korzyści, stanowiące przychody odsetkowe od zastawionych papierów i ryzyka, ryzyko stopy procentowej i ryzyko kredytowe emitenta, wynikające z tych aktywów.

W przypadku transakcji z przyrzeczeniem odkupu wszelkie opisane powyżej koszty oraz ryzyka związane z posiadaniem aktywów oraz możliwość ich sprzedaży pozostają po stronie Grupy.

Grupa nabywa także instrumenty finansowe z przyrzeczeniem ich odsprzedaży w przyszłości (transakcje reverse repo oraz buy-sell-back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell-back nie są ujmowane w bilansie, gdyż Grupa nie przyjmuje znacząco wszystkich korzyści i ryzyk wynikających z tych aktywów.

Aktywa finansowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell-back stanowią zabezpieczenie przyjęte przez Grupę, które Grupa ma prawo sprzedać lub zastawić.

Instrumenty finansowe stanowiące zabezpieczenie dla transakcji z przyrzeczeniem odkupu (reverse repo) mogą podlegać sprzedaży lub obciążeniu w ramach standardowo zawartych umów, ale podlegają zwrotowi w dacie zapadalności transakcji.

44. Wartość godziwa

Wartość godziwa to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w przeprowadzonej na zwykłych warunkach transakcji między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla poszczególnych grup aktywów i zobowiązań.

	31.12.2018		31.12.2017	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA				
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	8 907 552	8 907 552	4 146 222	4 146 222
Należności od banków	2 963 214	2 963 214	2 136 474	2 136 474
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	9 769 851	9 769 851	3 416 108	3 416 108
Pochodne instrumenty zabezpieczające	73 221	73 221	218 061	218 061
Należności od klientów	137 460 378	138 231 719	107 839 897	108 488 102
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	135 643 297	136 414 638	-	-
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	366 751	366 751	-	-
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 450 330	1 450 330	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	28 415 812	28 415 812
Inwestycyjne aktywa finansowe w tym:	39 179 100	39 179 100	-	-
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	38 221 051	38 221 051	-	-
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	136 511	136 511	-	-
- kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	821 538	821 538	-	-
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków	2 832 928	2 832 928	2 783 083	2 783 083
Pochodne instrumenty zabezpieczające	912 482	912 482	578 798	578 798
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	1 233 713	1 233 713	1 237 704	1 237 704
Zobowiązania wobec klientów	149 616 658	149 607 250	111 481 135	111 496 805
Zobowiązania podporządkowane	2 644 341	2 653 397	1 488 602	1 500 989

Poniżej znajduje się podsumowanie głównych metod i założeń wykorzystywanych podczas szacowania wartości godziwych instrumentów finansowych z powyższej tabeli.

Aktywa i zobowiązania finansowe niewyceniane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości godziwej

W Grupie znajdują się instrumenty finansowe, które zgodnie z MSSF w sprawozdaniu nie są prezentowane w wartości godziwej. Dla oszacowania wartości godziwej tych instrumentów zastosowano następujące metody i założenia.

Poza aktywami, które nie są wyceniane do wartości godziwej, wszystkie pozostałe wartości godziwe spełniają warunki klasyfikacji do Kategorii III.

Należności od banków: Wartość godziwa lokat i depozytów jest szacowana w oparciu o zdyskontowane przepływy przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych rynku pieniężnego pozostającym w terminie do wykupu dla należności o podobnym ryzyku kredytowym i w danej walucie. W przypadku depozytów wypłacanych na żądanie, bez ustalonej daty wymagalności lub o terminie wymagalności do 6 miesięcy, zakłada się, że ich wartość godziwa nie różni się istotnie od wartości bilansowej. Znaczenie długoterminowej współpracy z depozytariuszami nie jest brane pod uwagę w procesie szacowania wartości godziwej tych instrumentów.

Należności od klientów: Są wykazywane w wartości netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu rezerw. Wartość godziwa zostaje wyliczona jako zdyskontowana wartość oczekiwanych przyszłych płatności kapitału i odsetek. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następować będą w terminach uzgodnionych w umowach. Oszacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek odzwierciedla zmianę w poziomie ryzyka kredytowego (marż) od momentu udzielenia kredytu oraz zmiany poziomu stóp procentowych.

Zobowiązania wobec banków i zobowiązania wobec klientów: Wartość godziwą depozytów o terminie wymagalności powyżej 6 miesięcy oszacowano na podstawie przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami procentowymi właściwymi dla depozytów o zbliżonych terminach wymagalności. W przypadku depozytów wypłacanych na żądanie, bez ustalonej daty wymagalności lub o terminie wymagalności do 6 miesięcy, zakłada się, że ich wartość godziwa nie różni się istotnie od wartości bilansowej. Znaczenie długoterminowej współpracy z depozytariuszami nie jest brane pod uwagę w procesie szacowania wartości godziwej tych instrumentów.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania podporządkowane: Grupa przyjęła założenie, że wartość godziwa tych instrumentów opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp procentowych.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej

W prezentowanych okresach sprawozdawczych Grupa dokonała następującego zaklasyfikowania instrumentów finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości godziwej do odpowiednich kategorii:

Kategoria I (kwotowania aktywnego rynku): dłużne, kapitałowe i pochodne instrumenty finansowe, które na dzień bilansowy zostały wycenione na podstawie cen kwotowanych na aktywnym rynku. Do tej kategorii Grupa klasyfikuje obligacje Skarbu Państwa, bony skarbowe, akcje spółek notowanych na giełdzie oraz kontrakty terminowe na indeks WIG 20.

Kategoria II (techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku): Zaliczone do niej są instrumenty pochodne, które są wyceniane w oparciu o model zdyskontowanych przepływów bazujący na krzywej dochodowości z rynku międzybankowego.

Kategoria III (techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku): Do kategorii tej należą niekwotowane na aktywnym rynku kapitałowe papiery wartościowe, wycenione przez Grupę na podstawie eksperckiego modelu wyceny; certyfikaty inwestycyjne wycenione na dzień bilansowy na podstawie ceny ogłaszanej przez fundusz; dłużne papiery wartościowe oraz część należności od klientów z tytułu kart kredytowych oraz kredyty i pożyczki objęte procesem underwritingu, czyli części ekspozycji kredytowych, w odniesieniu do których istnieje zamiar sprzedaży przed terminem wymagalności z przyczyn innych niż wzrost ryzyka kredytowego.

Celem stosowania technik wyceny jest ustalenie wartości godziwej, tj. ceny, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Wyceny najważniejszych inwestycji kapitałowych zakwalifikowanych do kategorii III wartości godziwej:

- AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA (AVIVA TUŻ),
- AVIVA Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA (AVIVA PTE),
- AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA (AVIVA TUO),

wykonywane są półrocznie przez wyspecjalizowane jednostki Banku przy użyciu metod dochodowych opartych na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Najważniejszymi komponentami tych modeli są: poziom prognozowanych dywidend oraz stopa dyskontowa użyta przy kalkulacji wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych.

Analiza wrażliwości wartości godziwej należności z tytułu kart kredytowych

Analiza została przeprowadzona na populacji kart kredytowych wycenianych do wartości godziwej wg stanu na koniec 2018 roku na zmiany poziomu stóp procentowych.

w mln PLN	Wartość godziwa w scenariuszach				
	bazowy	spadek stóp procentowych o 1p.p.	spadek stóp procentowych o 2p.p.	wzrost stóp procentowych o 1p.p.	wzrost stóp procentowych o 2p.p.
Razem	1 344,0	1 344,5	1 344,3	1 341,9	1 339,8

Dla powyższych wariantów przeliczono wartość godziwą portfela kart kredytowych, uwzględniając odpowiednio zmodyfikowane projekcje stóp używanych zarówno do naliczania odsetek jak i dyskontowania przepływów.

Na dzień 31.12.2018 r. oraz w okresach porównawczych Grupa zaklasyfikowała instrumenty finansowe do następujących kategorii wartości godziwej:

31.12.2018	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	8 688 624	1 081 227	-	9 769 851
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	73 221	-	73 221
Należności od klientów wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	366 751	366 751
Należności od klientów wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	90 300	1 360 030	1 450 330
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	38 193 781	-	27 270	38 221 051
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	136 511	136 511
Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	16 720	-	804 818	821 538
Razem	46 899 125	1 244 748	2 695 380	50 839 253
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	175 689	1 058 024	-	1 233 713
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	912 482	-	912 482
Razem	175 689	1 970 506	-	2 146 195

31.12.2017	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 189 110	1 226 551	447	3 416 108
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	218 061	-	218 061
Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty dłużne	27 462 401	-	32 532	27 494 933
Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty kapitałowe	19 328	-	901 551	920 879
Razem	29 670 839	1 444 612	934 530	32 049 981
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	1 237 704	-	1 237 704
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	578 798	-	578 798
Razem	-	1 816 502	-	1 816 502

Poniższe tabele prezentują uzgodnienie zmiany stanu instrumentów finansowych, których wartość godziwa ustalana jest na podstawie technik wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku.

	Kategoria III Aktywa finansowe					
	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Należności od klientów wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Należności od klientów wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez OCI	Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez OCI
31.12.2018						
Stan na początek okresu	447	-	-	-	32 532	901 551
Korekta BO-zmiana sposobu wyceny wg MSSF 9	-	1 530 800	-	93 165	-	(15 094)
Zyski lub straty						
rozpoznane w rachunku zysków i strat	(26)	33 539	-	12 573	-	-
rozpoznane w kapitałach własnych-OCI	-	-	-	-	-	45 472
Zakupy	-	17 294	366 751	20 013	-	2 604
Sprzedaże	(421)	-	-	-	-	(316)
Spląty/zapadalność	-	(169 229)	-	-	(5 262)	-
Przeklasyfikowanie	-	(90 300)	-	1 770	-	(125 320)
Inne	-	37 926	-	8 990	-	-
Stan na koniec okresu	-	1 360 030	366 751	136 511	27 270	808 897

Kategoria III	Aktywa finansowe			Zobowiązania finansowe
	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty dłużne	Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty kapitałowe	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu
31.12.2017				
Stan na początek okresu	251	38 240	849 578	-
Zyski lub straty				
<i>rozpoznane w rachunku zysków i strat (niezrealizowane)</i>	(29)	-	-	-
<i>rozpoznane w kapitałach własnych</i>	-	-	68 337	-
Zakupy	1 057	-	2 036	-
Sprzedaże	(832)	-	(18 400)	-
Spłaty/zapadalność	-	-	-	-
Transfer	-	-	-	-
Inne - wykup obligacji	-	(5 708)	-	-
Stan na koniec okresu	447	32 532	901 551	-

45. Zobowiązania warunkowe

Informacje o wszczętych postępowaniach sądowych

Na dzień 31.12.2018 r. nie występowały postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Banku, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.

Łącznie wartość wszystkich prowadzonych spraw sądowych wynosiła 1 328 055 tys. zł, co stanowi 4,98% kapitałów własnych Grupy. W kwocie tej 730 097 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach z powództwa (wniosku) Grupy, 550 808 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach, w których Grupa jest pozwany, natomiast 47 150 tys. zł to wartość wierzytelności Grupy w sprawach o układ lub upadłość.

W dniu 20.10.2017 r. został dostarczony do Santander Bank Polska S.A. pozew zbiorowy złożony przez kredytobiorców posiadających umowy na kredyty indeksowane do franka szwajcarskiego udzielone przez byłą Kredyt Bank S.A. Całkowita kwota roszczenia została oszacowana na dzień 31.12.2017 r. w oparciu o dostępne dokumenty na kwotę 32,3 miliona złotych. W dniu 27.02.2018 r. do Banku zostały dostarczone dokumenty dotyczące rozszerzenia pozwu o kolejne grupy kredytobiorców i wartość przedmiotu sporu wzrosła do 47,0 mln złotych. Bank złożył odpowiedź na pozew i według stanu na dzień sporządzenia Sprawozdania finansowego postępowanie znajduje się w fazie oczekiwania na rozstrzygnięcie sądu w przedmiocie dopuszczalności rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym.

Na dzień 31.12.2018 r. wartość istotnych zakończonych postępowań sądowych wynosiła 565 324 tys. zł.

Na dzień 31.12.2018 roku wartość rezerwy na sprawy sporne wynosiła 132 382 tys. zł. Dla 37 spraw o znacznej wartości przedmiotu sporu, w których Santander Bank Polska S.A. był pozwany, utworzono rezerwę w wysokości 37 340 tys. zł oraz dla 1 sprawy, w której Bank występował jako powód, utworzono rezerwę w wysokości 26 245 tys. zł.

Santander Bank Polska S.A. tworzy rezerwy na ryzyko prawne w przypadku, gdy wewnętrznie przeprowadzona ocena ryzyka związanego z daną sprawą sądową daje podstawy do oczekiwań potencjalnego wpływu środków pieniężnych. Kwoty rezerw na sprawy sporne zostały zaprezentowane w nocy 36.

Na dzień 31.12.2017 r. nie występowały postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Banku oraz spółek zależnych, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.

Łącznie wartość wszystkich prowadzonych spraw sądowych wynosiła 1 080 768 tys. zł, co stanowi 4,63% kapitałów własnych Grupy. W kwocie tej 717 617 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach z powództwa (wniosku) Grupy, 359 362 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach, w których Grupa jest pozwany, natomiast 3 789 tys. zł to wartość wierzytelności Grupy w sprawach o układ lub upadłość.

Na dzień 31.12.2017 r. wartość istotnych zakończonych postępowań sądowych wynosiła 532 519 tys. zł.

Na dzień 31.12.2017 r. wartość rezerwy na sprawy sporne wynosiła 99 463 tys. zł. Dla 10 spraw o znacznej wartości przedmiotu sporu, w których Santander Bank Polska S.A. był pozwany, utworzono rezerwę w wysokości 40 983 tys. zł.

Zobowiązania pozabilansowe

Wartości zobowiązań warunkowych oraz transakcji pozabilansowych z podziałem na kategorie zostały zaprezentowane poniżej. Wartości gwarancji i akredytyw pokazane w poniższej tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby klienci w całości nie wywiązali się ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich.

Zobowiązania warunkowe udzielone	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania udzielone					
- finansowe:	27 932 101	461 631	83 414	28 477 146	24 642 271
- linie kredytowe	23 100 430	392 403	70 976	23 563 809	20 279 546
- kredyty z tyt. kart płatniczych	4 035 243	57 473	12 438	4 105 154	3 730 667
- akredytywy importowe	788 817	11 755	-	800 572	624 207
- depozyty terminowe z przyszłym terminem rozpoczęcia okresu depozytu	7 611	-	-	7 611	7 851
- gwarancyjne	5 438 168	141 102	27 530	5 606 800	4 885 661
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	(33 235)	(12 343)	(35 470)	(81 048)	(50 652)
Razem	33 337 034	590 390	75 474	34 002 898	29 477 280

46. Aktywa i zobowiązania stanowiące zabezpieczenie

Aktywa stanowiące zabezpieczenie na pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG stanowią dłużne papiery wartościowe.

Santander Bank Polska S.A. oraz Santander Consumer Bank S.A. przyjęły do wyliczenia wysokości funduszu ochrony środków gwarantowanych wynikającą z przepisów stawkę procentową w wysokości 0,50% (w roku 2017 stawka procentowa wynosiła 0,55%) sumy środków pieniężnych zgromadzonych w Banku na wszystkich rachunkach, stanowiącej podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej, stąd aktywa stanowiące zabezpieczenie według stanu na 31.12.2018 r. wynoszą 658 739 tys. zł, natomiast według stanu na 31.12.2017 r. wynosiły 605 429 tys.

W 2018 roku zostały założone lokaty w instytucjach finansowych w wysokości 1 265 897 tys. zł stanowiące zabezpieczenie wyceny zawartych transakcji (według stanu na 31.12.2017 r. –772 961 tys. zł).

W 2018 roku Grupa przyjęła depozyt na kwotę 200 887 tys. zł (w 2017 roku – 500 105 tys. zł) stanowiący zabezpieczenie transakcji.

Dodatkowe aktywa i zobowiązania stanowiące zabezpieczenie przedstawione są w nocie 32 i w nocie 43.

47. Leasing finansowy i operacyjny

Leasing finansowy

Umowy leasingu, w których Grupa jest leasingodawcą

Grupa Kapitałowa Santander Bank Polska S.A. prowadzi działalność leasingową poprzez spółki leasingowe, które specjalizują się w usługach finansowania pojazdów i środków transportu na rzecz firm oraz osób fizycznych, a także w leasingu maszyn i urządzeń oraz nieruchomości.

Pozycje aktywów „Należności od klientów” i „Należności od banków” zawierają następujące wartości dotyczące należności z tytułu leasingu finansowego:

Należność brutto z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności	31.12.2018	31.12.2017
poniżej 1 roku	3 217 790	2 724 540
między 1 a 5 lat	5 425 275	4 452 169
powyżej 5 lat	101 820	115 819
Razem	8 744 885	7 292 528

Wartość bieżąca należnych minimalnych rat leasingowych wg terminów zapadalności

	31.12.2018	31.12.2017
poniżej 1 roku	3 268 594	2 751 560
pomiędzy 1 a 5 lat	4 868 075	4 011 195
powyżej 5 lat	75 693	86 205
Razem	8 212 362	6 848 960

Uzgodnienie różnic między należnościami z tytułu leasingu finansowego a wartością bieżącą należnych minimalnych rat leasingowych

	31.12.2018	31.12.2017
Należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego	8 744 885	7 292 528
Niezrealizowane przychody finansowe	(532 523)	(443 568)
Utrata wartości od należności leasingowych	(111 875)	(84 140)
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych netto	8 100 487	6 764 820

Umowy leasingu, w których Grupa jest leasingobiorcą

Podmioty Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A. posiadają również umowy leasingu finansowego, w których stanowią stroną finansowaną, jednak ze względu na to, że są one zawarte pomiędzy jednostkami powiązаныmi zostały wyeliminowane ze skonsolidowanych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej oraz rachunku zysków i strat.

Leasing operacyjny

Umowy leasingu, w których Grupa jest leasingobiorcą

Santander Bank Polska S.A. leasinguje powierzchnię biurową, zgodnie z umowami leasingu operacyjnego. Standardowo umowy zawierane są na okres powyżej 5 lat. Nieznacząca część powierzchni jest subleasingowana poza Grupę. W ciągu roku 2018 i 2017 Grupa poniosła opłaty z tytułu czynszów w wysokości odpowiednio 222 959 tys. zł i 234 684 tys. zł. Opłaty te zostały ujęte w rachunku zysku i strat w pozycji „Koszty operacyjne”.

Santander Consumer Bank S.A. większość umów najmu lokali użytkowych zawierał na czas określony wynoszący od 3 do 5 lat. Umowy najmu biur jednostek mobilnych oraz biur jednostek struktury sprzedaży ratalnej zawarte zostały na czas nieokreślony z okresem wypowiedzenia od 2 do 6 miesięcy.

Spółka PSA Finance Polska Sp. z o.o. działając wspólnie ze swoją spółką zależną PSA Consumer Finance Polska Sp. z o.o. leasinguje głównie powierzchnie biurowe na podstawie umowy renegecjonowanej w roku 2016 i obowiązującej do 2021 roku.

Całkowite zobowiązania z tytułu umów zawartych przez Grupę z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego (łącznie z wartością wieczystego użytkowania gruntów) prezentuje poniższa tabela:

Płatności leasingowe wg terminów zapadalności	31.12.2018	31.12.2017
poniżej 1 roku	212 026	208 032
pomiędzy 1 a 5 lat	539 677	474 185
powyżej 5 lat	152 639	384 471
Razem	904 342	1 066 688

Umowy leasingu, w których Grupa jest leasingodawcą

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego prezentuje poniższa tabela:

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego

	31.12.2018	31.12.2017
poniżej 1 roku	11 025	9 301
pomiędzy 1 a 5 lat	8 929	9 160
powyżej 5 lat	-	-
Razem	19 954	18 461

48. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych – informacja dodatkowa

Poniższa tabela zawiera informacje na temat środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w sprawozdaniu z przepływu środków pieniężnych Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31.12.2018	31.12.2017
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	8 856 479	4 146 222
Należności z tytułu lokat międzybankowych*	3 105 091	2 136 307
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody*	5 999 249	1 379 839
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty przejęte w wyniku nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. i podmiotów powiązanych	51 488	-
Razem	18 012 307	7 662 368
Wpływ zmian kursów walutowych w ciągu roku finansowego na stan środków pieniężnych	39 420	(89 445)

* aktywa finansowe z pierwotnym terminem zapadalności poniżej 3 miesięcy

Santander Bank Polska S.A. i Santander Consumer Bank S.A. posiadają środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, które są środkami zgromadzonymi na rachunku rezerwy obowiązkowej utrzymywanym w Banku Centralnym .

W okresach prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Grupa Kapitałowa Santander Bank Polska S.A. otrzymała i dokonała płatności odsetek w następujących wysokościach:

Odsetki otrzymane i zapłacone	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Odsetki otrzymane, w tym:	7 054 874	6 542 339
- działalność operacyjna	6 307 596	5 875 868
- działalność inwestycyjna	747 278	666 471
Odsetki zapłacone, w tym:	(1 552 820)	(1 231 416)
- działalność operacyjna	(1 271 805)	(993 307)
- działalność finansowa	(281 015)	(238 109)

Wydatki wynikające z nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. przedstawia poniższa tabela:

Nabycie wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. i nabycie podmiotów powiązanych pomniejszone o przejęte środki pieniężne	09.11.2018
Cena zapłacona gotówką za nabycie wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. i podmiotów powiązanych	257 960
- w tym nabycie DB Securities S.A.	20 000
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	(51 073)
Należności z tytułu lokat międzybankowych*	(415)
Razem	206 472

* aktywa finansowe z pierwotnym terminem zapadalności poniżej 3 miesięcy

49. Podmioty powiązane

Poniżej zostały zaprezentowane informacje o transakcjach wewnątrzgrupowych, pomiędzy jednostkami stowarzyszonymi i podmiotami powiązanymi. Większość transakcji dotyczy operacji bankowych dokonywanych w ramach działalności biznesowej. Obejmują one głównie kredyty, depozyty, gwarancje, leasing. Transakcje wzajemne dokonywane w ramach Grupy Kapitałowej między emitentem i jednostkami zależnymi zostały wyeliminowane ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego. W przypadku transakcji wewnątrzgrupowych sporządzana jest dokumentacja zgodna w wymogami przepisów podatkowych dla dokumentacji cen transferowych.

Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa	85	93
Pozostałe aktywa	85	93
Zobowiązania	105 680	120 382
Zobowiązania wobec klientów	105 519	90 102
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-	30 044
Pozostałe zobowiązania	161	236
Przychody	38 779	14 223
Przychody prowizyjne	38 779	14 223
Koszty	5 532	6 654
Koszty odsetkowe	1 512	1 806
Koszty prowizyjne	2 406	3 020
Koszty operacyjne w tym:	1 614	1 828
<i>koszty działania</i>	1 614	1 828

Transakcje z Grupą Santander	z podmiotem dominującym		z pozostałymi podmiotami	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa	1 364 172	598 411	6 416	9 854
Należności od banków, w tym:	955 508	308 691	6 398	9 831
<i>lokaty i kredyty</i>	583 784	95 993	-	-
<i>rachunki bieżące</i>	371 724	212 698	6 398	9 831
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	407 364	282 036	-	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 085	7 469	-	-
Pozostałe aktywa	215	215	18	23
Zobowiązania	784 526	403 807	127 328	86 720
Zobowiązania wobec banków, w tym:	294 866	62 996	10 721	23 539
<i>rachunki bieżące</i>	294 866	62 996	10 721	23 539
Pochodne instrumenty zabezpieczające	8 634	-	-	-
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	477 638	322 933	-	-
Zobowiązania wobec klientów	-	-	100 130	52 577
Pozostałe zobowiązania	3 388	17 878	16 477	10 604
Przychody	120 921	14 914	16 324	411
Przychody odsetkowe	11 036	11 321	235	95
Przychody prowizyjne	2 595	3 593	414	299
Pozostałe przychody operacyjne	5	-	94	17
Wynik handlowy i rewaluacja	107 285	-	15 581	-
Koszty	23 674	94 960	44 622	76 712
Koszty odsetkowe	1 574	1 050	459	2 298
Koszty prowizyjne	1 222	1 171	148	205
Wynik handlowy i rewaluacja	-	74 862	-	57 672
Koszty operacyjne w tym:	20 878	17 877	44 015	16 537
<i>koszty pracownicze i koszty działania</i>	20 877	17 877	44 013	16 529
<i>pozostałe koszty operacyjne</i>	1	-	2	8
Nominały instrumentów pochodnych	84 303 789	51 859 866	-	-
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty zakupione	4 116 460	3 478 300	-	-
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty sprzedane	4 012 672	3 414 864	-	-
Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	38 879 678	18 298 033	-	-
Kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	4 494 400	-	-	-
Opcje na stopę procentową	6 543 672	8 001 216	-	-
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty zakupione	7 211 538	4 719 697	-	-
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty sprzedane	7 198 628	4 762 299	-	-
Opcje walutowe kupione CALL	2 535 591	2 010 291	-	-
Opcje walutowe kupione PUT	2 540 293	1 950 686	-	-
Opcje walutowe sprzedane CALL	3 086 738	2 026 149	-	-
Opcje walutowe sprzedane PUT	3 262 996	2 211 749	-	-
Spot - zakupiony	79 412	162 894	-	-
Spot - sprzedany	79 374	163 182	-	-
Forward kupiony	100	138 027	-	-
Forward sprzedany	100	135 771	-	-
Kapitałowe instrumenty pochodne - zakupione	262 137	386 708	-	-

Transakcje z personelem zarządczym

Wynagrodzenia Członków Zarządu, Członków Rady Nadzorczej i kluczowej kadry kierowniczej Grupy Santander Bank Polska S.A. oraz kredyty i pożyczki udzielone osobom zarządzającym.

Na dzień 31.12.2018 r. i 31.12.2017 r. Członkowie Zarządu mieli zawarte umowy o zakazie konkurencji po zaprzestaniu pełnienia funkcji w Zarządzie Banku. W przypadku nie powołania na nową kadencję lub odwołania Członkom Zarządu przysługuje jednorazowa odprawa. Odprawa nie przysługuje w przypadku przyjęcia propozycji dalszego zatrudnienia w strukturach Banku.

Kredyty i pożyczki zostały udzielone na warunkach ogólnie obowiązujących.

Wynagrodzenia członków Zarządu i kluczowej kadry kierowniczej	Zarząd		Kluczowa kadra kierownicza	
	2018	2017	2018	2017
Wynagrodzenia stałe	12 573	12 774	45 666	40 903
Dodatkowe korzyści (np. ubezpieczenia na życie bez opcji emerytalnej, ubezpieczenia medyczne, podróży i opłat szkolnych)	1 066	1 136	1 107	1 062
Nagrody wypłacone w roku 2018 r. i 2017 r. *	9 940	8 186	21 236	16 587
Wypłacone ekwiwalenty za niewykorzystane urlopy	146	125	136	130
Dodatkowe wynagrodzenia z tytułu rozwiązania kontraktu i zakazu konkurencji	1 105	-	208	-
Kredyty i pożyczki udzielone osobom zarządzającym oraz ich krewnym	10 103	11 054	25 188	22 693
Depozyty złożone przez osoby zarządzające oraz ich krewnych	13 714	17 328	26 169	13 106
Rezerwa emerytalno-rentowa oraz rezerwa na niewykorzystane urlopy	1 184	797	4 873	2 651
Liczba warunkowych praw do akcji w sztukach	27 220	34 670	42 652	41 194

* obejmują część nagrody należnej za lata 2017, 2016, 2015, 2014 i 2013, której wypłata była warunkowa i została odroczone w czasie

Do kategorii „Kluczowa kadra kierownicza” zalicza się osoby objęte zasadami określonymi w „Polityce Wynagrodzeń Grupy Santander Bank Polska S.A.”, a w przypadku spółek zależnych zasadami odrębnie określonymi w spółkach.

W Grupie Santander Bank Polska obowiązuje Polityka Wynagrodzeń Grupy Santander Bank Polska S.A, zatwierdzona i zaakceptowana przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą. Polityka podlega przeglądom, które są dokonywane w okresach rocznych lub częściej w przypadku istotnych zmian organizacyjnych.

Wypłata wynagrodzenia zmiennego dla osób zajmujących stanowiska kierownicze następuje raz w roku po zakończeniu okresu rozliczeniowego i ogłoszeniu wyników Banku. Wynagrodzenie zmienne przyznane na podstawie regulaminów premialnych, wypłacane jest w formie gotówkowej oraz w formie akcji fantomowych, przy czym część wypłaty wynagrodzenia zmiennego w formie akcji fantomowych nie może być niższa niż 50% całkowitej wartości wypłaty wynagrodzenia zmiennego. Wypłata nie mniej niż 40% wartości wynagrodzenia zmiennego określonego powyżej jest warunkowa i jest odraczana na okres 3 lat (po 13,3% w każdym z kolejnych lat) i następuje w trakcie tego okresu w równych rocznych ratach płatnych z dołu, uzależnionych od efektów pracy danego pracownika za okres podlegający ocenie oraz wartości akcji fantomowych.

W 2018 r. łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych przez Santander Bank Polska S.A. Członkom Rady Nadzorczej wyniosła 1 432 tys. zł. Pan John Power otrzymał wynagrodzenie w wysokości 37,3 tys. z tytułu funkcji pełnionej w Radzie Nadzorczej spółki zależnej Banku. Pan John Power otrzymał dodatkowo wynagrodzenie w wysokości 853,5 tys. zł za sprawowanie w imieniu Rady Nadzorczej indywidualnego nadzoru nad procesem przejścia przez Santander Bank Polska S.A. wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.

W 2017 r. łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych przez Santander Bank Polska S.A. Członkom Rady Nadzorczej wyniosła 1 556 tys. zł. Pan John Power otrzymał wynagrodzenie w wysokości 28,7 tys. zł z tytułu funkcji pełnionej w Radzie Nadzorczej spółki zależnej Banku. Pan John Power otrzymał dodatkowo wynagrodzenie w wysokości 84,0 tys. zł za sprawowanie w imieniu Rady Nadzorczej indywidualnego nadzoru nad procesem przejścia przez Santander Bank Polska S.A. wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.

50. Nabycia, sprzedaże i likwidacje podmiotów zależnych i stowarzyszonych

Nabycie wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.

W dniu 09.11.2018 r. nastąpiła transakcja nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. oraz objęcie kontroli nad podmiotem powiązany Deutsche Bank Securities przez Santander Bank Polska S.A.

Szczegóły opisane zostały w nocie 51.

Rejestracja spółki Santander Leasing Poland Securitisation 01

W dniu 30.08.2018 r. została zarejestrowana zgodnie z prawem irlandzkim spółka Santander Leasing Poland Securitisation 01 Designated Company z siedzibą w Dublinie. Jest to spółka celowa powołana do realizacji transakcji sekurytyzacji portfela należności leasingowych oraz należności z tytułu pożyczek. Spółka jest kontrolowana przez Santander Leasing S.A., w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.4.

Likwidacja spółki Giędkracja Sp. z o.o.

W dniu 05.03.2018 r. nastąpiła likwidacja spółki Giędkracja Sp. z o.o. Dokonano ostatecznego rozliczenia aktywów i zobowiązań spółki. Strata na likwidacji spółki wynosi 65 tys. zł.

Wniesienie aportem spółki Santander F24 S.A. (dawniej BZ WBK Nieruchomości S.A.) do spółki Santander Finance sp. z o.o.

W dniu 24.11.2017 r. nastąpiła transakcja wniesienia aportem akcji spółki Santander F24 S.A. (poprzednia nazwa spółki BZ WBK Nieruchomości S.A.) do spółki Santander Finance sp. z o.o. przez Santander Bank Polska S.A. na pokrycie objęcia udziałów przez Santander Bank Polska S.A. spółki Santander Finance sp. z o.o.

W drugiej połowie roku 2017 r. nastąpiła zmiana modelu biznesowego spółki Santander F24 S.A. Główny profil działalności został skoncentrowany na finansowaniu zakupu samochodów dla konsumentów – spółka została zarejestrowana przez Komisję Nadzoru Finansowego, jako instytucja pożyczkowa.

Tak przekształcona struktura własnościowa pozwoli ograniczyć koszty zarządzania działalnością oraz jest elementem składowym rozszerzenia działalności Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A., polegającym na oferowaniu przez spółkę Santander F24 S.A. produktów finansowych adresowanych do klientów indywidualnych (konsumentów) na rynku tzw. samochodów lekkich.

W dniu 12.01.2018 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Santander Finance sp. z o.o. do wysokości 1 630 tys. zł. Kapitał został w całości opłacony.

Likwidacja spółki AKB Marketing Services sp. z o.o.

W dniu 28.03.2017 r. nastąpiła likwidacja spółki AKB Marketing Services sp. z o.o. (spółka zależna Santander Consumer Banku S.A.).

Dokonano ostatecznego rozliczenia aktywów i zobowiązań spółki. Wynik na likwidacji w wysokości 3 757 tys. zł został zaprezentowany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „Zyski (straty) netto na udziałach w podmiotach powiązanych”. Spółka AKB Marketing Services sp. z o.o. prowadziła działalność pomocniczą w zakresie usług bankowych.

W dniu 20.11.2017 r. nastąpiło wykreślenie spółki AKB Marketing Services sp. z o.o. z Krajowego Rejestru Sądowego.

Połączenie Santander Leasing S.A. z BZ WBK Lease S.A.

W dniu 28.02.2017 r. nastąpiło połączenie spółek Santander Leasing S.A. oraz BZ WBK Lease S.A. Połączenie nastąpiło w drodze przejścia przez Santander Leasing S.A. (spółka przejmująca) BZ WBK Lease S.A. (spółka przejmowana). Nastąpiło przeniesienie całego majątku BZ WBK Lease S.A. na Santander Leasing S.A. W związku z połączeniem, BZ WBK Lease S.A. utracił swój byt prawny, natomiast Santander Leasing S.A., jako spółka przejmująca z mocy prawa wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej. W efekcie Santander Leasing S.A. kontynuuje działalność prowadzoną dotychczas przez BZ WBK Lease S.A., jak również wstąpił z mocy prawa we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej BZ WBK Lease S.A.

51. Nabycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa

Podsumowanie przejęcia

W dniu 9.11.2018 r. Santander Bank Polska S.A. (Bank) nabył zorganizowaną część przedsiębiorstwa Deutsche Bank Polska S.A., obejmującą działalność w zakresie bankowości detalicznej, MŚP, bankowości prywatnej i bankowości biznesowej, a także 100% akcji DB Securities S.A. – domu maklerskiego Grupy Deutsche Bank Polska S.A. Zgodnie z umową transakcyjną, sieć oddziałów wraz z zewnętrznymi kanałami sprzedaży – agentami i pośrednikami Deutsche Bank Polska S.A. – została włączona w obecną strukturę Santander Bank Polska S.A. Wraz z przejmowaną działalnością przeniesiona została również działalność w zakresie dystrybucji produktów inwestycyjnych i zarządzania aktywami. Z transakcji wyłączono bankowość korporacyjną i inwestycyjną oraz walutowe kredyty hipoteczne, które pozostają w strukturze Deutsche Bank Polska S.A.

Uzasadnienie biznesowe transakcji

Przejęcie wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. umocniło pozycję Santander Bank Polska S.A. w polskim sektorze bankowym dzięki zdobyciu atrakcyjnej bazy klientów charakteryzujących się niskim kosztem ryzyka, w szczególności zwiększeniu obecności w segmentach klientów zamożnych, bankowości prywatnej i MŚP. Zapewni to wzmocnienie sieci sprzedaży Banku w regionach o znaczeniu strategicznym (np. Śląsk). Ponadto, w opinii Zarządu, połączenie jednostek przyniesie synergie kosztowe i dochodowe, wynikające głównie z potencjalnego obniżenia kosztu finansowania działalności i możliwościom sprzedaży wiązanej.

W wyniku przejęcia, Grupa Kapitałowa Santander Bank Polska zwiększyła swój udział w rynku kredytów do 12,0% (dane niezaudytowane), zwiększając należności od klientów netto do kwoty 137 mld zł. Z punktu widzenia segmentacji, przejęcie pozwoliło na pozyskanie atrakcyjnej bazy klientów i wysoce komplementarnej działalności biznesowej. Santander Bank Polska S.A. znacząco wzmocnił swoją pozycję w segmentach bankowości prywatnej, klientów Select i Mid Market (wzrost o 95 tys. klientów) oraz w segmencie masowym (wzrost o 226 tys. klientów). Ponadto pozyskano 35 tys. nowych klientów z segmentu MŚP.

W wyniku wyłączenia z zakresu transakcji portfela walutowych kredytów hipotecznych, udział tych kredytów w Banku przejmującym zmniejszył się do 9,2%.

Wstępna cena nabycia

Zgodnie z warunkami umowy podpisanej 14.12.2017 r., strony określiły wstępną cenę nabycia na kwotę 1 289 799 000 zł, która obejmuje:

- 1 269 799 000 zł z tytułu wstępnej ceny nabycia wydzielonej działalności Deutsche Bank Polska S.A.,
- 20 000 000 zł z tytułu wstępnej ceny nabycia DB Securities S.A.

Wstępna cena nabycia wydzielonej działalności Deutsche Bank Polska S.A. została obliczona w oparciu o początkowy poziom aktywów ważonych ryzykiem, pomnożony przez 13,875% i zdyskontowany przez uzgodniony mnożnik 0,60x.

Wstępna cena nabycia DB Securities S.A. w wysokości 20 000 000 zł została ustalona przez Strony na podstawie danych finansowych DB Securities S.A. i uzgodnionego dyskonta aktywów netto.

Wstępna cena nabycia została zapłacona gotówką w kwocie 257 959 800 zł, co stanowiło 20% łącznej ustalonej ceny, natomiast reszta kwoty została uiszczona w formie 2 754 824 akcji podziałowych podmiotu przejmującego. Liczba akcji wyemitowanych w ramach wynagrodzenia oparta była na ich wartości godziwej, stanowiącej średnią arytmetyczną dziennego kursu akcji banku przejmującego ważonego wolumenem obrotów na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie w okresie od 14.11.2017 r. do 13.12.2017 r., która wyniosła 374,56 zł.

Szczegółowe informacje dotyczące płatności:

Przekazana zapłata	
Gotówka	257 960
Emisja akcji podziałowych	1 031 839
Razem	1 289 799

Ostateczna cena nabycia

Ze względu na to, że termin ustalenia ceny początkowej był znacznie odległy od terminu uiszczenia płatności na podstawie umowy, strony uzgodniły, że ostateczna cena nabycia będzie równa wstępnej cenie nabycia skorygowanej o ostateczną wartość aktywów ważonych ryzykiem, która stanowi element ceny i będzie uwzględniać wpływ zmian istotnych wolumenów biznesowych – kredytów, depozytów klientów i wartości zarządzanych środków klientów. Oczekiwane jest, że ostateczne rozliczenie ceny nabycia ma nastąpić do końca marca 2019 r.

Analiza przejętych aktywów i zobowiązań w dniu połączenia

Według stanu na dzień publikacji raportu Grupa Santander Bank Polska S.A. przeprowadziła proces wyceny związany z przejściem zorganizowanej części Deutsche Bank Polska S.A. i Deutsche Bank Securities S.A. Wycena obejmowała weryfikację pozycji bilansowych (takich jak należności od klientów, aktywa trwałe oraz zobowiązania wobec klientów i banków) oraz potencjalnych zobowiązań warunkowych. Poza tym, w ramach przejęcia Bank rozpoznał składniki aktywów, które spełniają warunki do ujęcia ich jako wartości niematerialne. Są one wynikiem wyceny relacji z klientami depozytowymi Deutsche Bank Polska S.A. (142,2 mln zł) oraz relacji z klientami korzystającymi z produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych (50,4 mln zł).

Szczegóły podejścia do wyliczenia ww. kwot opisano w punkcie „Istotne osady i założenia dotyczące wyceny”.

Amortyzacja wartości niematerialnych odnoszona będzie do rachunku zysków i strat nieliniowo. Okres ich ekonomicznej użyteczności, określony został w powiązaniu z okresem życia produktów których dotyczą.

W poniższych tabelach przedstawiono wartość godziwą nabytych aktywów i zobowiązań.

	stan na: 09.11.2018	Wydzielona część DB PL	DB Securities
AKTYWA			
Gotówka i operacje z bankami centralnymi		51 073	-
Należności od banków		405	159 690
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		24 049	-
Należności od klientów wyceniane w zamortyzowanym koszcie		18 781 513	-
- Kredyty hipoteczne		8 442 540	-
- Kredyty consumer finance		3 092 067	-
- Kredyty biznesowe		7 246 906	-
Inwestycyjne aktywa finansowe w tym:		83 090	271
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		63 077	-
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		20 013	-
- kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		-	271
Wartości niematerialne		195 977	1 041
Rzeczowy majątek trwały		19 043	125
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto		52 972	940
Pozostałe aktywa		37 017	17 896
Aktywa razem		19 245 139	179 963
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków		4 430 226	74
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu		12 122	-
Zobowiązania wobec klientów		13 041 354	130 095
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym		7 945	-
Pozostałe rezerwy		5 230	-
Pozostałe zobowiązania		113 698	6 826
Zobowiązania razem		17 610 575	136 995
Przejęte aktywa netto		1 634 564	42 968

Istotne osądy i założenia dotyczące wyceny

1. Rozpoznane wartości niematerialne

W wyniku przeprowadzonej wyceny, Santander Bank Polska S.A. rozpoznał następujące wartości niematerialne:

Relacje z klientami posiadającymi rachunki bieżące („core deposit intangible”, CDI)

CDI oblicza się jako bieżącą wartość różnicy między kosztami finansowania rachunków bieżących a alternatywnym kosztem finansowania, który Bank musiałby ponieść, gdyby nie posiadał portfela takich rachunków. Wartość godziwa CDI została oszacowana przy zastosowaniu podejścia dochodowego. Przepływy pieniężne odzwierciedlające oszczędności kosztowe wyliczono w oparciu o różnicę pomiędzy prognozowanymi kosztami przejętych rachunków a kosztami alternatywnych funduszy rynkowych w średnim okresie funkcjonowania nabytych rachunków. Koszt funduszy alternatywnych został oszacowany na podstawie stóp referencyjnych dla finansowania w PLN i EUR. Obliczone przepływy pieniężne za kolejne lata zdyskontowano przy zastosowaniu odpowiedniej stopy dyskontowej na dzień nabycia.

Relacje z klientami – produkty ubezpieczeniowe i inwestycyjne

Wartość relacji z klientami wynika z korzyści powiązanych ze współpracą, takich jak potencjalne obniżenie kosztów sprzedaży, zwiększenie możliwości w zakresie dystrybucji i zapewnienie dobrego kontaktu między bankiem a klientem. Wartość godziwa relacji z klientami została oszacowana przy zastosowaniu podejścia dochodowego. Wartość ta została ustalona na podstawie zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z dodatkowych przychodów generowanych przez Bank posiadający dany składnik wartości niematerialnych. Koszty działalności (w tym koszty amortyzacji) i inne koszty odlicza się od określonych powyżej przepływów pieniężnych za każdy rok przewidywanego okresu trwania relacji z klientem. Otrzymane w każdym roku przepływy pieniężne są następnie pomniejszane o koszt kapitału, powiększony o odpowiednią premię, dając wartość godziwą danego składnika wartości niematerialnych.

2. Nabyte należności od klientów

Wycena wartości godziwej na dzień nabycia oparta była na danych dot. przejmowanego portfela, przekazanych Santander Bank Polska S.A. w procesie migracji. Przy wycenie należności od klientów wzięto pod uwagę profil ryzyka nabytych portfeli.

Korekta wartości godziwej kredytów pracujących

Korekta wartości godziwej kredytów pracujących została również wyliczona w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Większość korekt wynikała głównie z nabytego portfela kredytów hipotecznych i MŚP, gdzie umowne marże są niższe niż obecne oprocentowanie na rynku. Nabyte kredyty pracujące zaklasyfikowano do Koszyka 1.

Korekta wartości godziwej kredytów niepracujących

Wycena wartości godziwej kredytów niepracujących, objętych rezerwami portfelowymi i indywidualnymi, odbywa się zgodnie z metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W przypadku ekspozycji niepracujących podlegających indywidualnej ocenie, Santander Bank Polska S.A. szacuje przyszłe przepływy pieniężne osobo dla każdego przypadku. W przypadku rezerw portfelowych, przyszła wartość odzysków związanych z ekspozycjami niepracującymi podlegającymi wycenie portfelowej opiera się na wykorzystaniu krzywych odzysku. Szacowane przepływy pieniężne w odniesieniu do ekspozycji niepracujących zdyskontowano z zastosowaniem odpowiednich stóp dyskontowych. Nabyte kredyty niepracujące sklasyfikowane są do kategorii aktywów nabytych lub udzielonych z utratą wartości (purchased or originated credit impaired, POI).

Na dzień transakcji, kwota szacowanych przepływów kontraktowych dotyczących przejętych należności kredytowych wynosiła 19 549 631 tys. zł, natomiast szacowana, niezdzyskontowana wartość przepływów niemożliwych do odzyskania wynosiła 602 584 tys. zł.

3. Istotne nabyte składniki zobowiązań

Niekorzystne umowy najmu

Bank przejął umowy najmu obejmujące warunki gorsze od warunków rynkowych na dzień nabycia. Takie umowy rodzące obciążenia ujęto w ramach zobowiązań. Wartość godziwa umów najmu lokali (oddziałów), których stroną jest dzielony bank została oszacowana z wykorzystaniem podejścia dochodowego, w oparciu o różnicę pomiędzy czynszami rynkowymi za metr kwadratowy dla poszczególnych lokalizacji a rzeczywistymi opłatami czynszowymi z tytułu umów podpisanych przez dzielony bank. Następnie różnice zdyskontowano z zastosowaniem stopy wolnej od ryzyka na dzień nabycia w ciągu pozostałego okresu obowiązywania umowy najmu.

Pozostałe zobowiązania

Poza powyższymi korektami, Bank wykazał szereg mniejszych rezerw związanych z oczekiwanymi postępowaniami sądowymi, postępowaniami egzekucyjnymi lub różnicami w szacunkach księgowych związanych z rezerwami na świadczenia pracownicze. Wartość zobowiązań oszacowano na podstawie oczekiwanego przyszłego wypływu środków. W związku z tym, że wykazane zobowiązania mają charakter krótkoterminowy, nie zastosowano dyskonta przepływów pieniężnych.

Udziały niekontrolujące

Z uwagi na fakt, że połączenie jednostek gospodarczych dotyczyło przejęcia zorganizowanej części przedsiębiorstwa, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A. nie wystąpiły udziały niekontrolujące.

Wyliczenie wstępnego zysku z tytułu nabycia

Według stanu na dzień publikacji raportu Grupa Santander Bank Polska S.A. przeprowadziła wstępne rozliczenie nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Deutsche Bank Polska S.A. i DB Securities S.A. Poniższa tabela przedstawia wyliczenie wstępnego zysku z tytułu rozliczenia transakcji nabycia, który w sprawozdaniu finansowym wykazywany jest w pozycji „Zysk z tytułu nabycia przedsiębiorstwa” skonsolidowanego rachunku zysków i strat za 2018 r.

Wstępny zysk z tytułu nabycia	
Przekazana zapłata	1 289 799
Minus: wartość godziwa zidentyfikowanych aktywów netto	(1 677 532)
Razem	(387 733)

W ramach rozliczenia transakcji Bank zidentyfikował zysk z tytułu nabycia przedsiębiorstwa. Zgodnie z wymogami MSSF3, przed ujęciem zysku Bank ponownie ocenił poprawność identyfikacji nabytych aktywów i przejętych zobowiązań. W wyniku tej analizy stwierdzono, że wszelkie aktywa i zobowiązania, które zostały zidentyfikowane na wcześniejszym etapie, są kompletne i prawidłowo rozpoznane. Następnie ponownie oceniono prawidłowość procedur zastosowanych do wyceny możliwych zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań oraz przekazanej zapłaty. Oceniono ponownie istotne parametry użyte w modelach wartości godziwej, w szczególności zastosowane marże referencyjne dla przejętej bazy kredytowej i użyte w modelach stopy dyskontowe. W wyniku przeprowadzonych prac, w ocenie Zarządu wycena odpowiednio odzwierciedla wszystkie informacje dostępne na dzień przejęcia, w rezultacie zasadne jest rozpoznanie zysku z tytułu nabycia przedsiębiorstwa.

Udział w przychodach i zyskach

W konsekwencji ustaleń zawartych w umowie nabycia zorganizowanej części Deutsche Bank Polska S.A.:

- Nie były dostępne dla nabywcy ani dane o bilansie otwarcia na dzień 01.01.2018 r. ani dane o wynikach finansowych wydzielonej części za okres od 01.01.2018 r. do dnia transakcji,
- Nie było możliwe sporządzenie za okres poprzedzający akwizycję istotnych szacunków wpływających na wyniki z działalności wydzielonej części przedsiębiorstwa,
- Przyjęte przez Sprzedającego szacunki kosztów finansowania działalności wydzielonej części DB PL S.A. różniły się istotnie od potencjalnie przyjmowanych przez Bank przejmujący,
- Nie znany jest wpływ istotnych aspektów operacyjnych związanych z działalnością wydzielonej części przedsiębiorstwa,
- Krótki odstęp czasu pomiędzy datą transakcji i zamknięciem roku 2018, nie pozwala w sposób wiarygodny oprzeć estymatów wyników o ekstrapolację związanych z tym okresem wyników finansowych.

Z uwagi na powyższe ograniczenia Santander Bank Polska S.A. nie był w stanie określić i ujawnić potencjalnego wpływu przejętych operacji na wyniki finansowe Grupy sprzed dnia akwizycji.

Przekazana zapłata – wpływ na zestawienie przepływów pieniężnych

Wydatki dotyczące nabytych aktywów i zobowiązań, pomniejszone o przekazane środki pieniężne

Przekazana gotówka	(257 960)
minus: Nabyte środki pieniężne i ich ekwiwalenty	51 488
<i>Środki pieniężne</i>	51 073
<i>Rachunki bieżące</i>	415
<i>Pozostałe ekwiwalenty</i>	-
Przepływy pieniężne netto, działalność inwestycyjna	(206 472)

Koszty powiązane z nabyciem

W 2018 r. Santander Bank Polska S.A. poniósł koszty nabycia w wysokości 108 870 tys. zł. Były one związane z procesem przygotowania zasobów wewnętrznych i możliwości technicznych, do przeprowadzenia migracji rekordów klientów z wydzielanej działalności. Koszty te wykazano w pozycji kosztów działania banku w rachunku zysków i strat oraz w pozycji przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

Poniższa tabela przedstawia funkcjonalny podział ww. kosztów:

Wynagrodzenia i premie	26 529
Koszty konsultacji i doradztwa	30 061
Eksploatacja systemów informacyjnych	10 330
Koszty administracyjne	23 364
Koszty marketingu i komunikacji	12 899
Pozostałe	5 687
Razem	108 870

Ponadto Santander Bank Polska S.A. rozpoznał dodatkowe odpisy na oczekiwane straty kredytowe przejęte w transakcji nabycia na kwotę 130 473 tys. zł.

52. Świadczenia na rzecz pracowników

Świadczenia pracownicze obejmują następujące kategorie:

- Świadczenia krótkoterminowe (wynagrodzenia i składki, płatne urlopy wypoczynkowe, wypłaty z zysku i premie, świadczenia niepieniężne przekazywane nieodpłatnie lub subsydiowane). Wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jest niezdykontowana,
- Świadczenia po okresie zatrudnienia (odprawy emerytalne i podobne świadczenia, ubezpieczenia na życie lub opieka medyczna po okresie zatrudnienia).

W obrębie wymienionych kategorii podmioty Grupy Santander Bank Polska tworzą następujące rodzaje rezerw:

Rezerwa na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe

Zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów jest wyceniane w kwocie oczekiwanej do zapłaty (na podstawie bieżących zarobków) bez uwzględnienia dykontowania.

Rezerwa na premie pracownicze

Zobowiązanie z tytułu przyjętego systemu premiowego w stosunku do zysku jest wyceniane w kwocie prawdopodobnej wypłaty bez uwzględnienia dykontowania.

Rezerwa na odprawy emerytalne

Na mocy postanowień wewnętrznych regulacji dotyczących wynagradzania, pracownikom Banku przysługują określone świadczenia z innych tytułów niż wynagrodzenie o pracę:

- Odprawy emerytalne,
- Odprawy rentowe.

Wartość bieżąca tych zobowiązań jest ustalana przez niezależnego aktuarium za pomocą metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Wysokość odpraw emerytalnych i rentowych oraz pośmiertnych jest uzależniona od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Przewidywana kwota odpraw jest prezentowana w przewidywanej wartości bieżącej, uwzględniającej dyskonto finansowe, prawdopodobieństwo osiągnięcia przez daną osobę wieku emerytalnego, bądź momentu, w którym może nastąpić zgon. Dyskonto finansowe jest ustalane na podstawie aktualnych na dzień bilansowy rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych. Prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby odpowiednio do wieku emerytalnego bądź momentu, w którym może nastąpić zgon, jest ustalane metodą ryzyk współzawodniczących („Multiple Decrement Model”), gdzie pod uwagę bierze się następujące ryzyka: możliwość odejścia z pracy, ryzyko całkowitej niezdolności do pracy oraz ryzyko śmierci.

Programy określonych świadczeń narażają Grupę na ryzyko aktuarialne, obejmujące:

- ryzyko stopy procentowej – spadek rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych spowoduje zwiększenie zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń,
- ryzyko wynagrodzeń – wzrost wynagrodzeń pracowników Banku spowoduje wzrost zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń,
- ryzyko mobilności pracowników – zmiany oczekiwanego wskaźnika rotacji pracowników,
- ryzyko długowieczności – zwiększenie oczekiwanej długości trwania życia pracowników Banku spowoduje wzrost zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń.

Do głównych założeń, przyjętych przez niezależnego aktuarium na dzień 31.12.2018 r. należą:

- stopa procentowa do dyskontowania przyszłych świadczeń w wysokości 3,15% (na dzień 31.12.2017 r. – 3,3%),
- długookresowa roczna stopa wzrostu wynagrodzeń na poziomie 2,0% (na dzień 31.12.2017 r. – 2,0%),
- prawdopodobieństwo odejść pracowników obliczone na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji zatrudnienia w Grupie Santander Bank Polska,
- umieralność przyjęta zgodnie z Tablicami Trwania Życia dla mężczyzn i kobiet, publikowanymi przez GUS, odpowiednio skorygowana na podstawie historycznych danych Banku.

Uzgodnienie wartości bieżącej zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń

Tabela poniżej przedstawia uzgodnienie bilansu otwarcia z bilansem zamknięcia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń.

	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	72 726	60 397
Rezerwa nabyta w wyniku objęcia kontroli	5 407	-
Koszty bieżącego zatrudnienia	2 163	308
Koszty przeszłego zatrudnienia	(28 357)	-
Koszty z tytułu odsetek	1 607	2 611
(Zyski) i straty aktuarialne	(12 688)	9 410
Stan na koniec okresu	40 858	72 726

Analiza wrażliwości

Poniższa tabela pokazuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń miałyby zmiany w kluczowych założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy na dzień 31.12.2018 r.

	Wzrost o 1 punkt procentowy	Spadek o 1 punkt procentowy
Zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń		
Stopa dyskontowa	13,13%	-9,06%
Stopa wzrostu wynagrodzeń	-3,57%	13,26%

Poniższa tabela pokazuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń miałyby zmiany w kluczowych założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy na dzień 31.12.2017 r.

	Wzrost o 1 punkt procentowy	Spadek o 1 punkt procentowy
Zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń		
Stopa dyskontowa	9,00%	-9,78%
Stopa wzrostu wynagrodzeń	-9,91%	7,04%

Pozostałe rezerwy pracownicze

Obejmują one rezerwy z tytułu płatności na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i odpłaty pieniężne oraz rezerwę na godziny nadliczbowe oraz szkolenia. Zobowiązania te wyceniane są w kwocie oczekiwanej do zapłaty bez uwzględnienia dyskontowania.

Stany wymienionych rodzajów rezerw prezentuje poniższa tabela:

Szczegółowo ruchy na rezerwach pracowniczych zostały zaprezentowane w nocie 37.

Tytuł rezerwy	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwa na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe	59 853	58 392
Rezerwa na premie pracownicze	286 302	257 986
Rezerwa na odpłaty emerytalne	40 858	72 726
Pozostałe rezerwy pracownicze	17 329	18 618
Razem	404 342	407 722

53. Program motywacyjny w formie akcji

Piąta edycja programu motywacyjnego została zrealizowana z dniem 30.06.2017 r. Spełnienie przesłanek zostało zrealizowane na poziomie 63% dla uczestników programu mających istotny wpływ na profil ryzyka Grupy oraz na poziomie 67% dla uczestników programu niemających istotnego wpływu na profil ryzyka Grupy. Realizacja planu poprzez emisję nowych akcji i ich alokację na indywidualne rachunki uprawionych została przeprowadzona w trzecim kwartale 2017 roku.

W dniu 17.05.2017 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Santander Bank Polska S.A. wprowadziło 3 letni Program Motywacyjny VI, którego uczestnikami są pracownicy Grupy Santander Bank Polska S.A. (w tym Członkowie Zarządu Banku) w łącznej liczbie nie większej niż 250 osób. W dniu 26.06.2017 r. Rada Nadzorcza zaakceptowała listę indywidualnych uczestników programu („data przyznania uprawnień”).

Prawo do nabycia akcji będzie oceniane z dwóch perspektyw, osobno dla każdego roku funkcjonowania programu oraz w ujęciu skumulowanym po okresie 3 lat.

W każdym poszczególnym roku będzie oceniana możliwość nabycia nagrody rocznej w wysokości nie przekraczającej jednej trzeciej nagrody łącznej. Uprawnieni szóstej edycji nabędą prawo do nabycia nagrody rocznej od 25% do 100% według liniowej skali w zależności od wzrostu zysku netto i wzrostu wskaźnika RORWA. Przedział wzrostu zysku netto wynosi od „poziomu dolnego” ustalonego jako 80% założonego poziomu realizacji w 2017 roku do „poziomu górnego” nominalnego wzrostu na poziomie 17,8% dla pierwszego roku trwania programu oraz od „poziomu dolnego” ustalonego jako 80% założonego poziomu realizacji w latach 2018 i 2019 do „poziomu górnego” nominalnego wzrostu na poziomie 13,4% dla drugiego i trzeciego roku trwania programu. Przedział wzrostu wskaźnika RORWA wynosi od „poziomu dolnego” ustalonego jako 80% założonego poziomu realizacji w 2017 roku do „poziomu górnego” nominalnego wzrostu na poziomie 2,24% dla pierwszego roku trwania programu, od „poziomu dolnego” ustalonego jako 80% założonego poziomu realizacji w 2018 roku do „poziomu górnego” nominalnego wzrostu na poziomie 2,37% dla drugiego roku trwania programu oraz od „poziomu dolnego” ustalonego jako 80% założonego poziomu realizacji w 2019 roku do „poziomu górnego” nominalnego wzrostu na poziomie 2,5% dla trzeciego roku trwania programu.

Dodatkowo brane będą pod uwagę jakościowe przesłanki programu - uczestnicy otrzymają uprawnienia do nagrody rocznej w zależności od poziomu satysfakcji klienta zewnętrznego oraz wyników badania zaangażowania pracowników (klienta wewnętrznego). Poziom satysfakcji klienta będzie spełniony, gdy w grupie porównawczej Bank znajdzie się na miejscu drugim dla pierwszego i drugiego roku trwania programu oraz miejscu pierwszym dla trzeciego roku trwania programu. Wyniki badania zaangażowania nie będą niższe niż 50% dla pierwszego roku trwania programu, 60% dla drugiego roku trwania programu oraz 70% dla trzeciego roku trwania programu.

Ponadto, po okresie 3 lat zostanie dokonana ocena możliwości nabycia nagrody łącznej. Uprawnieni nabędą prawo do nabycia od 25% do 100% według liniowej skali w zależności od średniorocznego skumulowanego wzrostu zysku netto w okresie 3 lat wynoszącego od 11,7% do 15% oraz od średniej wartości wskaźnika RORWA w okresie 3 lat wynoszącego od 1,9% do 2,38%. Jeżeli liczba akcji wynikająca z oceny skumulowanej będzie wyższa niż suma nagród rocznych nabytych w okresie trzyletnim, uczestnikom zostaną przydzielone dodatkowe akcje do liczby wynikającej z oceny skumulowanej.

Do wyceny planu wykorzystano model Black'a-Scholes'a na dzień przyznania praw. Oczekiwana zmienność wartości akcji została oparta na historycznej zmienności cen akcji z okresu 160 sesji poprzedzających datę przyznania praw. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe założenia użyte dla potrzeb określenia wartości godziwej wynikającej z przyjętego modelu wyceny.

Prawa przyznane w roku 2017:

	2017
Liczba praw do akcji	131 262
Cena akcji	350,00 zł
Cena wykonania w zł	10
Okres nabywania praw	3 lata
Oczekiwana zmienność cen akcji	30,07%
Okres trwania planu	3 lata
Stopa dyskontowa - stopa wolna od ryzyka	2,12%
Wartość godziwa 1 prawa do akcji	323,36 zł
Stopa dywidendy	1,71%

Poniższa tabela podsumowuje zmiany w planie:

	12 miesięcy	12 miesięcy
	Liczba praw	Liczba praw
Stan na dzień 1 stycznia	129 799	157 254
Przyznane	-	131 912
Wykonane	-	(100 233)
Utracone	(9 113)	(3 958)
Wygasłe	-	(55 176)
Stan na dzień 31 grudnia	120 686	129 799
Uprawnione do wykonania na dzień 31 grudnia	-	-

Prawa wygasłe zaprezentowane w tabeli dla 12 miesięcy 2017 roku wynikają z niższego poziomu realizacji Programu Motywacyjnego V.

Dla praw pozostających do wykonania na dzień 31.12.2018 r. i 2017 r. pozostały okres do wykonania wynosi w przybliżeniu odpowiednio 1,5 i 2,5 roku.

Koszty szóstej edycji programu motywacyjnego płatnego w formie akcji ujęte w rachunku zysków i strat w okresie w okresie 12 miesięcy 2018 i 2017 roku wyniosły odpowiednio 12 446 tys. zł. oraz 7 173 tys. zł.

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat liczby warunkowych praw do akcji przyznanych Członkom Zarządu Santander Bank Polska S.A. w ramach Programu Motywacyjnego V oraz rozpoczętego w 2017 roku Programu motywacyjnego VI.

Liczba sztuk	2018	2017
Stan na dzień 1 stycznia	34 670	17 671
Przyznane	-	35 687
Wygasłe	-	(6 053)
Wykonane	-	(10 541)
Rezygnacja z pełnionej funkcji	(7 450)	(2 094)
Stan na dzień 31 grudnia	27 220	34 670

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat liczby warunkowych praw do akcji przyznanych kluczowej kadry kierowniczej Grupy Santander Bank Polska.

Liczba sztuk	2018	2017
Stan na dzień 1 stycznia	41 194	31 415
Przyznane	-	44 134
Wygaste	-	(9 484)
Wykonane	-	(19 616)
Zmiana z tytułu przyjęcia do Kluczowej Kadry Kierowniczej	9 366	-
Zmiana z tytułu wyłączenia z Kluczowej Kadry Kierowniczej	(7 908)	-
Rezygnacja z pełnionej funkcji	-	(5 255)
Stan na dzień 31 grudnia	42 652	41 194

54. Dywidenda na akcję

Na dzień publikacji niniejszego raportu, Zarząd Santander Bank Polska nie zakończył analizy w zakresie rekomendacji wypłaty dywidendy za rok 2018.

Rekomendacja wypłaty dywidendy z zysku netto za 2016 r. Dzień wypłaty dywidendy 14.06.2018 r.

W dniu 17.04.2018 r. Zarząd Santander Bank Polska S.A. poinformował, że stosując się w pełni do indywidualnego zalecenia wydanego przez Komisję Nadzoru Finansowego z dnia 16.03.2018 r. w sprawie zwiększenia funduszy własnych, podjął uchwałę rekomendującą nieprzeznaczenie na dywidendę żadnej części zysku netto osiągniętego w roku 2017. Rada Nadzorcza Banku pozytywnie zaopiniowała tę rekomendację. Jednocześnie, biorąc pod uwagę dobrą sytuację kapitałową Banku i Grupy Kapitałowej Banku, Zarząd Banku zgłosił propozycję, pozytywnie zaopiniowaną przez Radę Nadzorczą Banku, przeznaczenia na dywidendę dla akcjonariuszy kwoty 307 627 tys. zł z niepodzielonego zysku netto Banku za rok 2016, co oznacza, że dywidenda na 1 akcję wyniosła 3,10 zł.

Wypłata dywidendy z zysku za lata 2014 i 2015. Dzień wypłaty dywidendy 14.06.2017 r.

W dniu 17.05.2017 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Santander Bank Polska S.A. podjęło Uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy. Na dywidendę dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 535 866 tys. zł z niepodzielonego zysku netto Banku za rok 2014 oraz za rok 2015. Wartość dywidendy przypadającej na 1 akcję wyniosła 5,40 zł.

55. Zdarzenia, które wystąpiły po dacie zakończenia okresu sprawozdawczego

Zawarcie porozumienia ze związkami zawodowymi w sprawie zwolnień grupowych

Zarząd Santander Bank Polska S.A. poinformował, że w dniu 31.01.2019 r. Bank zawarł, ze wszystkimi działającymi w Banku organizacjami związkowymi, porozumienie określające zasady zwolnień grupowych.

Strony porozumienia uzgodniły m. in. kryteria wyboru pracowników, których umowy o pracę zostaną rozwiązane w ramach zwolnień grupowych, warunki odpraw i dodatkowych świadczeń oraz zakres programu pomocy zwalnianym pracownikom. Uzgodniono także, że zwolnienia grupowe zostaną przeprowadzone w okresie od lutego 2019 r. do 31.12.2019 r. i obejmą maksymalnie 1 400 pracowników.

Bank szacuje wysokość kosztów redukcji zatrudnienia na ok. 70-90 mln zł. i z tego tytułu zostanie utworzona stosowna rezerwa restrukturyzacyjna w księgach rachunkowych Banku.

Pismo Komisji Nadzoru Finansowego dotyczące indywidualnych założeń polityki dywidendowej na 2019 r. dla Santander Bank Polska S.A.

Zarząd Santander Bank Polska S.A. poinformował, iż w dniu 18.01.2019 r. otrzymał pismo Komisji Nadzoru Finansowego, w sprawie założeń polityki dywidendowej na 2019 r.

Kryteria do wypłaty dywidendy do 75% wypracowanego zysku za rok ubiegły są tożsame z opublikowanymi w komunikacie KNF dotyczącym stanowiska organu nadzoru w sprawie założeń polityki dywidendowej banków komercyjnych, banków spółdzielczych i zrzeszających, zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, domów maklerskich, towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz powszechnych towarzystw emerytalnych w 2019 r. z dnia 15.01.2019 r.

Kryteria do wypłaty dywidendy do 100% wypracowanego zysku za rok ubiegły, dodatkowo uwzględniają wrażliwość Banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny.

KNF poinformowała Bank, że w wyniku dokonanych analiz w ramach testów warunków skrajnych, indywidualny narzut (ST) wykorzystywany w polityce dywidendowej banków komercyjnych, mierzący wrażliwość banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny, po pomniejszeniu o obowiązujący od stycznia br. wskaźnik bufora zabezpieczającego, dla Banku wynosi 0,92 p.p.

Wrażliwość banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny definiowana jest jako różnica pomiędzy łącznym współczynnikiem kapitałowym (TCR) w scenariuszu referencyjnym i TCR w scenariuszu szokowym (na koniec prognozy – 2020 r.). Do wyznaczenia wskaźnika wzięto pod uwagę wyniki testów warunków skrajnych po uwzględnieniu korekt nadzorczych. Ze względu na obowiązujące w tym roku założenie stałości bilansu, czyli brak możliwości reakcji banków na negatywnie zmieniające się otoczenie zewnętrzne, wskaźnik ST jest pomniejszony o obowiązujący od stycznia br. wskaźnik bufora zabezpieczającego, tj. 2,5 p.p.

Zamiar przeprowadzenia zwolnień grupowych

Zarząd Santander Bank Polska S.A. poinformował, że w dniu 10.01.2019 r., zgodnie z postanowieniami Ustawy z dnia 13.03.2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, podjął uchwałę o zamiarze przeprowadzenia zwolnień grupowych i rozpoczęciu procedury konsultacji w sprawie zwolnień grupowych.

Zamiarem Zarządu Banku jest przeprowadzenie zwolnień do 1400 pracowników Banku, co stanowi ok. 11% wszystkich zatrudnionych w Banku na dzień 31.12.2018 r. w okresie od lutego do 31.12.2019 r.

Bank opublikuje kolejny komunikat w sprawie zwolnień grupowych po zakończeniu wymaganych prawem konsultacji z organizacjami związkowymi i zawrze w nim informację o szacowanej wysokości rezerwy związanej z restrukturyzacją zatrudnienia w Banku, która w całości obciąży wynik Banku. Ostateczne dane w zakresie wysokości związanej rezerwy oraz wpływu restrukturyzacji zatrudnienia na wyniki finansowe Banku zostaną podane w sprawozdaniach finansowych Banku.

Podpisy wszystkich wymaganych osób

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
21.02.2019	Michał Gajewski	Prezes Zarządu	
21.02.2019	Andrzej Burliga	Wiceprezes Zarządu	
21.02.2019	Michael McCarthy	Wiceprezes Zarządu	
21.02.2019	Juan de Porras Aguirre	Wiceprezes Zarządu	
21.02.2019	Arkadiusz Przybył	Wiceprezes Zarządu	
21.02.2019	Feliks Szyszkowiak	Wiceprezes Zarządu	
21.02.2019	Carlos Polaino Izquierdo	Członek Zarządu	
21.02.2019	Maciej Reluga	Członek Zarządu	
21.02.2019	Dorota Strojowska	Członek Zarządu	

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
21.02.2019	Wojciech Skalski	Dyrektor Obszaru Rachunkowości Finansowej	